В.М. Усманов

Башкортстан мөселман ташъязма һәйкәлләре

Егерме беренче китап

Казан – 2024

ББК 63.4 (2Рос = Тат)
УДК 902
У 74

Китап Мидхәт Галим улы Богдановның матди ярдәме белән нәшер ителде.

Я, Венер Мударисович Усманов, являющися автором этого издания даю полное согласие на использование моих личных фотоснимков и прорисовок размещенных в этой книге в учебных, научных и коммерческих целях без моего письменного разрешения со сылкой на первоисточник.

Усманов В.М. Башкортстан мөселман ташъязма һәйкәлләре. – Егерме беренче китап. – Казан, 2024. – 492 б.: рәс. белән.

Бу (егерме беренче) җыентыкта 1767-2020 еллар арасында Башкортстан Республикасы биләмәләрендә сакланып калган мөселман ташъязма ядкәрләрнең рәсем-күчермәләре кыскача мәгълүмат белән каталог рәвешендә бирелде.

Китап сәнгать белгечләре һәм тарих белән кызыксынучы киң катлау укучыларга тәкъдим ителә.

Предлагаемое издание является сводом мусульманских эпиграфических памятников Республики Башкортостан в виде каталога. На сегодняшний день данная книга представляет из себя выборочное издание, где собраны около 250 артефактов богато представленных фотоматериалами и прорисовками с сопровождающими краткими текстами.

Книги адресована специалистам в области эпиграфики, искусствоведам и всем интересующимся историей и культурой татарского народа.

© Усманов В.М., 2024

Башкортстан
мөсельман ташъязма һәйкәлләре

Җәүһәрнең кадерен җәүһәрче белер
(Мәкаль)

2023 елның 2-7 октябрь көннәрендә Татарстан Республикасы Фәннәр академиясенең Г. Ибраһимов исемендәге Тел, әдәбият һәм сәнгать институты хезмәткәрләре тарафыннан Эстәрлетамак төбәгендәге татар авылларына комплекслы фәнни экспедиция оештырылган иде. Барып кайтуларның максаты – бу якларда сакланып калган мәдәни ядкәрләрне һәм шул исәптән эпиграфик һәйкәлләрне дә исәпкә алу иде. Яңа табылган истәлекләргә, элегрәк, автор тарафыннан Башкортстан төбәгендә җыелган тарихи чыганаклар да кушылып, чираттагы китап пәйдә булды. Эш нәтиҗәсендә җыентыкка кертелгән ташъязмаларның саны түбәндәгечә бирелде: Атҗитәр авылы (Авыргазы районы) – 4 таш, Гайне Ямак (Әлшәй төбәге) – 1, Күсәй авылы (Баймак районы) – 1, Тактагол авылы (Бакалы районы) – 1, Яңа Әмир авылы (Бакалы районы) – 6, Бурлы авылы (Гафури районы) – 2, Кормантау авылы (Гафури районы) – 4, Үтәк авылы (Гафури районы) – 12, Ялгызкаен авылы (Гафури районы) – 12, Көзән авылы (Ишембай районы) – 10, Шәрип (Шәриф) авылы (Кушнарин районы) – 2, Сәеткол авылы (Күгәрчен районы) – 1, Җиргән авылы (Мәләвез районы) – 1, Баязид авылы (Миякә районы) – 3, Җилдәр авылы (Миякә районы) – 21, Миякәтамак авылы (Миякә районы) – 11, Сатый авылы (Миякә районы) – 5, Шатмантамак (?) авылы (Миякә районы) – 5, Акбулат авылы (Федоровка районы) – 23, Байрамгол авылы (Учалы районы) – 1, Иске Калмаш авылы (Чакмагыш районы) – 1, Бүреказыган авылы (Эстәрлетамак районы) – 65, Талач авылы (Эстәрлетамак районы) – 17, Түбәнге Усылытамак авылы [1](Эстәрлетамак районы) – 20, Үрге Усылы авылы (Эстәрлетамак районы) – 13, Чулпан авылы (Эстәрлетамак районы) – 0, Тугай авылы[2] (Гафури районы) – 0, Эстәрлетамак шәһәре – 2 таш.

Ташъязма истәлекләрдән, бу төбәкнең иң әүвәлгеләре – XVII гасырның ахырыннан башлап (5, 9, 24, 26, 126) безнең чорга кадәр дәвам итә.

Китабәләрнең күп өлешен төгәл кем язганлыгы мәгълүм түгел, вәләкин, шунысы аңлашыла – аларның шактыен урындагы укымышлы кул осталары (еш очракта, дин әһелләре муллалар, мөәззиннәр, хәлфәләр, шәкертләр) башкарган. Чит тарафта ясалып китерелгән эпитафияләрнең кайберләре (мәсәлән, 7-2,7-3, 125, ... саннары белән каталогта күрсәтелгәннәр) һәм моның ише үрнәкләр әлеге Татарстанның көнчыгыш

[1] Түбәнге Усылытамак авылының зиратын шилек баскан, шул сәбәбле биредәге кайбер ташъязма истәлекләр исәпкә алынмыйчак калулары ихтимал.

[2] Тугай авылы зиратын күрсәтеп йөреде Галиев Өлфәт Зөфәр угылы, 1958 елгы. Бу авылда гарәп язулы иске ташлар күренмәде.

районнарында еш очравы күзәтелә (7-1). Кабер ташларының бер өлеше (мәсәлән, 1, 22, 83, 89, 93, 137-138, 148, 161, 194, 217-1, 217-2, 222, 236 номерлылары) профессионал «таш язгучы» осталар тарафыннан башкарылган, шуларның бер-ничәсе гади кятиб кенә түгел ә, чын дәрәҗәсендә хаттат дип саналырга хаклылардыр. Кайбер кятибләр ташларда үзләренең исем-шәрифләрен дә уеп-язып калдырганнар, мәсәлән: **Килмөхәммәд** бине Ишмән (9, 126), **Әхмәдзәки** Вәлиди (44), «Кятиб **Мөхәммәдвәли** (64), **Әфзаледдин** (кятиб) бине Баһаведдин (91), «Яздым **Вәлиәхмәд**» (187), «Язгучы **Ильяс** Ибраһим углы» (130).

Күзәтүләр шуны күрсәтә: Эстәрлетамак төбәгендәге ташъязма ядкәрләрнең күбесе Эстәрлебаш, Яшерган, Куганакбаш, Эстәрлетамак осталары тарафыннан ясалган. Вәләкин, бу эзләнүләр эшендә күп кенә мәсьәләләр чишелмичәк кала бирә, киләчәктә, кайбер сорауларга җавап табылыр дип өмет итәбез, мәсәлән, фараз итүләр буенча, Куганакбаш авылына бәйләнешле кятибнең исем-шәрифләре турындагы мәгълүматлар әлегә ачыкланмады (64, 67, 69, 73, 143).

Ташъязма ядкәрләрнең күб өлеше төрле карьерлардан (мәсәлән, Яшерган авылына якын тау сыртындагы “Баланлы куак» дип аталган урыннан известьташ (бурташ) яисә елга буйларыннан чыгарылган (“өлгереп җитмәгән») йомшак һәм уалып барган комташлардан ясалган, шул сәбәпле эпитафияләрнең бер өлеше бик начар хәлдә сакланып кала алган яисә бөтенләй җуелып юкка чыгу халәтендәләр. Монардан башка, аларның шактые, катлам-катлам аерылып һәм ярылып җимерелә бара. Арасында, нык һәм каты комташлар да бар, еш очракта, аларны шомартып, нечкә генә хәрефләр белән чыеп язганнар. Ягъни, нинди каты материал бар, шуны файдаланырга тырышканнар (мәсәлән: Үтәк авылында икегә ярылып ватылган тигермән ташына язылган китабәләрне дә күрергә туры килде). Ядкәрләрнең күп өлеше, начар сыйфаттагы табигый таштан, урындагы азмы-күпме укый-яза белгән гади кятибләр кулы белән башкарылган һәм аларның күбесе бу китапта да документ буларак урын алган (63, 80, 97, 121, 122, 129, 140, 144, 147, 164, 167-179, 183, 201 һ.б.).

Китабәләр арасында, затлы ташлардан (мәрмәрдән яисә граниттан), Троицк, Оренбург-Каргалы, Казан, Чистай яисә Буа шәһәрләрендә ясалганнары безгә күренмәде дип расларга була.

Кайбер кабер ташларында нәсел тамгаларын очратырга мөмкин (10, 12, 36, 50, 101, 156), вәләкин, бу сирәк күренеш, гомумән, бу төбәктә моның кебек борынгыдан килгән ыру билгеләрен начар хәтерлиләр.

Күп кенә зиратларда кабер өсләрен бура яисә кыргый ташлар белән уратып алынганнары да бар, алар күп булмаса да, андый үрнәкләрнең кайберләре безнең көнгә кадәр сакланып кала алган (232).

Башкортстан ягындагы мазарстаннарда гүр ташы урынына (имән агачыннан ясалган) «*кабер казыгы*» урнаштыру очраклары бар, бу төбәктә аны «*башказык*» дип атап йөретәләр (207, 209, 210, 211, 212). Күрәсең, борынгы заманнарда, мондый гади башбаталарга нәсел тамгалары уелып

ясалган булгандыр (210, 211, 212). Хәзерге көннәрдә, башказыкның киртләп алынган өлешендәге яссылыкка, мәрхүмнәрнең исем-шәрифләренең баш хәрефләрен кисеп язалар (211). Күпмедер вакыт үтү белән (матди мөмкинчелектән чыгып) башказыкның янәшәсенә язулы кабер ташы да урнаштырыла. Соңгы бер-ничә дистә ел дәвамында мәрхүмнәрнең портретларын мәрмәр ташларга ясап, кабер өстенә веноклар кую кебек читтән керә барган гадәтләр дә өстенлек ала башлаган. Китабәләрдәге язуларның кайберләре тимер калайга (пластинкага) язылып чардуганга беркетелеп куелганнары да еш очрый (231-2).

Аңлашыла ки, борынгы яисә элекке гүр ташлары гарәп язуында башкарылган һәм ул традиция өзелмичә безнең көннәргә кадәр сакланып кала алган. Дөрес, хәзерге вакытта, каберташларындагы текстларның төп өлеше тулысынча кириллица хәрефләре белән башкарыла. 1929-1940 еллар арасындагы язма ядкәрләрнең латин хәрефләре белән язылганнары да бар. Эпитафияләрнең шактые уеп яисә чыеп язылган, вәләкин, иң күркәм композицияләрнең күбесе калкытып язу ысулы белән рельефлы рәвештә эшләнелгән. Гадәттә, татар-башкорт осталары гарәп хәрефләренең кырларын кыек рәвештә кисеп язганнар һәм бу алымнар ташъязмалардагы бизәкләрне төрле төсмерләргә баетып вә сыгылмалы сызыклар ыңгаена салып сәнгати әсәр тудырырга тырышканнар. Китабәләргә, гадәттә, татарча, гарәпчә вә фарсыча (1) шигъри юллар да язганнар, вәләкин, бу төбәктә андый үрнәкләр еш күренмәде.

Башкортстандагы мөселман ташъязмалары[3], тарихи чыганак буларак, галимнәр тарафыннан берникадәр өйрәнелгән булса да, аларның күбесе, исәпкә алынмыйча, фән дөньясыннан читтә калып килә. Шушы бушлыкны тулыландыру максаты белән, өлешчә булса да, (кулдан килгәнчә, бу эш бер-ничә елларга сузылып) чираттагы китап-җыентык рәвешенә китерелеп тәмамланды (инша Аллаһ, дәвамы булыр). Киләчәктә, бу каталогның да, татар-башкорт халкының тарихын ачыклауда файдасы тияр дип өмет итәбез.

Китапка мәгълүматлар әзерләү һәм туплауда ярдәм күрсткәннәре өчен Акбулат авылы ташъязма фотоларының авторы – Иске Чытырман авылында яшәүче Солтанголов Мортаза Мостафа улына, Эстәрлебаш районы Турмай авылыннан Исмәгыйлев Хисаметдин агага, Яшерган авылыннан Дәүләтьяров Рифгать Тәлгатьбәк улына, Бүздәк районы Яңа Әмир авылыннан Салават әфәндегә, Гафури районы Үтәк авылыннан Ракаев Равил Әнвәр улына, Бүреказыган авылынан Богданов Мидхәт Галим улына, Атҗитәр авылыннан Акбашев Хәлил Хәмзә улына, Бакалы районы Тактагул авылыннан Флюс хәзрәткә һәм аеруча, Эстәрлетамак шәһәреннән галим Мансуров Ильсур

[3] Татар-башкорт ташъязмалары турында сүз барганда, без биредә, Алтын Урда дәвереннән килгән төрки әдәби телне, ягъни, чагатай теленә бик якын иске татар телен күз алдында тотабыз. Кулланышта булган төрки-татар телендәге гарәп язуы, ул универсаль язу: аны, Ука елгасы ягындагы “Мишәрстан» татарлары – үзенчә, Идел буе төркиләре – казанча, башкортлар – башкортча, ногайлар – ногайча, … укыйлар. Аңлашыла ки, әдәби төрки-татар телендәге ташъязма ядкәрләребез ул, барлык кардәш төрки-мөселман халыкларының уртак мәдәни мирасы, ягъни, бүлгәләнү-бүлешүләр ул, алдану-адашуларга алып бара торган ялгыш юнәлеш.

Салихьян улына бу чараны оештыру эшендәге ярдәмнәре өчен ихлас рәхмәтләребезне белдерәбез.

۞ ۞

Книга посвящена исследованию сохранившихся эпиграфических памятников на некоторых мусульманских кладбищах татаро-башкирских сел Республики Башкортостан. В результате проведенных экспедиций за предыдущие 30 лет было выявлено и зафиксировано более тысячи арабографических артефактов. Основная часть кабрташей выполнены из известняка и местных непрочных песчаников, которые под воздействием отрицательных природных факторов отслаиваясь легко разрушаются, выветриваются и уходят в небытие. И поэтому, при таких обстоятельствах, есть неотложная необходимость сохранения сведений "каменного архива», хотя бы путем составления свода эпиграфических памятников в виде каталога с последующей публикацией для введения в научный оборот (насколько это возможно) в наиболее полном объеме.

Более 80 % информации мы получаем через зрительные органы. А в эпиграфике главным носителем информации является сам объект, в данном случае, фотографии соответствующего качества, оттиски, эстампажи или прорисовки. В связи с этим, как архиважное приложение к данной статье предлагаются графические изображения – иллюстрации.

۞ ۞

Яшь галим Р.Ю. Аккубековның "Средневековые эпитафийные памятники XVII–XVIII вв.» [4] ***дип аталган мәкаләсендәге төгәлсезлекләргә нисбәтле дәгъва.***

Цитата: «Памятник с прорисовками текстов путем копирования рукописной тетради был опубликован В.М. Усмановым [8, с. 40-42]. **Во время прорисовки некоторые места надписей им были пропущены**[5], так этот памятник им прочитан как Арык Ямаш оглы, хотя там четко прочитывается Арык Ямаш**бай** углы (Арыҡ Ямаш**бай** углы) [8, с. 40]. **Ошибки, допущенные им, на наш взгляд, просматриваются при прочтении и других памятников**».

«Памятник № 1

*Надмогильный камень Арыка, сына Ямаш**бай***

Белый песчаник.

Высота камня 120 см, ширина – 65 см, толщина – 27 см. Рельефная надпись состоит из шести строк. Текст сильно выветрен и трудночитаем.

---

[4] *(Р.Ю. Аккубеков.* Средневековые эпитафийные памятники XVII–XVIII вв. (по материалам Чишминского района Республики Башкортостан. Проблемы востоковедения. 2018 № 2 (80) /The Problems of Oriental Studies. 2018 № 2 (80) – 76-85 с.).

[5] Кайбер сүзләр калын хәрефләр белән В.М. Усманов тарафыннан аерып күрсәтелде .

*В написании имен собственных Ямаш**бай** (Йамаш**бай**), Арык (Арыҡ), существительного ожиданье (өмөт), числительного седьмом (йетедә) видны элементы башкирского языка. В нижней части камня образовалась выемка. В верхней части вырезан рисунок – трехчастная композиция розеток с восходящими линиями. Эпитафия по григорианскому летоисчислению датируется 1695 г.*

Транслитерация:

*Һөүә әл-хәййе әл-ләҙи лә йәмүте вә көлли хәййи сәйәмүте. (Ул (Аллаһ) мәңге иҫән, вә һәр тереклек үлә). / Ҡал ән-нәби Ғәләйһи әс-сәләм көлле нәфсен ҙаиҡәт әл-мәүт (Әйтте пәйғәмбәребеҙ уға Алланың сәләме булһын: Һәр йән үлем асыһы татыр. / Садиҡ әд-донъя сәғәт фә-әжғалһә тағәт (Хаҡтыр: донъя бер сәғәтлек, уны Аллаға яраҡлы эштәр менән үткәр). Тарих меңдә / йөздә йете дә ирде. Меңнең Йамаш**бай** / уғлы Арыҡның билгеседер. / Ирәнләрдин доға өмөт [итеб].*

Перевод:

*Он (Всевышний) вечно живой, который не умирает, все живущее умрет. / Сказал пророк, мир ему и благословение Аллаха, и каждая душа вкусит смерть. / Истинно. Мир есть час, так используй его в богоугодных делах. По летоисчислению в тысяча / сто седьмом было. Минцу сыну Ямаш**бая** / Арыку памятник. / От мужчин молитв ожидая» (См. 78).*

Рәшит Аккубеков мәкаләсендәге дөреслеккә туры килмәгән бу сүзләрне ничек аңларга?

Аның фәнни хезмәтеннән алынган югарыдагы бозык фикерләр Г.Н. Гарустович китабына да кабатланып күчкән[6]: “По мнению Р. Ю. Аккубекова, **В.М. Усмановым во время прорисовки некоторые места надписей им были пропущены**, так этот памятник Р. Ю. Аккубеков читает как Арык Ямаш**бай**-углы [Аккубеков Р. Ю. С. 79]. Кроме того, как пишет Р. Ю. Аккубеков: «В написании имен собственных Ямаш**бай** (Йамаш**бай**), Арык (Арыҡ), существительном ожиданье (өмөт), числительном «седьмом» (йетедә) видны элементы башкирского языка» [Аккубеков Р. Ю. С. 78].

[6] Аккубеков Р. Ю. Средневековые эпитафийные памятники XVII–XVIII вв. (по материалам Чишминского района РБ) // Проблемы востоковедения. 2018. – №2. – С. 76–85.» (Гарустович Г.Н., Нечвалода А.И. Средневековые каменные мавзолеи Башкортостана. - Уфа, Китап, 2020. - 400 с. Страница 6. – С. 240).

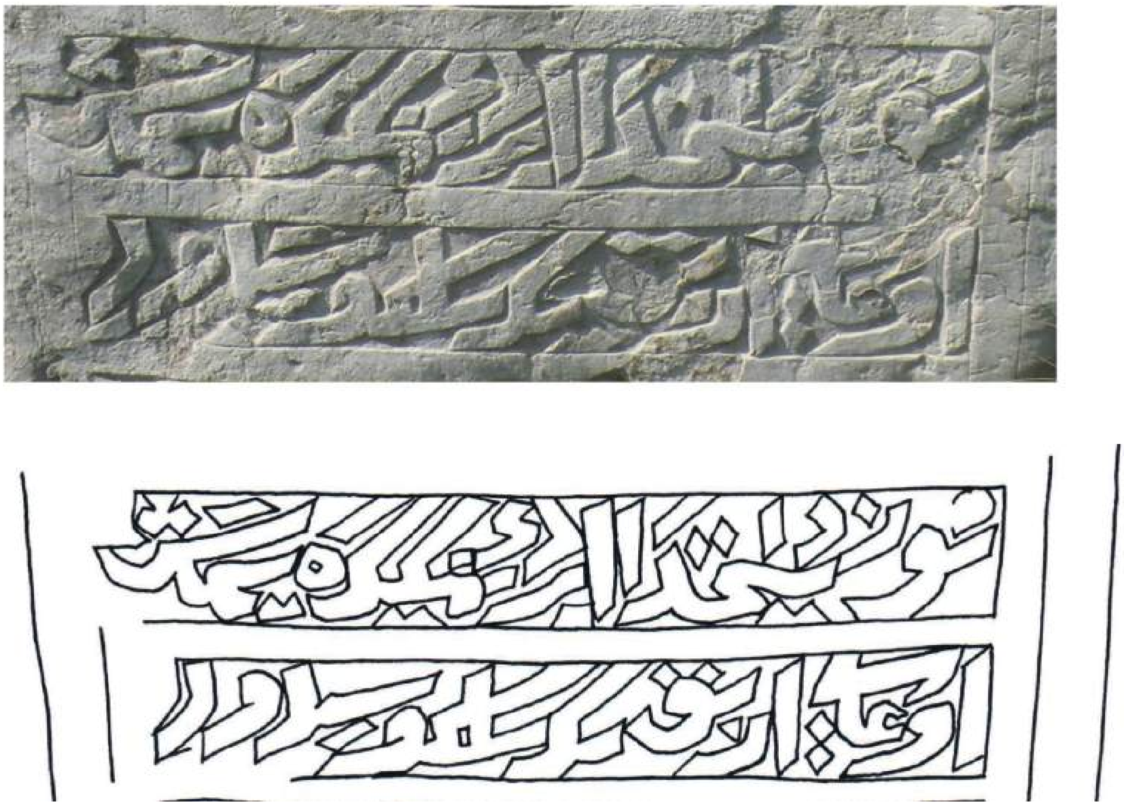

Рәс. № 0-1

Р.Ю. Аккубековның ялгыш яисә ялган сүзләренә карата җавап: бүгенге көнгә кадәр галимнәр тарафыннан укылмаган катлаулы ташъязма текстлар күб, мәсәлән, галимнәр ачыклый алмаган Акзиратның кайбер китабәләрендәге җөмләләрнең вә сүзләрнең транскрипциясе Рәшит әфәнде тарафыннан тәкъдим ителгән булса, фән өчен файдалырак булыр иде. (Мисал: Рәс. № 0-2, 0-3 һәм № 0-4).

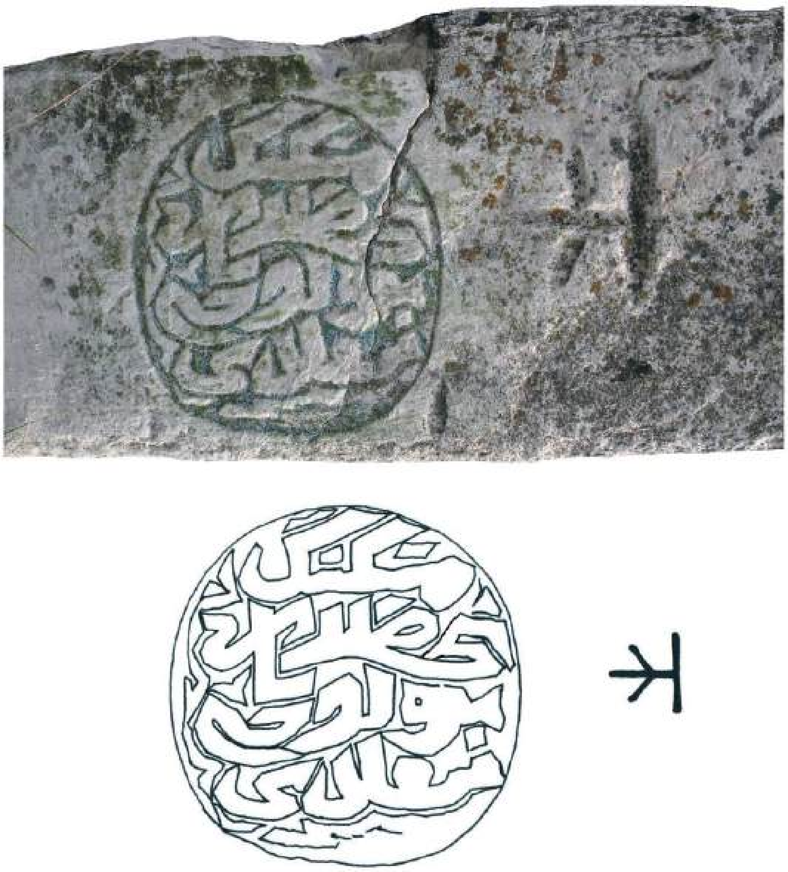

Рәс. № 0-2

Чишмә бистәсендәге сакланып калган Солтан би кабер ташын "яздыргучы"ның исемен ничек ачыкларга була? Сорау: "Котлыбай"мы, "Батырбай"мы, "Базарбай"мы?, ???
Киләчәктә, кемдер бу сорауга төгәл җавап бирер дип өмет итеп калабыз.

Рәс. № 0-3

Игътибар итегез, алда күрсәтелгән Акзираттагы мәрхүм Хөсәенбәк каберенә куелган ташъязма югары кимәлдә гарәп вә төрки (иске татар) телендә Шәһре Болгарда башкарылган. Бу ташның ян кырларында шигъри юллар да бар. Вәләкин, ул сүзләрне дөрес вә тулы рәвештә укып бирүчеләр, кызганычка каршы, бүгенге көнгә кадәр юк.

Сул ягында (калку язулы): [«Тугуглы күрерсән камуг өлгүсе]»,].

[تُعوعلي كورْزْ سَنْ قموعْ اولكوسي]

[«[Чичәк кылсаңызлар камуг сулгусы]»].

[جِيجَک قُلسَنکِزلَارْ قَمُوع سُولغوسى]

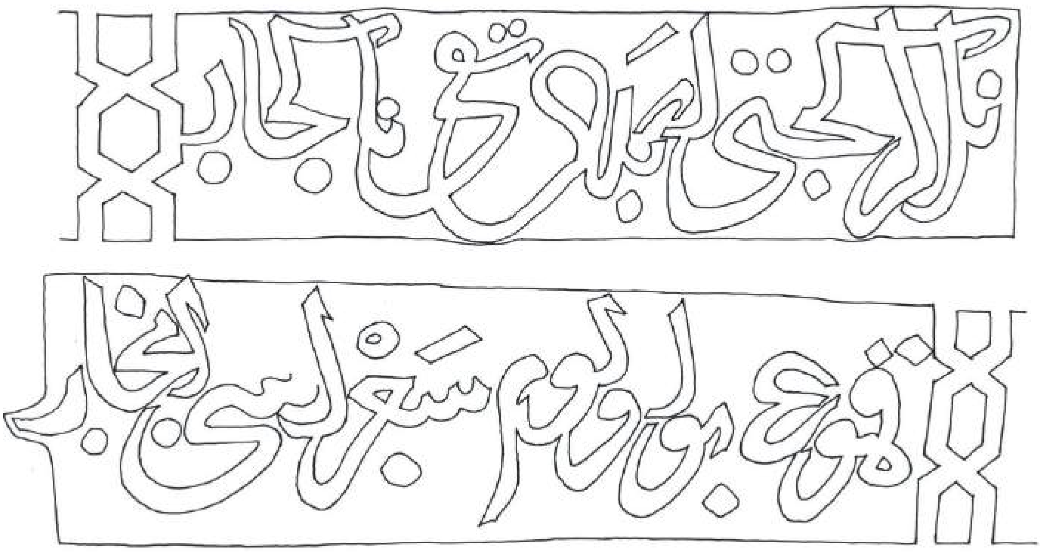

Рәс. № 0-4

Уң ягында (калку язулы):

[نلار كچتى ابَلاى تقى نا كچار ☼ قموع بو اولوم سَغر ايچار]

« [Ниләр кәчте әбәләй тәкый нә кичәр, камугъ бу үлем сагыры ичәр]».

Әгәрдә, галим Р. Ю. Аккубеков әфәнде, бу шигъри юлларны дөрес рәвештә (В.М. Усмановның транскрипция хаталарын төзәтеп) тәфсыйлләп укып вә аңлатып бирә алса, без аңа афәрин дип әйтеп, аның бу өлкәдә өстенлеген таныр идек.

Ничек кенә булмасын, озын сүзнең кыскасы: Р.Ю. Аккубековның югарыдагы ялгыш яисә нахак сүзләрен (юлда йөрү кагыйдәләрен гел искә төшереп торган кебек), даими рәвештә башкаларга да гыйбрәт булсын өчен, кисәтеп тору кирәк.

Ташъязма истәлекләр

(Башкортстан Республикасы татар-башкорт эпиграфик һәйкәлләре)

№ 1

Мөфти Мөхәммәджан бине Хөсәен әл-Болгари каберенә куелган таш, якынча, 1240 һижри сәнә/1824-1825 милади еллар. Авыргазы төбәге, Атҗитәр авылы. Үлчәмнәре: 14,5х31,5х145 см.

№ 2

Гаделгәрәй бине Мөхәммәдкәрим Акбашев каберенә куелган таш, 1908 ел. Авыргазы төбәге, Атҗитәр авылы. Үлчәмнәре: 14х35х80 см.

۞ هذه تربة ۞ المرحوم ۞ عدل كراى ۞ بن محمد كريم ۞ آكباشوف
۞ ٧٧ ياشنده ۞

Уң ягында (уйма язу): ۞ ١٩٠١ يلده ۞

Сул ягында (уйма язу): ۞ رحمه الله تعالى ۞

№ 3

Мәдинә бинте Сәидгали каберенә куелган таш, 1908 ел.
якынча. Авыргазы төбәге, Атҗитәр авылы

۞ كفى بالموت واعظا ۞ المرحومة المدفونة ۞ مدينه بنت ۞ سيد على
۞ زوجة محمد يوسف ۞

Уң ягында (уйма язу): ۞ وفات ١٩٠٨ سنه ٣٠ مايده ۞

Сул ягында (уйма язу): ۞ ٢١ ياشنده ۞

№ 4

Чынгызхан Габделхәким угылы Мамин каберенә куелган таш, 1914 ел. Авыргазы төбәге, Атҗитәр авылы. Үлчәмнәре: 11х35х113 см.

۞ انا لله انا اليه رجعون ۞ المرحوم چينگيز حان ۞ عبد الحكيم اوغلى
مامين ۞ وفات ايتدى ۞ ١٣٣٢ هجريه ۞ ١٩١٤ سنه ميلاديه ۞ ٧٤
ياشنده ١١ اييولده ۞ طاش يازدروچى ۞ ابراهيم مامين ۞

Уң ягында (уйма язу): ۞ بنم قبرم زيارت ايدان احوان ۞

Сул ягында (уйма язу): ۞ قيلگز بر فاتحه روحمعه احسان ۞

№ 5

Кемнең каберенә куелганы билгесез таш, 1730 еллар чамасы. Әлшәй төбәге, Гайне-Ямак авылы.

۞ بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ ۞ لا اله الا الله محمد رسول الله ۞ تاريخ منكدا يوزده قرق توقوز ده توشقان ... ايندا ... ۞

№ 6

Бөрҗән тайфәсенең **Яхшембәт** Колчура угылы каберенә куелган таш,

якынча, 1243 һиҗри сәнә/1827-1828 милади еллар. Баймак төбәге, Күсәй авылы.

Алгы ягында (уйма язулы):

۞ هو الحلاق البقى ... ۞ برجن طائفه سى نک ۞ تى يحشمبت قل چوره اوعلى ۞ وفات بولدى ١٨٢٧سنه ۞ ماهى رمضانده بو طاشنى ۞ يازدردى اوعلى وَليد ۞ ٦نچى كانطون ۞

№ 7-1

Кемнең каберенә куелганы билгесез таш, Бакалы төбәге, Тактагол авылы.

۞ تاريخ روميَّه ايلان ۞ ١٨٤٩ نچى يلده ۞ ... اوعلى ۞ ... ۞

№ 7-2

Хәдичә, Шаһингәрәй кызы каберенә куелган таш, Бакалы төбәге, Тактагол авылы.

۞ لا اله الا الله محمد رسول الله صلى الله عليه و سلم ۞ ... تعالى كل نفس ذائقة ۞ الموت بو مرقد تبرک ۞ حضرت زوجه سى حديجه شاهى ۞ نكراى قزى عريق رحمت ۞ اولسون ۞

№ 7-3

Кәлимулла, дамулла Хәбибулла угылы каберенә куелган таш,1889 ел. Бакалы төбәге, Тактагол авылы.

۞ لا اله الا الله محمد رسول الله صلى الله عليه و سلم ۞ كفى بالموت واعظا قطب العارفين... ۞ الفاضلين مسند المطيعين كمل المرشيد ۞ ين كليم الله داملا حبيب الله اوعلى ٨٣ ۞ ياشنده تاريخ رومية ايله ١٨٨٩ سنه ۞ برج ديكابر ننك ١٨ ١٨ نچى كونى ماه جما ۞ دى الاول ننك ٨ نچى يومنده دار بقايه ۞ ... ۞

№ 8

Мансур бине Габбас каберенә куелган таш, Бүздәк төбәге, Яңа Әмир авылы.

Алгы ягында (уйма язулы):

۞ هذه المرقد مرحوم ۞ منصور بن عباس عبد الوحيد ۞ [عبد النجيب بن عبد العزيز ۞

Арткы ягында (уйма язулы):

۞ يانكه امير اولينك ۞ اول اولترعان يلا لرى۞ ١٧٨٣ نچى يللردا ۞

№ 9

Кемнең каберенә куелганы билгесез таш, 17 нче гасыр азагы. Бүздәк төбәге, Яңа Әмир авылы кырында.

Алгы ягында (уйма язулы):

۞ [هوَ الحَى الذى لا يموت كل حي ۞ سيموت قال الله عليه السَلام كل ۞ ذائقة المَوت صدق الدنيا ساعة ۞ فجعلها طاعة تاريخ منكدا يوزدا... ۞ ... ۞ بلكوپي دور ايرنلاردين دوعاى ۞ صدق الدنيا جيفت طالبها [كلاب]] ۞ ۞

№ 10

Кемнең каберенә куелганы билгесез тамгалы таш, [17 нче гасыр азагы]. Бүздәк төбәге, Яңа Әмир авылы кырында.

№ 11

[Мансур] каберенә куелган таш, [17 нче гасыр азагы]. Бүздәк төбәге, Яңа Әмир авылы.

Алгы ягында (уйма язулы): **۞ عبد المجيد ... ۞**

№ 12

Кемнең каберенә куелганы билгесез тамгалы таш, [17 нче гасыр азагы]. Бүздәк төбәге, Яңа Әмир авылы кырында.

№ 13

[Җәгъфәр] каберенә куелган таш, [17 нче гасыр азагы]. Бүздәк төбәге, Яңа Әмир авылы.

Алгы ягында (уйма язулы): **۞ ... جعفر ۞**

№ 14

Гыйльмиҗәмал бинте Мөхәммәдшаһ каберенә куелган таш, 1921 ел. Гафури төбәге, Бурлы авылы.

١٩٢١ نچی یل وفات علم الجمال بنت محمد شاه ١٩ نچی ایون

№ 15

Ягъкуб Үлмәскол угылы каберенә куелган таш. Гафури төбәге, Бурлы авылы.

لا اله الا الله محمد رسول الله یعقوب اولمسقول اوعلی

№ 16

Сәгыйдулла бине Султый каберенә куелган таш, 1841 ел. Гафури төбәге, Кормантау авылы.

سعید الله بن صولطی ١٨٤١

№ 17

Габдел[**йәзән** Габделфәиз 1306 сәнә 1889] ел. Гафури төбәге, Кормантау авылы.

مرحوم عبد [الیزان عبد الفیز ١٣٠٦ ١٨٨٩نچی] یل

№ 18

Һәляледдин Исламгол угылы каберенә куелган таш, 1917 ел. Гафури төбәге, Кормантау авылы.

کل نفس ذائقة الموت متوفی هلال الدین اسلامعول اوعلی ١٩١٧ یل ٧ مایده ١٣٣٥ سنه وفات

Көллү нәфсин заикател-мәүт[7]	كل نفس ذائقة الموت

№ 19

Мәүгидә Хәким кызы Галимова каберенә куелган таш, 1915-1992. Гафури төбәге, Кормантау авылы.

№ 20

[Мостафа] каберенә куелган таш (сынык тигермән ташы), [1848] ел. Гафури районы, Үтәк авылы (авыл уртасында – “Хәзрәтләр каберлеге»).

№ 21

Кемнең каберенә куелганы билгесез таш. Гафури районы, Үтәк авылы.

№ 22

Мулла Мөхәммәдкяфи бине Котлугзаман каберенә куелган таш, 1895 ел. Гафури районы, Үтәк авылы.

№ 23

[7] *Көллү нәфсин заикател-мәүт* – Һәрбер җан үлем тәмен татып караячак.

Кемнең каберенә куелганы билгесез таш, 1905 ел. Гафури районы, Үтәк авылы.

№ 24

Мәстүрә бинте Нәбиулла каберенә куелган таш, 1910 ел. Гафури районы, Үтәк авылы.

№ 25

Мөхәммәдзакир Әмирханов каберенә куелган таш, 1916 ел. Гафури районы, Үтәк авылы.

№ 26

Мулла Хәбибнаҗар бине Мөхәммәдкяфи бине Котлугзаман каберенә куелган таш, 1921 ел. Гафури районы, Үтәк авылы.

№ 27

Мөхәммәдләтыйф [Зариф] угылы каберенә куелган тамгалы таш, 1921 ел. Гафури районы, Үтәк авылы.

№ 28

Мөхәммәдгалим Мөхәммәдйосыф угылы каберенә куелган таш, 1921 ел. Гафури районы, Үтәк авылы.

№ 29

Бибимәгърифә Мөхәммәд [карый] каберенә куелган таш. Гафури районы, Үтәк авылы.

№ 30

Мөхәммәдвәли Сәлим угылы Рәхимов каберенә куелган таш, 1994 ел. Гафури районы, Үтәк авылы. Мөхәммәдвәли мулла ташлар язган.

№ 31

Закир Әмин угылы Әмирханов каберенә куелган таш, 1916 ел. Гафури районы, Үтәк авылы.

№ 32

Кемнең каберенә куелганы билгесез таш, 1816 ел. Ялгызкаен авылы[8] (беренче зират), Гафури районы.

... ١٨١٦ يل

№ 33

Габдел[вәһһаб] бине Габде[ри] каберенә куелган таш, 183[6] ел. Ялгызкаен авылы (беренче зират), Гафури районы.

١٨٣[٦] عبد[الوهاب] بين عبد [ر]ى

№ 34

Гөл... бинте Аит каберенә куелган таш, 1852 ел. Ялгызкаен авылы (беренче зират), Гафури районы.

١٨٥٢ [فيبرال ١٦] وفات بولدى

---

[8] Ялгызкаен авылы, зиратларны күрсәтеп йөретте Ишбулды Ибраһим угылы Фатхуллин (Мөэминов), 1947 нче елгы. Ялгызкаен авылында өч зират бар. Өченче зират биләмәсе кечерәйтелгән, алгы өлеше “тапталып» йөри.

№ 35

Хәйренниса бинте Хафизеддин, Габделгани хатыны каберенә куелган таш, 1920 ел. Ялгызкаен авылы (беренче зират), Гафури районы.

№ 36

Кемнең каберенә куелганы билгесез тамгалы таш. Ялгызкаен авылы (беренче зират), Гафури районы.

№ 37

Кемнең каберенә куелганы билгесез таш, 1930 ел. Ялгызкаен авылы (беренче зират), Гафури районы.

№ 38

Гөлзада Баһаведдин хатыны каберенә куелган таш, 18... ел. Ялгызкаен авылы (беренче зират), Гафури районы.

№ 39

Кемнең каберенә куелганы билгесез таш (язулары җуелган), 1900* ел. Ялгызкаен авылы (икенче зират), Гафури районы.

№ 40

Гарифә Тимергали хатыны каберенә куелган таш, 23 яшендә вафат 1915 ел. Ялгызкаен авылы (өченче зират), Гафури районы.

№ 41

Кемнең каберенә куелганы билгесез таш (язулары җуелган), 1900* ел. Ялгызкаен авылы (өченче зират), Гафури районы.

№ 42

Кемнең каберенә куелганы билгесез таш (язулары җуелган), 1900* ел. Ялгызкаен авылы (өченче зират), Гафури районы.

№ 43

Әхмәджан бине Вәлид каберенә куелган таш, 1867 ел, таш ихата белән уратып алынган каберлек эчендә. Ишембай районы, Көзән авылы

۞ كفى بالموت ۞ واعظاً هذه ۞ تربة المرحوم ۞ احمد جان بن ۞
وليد توفى ۞ من هجرة النبى [عليه السلام] ۞ ١٢٨٤ نچى يلده ۞

Сул ян ягында: **و فى ١٨٦٧ سنة رومية**

№ 44

Мөхибҗәмал бинте Вильдан каберенә куелган таш, 1906 ел, таш ихата белән уратып алынган каберлек эчендә. Ишембай районы, Көзән авылы

۞ كل نفس ذا۞ ئقة الموت ۞ و هذا التربة ۞ الشريفة محب ۞ جمال
بنة ولدان ۞ زَوجة احمد جان ۞ توفى فى ١٣٢٣ سنة هجر[يه] ۞

Сул ян ягында: **١٩٠٦ ميلاديه** Уң ян ягында: **احمد زكى**

Кятиб – Әхмәдзәки Вәлиди.

№ 45

Шәмсебәдер бинте Газиз каберенә куелган таш, 1915 ел. Ишембай районы, Көзән авылы. Үлчәмнәре: 14х40х90 см.

۞ کل نفس ذا۞ ئقة الموت ۞ و هذا التربة ۞ الشريفة شمس ۞ بدر
بنت عزيز ۞ زَوجة عزيز الله ۞ توفی فی ١٩١٥ سنه ميلاديه ۞

№ 46

[Вәлид] каберенә куелган таш. Ишембай районы, Көзән авылы.

۞ ... وليد ...۞

№ 47

Бибимәгърифә Мөхәммәд карый кызы, Миңнебай хатыны каберенә куелган таш. Ишембай районы, Көзән авылы.

۞ بی بی معريفه ۞ ارمت اولی ۞ محمد قاری ۞ قزی محترم مینکلی
بای ۞ حلال جفتی ۞

Кабыргасында: **٨ نچی رمضان ده**

№ 48

Тәзкирә бинте Минһаҗеддин каберенә куелган таш. Ишембай районы, Көзән авылы.

№ 49

Хөснулла Ишмөхәммәтов каберенә куелган таш. Ишембай районы, Көзән авылы.

№ 50

Кемнең каберенә куелганы билгесез тамгалы таш. Ишембай районы, Көзән авылы.

№ 51

Кемнең каберенә куелганы билгесез тамгалы таш. Ишембай районы, Көзән авылы.

№ 52

Фәхулла Шаяхмәт улы Вәлитов каберенә куелган таш, 1986 ел. Ишембай районы, Көзән авылы.

№ 53

Кемнең каберенә куелганы билгесез таш, 1809-1810 еллар. Кушнарин районы, Шәрип (Шәриф) авылы.

۞ تاريخ اسلاميه ۞ ايله ننک ايکی يوز ۞ يکرمی تورتنجی يلده ۞

№ 54

Кемнең каберенә куелганы билгесез таш, Кушнарин районы, Шәрип (Шәриф) авылы

№ 55

Мулла Габдүк бине Ибраһим каберенә куелган таш[9],

якынча, 1841 милади ел /1257 һиҗри сәнә. Сәеткол авылы Күгәрчен районы.

№ 56

Хәбибҗәмал Сабит [кызы] каберенә куелган таш, 1907 ел. Мәләвез районы, Җиргән авылы.

№ 57

Габделхәлим (дамулла) бине мулла Габделхәким каберенә куелган таш, 1871 ел. Миякә районы, Баязид авылы.

№ 58

Кемнең каберенә куелганы билгесез таш. Баязид авылы. Миякә районы.

№ 59

Сакланып калган мәчет манарасының гөмбәзе (?). Баязид авылы зираты, Миякә районы.

№ 60

Хәбибулла (имам) бине имам Сәлим каберенә куелган таш. Җилдәр авылы, 1849 ел. Миякә районы.

№ 61

Хәдичә каберенә куелган таш, 1855 ел. Җилдәр авылы, Миякә районы.

№ 62

Мөхәммәдхәсән бине Хәбибулла каберенә куелган таш, 1858 ел. Җилдәр авылы, Миякә районы.

№ 63

[Габделгаффар] Габеррахман угылы каберенә куелган таш, 1881 ел. Җилдәр авылы, Миякә районы.

№ 64

Бибигыйззекамал бинте Юныс каберенә куелган таш, 1883 ел. Җилдәр авылы, Миякә районы.

№ 65

Лотфрахман бине Габделхәким каберенә куелган таш, 1887 ел. Җилдәр авылы, Миякә районы.

№ 66

Мәфтуха Дәүләтшаһ кызы каберенә куелган таш, 1889 ел. Җилдәр авылы, Миякә районы.

№ 67

---

[9] *Аккубеков Р.Ю.* Эпитафийные памятники д. Саиткулово Кугарчинского района Республики Башкортостан. (Статья выполнена при финансовой поддержке РГНФ «Урал: история, экономика, культура» в рамках научно-исследовательского проекта «Формирование и традиционная культура юго-западной этнографической группы башкир», №14-11- 2019.

Сабира бинте Галимулла каберенә куелган таш, 1889 ел. Җилдәр авылы, Миякә районы.

№ 68

Мотал бине Фәтхулла каберенә куелган таш, 1893 ел. Җилдәр авылы, Миякә районы.

№ 69

Зөһрә бинте Шәрәфеддин каберенә куелган таш, 1894 ел. Җилдәр авылы, Миякә районы.

№ 70

Фатыйма бинте имам Әһлиулла каберенә куелган таш, 1895 ел. Җилдәр авылы, Миякә районы.

№ 71

Саниәхмәд бине Фәтхулла каберенә куелган таш, 1895 ел. Җилдәр авылы,. Миякә районы.

№ 72

Галишаһ бине имам Габделгафур каберенә куелган таш, 1895 ел. Җилдәр авылы, Миякә районы.

№ 73

Әһлиулла (мулла) бине мулла Хәбибулла каберенә куелган таш, 1899 ел. Җилдәр авылы, Миякә районы.

№ 74

Җиһаншаһ бине Әхмәдшаһ каберенә куелган таш, 1903 ел. Җилдәр авылы, Миякә районы.

№ 75

Габделмәҗид бине Габделхәмид каберенә куелган таш, 1906 ел. Җилдәр авылы, Миякә районы.

№ 76

Бибихәбибә Габделгата кызы каберенә куелган таш, [1914] ел. Җилдәр авылы, Миякә районы.

№ 77

Шәйхелислам бине Мөхәммәдшаһ каберенә куелган таш, 1920 ел. Җилдәр авылы, Миякә районы.

№ 78

Фәтхеддин бине Ихсан каберенә куелган таш, 1920 ел. Җилдәр авылы, Миякә районы.

№ 79

Саляхеддин бине Галямеддин каберенә куелган таш, 1922 ел. Җилдәр авылы, Миякә районы.

№ 80

Хәбибриҗал бине имам Әһлиулла каберенә куелган таш, 1928 ел. Җилдәр авылы, Миякә районы.

№ 81

Сәиджәгъфәр бине Ураз каберенә куелган таш, 1841 ел. Миякәтамак авылы, Миякә районы.

۞ سید جعفر بن اوراز ۱۸۴۱ نچی ... ۞

№ 82

Мөхүбҗәмал бинте [Ильяс] каберенә куелган таш, 1879 ел. Миякәтамак авылы, Миякә районы.

۞ کفی بالموت واعظا ۞ هذا تربت المرحومه محوب جمال بنت [الیوس]
بنت گل بانو ۱۸۷۹ نچی سنه ۞

№ 83

Мөхәммәдгали (имам), бине Ишмөхәммәд әл-Әбеш каберенә куелган таш, 1891 ел. Миякәтамак авылы, Миякә районы. Фараз итүләр буенча, китабәнең авторы Эстәрлебаш имамы – Габдулла Тукаев.

№ 84

Мөхәммәдшаһ Габдулла угылы каберенә куелган таш, 1891 ел. Миякәтамак авылы, Миякә районы.

۞ کفی ۞ بالموت واعظا ۞ المرحوم المدفون ۞ محمد شاه ۞ عبد
[الله] اوعلی ۞ دار البقایه ۞ رحلت ایتدی ۞

№ 85

Бибимөсәбиха бинте Мифтахеддин каберенә куелган таш, 1913 ел. Миякәтамак авылы, Миякә районы.

۞ کفی بالموة واعظا هذه التربت المرحومة بی بی مسبحة بنت مفتاح
الدین ... ۱۹۱۳ نچی یلده ۞

№ 86

Габдулла бин Заһидулла каберенә куелган таш, 1914 ел. Миякәтамак авылы, Миякә районы.

۞ کفی بالموت واعظا ۞ المرحوم المدفون عبد الله بن زاهید الله ۞ دار
البقایه رحلت ایتدی ۱۹۱۴ ... ۞

№ 87

Гайнелхәят бинте Фазылулла каберенә куелган таш, 1915 ел. Миякәтамак авылы, Миякә районы.

۞ عین الحیات بنت فضل الله ۱۹۱۵ سنه ۞

№ 88

Сөләйман бине Габделмосавир каберенә куелган таш, 1916 ел. Миякәтамак авылы, Миякә районы.

۞ كفى ۞ بالموت واعظا ۞ هذه التربة الشريفة سليمان بن عبد المصوّر ۱۹۱۶ سنه ۲۷ عنوار ۞

№ 89

Җәляледдин бине Мәһди каберенә куелган таш, 1917 ел. Миякәтамак авылы, Миякә районы.

№ 90

Юныс бине Фәтхулла каберенә куелган таш, 1920 ел. Миякәтамак авылы, Миякә районы.

۞ كفى بالموت واعظا ۞ دار الفنادن دار البقايه رحلت ايله دى يونس بن فتح الله ۞ نور الله قبره ... ۞ ۱۹۲۰ سنه ده عنوار ۱۹ نده ۞

№ 91

Әфзаледдин (кятиб) бине Баһаведдин каберенә куелган таш, 1921 ел. Миякәтамак авылы, Миякә районы.

۞ كاتب افضل الدين بن بهأ الدين ۷ عنوار ۱۹۲۱ ۞

№ 92

[Муса] бине Арыслан каберенә куелган таш, 1900 ел. Миякә районы, Сатый авылы.

№ 93

Фәтхеддин бине Тимергали каберенә куелган таш, 1908 ел. Сатый авылы, Миякә районы.

№ 94

Габделкаһир бине Габделгафур Сәфәрколов каберенә куелган таш, 1921 ел. Сатый авылы, Миякә районы.

№ 95

Кемнең каберенә куелганы билгесез таш. Сатый авылы, Миякә районы.

№ 96

Гайнеддин каберенә куелган таш. Сатый авылы, Миякә районы.

№ 97

Кемнең каберенә куелганы билгесез таш, 1912 ел. Шатмантамак (?) авылы, Миякә районы.

№ 98

Мөхәммәдзариф бине Ибраһим каберенә куелган тамгалы таш, 1914 ел. Шатмантамак (?) авылы, Миякә районы.

№ 99

Мөхәммәдсадыйк Мөхәммәдсалих угылы каберенә куелган тамгалы таш, 1922 ел. Шатмантамак (?) авылы, Миякә районы.

№ 100

Җангаш Танабай угылы кабергенә куелган тамгалы таш, 1938 ел. Шатмантамак (?) авылы, Миякә районы.

№ 101

Исхак угылы каберенә куелган тамгалы таш, 1938 ел. Шатмантамак (?) авылы, Миякә районы.

«Әл-мәрхүм әл-мәгъфүр Кече җүз ругы Баюлы тайфәсе, Байбакты бүлеме, әл-Тәкә нәмрәсе Мәмәт баласы Исхак угылы ***Кояшгол (Куйшыгол?)*** *вафат 44 яшендә 1938 йылда, бу ташны куйды хәляле Сагыбай-бичә».*

№ 102

Васыфкямал бинте Хәбибулла каберенә куелган тамгалы таш, 1870 ел. Акбулат авылы, Федоровка районы.

№ 103

Кемнең каберенә куелганы билгесез таш, 1872 ел. Акбулат авылы, Федоровка районы.

№ 104

Мөхибҗәмал Гыймадеддин кызы каберенә куелган тамгалы таш, 1878 ел. Акбулат авылы, Федоровка районы.

№ 105

Гайнекамал Габделҗаббар кызы каберенә куелган тамгалы таш, 1881 ел. Акбулат авылы, Федоровка районы.

№ 106

Габделбәян бине Габделмәҗид каберенә куелган тамгалы таш, 1892 ел. Акбулат авылы, Федоровка районы.

№ 107

Әсхабҗамал Габденнасыйр кызы каберенә куелган тамгалы таш, 1899 ел. Акбулат авылы, Федоровка районы.

№ 108

Габдрахман бине Мөхәммәдхәррас каберенә куелган тамгалы таш, 1903 ел. Акбулат авылы, Федоровка районы.

№ 109

Бибисара Мөхәммәдҗан кызы каберенә куелган тамгалы таш, 1905 ел. Акбулат авылы, Федоровка районы.

№ 110

Әхмәдшаһ Гаид угылы каберенә куелган тамгалы таш, 1905 ел. Акбулат авылы, Федоровка районы.

№ 111

Мәрьямбану Әһлиулла хәзрәт кызы каберенә куелган таш, 1905 ел. Акбулат авылы, Федоровка районы.

№ 112

Бибизәкия Ләтыйфулла кызы каберенә куелган таш. Акбулат авылы, Федоровка районы.

№ 113

Газизә Лотфрахман кызы каберенә куелган таш, 1906 ел. Акбулат авылы, Федоровка районы.

№ 114

Сахибҗәмал бинте Зәйнелгабетдин каберенә куелган таш, 1907 ел. Акбулат авылы, Федоровка районы.

№ 115

Габдулла бине Хәбибрахман каберенә куелган таш, 1910 ел. Акбулат авылы, Федоровка районы.

№ 116

Хәнифә Морзагали кызы каберенә куелган таш, 1910 ел. Акбулат авылы, Федоровка районы.

№ 117

Заһирулла Габделхәким угылы каберенә куелган таш, 1910 ел. Акбулат авылы, Федоровка районы.

№ 118

Габдулла Гобәйдулла угылы каберенә куелган таш, 1913 ел. Акбулат авылы, Федоровка районы.

№ 119

Нигъмәтулла Гатиятулла угылы каберенә куелган таш, 1925 ел. Акбулат авылы, Федоровка районы.

№ 120

[Сары-Мока Иманколов**]** каберенә куелган таш, 1940 ел. Акбулат авылы, Федоровка районы.

№ 121

Казак кешесе каберенә куелган тамгалы таш, 1888-1943. Акбулат авылы, Федоровка районы.

№ 122

Казак кешеләренең каберләренә куелган таш. Акбулат авылы, Федоровка районы.

№ 123

Хәбибулла бине Әюб каберенә куелган таш. Акбулат авылы, Федоровка районы.

№ 124

Мөхибҗәмал бинте Гыймадеддин угылы каберенә куелган таш. Акбулат авылы, Федоровка районы.

Акбулат авылы ташъязма фотоларының авторы – Иске Чытырман авылында яшәүче Солтанголов Мортаза Мостафа угылы.

№ 125-1

Мөхәммәд-Рамазан (әш-шәех) әл-Әвеши каберенә куелган таш[10]. Учалы районы, Байрамгол авылы янәшәсендә.Ташъязма Троицк осталары тарафыннан язылган.

Алгы ягында (уйма язу): *«Тәүәффа әш-шәйх Рамаҙан әл-Әүеши хәлифә әш-шәйх Нәжметдин әл-Кубра фи сәфәр әл-хаж 651 сәнә фи дәүләт Бәркә*

[10] А.Г. Салихов, Р.Ю. Аккубеков. О некоторых арабографичных эпитафиях Учалинского района Республики Башкортостан. Вестник Академии наук Республики Башкортостан. – 2021. – Том 38. – №1. – С.69.

хан бәни Сарай». Арткы ягында (уйма язу): «Һәҙа мәрҡәд Мөхәммәд Рамаҙан әл-Әүеши хәлифәт әшшәйх Нәжметдин әл-Кубри тәүәффа фи сәфәр әл-хаж 651 сәнә һижриә ғасры Бәркә хан Бәни-Сарай».

Кара: Вилданов Ғ. Башҡортостанда тарихи иҫтәлектәр //Башҡорт аймағы. 1925. № 1. 110–112 б.

№ 125-2

К[үкләр] Буга угылы каберенә куелган таш, 1346/1347 еллар. (Сыйфатлы фоторәсеме булмау сәбәбле бу китабәнең рәсем-күчермәсе укучыларга тәкъдим ителмәде).

Чакмагыш районы, Иске Калмаш авылы.

اغوذ با من الشيطان الرجيم بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ ز الله ن بوغا اوغلى كوكالر بلكسي قوتلوغ مبارك بولسون تاريخ يتى يوز قرق يتيدا ننك اون اوجم	*Әгузе билләһи мин әш-шәйтан ир-ражим* *Бисмиллаһ-ир-Рахман-ир-Рахим* .... з(?) Аллаһу н(?) к(г)(?) Буга углы Күкләр билгесе Кутлуг мөбәрәк булсун Тарих йити йүз к(ы)р(ы)к йитидә ... (айы)ның ун өчендә ...

Кара: *И.М. Миргалеев.* Старокалмашевская плита и вопросы этнической интерпретации населения Приуралья. Археология Евразийских степей. № 6. 2017. – С. 174-178.

№ 126

Такыйбәк батыр, Кубауның [Йәрми] угылы каберенә куелган таш[11], 1695-1696 ел. Үлчәмнәре: 25x59x196 см.

Чишмә районы, Тирмә авылы.

۞ هوَ الحَى الذى لا يموت كل حي ۞ سيموت قال الله عليه السَلام كل ۞ ذائقة المَوت صدق الدنيا ساعة ۞ فجعلها طاعة تاريخ منكدا يوزدا... ۞ [قو]باوْ نک [يارمى] اوعلى طَقى بک بطور ۞ بلكوپسي دور ايرنلاردين دوعاى ۞ صدق الدنيا جيفت طالبها [كلاب] ۞

[11] Г.Ф. Вильданов буенча: Таки батыр угылы Ярми би. Кара : *Гарустович Г.Н., Нечвалода А.И.* Средневековые каменные мавзолеи Башкортостана. - Уфа, Китап, 2020. – С. 238.

Һ. В. Йосыпов буенча: Кубау (ыруы) Ярми би угылы Такый батыр. Кара : *Гарустович Г.Н., Нечвалода А.И.* Средневековые каменные мавзолеи Башкортостана. - Уфа, Китап, 2020. – С. 186.

Кара: *Вельяминов-Зернов В.В.* Исследования о Касимовских царях и царевичах. Ч. I. 1863. Ч. II. 1864. Ч. III. 1866. – С. 557-558.

Әхмәтҗанов М.И. Ташбилгеләргә язылган татар әдәбияты үрнәкләре. – Казан, 2011. – 215 б. – Б. 47.

№ 127

Эстәрлетамак районы, Бүреказыган авылы, 1 нче (әүвәлге) зират. 1712 елда авылга нигез салынган[12] (иске ташъязмалар сакланып калмаган).

№ 128

Хәмдениса Мөхәммәдгали кызы каберенә куелган таш, 1850 ел.

Эстәрлетамак районы, Бүреказыган авылы, икенче зират.[13]

№ 129

Кемнең каберенә куелганы билгесез таш.

Эстәрлетамак районы, Бүреказыган авылы, икенче зират.

№ 130

Ибраһим Габдеррәхим угылы каберенә куелган таш, [1870] ел.

Эстәрлетамак районы, Бүреказыган авылы, икенче зират.

Язучы Ильяс бине Ибраһим бине Габдеррәхим.

№ 131

Мөхәммәдмәгъсүм бине Мөхәммәдрәхим каберенә куелган таш, 1870 ел. Эстәрлетамак районы, Бүреказыган авылы, икенче зират.

№ 132

[**Мөхәммәдшаһ** бине Хәсән] каберенә куелган таш, 1879 ел.

Эстәрлетамак районы, Бүреказыган авылы, икенче зират.

№ 133

Мөхәммәдшафигъ бине Мөхәммәдхәсән каберенә куелган таш, 1888 ел.

Эстәрлетамак районы, Бүреказыган авылы, икенче зират.

№ 134

Мөхәммәдшафигъ бине Мөхәммәдхәсән каберенә куелган таш, 1888 ел.

Эстәрлетамак районы, Бүреказыган авылы, икенче зират.

№ 135

---

[12] Бүреказыган авылы гомер кичерүчеләр : Киреевлар, Богдановлар, Ждановлар…

[13] 2 нче зират. N 53˚45.541˚ E 055˚48.436˚ Кыргый ташлар белән уратып алынган каберләр бар.

Мөхәммәдәмин бине Биккол каберенә куелган таш, 1892 ел.
Эстәрлетамак районы, Бүреказыган авылы, икенче зират.

№ 136
Сираҗеддин бине Госман каберенә куелган таш, 1893 ел.
Эстәрлетамак районы, Бүреказыган авылы, икенче зират.

№ 137
Гыйльман бине Габдеррафик каберенә куелган таш, 1893 ел.
Эстәрлетамак районы, Бүреказыган авылы, икенче зират.

№ 138
Бибимәгърифә бинте [Әлхәм] каберенә куелган таш, 1894 ел.
Эстәрлетамак районы, Бүреказыган авылы, икенче зират.

№ 139
Рәхмәтулла бине Хисамеддин каберенә куелган таш, 1900 ел.
Эстәрлетамак районы, Бүреказыган авылы, икенче зират.

№ 140
Бибимәймүнә [бине Мөхәммәдшәриф] каберенә куелган таш, 1900 ел.
Эстәрлетамак районы, Бүреказыган авылы, икенче зират.

№ 141
Габделҗәлил кызы каберенә куелган таш, 1902 ел.
Эстәрлетамак районы, Бүреказыган авылы, икенче зират.

№ 143
Миһран мулла бине мулла Мөхәммәдкәрим каберенә куелган таш, 1904 ел.
Эстәрлетамак районы, Бүреказыган авылы, икенче зират.

№ 144
[Миңлегата] кызы каберенә куелган таш, 1906 ел.
Эстәрлетамак районы, Бүреказыган авылы, икенче зират.

№ 145
[**Бәдреддин**] бине Галямеддин каберенә куелган таш, 1910 ел.
Эстәрлетамак районы, Бүреказыган авылы, икенче зират.
Артында (уйма язулы): *... Ваhапов*

№ 146
Сәхиулла бине Галимулла каберенә куелган таш, 1910 ел.
Эстәрлетамак районы, Бүреказыган авылы, икенче зират.

№ 147
Кемнең каберенә куелганы билгесез таш, [1910] ел.
Эстәрлетамак районы, Бүреказыган авылы, икенче зират.

№ 148
Рәхимә бинте Котбеддин каберенә куелган таш, 1910 ел.
Эстәрлетамак районы, Бүреказыган авылы, икенче зират.

№ 149
Мәсрүрә бин Сәйфеддин каберенә куелган таш, 1911 ел.
Эстәрлетамак районы, Бүреказыган авылы, икенче зират.

№ 150
Мәрфуга бинте Мөхәммәдзакир каберенә куелган таш, 1912 ел.
Эстәрлетамак районы, Бүреказыган авылы, икенче зират.

№ 151
Гыйльмиҗәмал каберенә куелган таш, 1913 ел.
Эстәрлетамак районы, Бүреказыган авылы, икенче зират.

№ 152
Фәрхиназ Мөхәммәдсадыйк җәмәгате каберенә куелган таш, 1914 ел.
Эстәрлетамак районы, Бүреказыган авылы, икенче зират.

№ 153
Баймөхәммәд Бикмөхәммәд угылы Ыжданов каберенә куелган таш, 1916 ел.
“Эстәрлетамак өязе, Бүреказаган авылынан» 28 яшендә вафат, Троицк шәһәре.

№ 154
Гөльбәгыйдә Дәминова, Зәйнелбәшәр җәмәгате каберенә куелган таш, 1916 ел.
Эстәрлетамак районы, Бүреказыган авылы, икенче зират.

№ 155
Исеме билгесез хатын-кыз каберенә куелган таш.
Эстәрлетамак районы, Бүреказыган авылы, икенче зират.

№ 156
Исеме билгесез кеше каберенә куелган тамгалы таш.
Эстәрлетамак районы, Бүреказыган авылы, икенче зират.

№ 157
Гобәйдулла каберенә куелган таш.
Эстәрлетамак районы, Бүреказыган авылы, икенче зират.

№ 158
Исеме билгесез кеше каберенә куелган язуы җуелган таш.
Эстәрлетамак районы, Бүреказыган авылы, икенче зират.

№ 159
Исеме төгәл билгесез [**Җәмалҗиһан**] каберенә куелган язуы җуелган таш.
Эстәрлетамак районы, Бүреказыган авылы, икенче зират.

№ 160
Исеме билгесез кеше каберенә куелган язуы җуелган таш.
Эстәрлетамак районы, Бүреказыган авылы, икенче зират.

№ 161
Галиулла кызы каберенә куелган таш.
Эстәрлетамак районы, Бүреказыган авылы, икенче зират.

№ 162
Исеме билгесез кеше каберенә куелган таш (фрагмент).
Эстәрлетамак районы, Бүреказыган авылы, икенче зират.

№ 163
Шаһингәрәй бине Фәтхулла каберенә куелган таш.
Эстәрлетамак районы, Бүреказыган авылы, икенче зират.

№ 164
Исеме билгесез хатын-кыз каберенә куелган таш.
Эстәрлетамак районы, Бүреказыган авылы, икенче зират.

№ 165
Исеме билгесез кеше каберенә куелган таш.
Эстәрлетамак районы, Бүреказыган авылы, икенче зират.

№ 166
Ахунҗан ибне мулла Мөхәммәдҗан ибне мулла Габделвәли каберенә куелган таш. Эстәрлетамак районы, Бүреказыган авылы, икенче зират.

№ 167
Исеме билгесез кеше каберенә куелган таш.
Эстәрлетамак районы, Бүреказыган авылы, икенче зират.

№ 168
Исеме билгесез кеше каберенә куелган таш.
Эстәрлетамак районы, Бүреказыган авылы, икенче зират.

№ 169
Фатыйма бинте Әбүзәр каберенә куелган таш.
Эстәрлетамак районы, Бүреказыган авылы, икенче зират.

№ 170
Габделкәрим исеменә бәйле кешенең каберенә куелган таш.
Эстәрлетамак районы, Бүреказыган авылы, икенче зират.

№ 171
Исеме билгесез кеше каберенә куелган таш.
Эстәрлетамак районы, Бүреказыган авылы, икенче зират.

№ 173
Исеме билгесез хатын-кыз каберенә куелган таш (фрагмент).
Эстәрлетамак районы, Бүреказыган авылы, икенче зират.

№ 174
Исеме билгесез кеше каберенә куелган таш.
Эстәрлетамак районы, Бүреказыган авылы, икенче зират.

№ 175
Исеме билгесез кеше каберенә куелган язулары җуелган таш.
Эстәрлетамак районы, Бүреказыган авылы, икенче зират.

№ 176
Исеме билгесез кеше каберенә куелган таш.
Эстәрлетамак районы, Бүреказыган авылы, икенче зират.

№ 177
Исеме билгесез кеше каберенә куелган таш.
Эстәрлетамак районы, Бүреказыган авылы, икенче зират.

№ 178
Ибраһим исеменә бәйле кешенең каберенә куелган таш.
Эстәрлетамак районы, Бүреказыган авылы, икенче зират.

№ 179
[Иманкол] исеменә бәйле кешенең каберенә куелган таш.
Эстәрлетамак районы, Бүреказыган авылы, икенче зират.

№ 180
Исеме билгесез кеше каберенә куелган таш.
Эстәрлетамак районы, Бүреказыган авылы, икенче зират.

№ 181
Гайнулла Габделләтыйф угылы каберенә куелган таш, 1918 ел.
Эстәрлетамак районы, Бүреказыган авылы, икенче зират.

№ 182
Мөхәммәдхәррас бине Мөхәммәдгаббас каберенә куелган таш, 1920 ел. Эстәрлетамак районы, Бүреказыган авылы, икенче зират.

№ 183
Исеме билгесез кеше каберенә куелган таш.
Эстәрлетамак районы, Бүреказыган авылы, икенче зират.

№ 184
Арыслангәрәй Фәтхулла угылы каберенә куелган таш, 1920 ел.
Эстәрлетамак районы, Бүреказыган авылы, икенче зират.

№ 185
Кәмаледдин бине Низамеддин каберенә куелган таш, 1920 ел.
Эстәрлетамак районы, Бүреказыган авылы, икенче зират.

№ 186
Габделгазиз бине Габделгани каберенә куелган таш, 1922 ел.
Эстәрлетамак районы, Бүреказыган авылы, икенче зират.

№ 187-1
Гали Мөхәммәдйосыф угылы Богданов каберенә куелган таш, 1923 ел.
Кятиб Вәлиәхмәт. Эстәрлетамак районы, Бүреказыган авылы, икенче зират.

№ 187-2
Исеме билгесез кеше каберенә куелган таш, [1920] ел.
Эстәрлетамак районы, Бүреказыган авылы, икенче зират.

№ 188
Исеме билгесез кеше каберенә куелган таш (фрагментлар).
Эстәрлетамак районы, Бүреказыган авылы, икенче зират.

№ 188
Исеме билгесез кеше каберенә куелган таш.
Эстәрлетамак районы, Бүреказыган авылы, икенче зират.

№ 189

Биктимер бине Кәмаледдин каберенә куелган таш, 1922 ел.
Эстәрлетамак районы, Бүреказыган авылы, икенче зират.

№ 190

Исеме билгесез кеше каберенә куелган таш, 1928 ел.
Эстәрлетамак районы, Бүреказыган авылы, икенче зират.

№ 191

Исеме билгесез кеше каберенә куелган таш.
Эстәрлетамак районы, Бүреказыган авылы, икенче зират.

№ 192

Кемгә куелганы билгесез тамгалы таш. Эстәрлетамак районы, Талач авылы, беренче (әүвәлге) зират. 11х30х92 см.

N 53˚35.172˒ E 053˚15.800˒

№ 193

Гыйрфан бине Шаһиәхмәд каберенә куелган таш, 1883 ел. Эстәрлетамак районы, Талач авылы, беренче зират. 48 яшендә вафат. 12х33х90 см. N 53˚45.647˒ E 055˚47.677˒

№ 194

Мулла **Шаһиәхмәд** бине мулла Әлмөхәммәд каберенә куелган таш, 1884 ел, 80 яшендә вафат. Эстәрлетамак районы, Талач авылы, беренче зират. 11х32х146 см. N 53˚45.687˒ E 055˚47.666˒

№ 195

Гайнеҗәмал [Гатаулла] кызы, Гыйззәтулла хатыны каберенә куелган таш, 1907 ел. Эстәрлетамак районы, Талач авылы, беренче зират. 11х30х52 см. N 53˚45.695˒ E 055˚47.788˒

№ 196 (фрагмент)

Кемгә куелганы билгесез таш, 1920 ел. Эстәрлетамак районы, Талач авылы, беренче зират. 8х29,5х56 см. N 53˚45.690˒ E 055˚47.652˒

№ 197

Мулла **Мөхәммәдзакир** (хаҗел-хәрәмәен), мулла Шаһиәхмәд углы каберенә куелган таш, 1923 ел. Эстәрлетамак районы, Талач авылы, беренче зират. 12х33х90 см. N 53˚45.647˒ E 055˚47.677˒

№ 198

Сәйфулла кызы, хаҗи Мөхәммәдзакир хәзрәт җәмәгате каберенә куелган таш, 19…8 ел. 68 яшендә вафат. Эстәрлетамак районы, Талач авылы, беренче зират. 12х33х90 см. N 53˚45.647˒ E 055˚47.677˒

№ 199

Баһаведдин бине Мөхәммәдәмин Юдаев каберенә куелган таш, 1921ел. Эстәрлетамак районы, Талач авылы, икенче зират.[14] 12х36х91 см.

N 53˚45.535˒ E 055˚48.379˒

№ 200

Әминә Шәйхеддин кызы, Габделхалик җәмәгате каберенә куелган таш, 1922 ел. Эстәрлетамак районы, Талач авылы, икенче зират. 4х33х35 см. N 53˚45.553˒ E 055˚48.409˒

№ 201

Гыймадеддин каберенә куелган таш, 1956 ел. Эстәрлетамак районы, Талач авылы, икенче зират.

№ 202

Зиннәтулла Габидуллин каберенә куелган таш, 1958 ел. Эстәрлетамак районы, Талач авылы, икенче зират. 7х24-26х60 см. N 53˚45.542˒ E 055˚48.438˒

№ 203

Шәргыя Шәрифулла кызы Ярмиева каберенә куелган таш, 1918-1968. Эстәрлетамак районы, Талач авылы, икенче зират.

№ 204

Гамбәр Шәйхеддин кызы каберенә куелган таш, 1906-1971. Эстәрлетамак районы, Талач авылы, икенче зират. 13х33х100 см.

N 53˚45.535˒ E 055˚48.381˒

№ 205

Габделхалик Габделкәбир углы Әгълиуллин каберенә куелган таш, 1888-1983. 95 яшендә вафат. Су тигермәне тоткан (тигермәнче). Мөселманнар аның өендә җыелып намаз укыганнар. Эстәрлетамак районы, Талач авылы, беренче зират. 13х33х94 см. N 53˚45.532˒ E 055˚48.381˒

№ 206

Мохтар Вәлиәхмәт улы Таһиров каберенә куелган таш, 1916-1986. Эстәрлетамак районы, Талач авылы, икенче зират.

№ 207

Мидехәт Тәлгать улы Габидуллин каберенә куелган таш, 1959-1991. Эстәрлетамак районы, Талач авылы, икенче зират.

№ 208

Зөбәер Камалетдин улы Мәхмәтов каберенә куелган таш, 1997 ел. Эстәрлетамак районы, Талач авылы, икенче зират.

№ 208-212

Тамгалы башказыклар. Эстәрлетамак районы, Талач авылы, икенче зират.

Түбәнге Усылы (Усылытамак) авылы, кыргый ташлар белән уратып алынган каберләр бар.

---

[14] Зиратны күрсәтеп йөреде Ришат Абдулла улы Шаяхмәтов, 1954 елгы, зират караучысы. Аларның тамгасы – Ш. Каберстаннарында тәртип, караулы. Бу авылда башказыкны яисә башбатаны кабер баганасы дип йөртәләр. Бу авылда хәзер нәсел тамгаларын белмиләр, ә элек алар булган, мәсәлән кайбер кабер баганаларында тамгалар бар.

№ 213

Кемгә куелганы билгесез язулы таш. Эстәрлетамак районы, Түбәнге Усылы (Усылытамак) авылы.

№ 214

Кемгә куелганы билгесез язулы таш (язулары җуелган), 1864 ел. Эстәрлетамак районы, Түбәнге Усылы (Усылытамак) авылы.

№ 215

Кемгә куелганы билгесез язулы таш, 1865 ел. Эстәрлетамак районы, Түбәнге Усылы (Усылытамак) авылы.

№ 216

Фәйзулла мулла бине Хәбибулла каберенә куелган таш, 1875 ел. Эстәрлетамак районы, Түбәнге Усылы (Усылытамак) авылы.

№ 217-1

Бибмәрзия бинте Каһарман каберенә куелган таш, 1887 ел. Эстәрлетамак районы, Түбәнге Усылы (Усылытамак) авылы.

№ 217-2

Габделмәҗид мулла бине Габделвахид каберенә куелган таш, 1888 ел. Эстәрлетамак районы, Түбәнге Усылы (Усылытамак) авылы.

№ 218

Сәрбиҗиһан Әһлиулла кызы каберенә куелган таш, 1885 ел. Эстәрлетамак районы, Түбәнге Усылы (Усылытамак) авылы.

№ 219

Кемгә куелганы билгесез язуы җуелган таш. Эстәрлетамак районы, Түбәнге Усылы (Усылытамак) авылы.

№ 220

Сәгадәтулла бине Насыйбулла каберенә куелган таш, [1892] ел. Эстәрлетамак районы, Түбәнге Усылы (Усылытамак) авылы.

№ 221

Аллаһияр бине Галиәсгар каберенә куелган таш, 1909 ел. Эстәрлетамак районы, Түбәнге Усылы (Усылытамак) авылы.

№ 222

Җәгъфәр (әш-шәех, хаҗи) бине Мостафа әл-Мотаһһари каберенә куелган таш, 19... ел. Эстәрлетамак районы, Түбәнге Усылы (Усылытамак) авылы.

№ 223

Кемгә куелганы билгесез язулы таш (язулары җуелган). Эстәрлетамак районы, Түбәнге Усылы (Усылытамак) авылы.

№ 224

Сәмигулла угылы каберенә куелган таш. Эстәрлетамак районы, Түбәнге Усылы (Усылытамак) авылы.

№ 225

Кемгә куелганы билгесез язулы таш (язулары җуелган). Эстәрлетамак районы, Түбәнге Усылы (Усылытамак) авылы.

№ 226

Кемгә куелганы билгесез язулы таш (язулары җуелган). Эстәрлетамак районы, Түбәнге Усылы (Усылытамак) авылы.

№ 227

Маһисәрвәр бинте мулла Бәхтияр, мөәззин Сәхиулла бине мөәззин Хәйрулла хатыны каберенә куелган таш, 1919 ел. Эстәрлетамак районы, Түбәнге Усылы (Усылытамак) авылы.

№ 228

Гыйззәтбану бинте Фатыйх, Низамеддин хатыны каберенә куелган таш, 1851-1921. Эстәрлетамак районы, Түбәнге Усылы (Усылытамак) авылы.

№ 230

Хаҗелислам бине Тимербәк Максудов каберенә куелган таш, 1931 ел. Эстәрлетамак районы, Түбәнге Усылы (Усылытамак) авылы.

Бу зат турында кара: Фәхретдинов Р. Асар. 3 һәм 4 томнар. – Казан: Рухият, 2010. – Б. 96.

№ 231

Фәтхелислам хаҗи бине Фәхреддин Мусакаев каберенә куелган таш, 1851-1921. Эстәрлетамак районы, Түбәнге Усылы (Усылытамак) авылы.

№ 232-2

Габдулла Хәйрулла угылы Насыйров каберенә куелган таш, 1873-1949. Эстәрлетамак районы, Түбәнге Усылы (Усылытамак) авылы.

№ 233

Кемгә куелганы билгесез язулы таш. Эстәрлетамак районы, Үрге Усылы авылы.

№ 234

Кемгә куелганы билгесез язулы таш. Эстәрлетамак районы, Үрге Усылы авылы.

№ 235

Мөхәммәдшәфигъ кызы каберенә куелган таш, 1897 ел. Эстәрлетамак районы, Үрге Усылы авылы.

№ 236

Фазылулла бине Хөсәен каберенә куелган таш, 1905 ел. Эстәрлетамак районы, Үрге Усылы авылы.

№ 237

Хәбибә бинте Әбүлфәварис каберенә куелган таш, 1907 ел. Эстәрлетамак районы, Үрге Усылы авылы.

№ 238

Фазылулла каберенә куелган таш (фрагмент), 1905 ел. Эстәрлетамак районы, Үрге Усылы авылы.

№ 239

Әхмәд бине Ягъкуб каберенә куелган таш (фрагмент). Эстәрлетамак районы, Үрге Усылы авылы.

№ 240

Гөлҗәмал бинте Котлы каберенә куелган таш (фрагмент). Эстәрлетамак районы, Үрге Усылы авылы.

№ 241

Кемгә куелганы билгесез язулы таш, 1916 ел. Эстәрлетамак районы, Үрге Усылы авылы.

№ 242

Йосыф бине Рафик каберенә куелган таш. Эстәрлетамак районы, Үрге Усылы авылы.

№ 243

Кемгә куелганы билгесез язулы таш. Эстәрлетамак районы, Үрге Усылы авылы.

№ 244

Әхмәдшакир Ширгази угылы Сираҗеддинов каберенә куелган таш, 1930 ел. Эстәрлетамак районы, Үрге Усылы авылы.

№ 245

Кемгә куелганы билгесез язулы таш, 1934 ел. Эстәрлетамак районы, Үрге Усылы авылы.[15]

№ 246

Кәримә Мөхәммәддәмин кызы каберенә куелган таш, [1911] ел, 70 яшендә вафат. Эстәрлетамак шәһәре (мәгълүмат төбәкне өйрәнү музееннан алынды).

№ 247

Кемгә куелганы билгесез язулы таш. Эстәрлетамак шәһәре (мәгълүмат төбәкне өйрәнү музееннан алынды).

№ 248

Өммегөлсем[16] бинте әш-шәех Мөхәммәдхәррас Тукаев, Эстәрлетамакның Габделбасыйр Ногаев хатыны каберенә куелган таш, 1919 милади ел =1336/1337 һиҗри сәнә, 65 яшендә вафат.

№ 249

Габделхай[17] ибне әш-шәех Габделһадый Ногаев каберенә куелган таш, 1919 милади ел =1336/1337 һиҗри сәнә, 21 яшендә вафат. Оренбург өлкәсе, Каргалы авылы, Урта (беренче) зират.

Эстәрлетамак зиратында җирләнгән кайбер мәрхүмнәрнең исемлеге.[18]

Шәрәфеддин шәех хәзрәт бине мулла Зәйнеддин ән-Ногаи, ?-1800-1846, Эстәрлетамак зиратында астанә (төрбә) эчендә мәдфүн.

Хәмидә бинте ..., ?-1854, таш астанә эчендә мәдфүнә.

---

[15] Үрге Усылы авылы, кыргый ташлар белән уратып алынган каберләр бар.

Чулпан авылы, совет чорында барлыкка килгән авыл. Гарәп язулы ташъязмалар юк (зиратларында Тукаевлар фамилиясе күренде).

[16] Өммегөлсем - Эстәрлебаш авылы кызы.

[17] Эстәрлебашындагы Тукаевларның кияве.

[18] Кара: Дневник татарского муллы Мухамметгарифа Рамеева = Татар Сост. Р.Ф. Масагутов, пер. А.М. Гайнутдинов. – Казань: Грумант, 2022. –180 с. + 4 с, цв. вкл.

Мөхәммәдшакир хәлфә бине Сәгыйдулла хәлфә, икенче мәхәлләдә 1870 елдан башлап имам-мөдәррис, ваба авыруыннан вафат 1871 елда. Эстәрлетамак мәкъбәрәсендә мәдфүн..

Гафифә бинте Шәрәфеддин, 1844-1881. Кабере таш астанә янында махсус рәшәткә эчендә, кабер ташы бар.

Габделләтыйф Илкин, 1807-1887. Эстәрлетамакта вафат

Габделхалик Ибраһимов (мәшһүр меценат).

Кәмалетдин хәзрәт Ногаев, 1810-1890. “Таш астанә эчендә мәдфүн».

Эстәрлетамак шәһәренең беренче мәхәлләсендә имам.

Бәхетгәрәй бине Габделкәрим Рәмиев, 1817-14.07.1894. Эстәрлетамакта мәдфүн.

Хәнифә бинте Шәрәфеддин бине мулла Зәйнеддин, 1818-1898, таш астанә эчендә мәдфүнә.

Гыйбадияисания бинте Габделкәрим Рәмиев, 1823-1903, кабере таш астанә эчендә. Шәех Кәмаледдин хатыны.

Газизә бинте Габделкәрим Рәмиев. Габделләтыйф Илкин хатыны.

Гыйззеназ бинте Габделләтыйф Илкин. Эстәрлетамак сәүдәгәре Бәһаведдин Вәлидов ка никахланган.

Хәдичә бинте ... , ?-1904, Эстәрлетамакта мәдфүнә. Ире – Котлыәхмәд хәлфә Эстәрлетамакта беренче мәхәллә мәдрәсәсендә кырык ел хезмәт иткән..

Габдеррәхим бине Габдеррахман бине Габделхалик Ибраһимов, ?-1907.

Габдеррахман бине шәех Кәмаледдин Ногаев, 1841-1908, Эстәрлетамакта мәдфүн.

Котлыәхмәд хәлфә бине Байгази.

Мансур бине мулла Кәмаледдин бине Ибраһим Кутуев, Эстәрлетамакның өченче мәдрәсәсендә имам, Эстәрлетамакта вафат.

Әфтах хәлфә бине мулла Исхак, Эстәрлетамак мәкъбәрәсендә мәдфүн. Эстәрлебаш мәдрәсәсендә дә берникадәр укыткан.

Шәхесләр исемлеге

Шәехләр

Габделһадый әш-шәех Ногаев – 249.

Җәгъфәр (әш-шәех, хаҗи) бине Мостафа әл-Мотаһһари, 19... ел. Эстәрлетамак районы, Түбәнге Усылытамак авылы – 222.

Мөхәммәд Рамазан әш-шәех әл-Әвеши (Иске Байрамгол авылы янәшәсендә, Учалы районы) – 125-1.

Мөфтиләр

Мөхәммәдҗан мөфти бине Хөсәен әл-Болгари, 1824-1825 – 1.

Мөхәммәдхәррас әш-шәех Тукаев – 248.

Муллалар

Әлмөхәммәд мулла. Эстәрлетамак районы, Талач авылы – 194.

Әһлиулла имам бине мулла Хәбибулла. Җилдәр авылы (Миякә районы) –70, 73.

Бәхтияр мулла, 1919 ел. Эстәрлетамак районы, Түбәнге Усылытамак авылы – 227.

Габделвәли мулла. Эстәрлетамак районы, Бүреказыган авылы – 166.

Габделгафур имам. Җилдәр авылы (Миякә районы) – 72.

Габделмәҗид мулла бине Габделвахид, 1888 ел. Эстәрлетамак районы, Түбәнге Усылытамак авылы – 217-2.

Габделхәлим (дамулла) бине мулла Габделхәким, 1871 ел. Миякә районы, Баязид авылы – 57.

Габдүк мулла бине Ибраһим, 1841 ел, Сәеткол авылы Күгәрчен районы – 55.

Миһран мулла бине мулла Мөхәммәдкәрим, 1904 ел. Эстәрлетамак районы, Бүреказыган авылы – 143.

Мөхәммәдгали (имам), бине Ишмөхәммәд әл-Әбеш. 1891 ел. Миякә районы, Миякәтамак авылы.

Мөхәммәдҗан мулла ибне мулла Габделвәли. Эстәрлетамак районы, Бүреказыган авылы – 166.

Мөхәммәдзакир мулла (хаҗел-хәрәмәен), мулла Шаһиәхмәд углы, 1923 ел. Эстәрлетамак районы, Талач авылы – 197.

Мөхәммәдкәрим мулла. Эстәрлетамак районы, Бүреказыган авылы – 143.

Мөхәммәдкяфи мулла бине Котлугзаман каберенә куелган таш, Гафури районы, Үтәк авылы - 22.

Тимербәк мулла Максудов. Эстәрлетамак районы, Түбәнге Усылытамак авылы - 231.

Фәйзулла мулла бине Хәбибулла, 1875 ел. Эстәрлетамак районы, Түбәнге Усылытамак авылы – 216.

Хәбибнаҗар мулла бине Мөхәммәдкяфи бине Котлугзаман каберенә куелган таш, 1921 ел. Гафури районы, Үтәк авылы. – 26.

Хәбибулла (имам) бине имам Сәлим. Җилдәр авылы, 1849 ел. Миякә районы – 60.

Шаһиәхмәд мулла бине мулла Әлмөхәммәд, 1884 ел, 80 яшендә вафат. Эстәрлетамак районы, Талач авылы – 194.

Шаһиәхмәд мулла. Эстәрлетамак районы, Талач авылы – 197.

Хаҗиләр

Җәгъфәр (әш-шәех, хаҗи) бине Мостафа әл-Мотаһһари, 19... ел. Эстәрлетамак районы, Түбәнге Усылытамак авылы – 222.

Мөхәммәдзакир мулла (хаҗел-хәрәмәен), мулла Шаһиәхмәд углы, 1923 ел. Эстәрлетамак районы, Талач авылы – 197, 198.

Фәтхелислам хаҗи бине Фәхреддин Мусакаев, 1851-1921. Эстәрлетамак районы, Түбәнге Усылытамак авылы – 230.

Хаҗелислам бине Тимербәк Максудов, 1931 ел. Эстәрлетамак районы, Түбәнге Усылытамак авылы – 231.

Мөәззиннәр

Сәхиулла мөәззин бине Хәйрулла мөәззин, 1919 ел. Эстәрлетамак районы, Түбәнге Усылытамак авылы – 227.

Хәйрулла мөәззин, 1919 ел. Эстәрлетамак районы, Түбәнге Усылытамак авылы – 227.

Карыйлар: Мөхәммәд карый – 47.

Кятибләр

Әфзаледдин (кятиб) бине Баһаведдин каберенә куелган таш, 1921 ел. Миякәтамак авылы, Миякә районы – 91.

Әхмәдзәки Вәлиди – 44.

Вәлиәхмәд – 187.

Ильяс бине Ибраһим бине Габдеррәхим, Бүреказыган авылы – 130.

Килмөхәммәд бине Ишмән – 9, 126.

Мөхәммәдвәли кятиб – 64.

Фамилияләр

Акбашев – 2 , Мамин- 4, Рәхимов – 30, Әмирханов – 31, Вәлитов – 52, Сәфәрколов – 94, Ыжданов – 153, Дәминова – 154, Юдаев – 199, Ярмиева – 203, Әгълиуллин –205, Таһиров – 206, Габидуллин – 207, [Мәхмәтов] – 208, Мусакаев – 230, Максудов – 231, Насыйров – 232, Сиражеддинов – 244, Тукаев – 248, 249, Ногаев – 249.

Географик атамалар – Бөрҗән тайфәсенең (6)

Файдаланылган әдәбият

Аккубеков Р.Ю. Средневековые эпитафийные памятники XVII–XVIII вв. (по материалам Чишминского района РБ) // Проблемы востоковедения. 2018. – №2. – С. 76–85.»

Аккубеков Р.Ю. Эпитафийные памятники д. Саиткулово Кугарчинского района Республики Башкортостан. (Статья выполнена при финансовой поддержке РГНФ «Урал: история, экономика, культура» в рамках научно-исследовательского проекта «Формирование и традиционная культура юго-западной этнографической группы башкир», №14-11- 2019.

Вельяминов-Зернов В.В. Исследования о Касимовских царях и царевичах. Ч. I. 1863. Ч. II. 1864. Ч. III. 1866.

Әхмәтҗанов М.И. Ташбилгеләргә язылган татар әдәбияты үрнәкләре. – Казан, 2011. – 215 б. – Б. 47.

Вилданов Ғ. Башҡортостанда тарихи иҫтәлектәр // Башҡорт аймағы. 1925. № 1. 110–112 б.

Гарустович Г.Н., Нечвалода А.И. Средневековые каменные мавзолеи Башкортостана. - Уфа, Китап, 2020. - 400 с. Страница 6. – С. 240.

Дневник татарского муллы Мухамметгарифа Рамеева = Татар Сост. Р.Ф. Масагутов, пер. А.М. Гайнутдинов. – Казань: Грумант, 2022. –180 с. + 4 с, цв. вкл.

И.М. Миргалеев. Старокалмашевская плита и вопросы этнической интерпретации населения Приуралья. Археология евразийских степей. № 6. 2017 – С. 174-178.

Салихов А.Г., Р.Ю. Аккубеков Р.Ю. О некоторых арабографичных эпитафиях Учалинского района Республики Башкотостан. Башкорт теле укытучысы. 3 июль 2023 ел.

Усманов В.М. Исторические памятники. 10-ая книга. Мусульманские эпитафии Чишмы. – Уфа,2014.

Усманов В.М. Башкортстан Республикасы татар эпиграфик һәйкәлләре: Уфа – Казан: ТӘһСИ. – 2021. – 44 б.

Усманов В.М. Татарские эпиграфические памятники Республики Башкортостан: Чишма / В.М. Усманов . – Казань: ИЯЛИ, 2021. – 48 с.

Усманов В.М. Башкортстан Республикасы татар эпиграфик һәйкәлләре: Бүздәк районы Шланлыкүл авылы. – Казан: ТӘһСИ, 2021. – 32 б.

Усманов В.М. Башкортстан Республикасы татар эпиграфик һәйкәлләре: Стәрлебаш авылы. – Казан: ТӘһСИ, 2020. – 208 б.; ил. 16 б.

Усманов В.М. Башкортстан Республикасы татар эпиграфик һәйкәлләре: Стәрлебаш районы – Казан: ТӘһСИ, 2021. – 208 б.; ил. 16 б.

Усманов В.М. Башкортстан Республикасы татар эпиграфик һәйкәлләре: Федоровка районы. – Казан: ТӘһСИ, 2021. – 68 б.

Усманов В.М. Олуг Олыс ташъязмалары. 1280-1445 еллар арасы. Унҗиденче китап. – Казан, 2023. – 536 б.

Фәхретдинов Р. Асар. 3 һәм 4 томнар. – Казан: Рухият, 2010. – Б. 96.

0-1

Ямаш Арык угылы каберенә куелган таш, 1695/1696 еллар

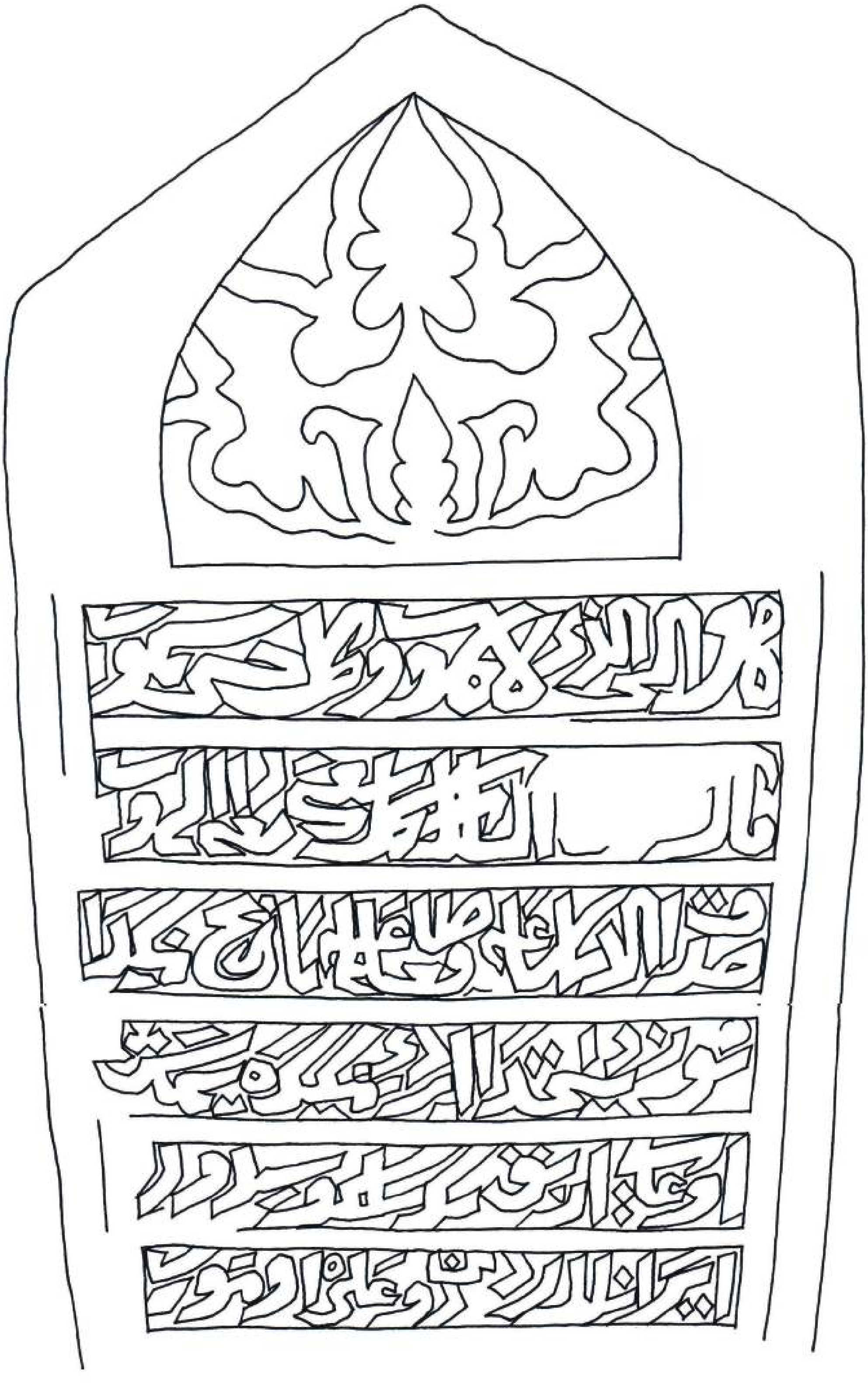

0-1

Ямаш Арык угылы каберенә куелган таш, 1695/1696 еллар

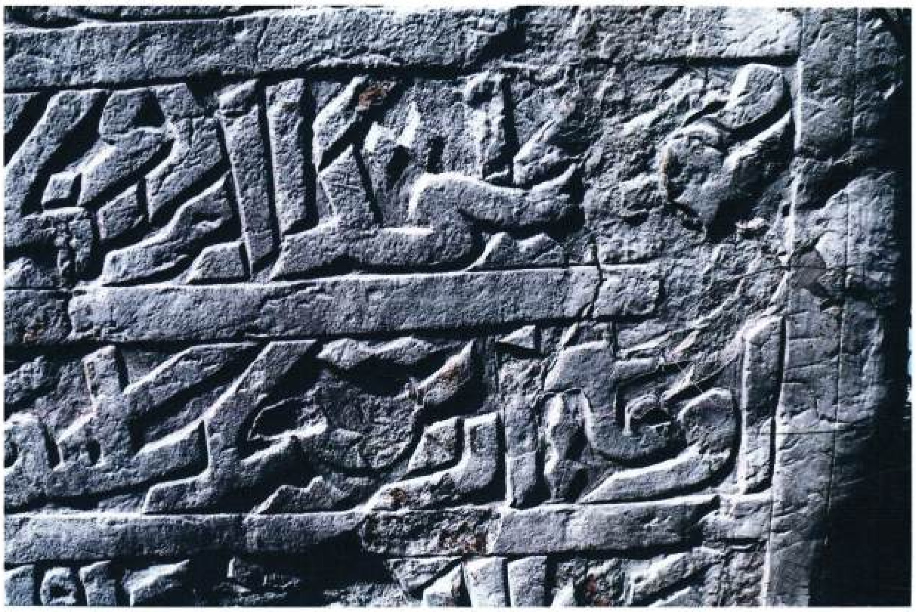

0-1

Ямаш Арык угылы каберенә куелган таш, 1695/1696 еллар

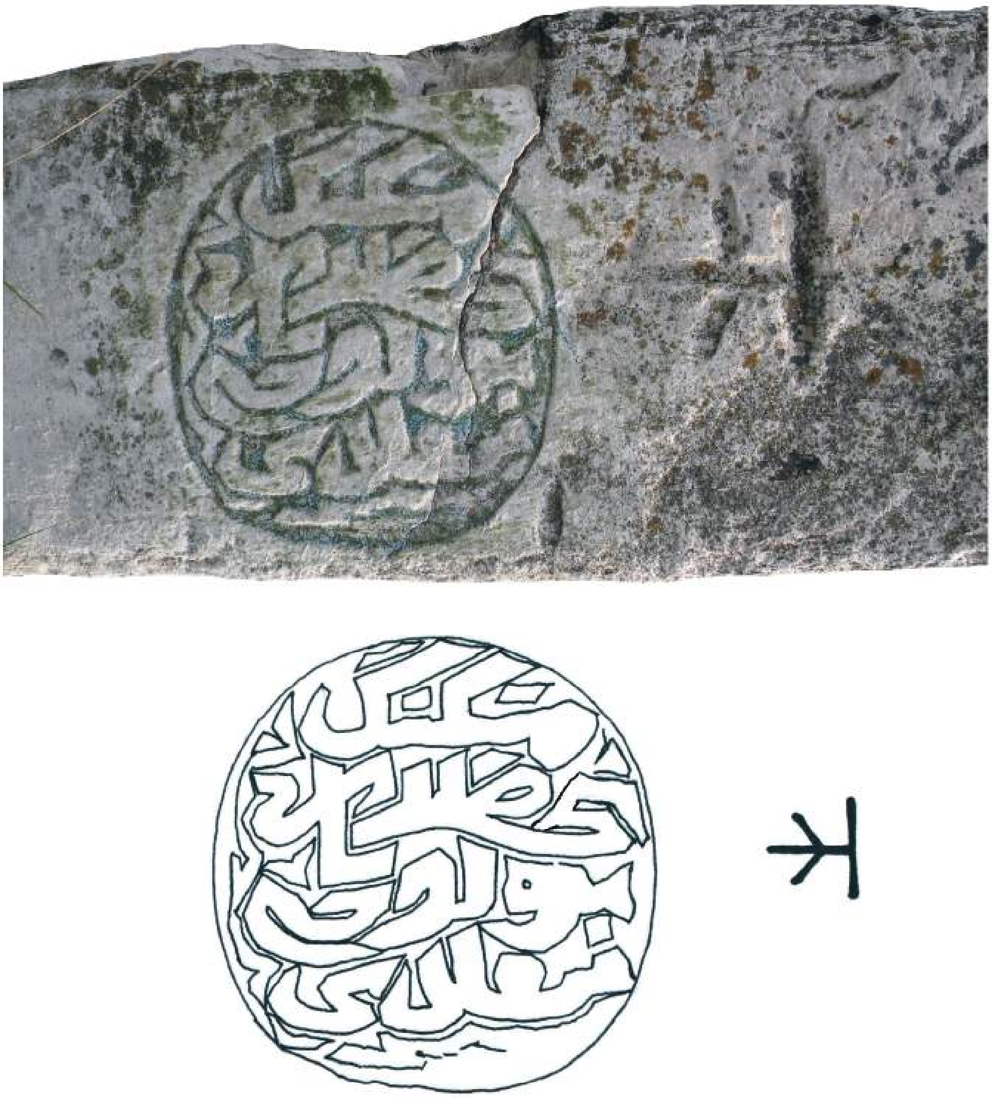

Рәс. № 0-2

Чишмә бистәсендәге сакланып калган Солтан би кабер ташын "яздыргучы"ның исемен ничек ачыкларга була? Сорау: "Котлыбай"мы, "Батырбай"мы, "Базарбай"мы?, ???
Киләчәктә, кемдер бу сорауга төгәл җавап бирер дип өмет итеп калабыз.

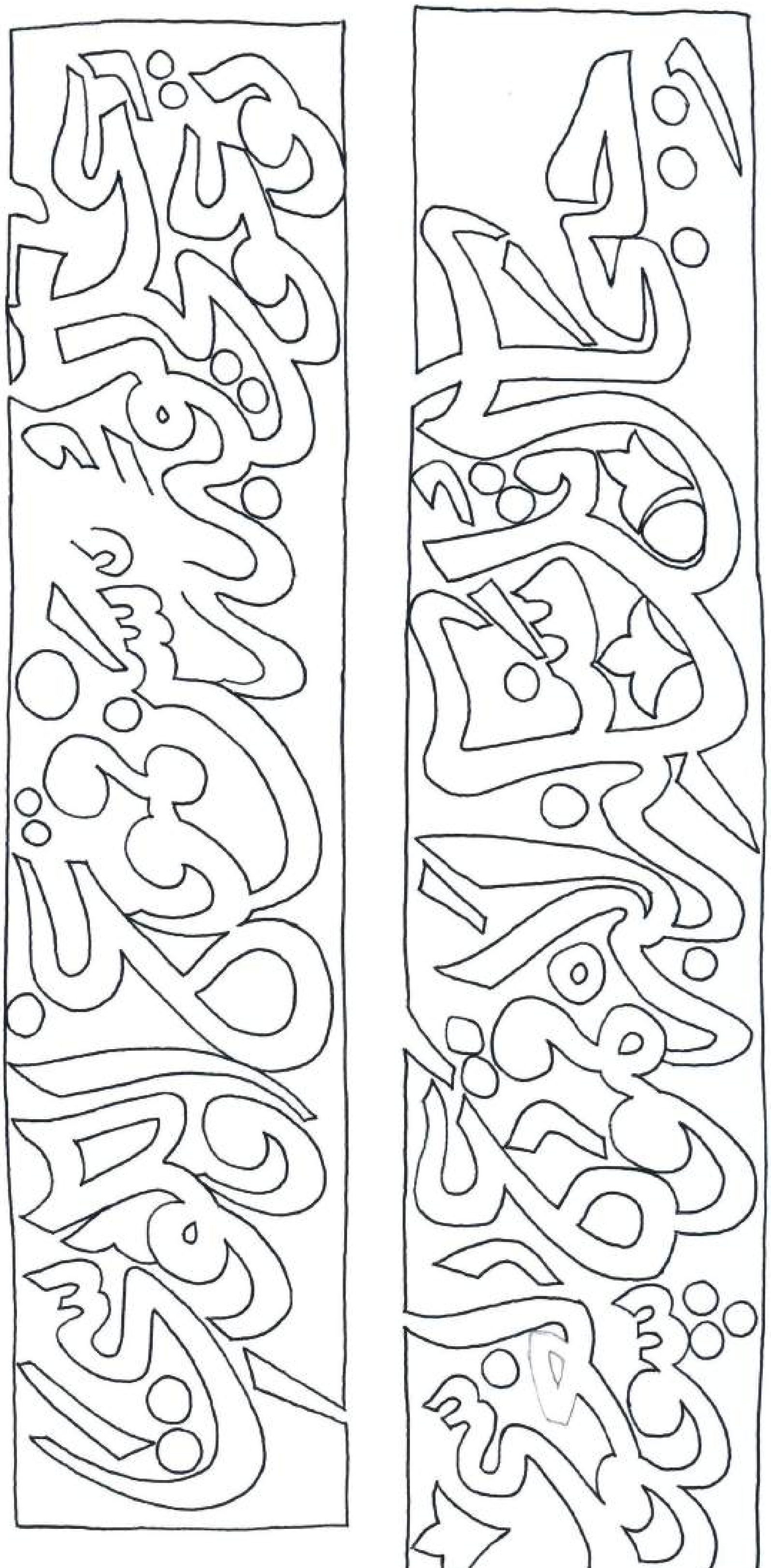

0-3

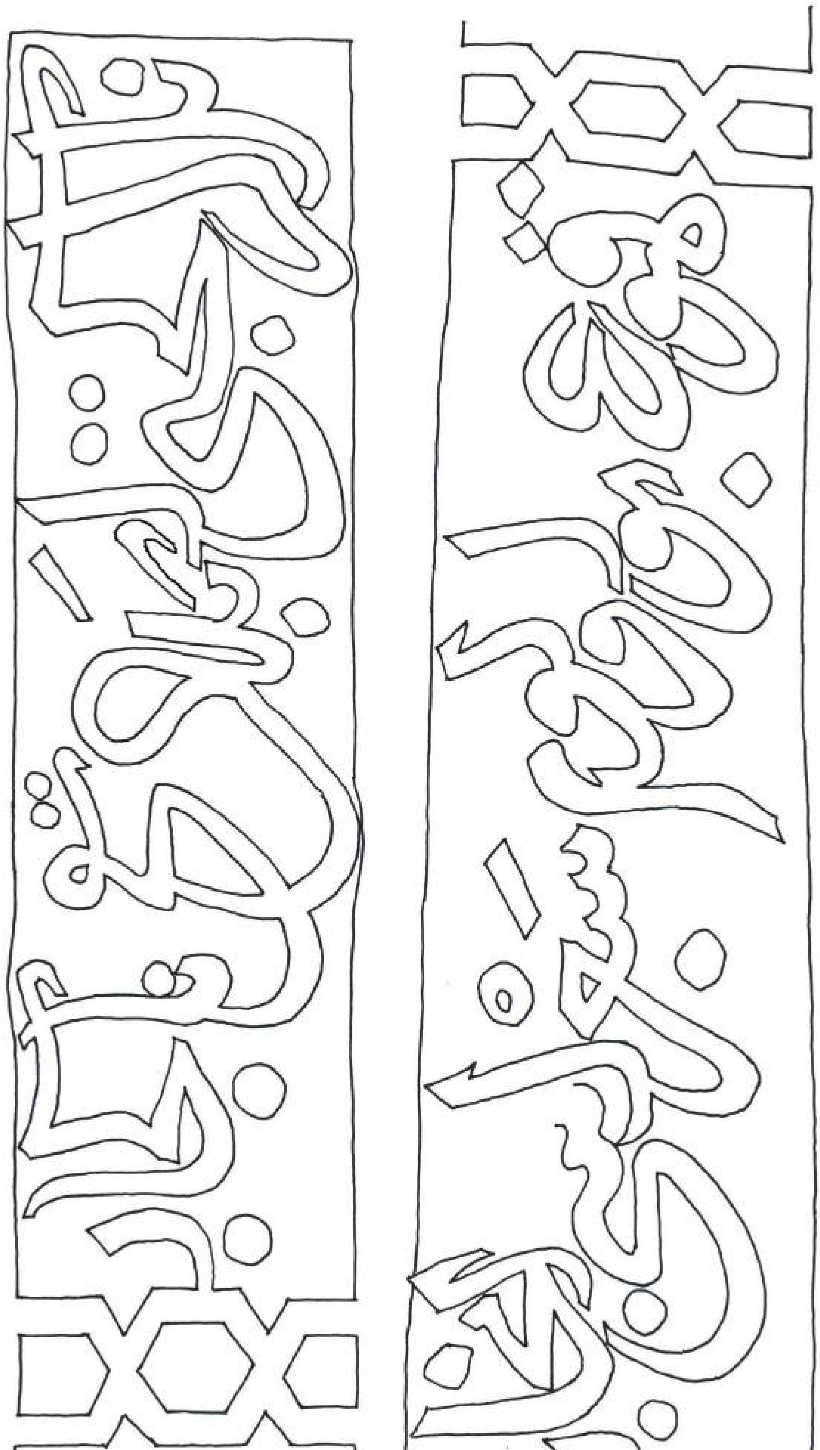

0-4=Б, Г

0-4=Б, Г

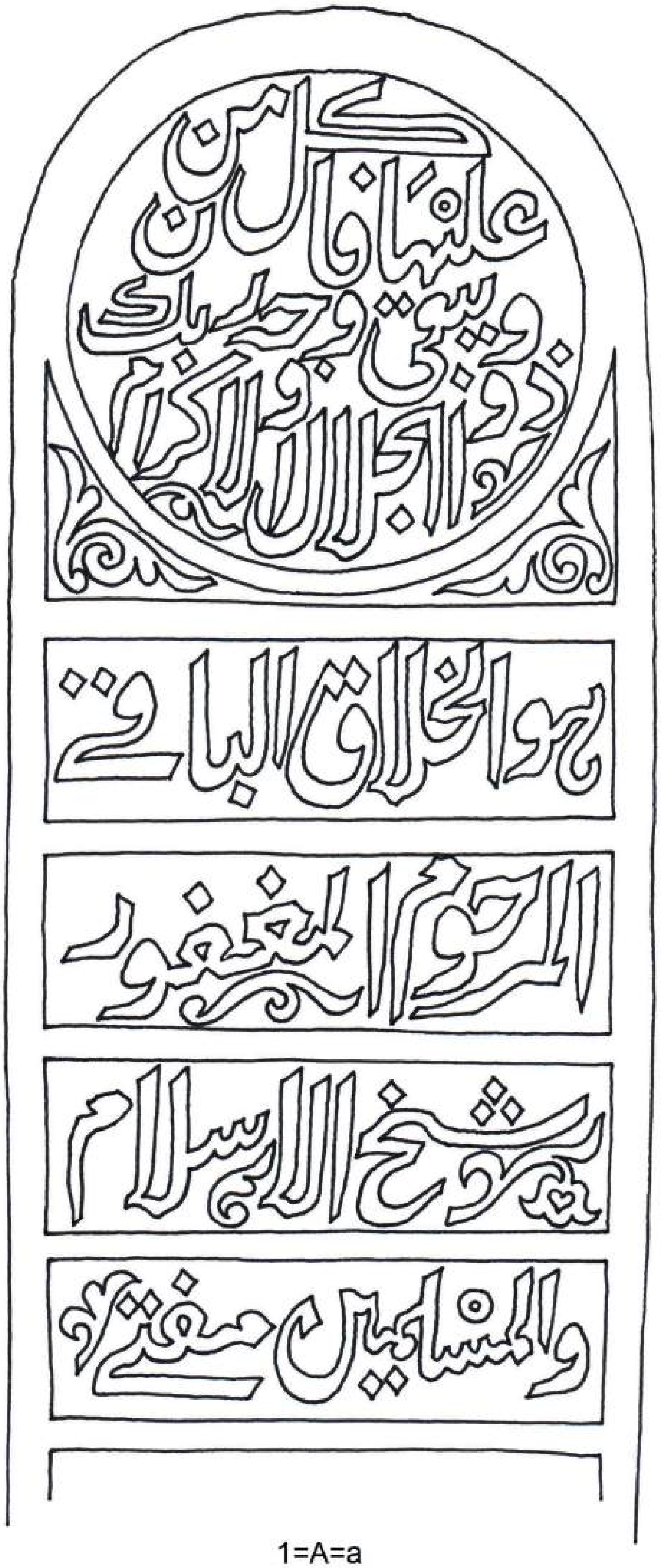

1=A=a
Авыргазы районы Атҗитәр авылы

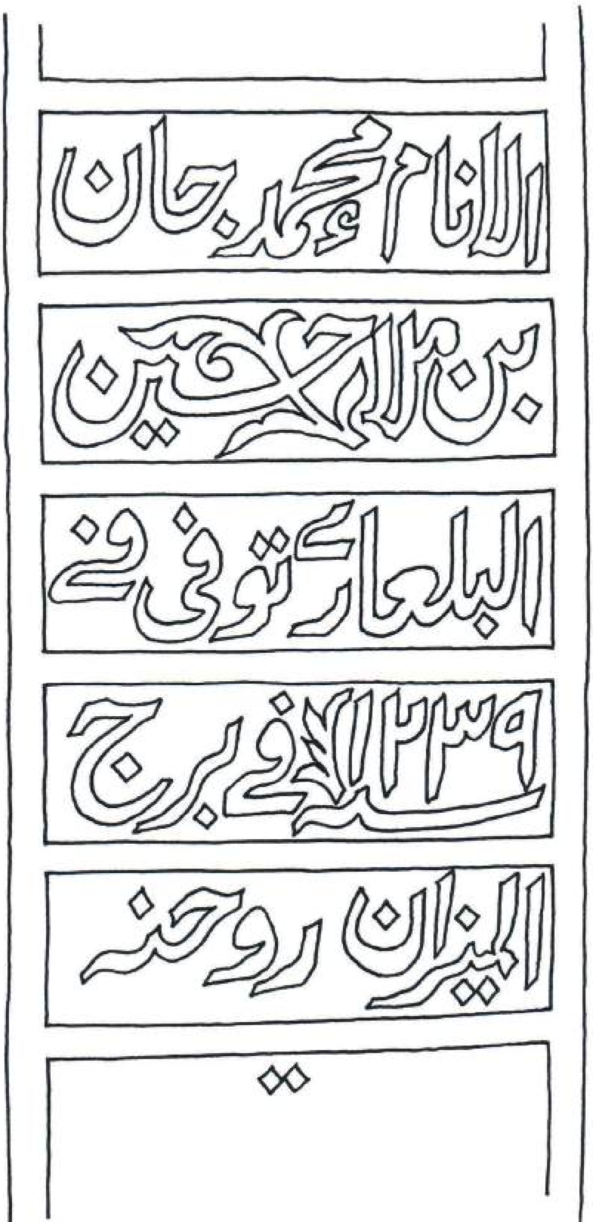

1=А=б
Авыргазы районы Атҗитәр авылы

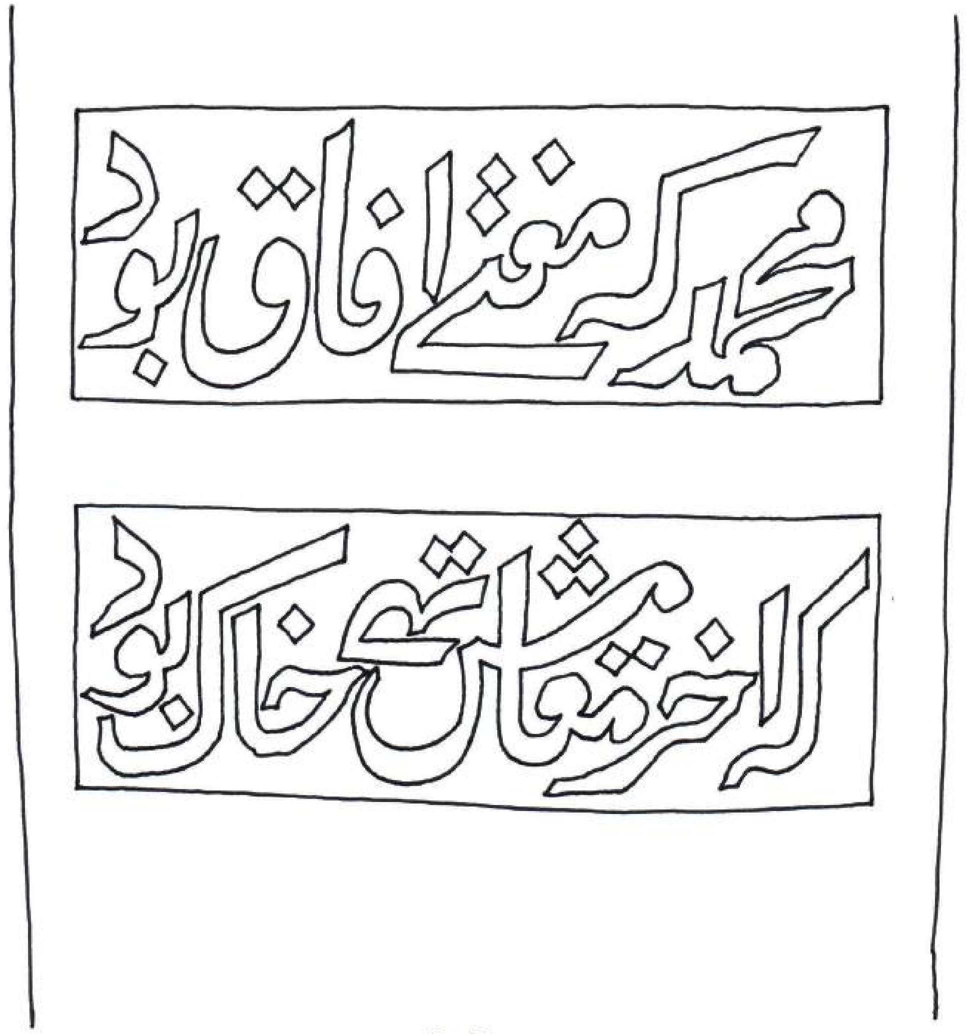

1=В
Авыргазы районы Атҗитәр авылы

1=А=а
Авыргазы районы Атҗитәр авылы

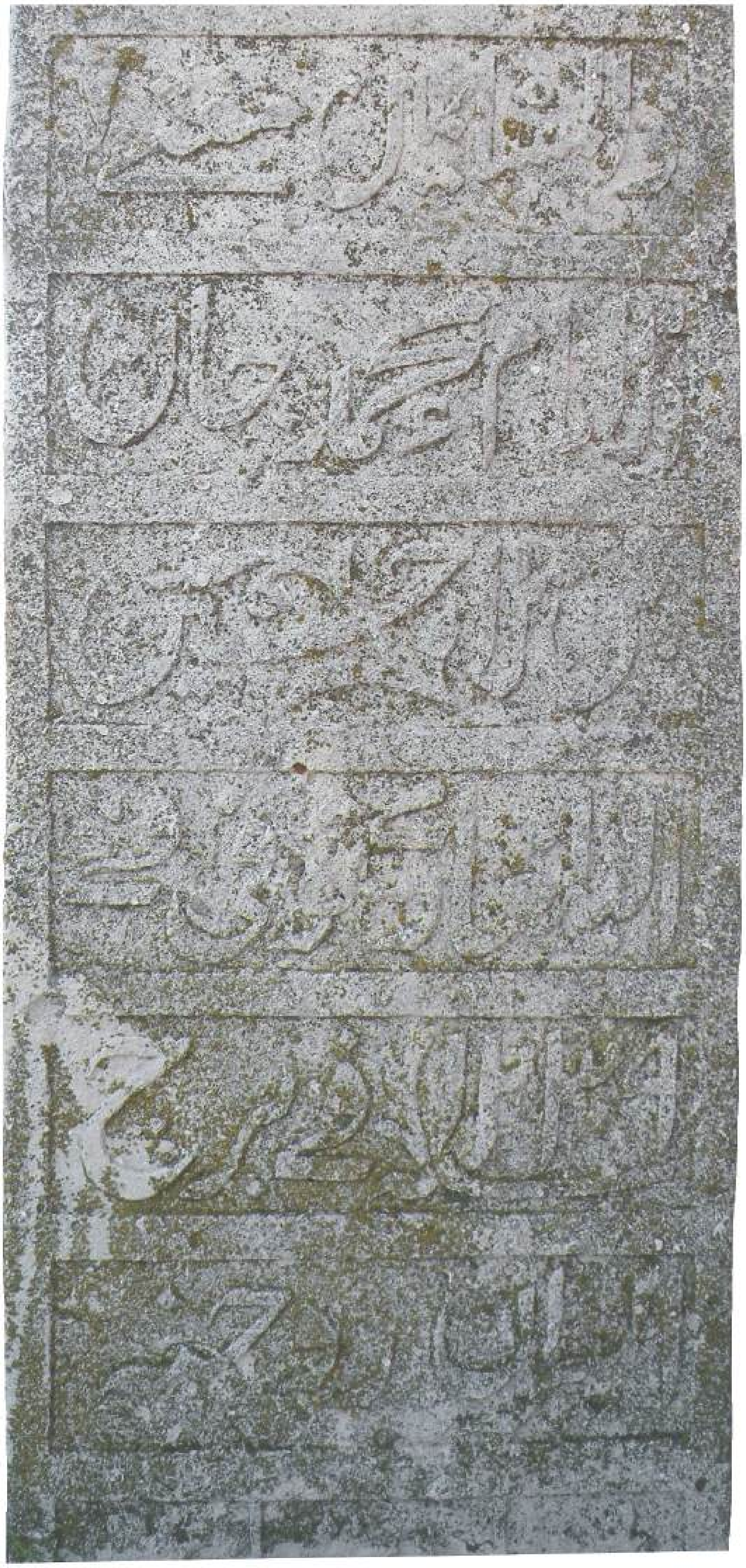

1=А=б
Авыргазы районы Атҗитәр авылы

1=B
Авыргазы районы Атҗитәр авылы

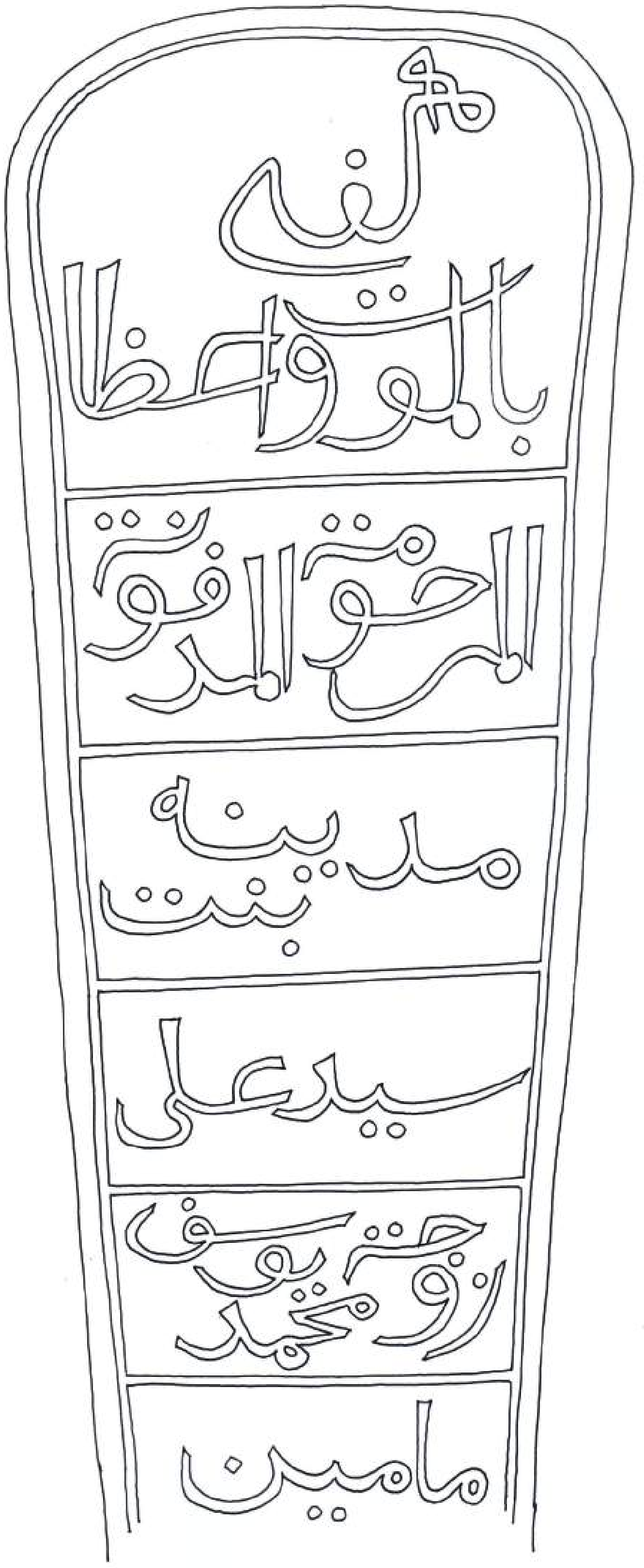

3=А
Авыргазы
районы
Атҗитәр
авылы

3=А
Авыргазы
районы
Атҗитәр
авылы

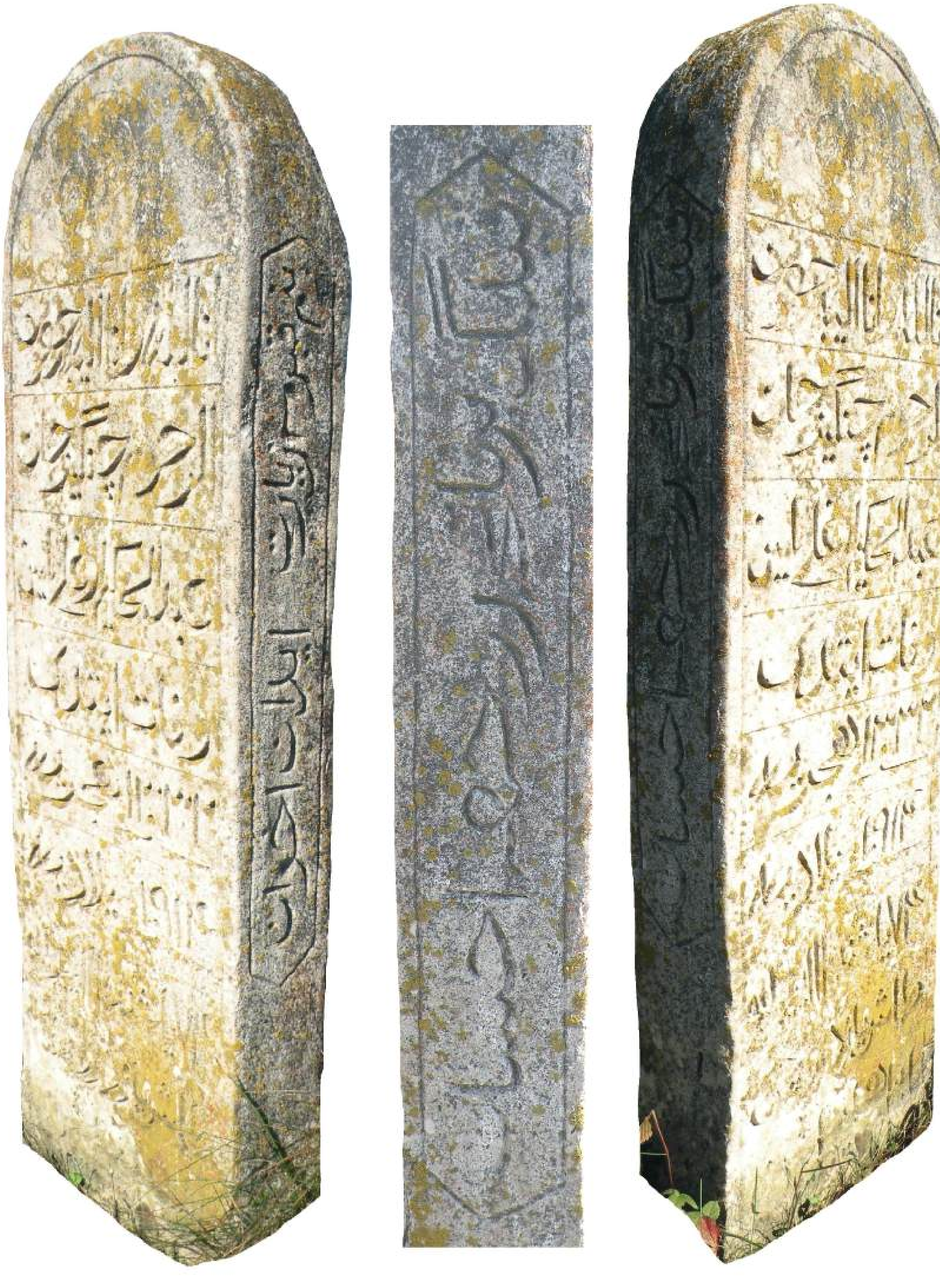

4=А,Б
Авыргазы районы Атҗитәр авылы

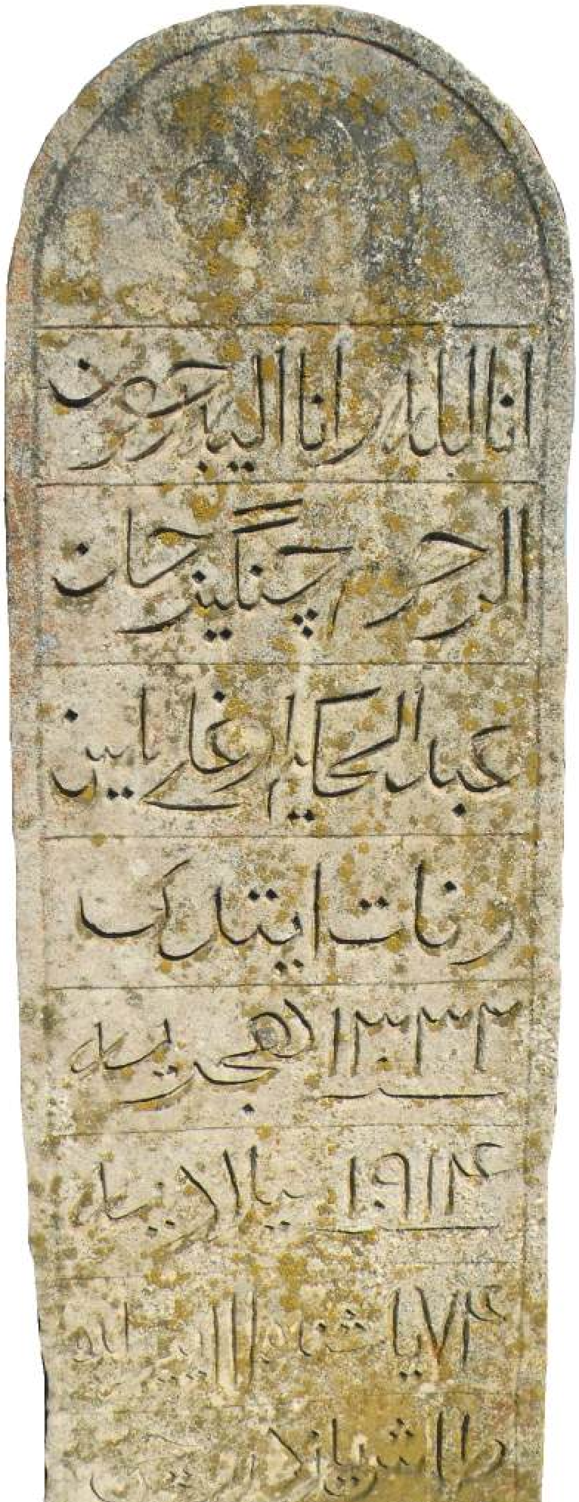

4=А,Г
Авыргазы районы Атҗитәр авылы

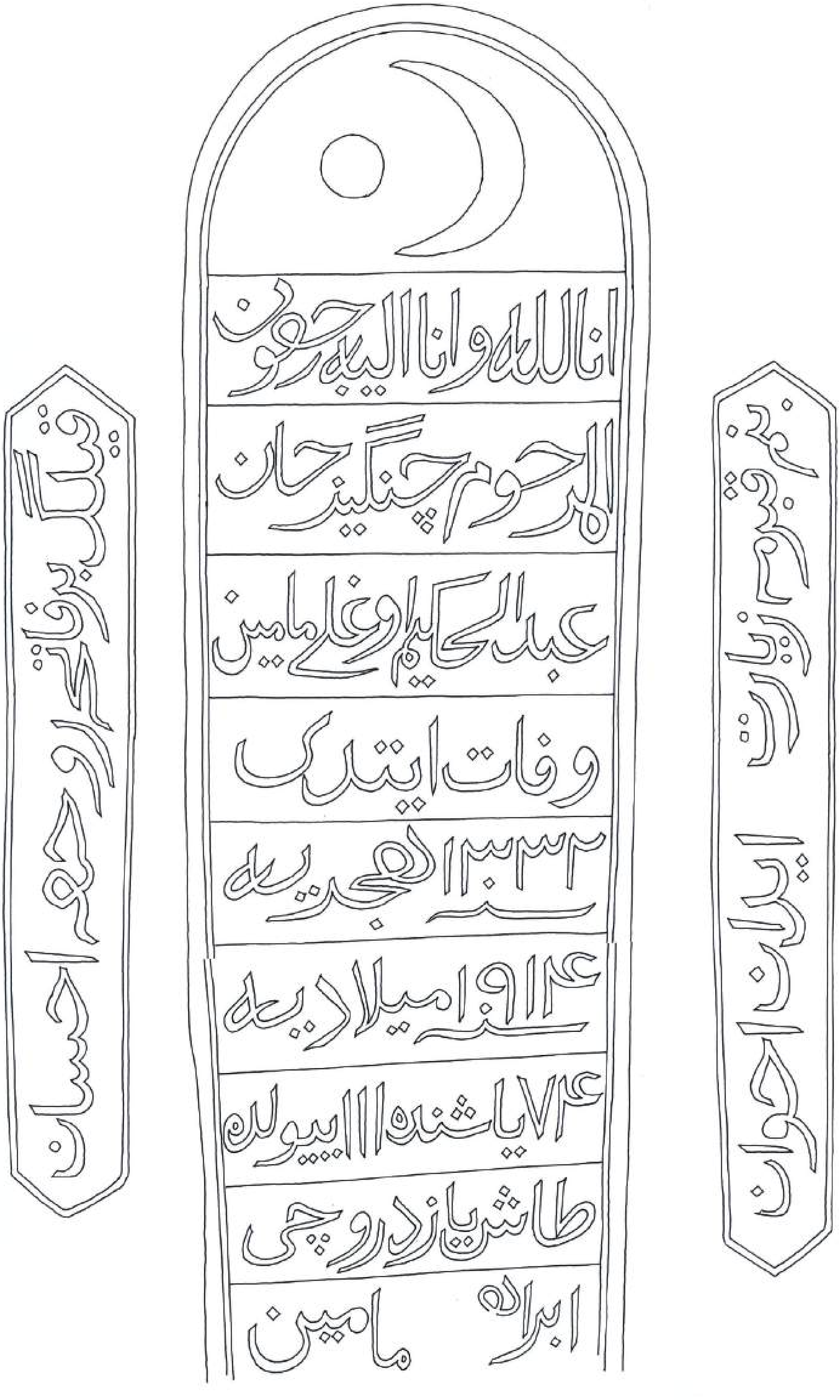

4=А,Б,Г
Авыргазы районы Атҗитәр авылы

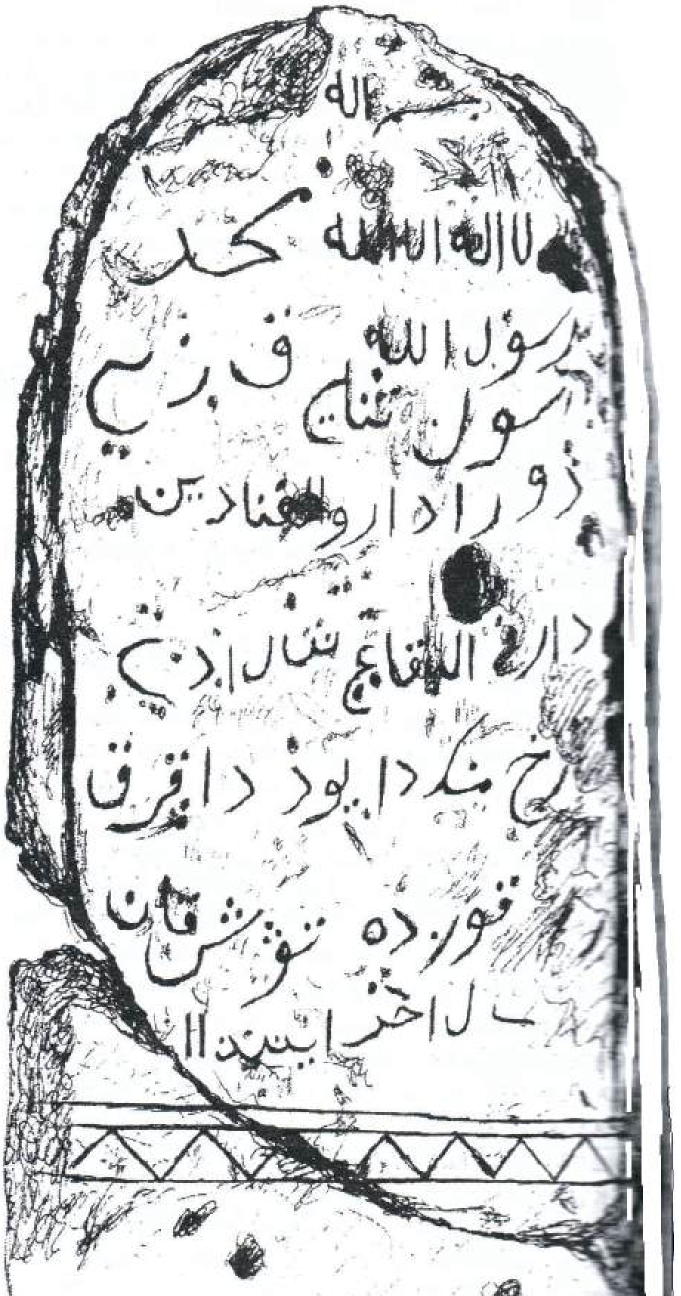

5=А
Әлшәй районы Гайне-Ямак авылы

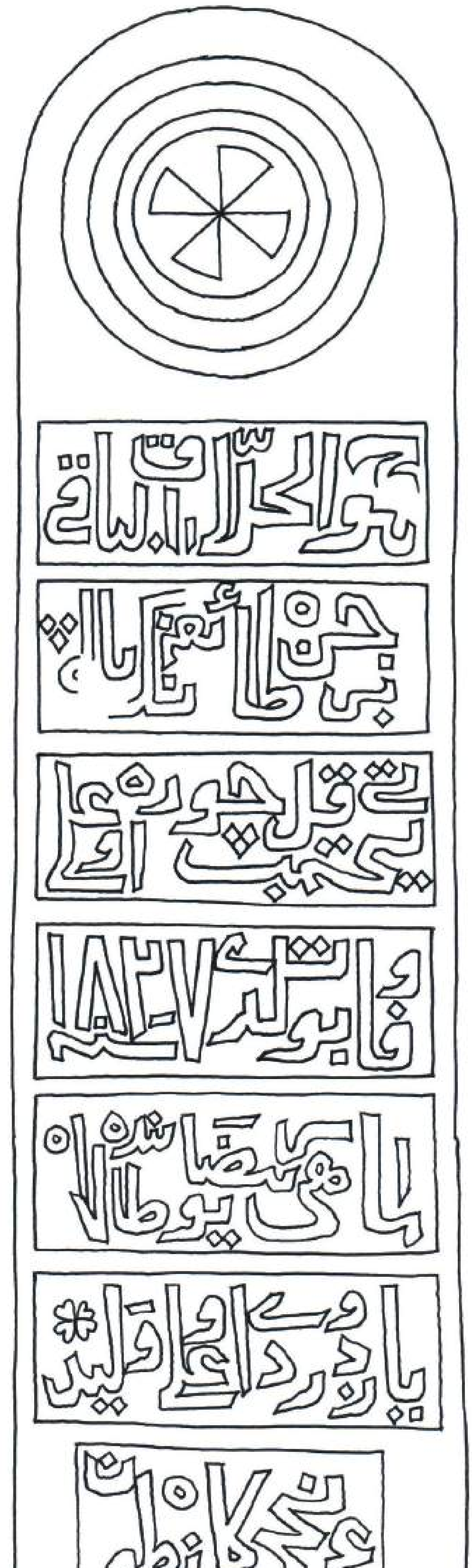

6=А
Баймак
төбәге,
Күсәй
авылы

7-1=А
Бакалы төбәге Тактагол авылы

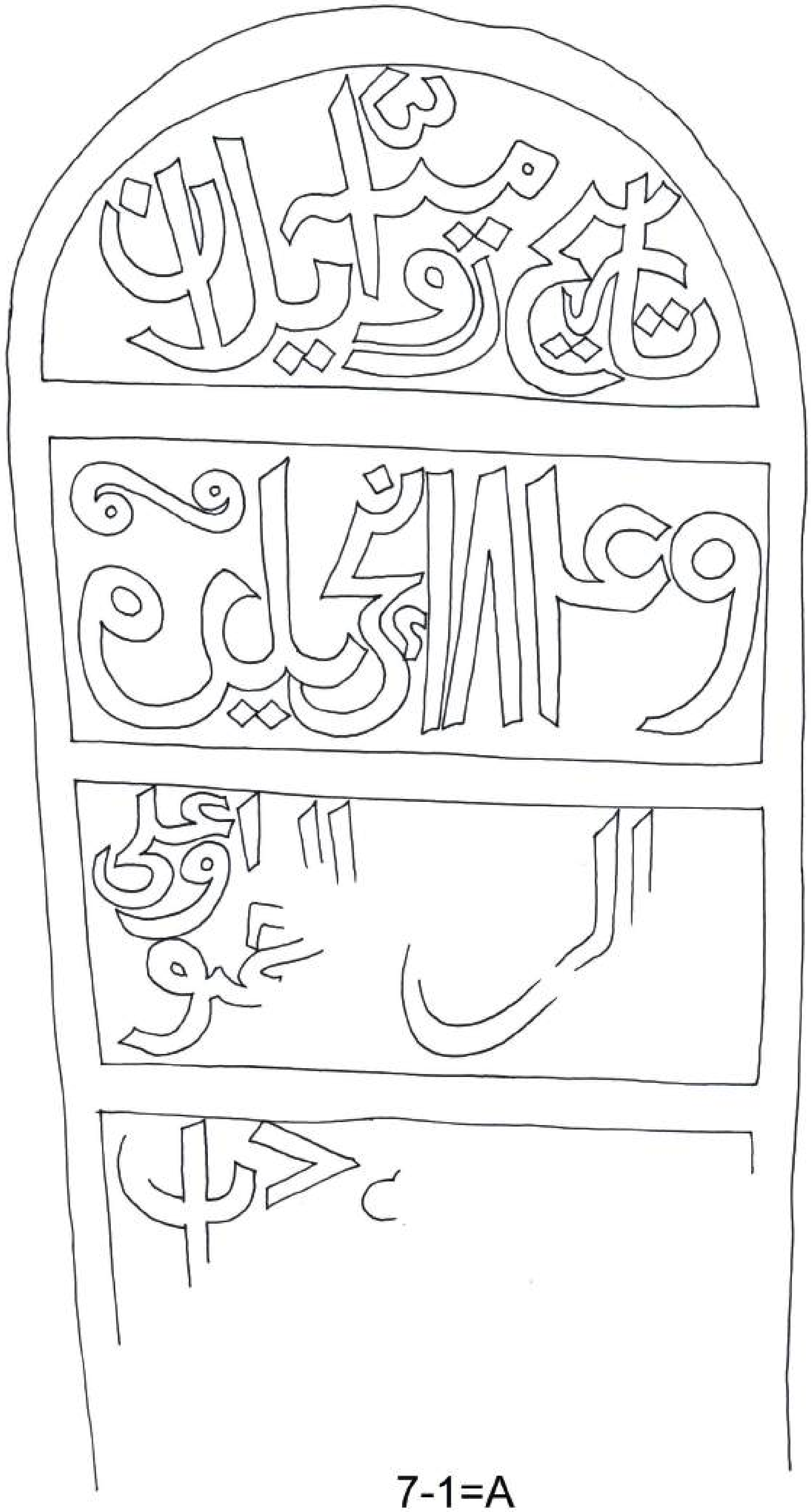

7-1=А

Бакалы Төбәге, Тактагол авылы

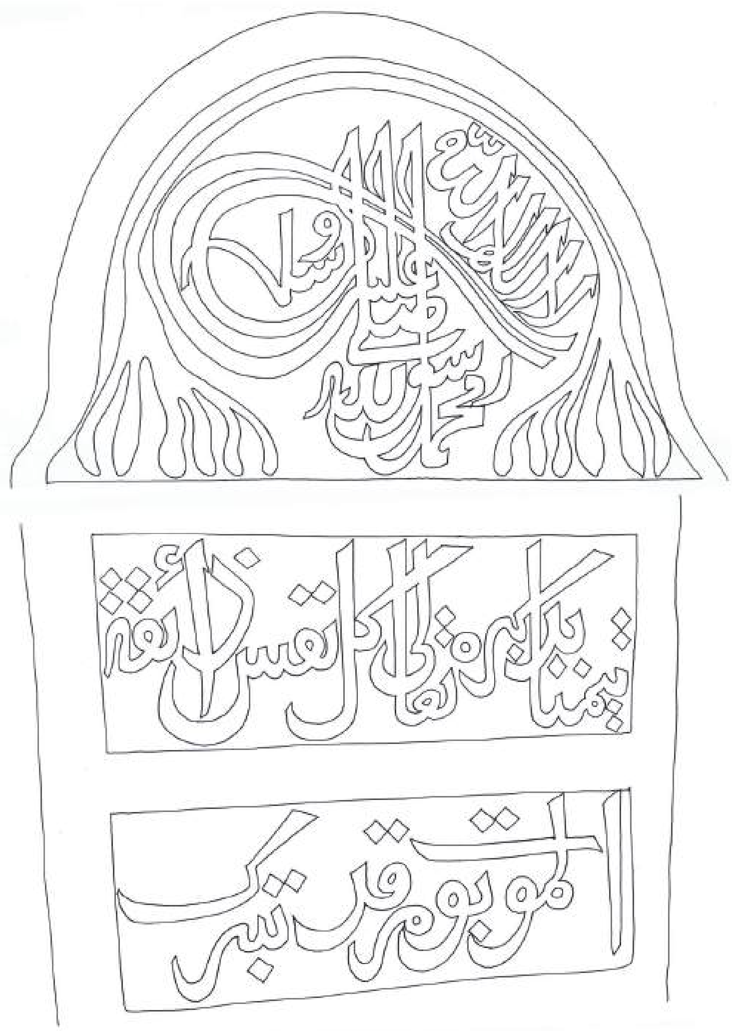

7-2=A=a
Бакалы төбәге, Тактагол авылы

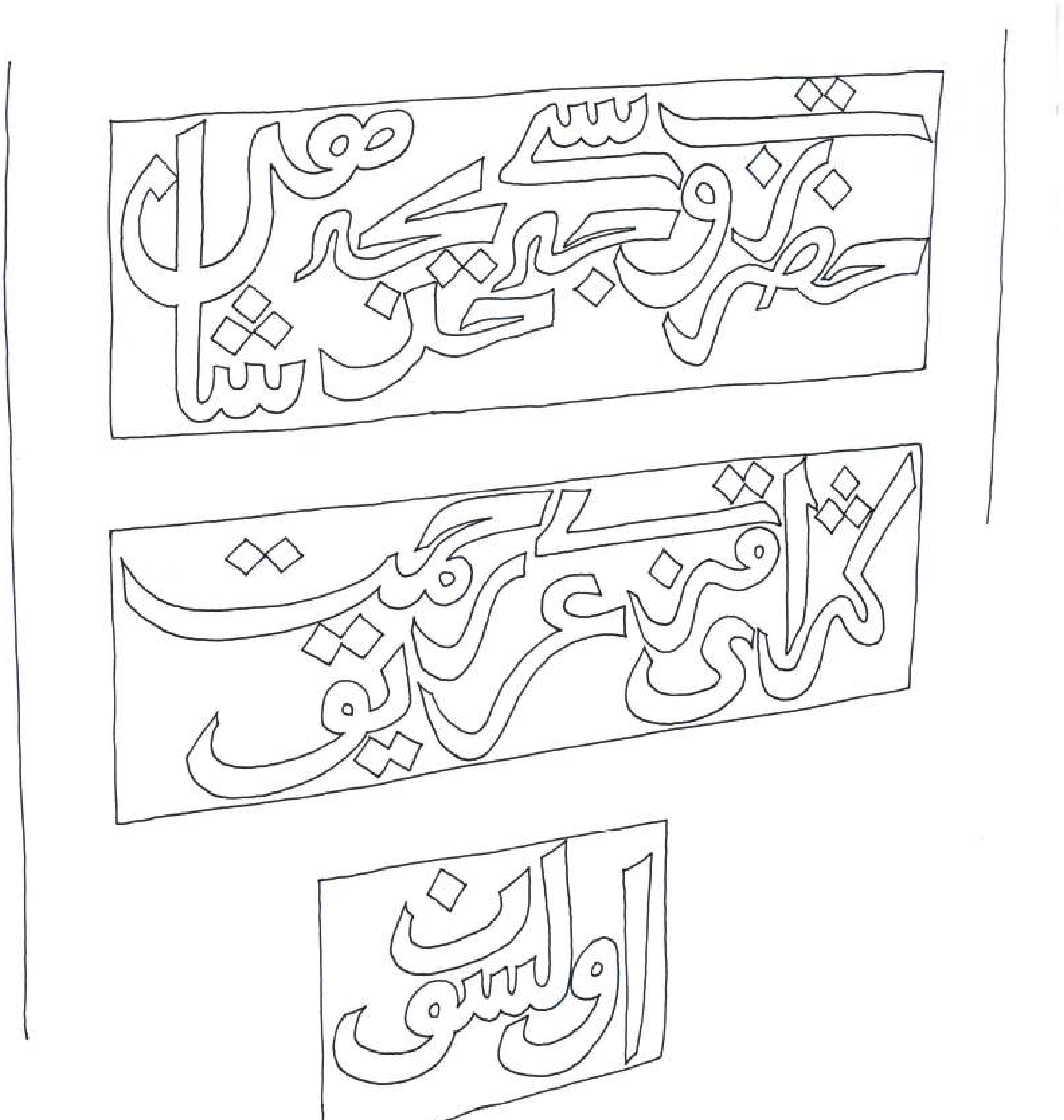

7-2=А=б

Бакалы төбәге, Тактагол авылы

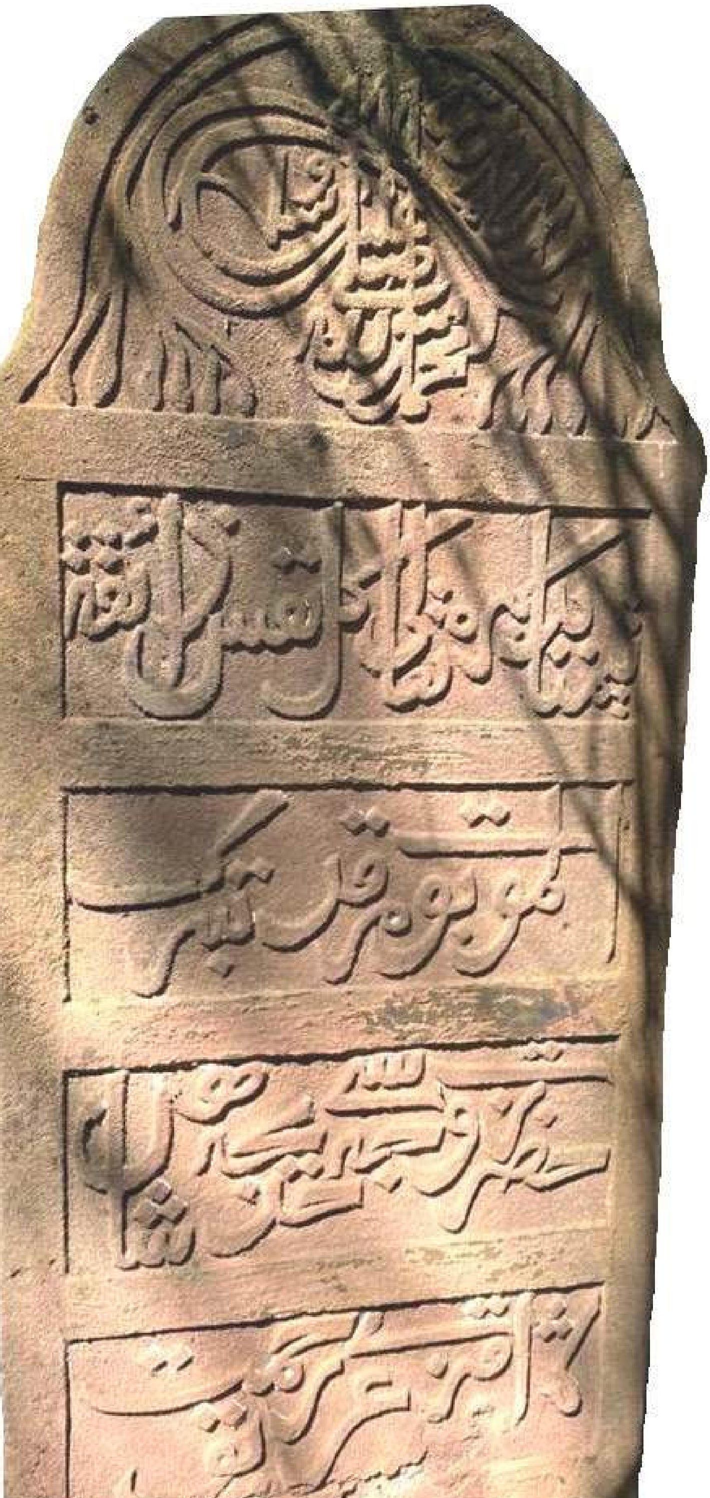

7-2=А
Бакалы төбәге,
Тактагол авылы

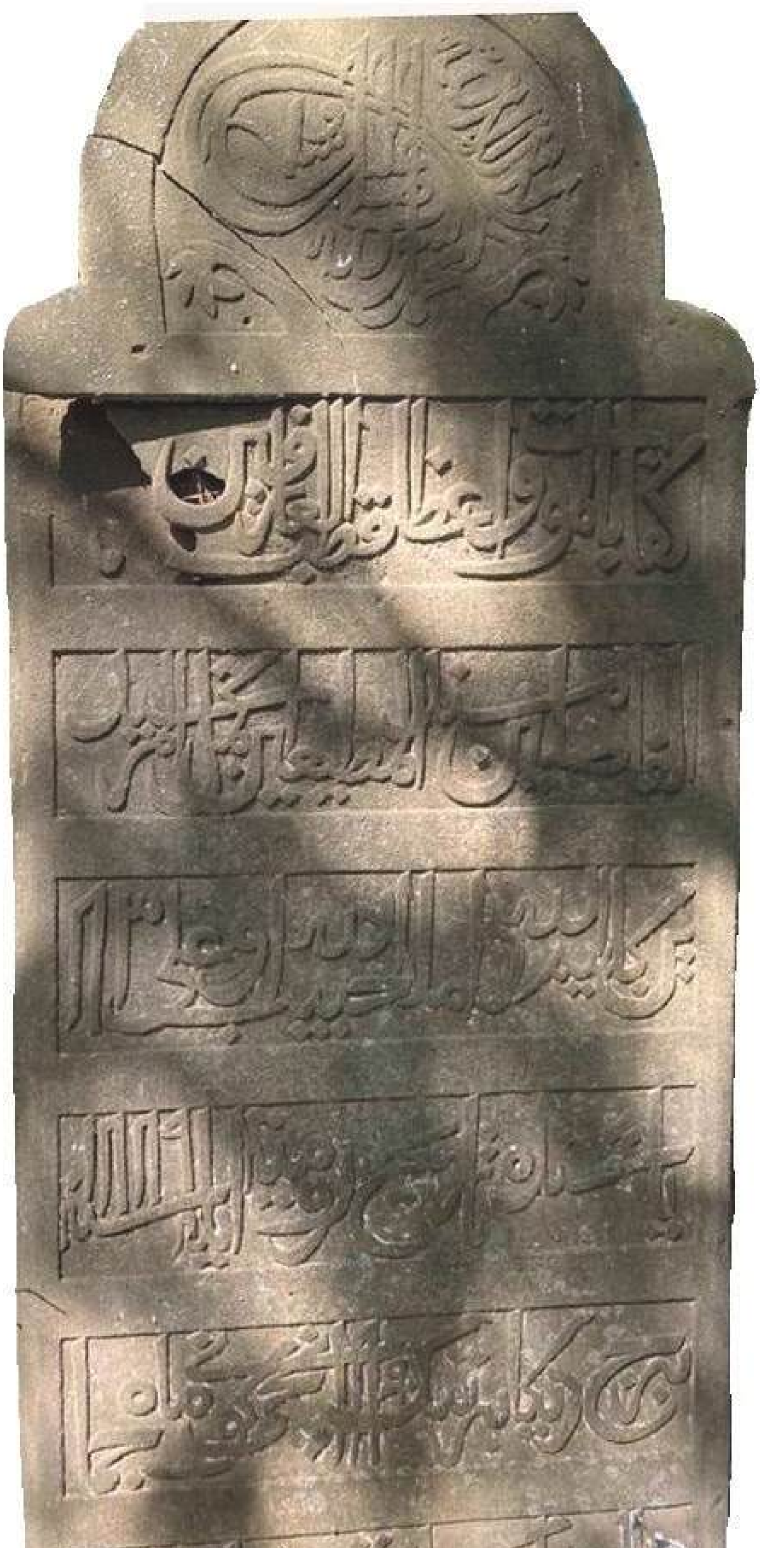

7-3=А
Бакалы
төбәге,
Тактагол
авылы

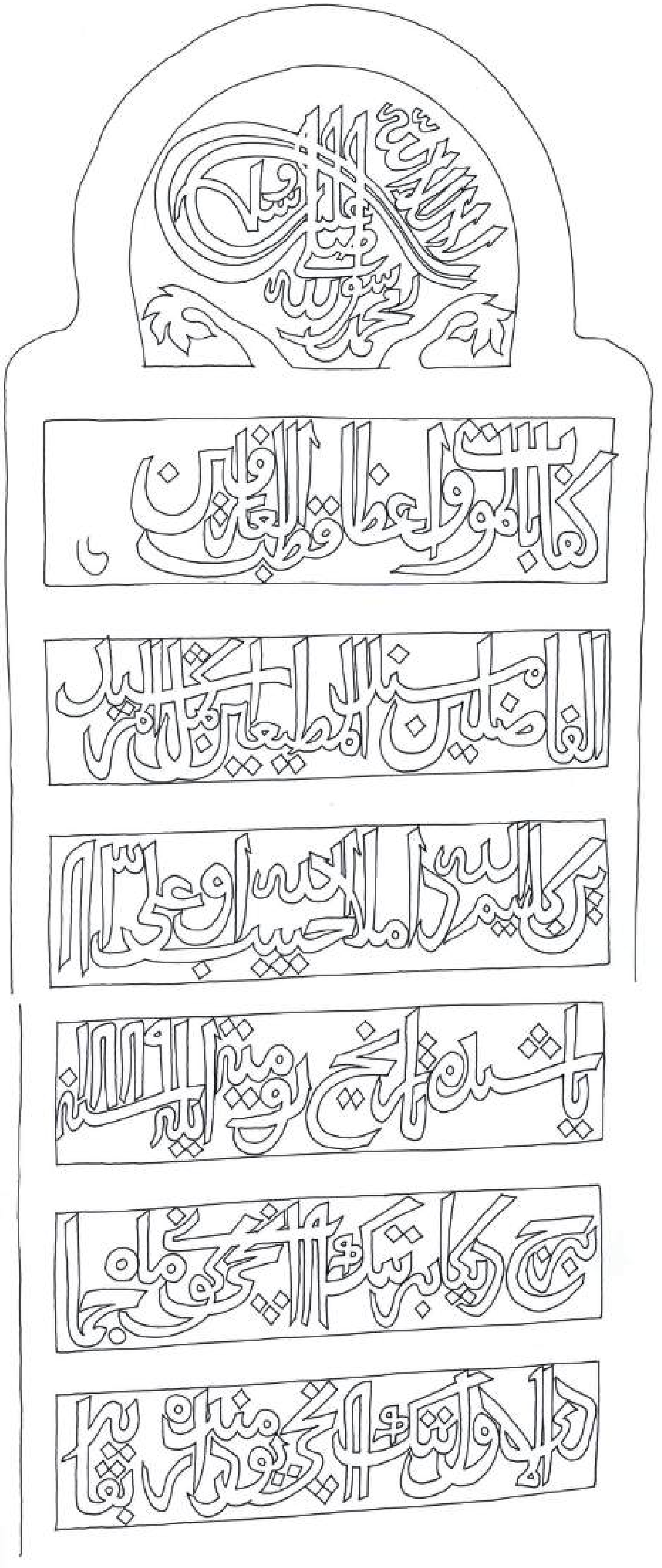

7-3=А
Бакалы
төбәге,
Тактагол
авылы

8=А
Бүздәк төбәге, Яңа Әмир авылы

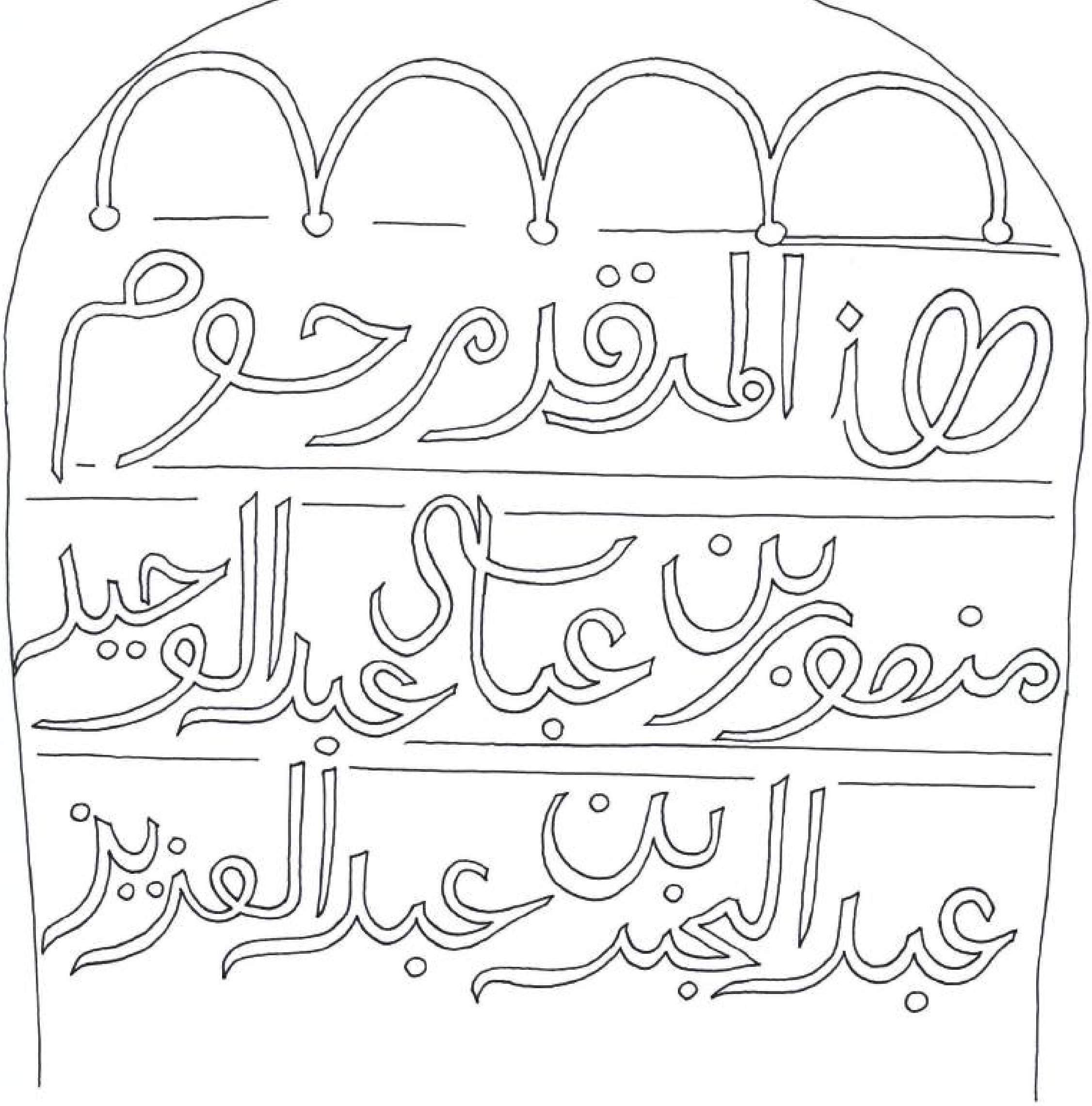

8=A
Бүздәк төбәге, Яңа Әмир авылы

8=В

Бүздәк төбәге, Яңа Әмир авылы

9=А=а
Бүздәк төбәге, Яңа Әмир авылы кырында

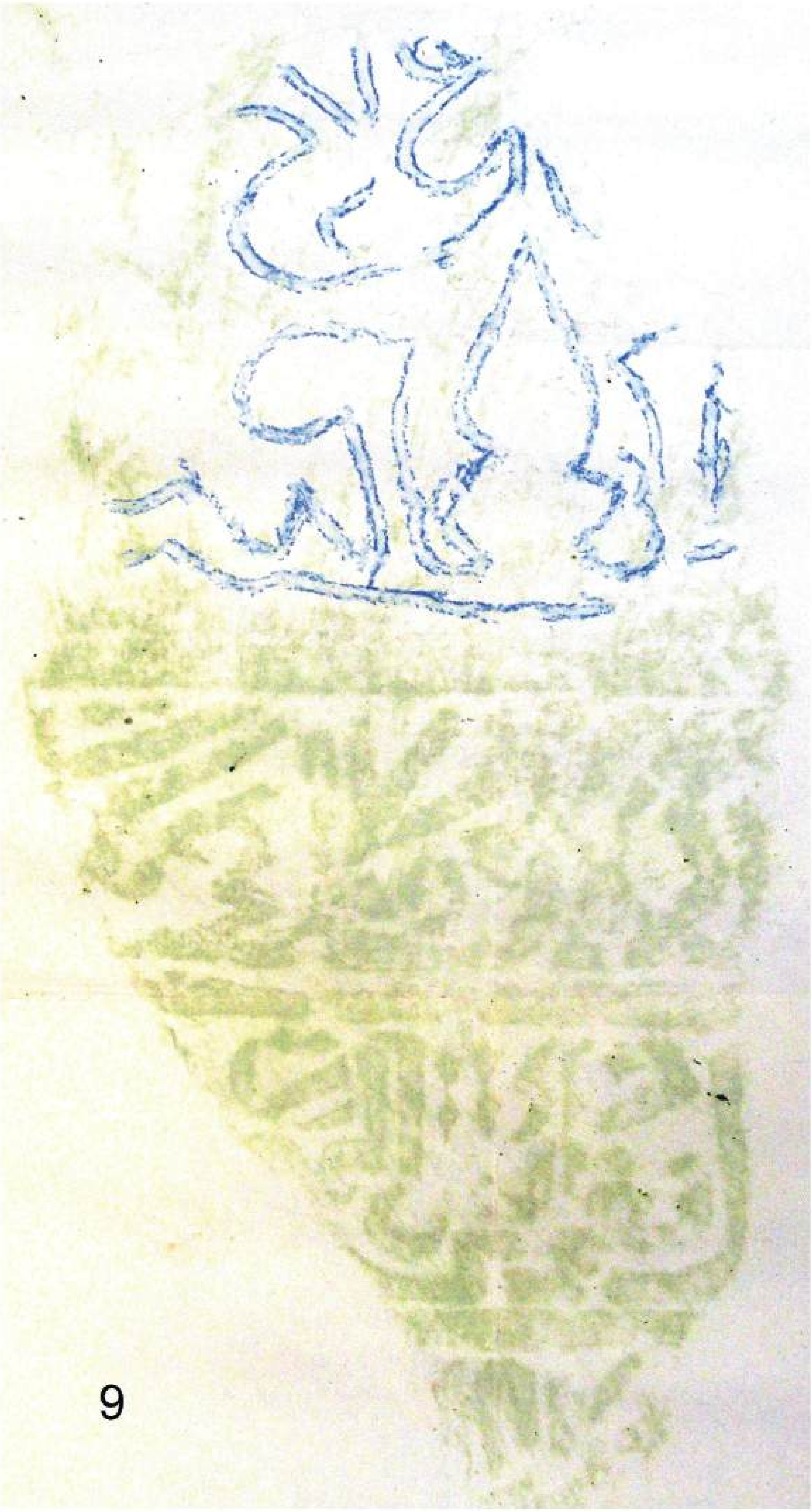

Бүздәк төбәге, Яңа Әмир авылы кырында

Г.Ибраһимов ис. Тел, әдәбият һәм сәнгать институты мирасханәсе: 72 фонд, 1 тасв., 461 саклану берәмлеге

Һ. Йосыпов күчермәсе

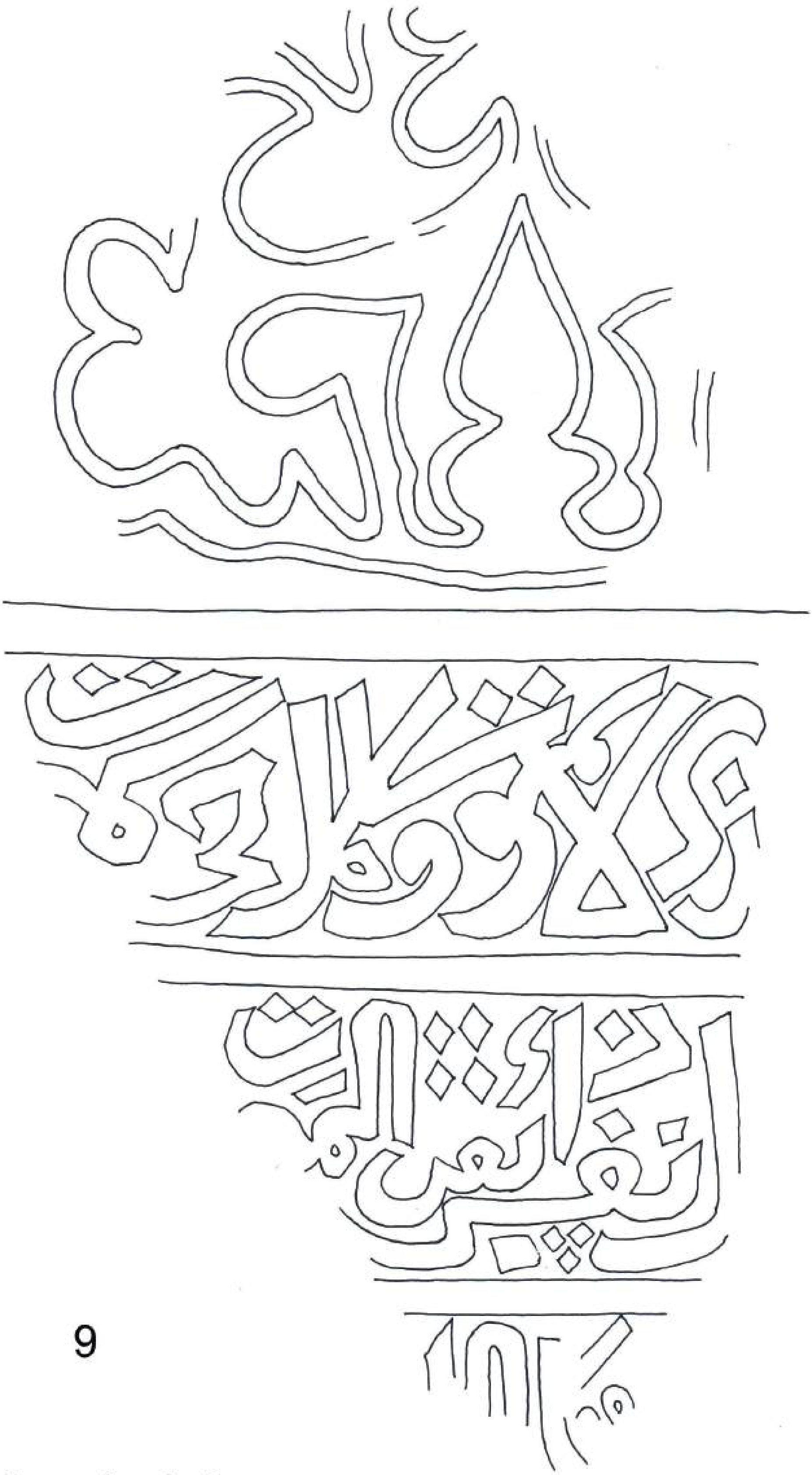

9

Бүздәк төбәге, Яңа Әмир авылы кырында

10
Бүздәк төбәге,
Яңа Әмир авылы кырында

11
Бүздәк төбәге, Яңа Әмир авылы кырында

12
Бүздәк төбәге, Яңа Әмир авылы кырында

13
Бүздәк төбәге, Яңа Әмир авылы кырында

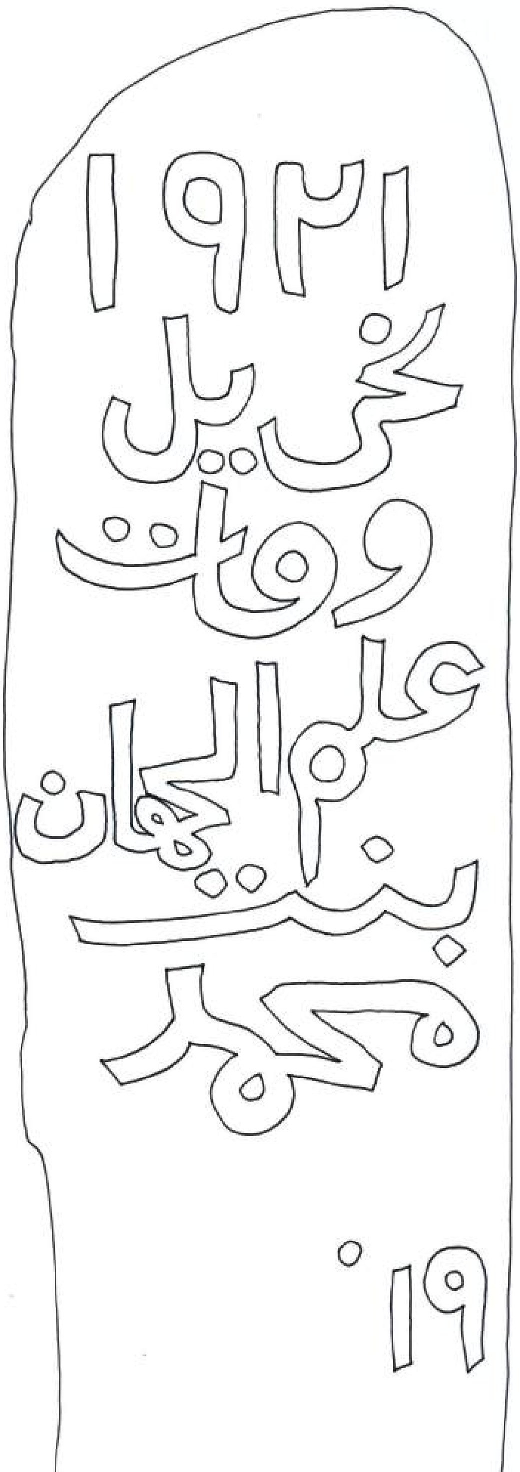

14
Гафури районы, Бурлы авылы

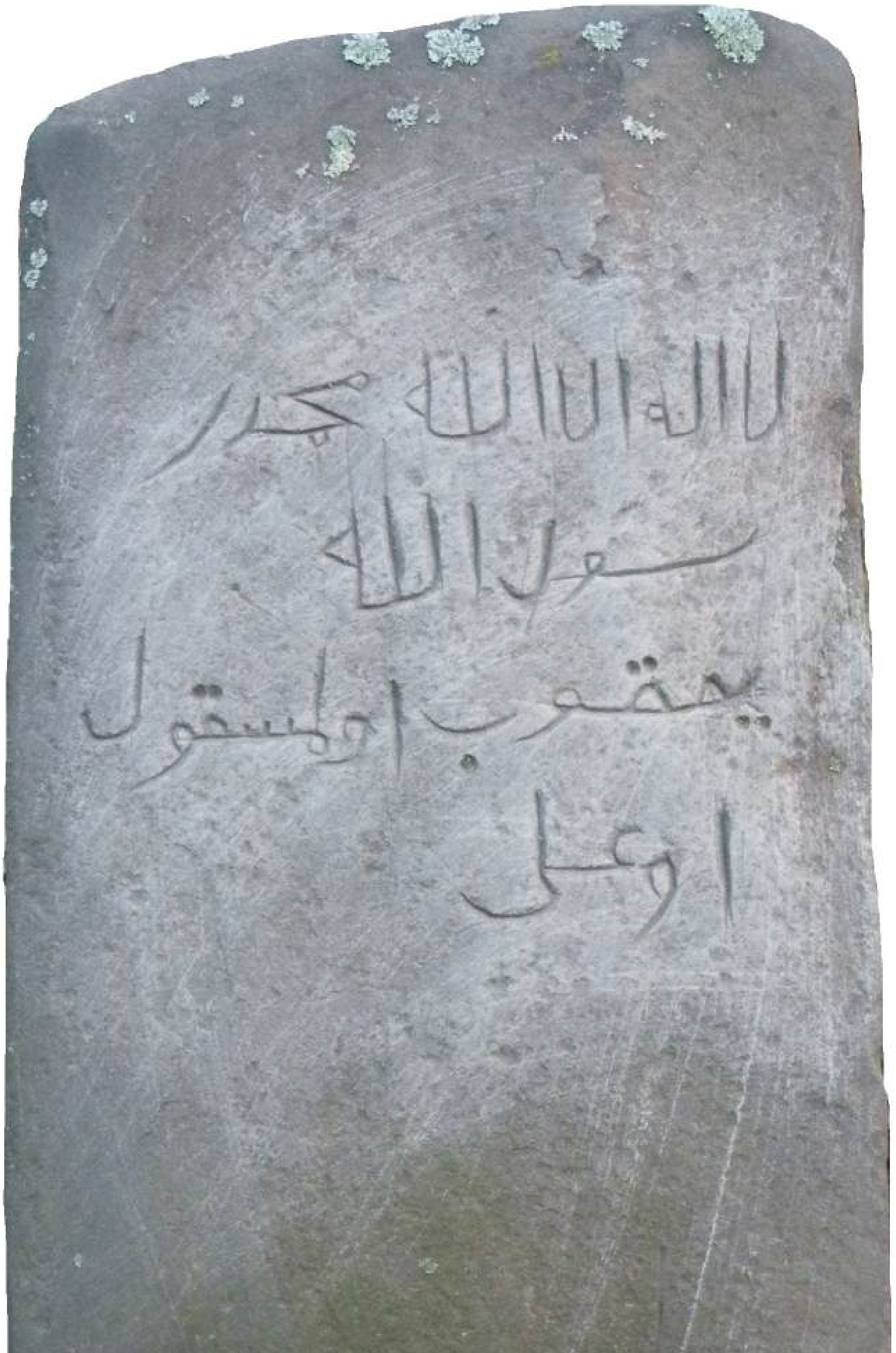

15
Гафури районы, Бурлы авылы

15
Гафури районы, Бурлы авылы

16=А
Гафури районы, Кормантау авылы

17=A
Гафури районы, Кормантау авылы

18=А
Гафури районы, Кормантау авылы

18=А

Гафури районы, Кормантау авылы

19=А
Гафури районы, Кормантау авылы

20

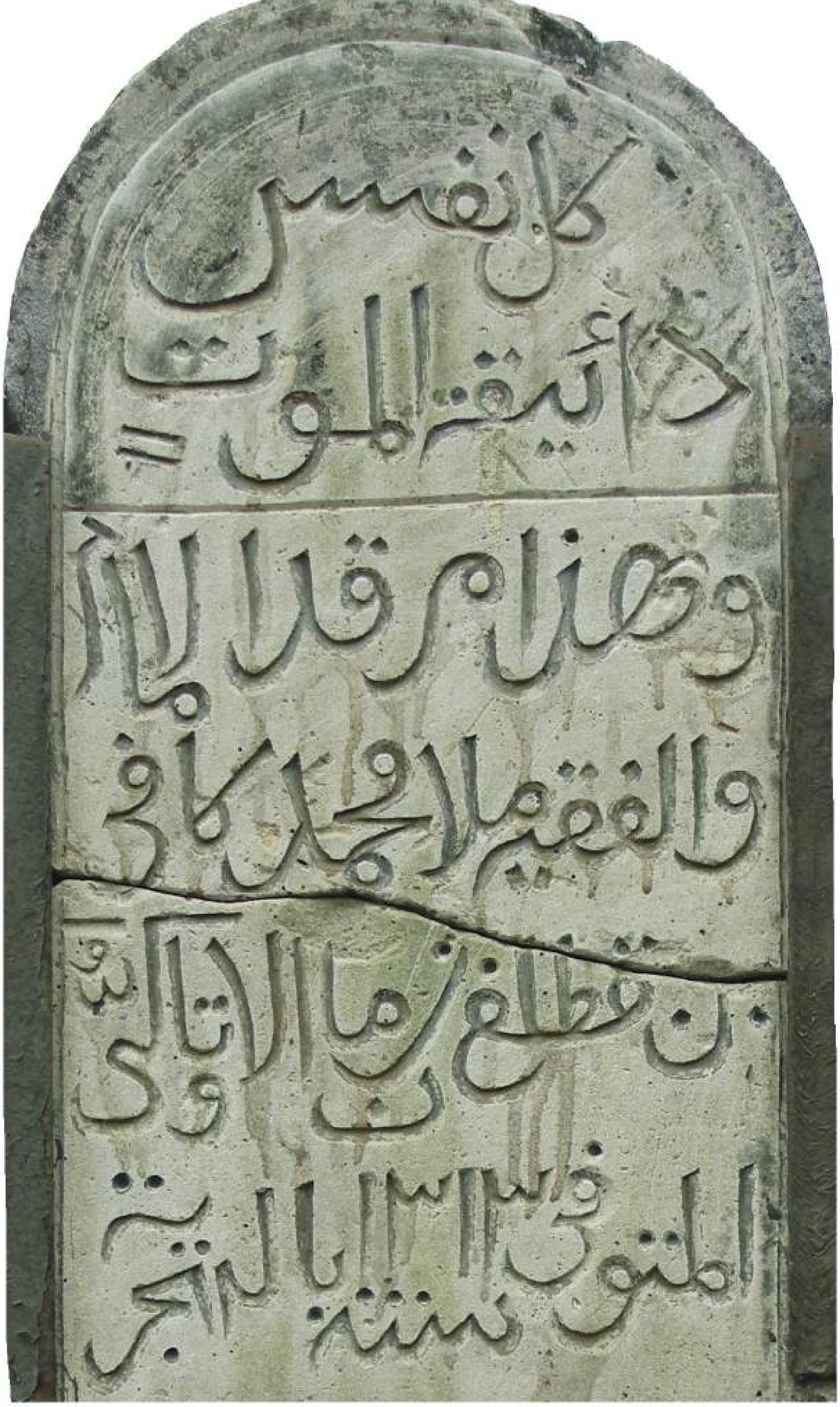

22 =А=а

Гафури районы, Үтәк авылы

22 =А=б

Гафури районы, Үтәк авылы

22=А=а
Гафури районы, Үтәк авылы

22 =А=а
Гафури районы, Үтәк авылы

22=А=б
Гафури районы, Үтәк авылы

23
Гафури районы, Үтәк авылы

23
Гафури районы, Үтәк авылы

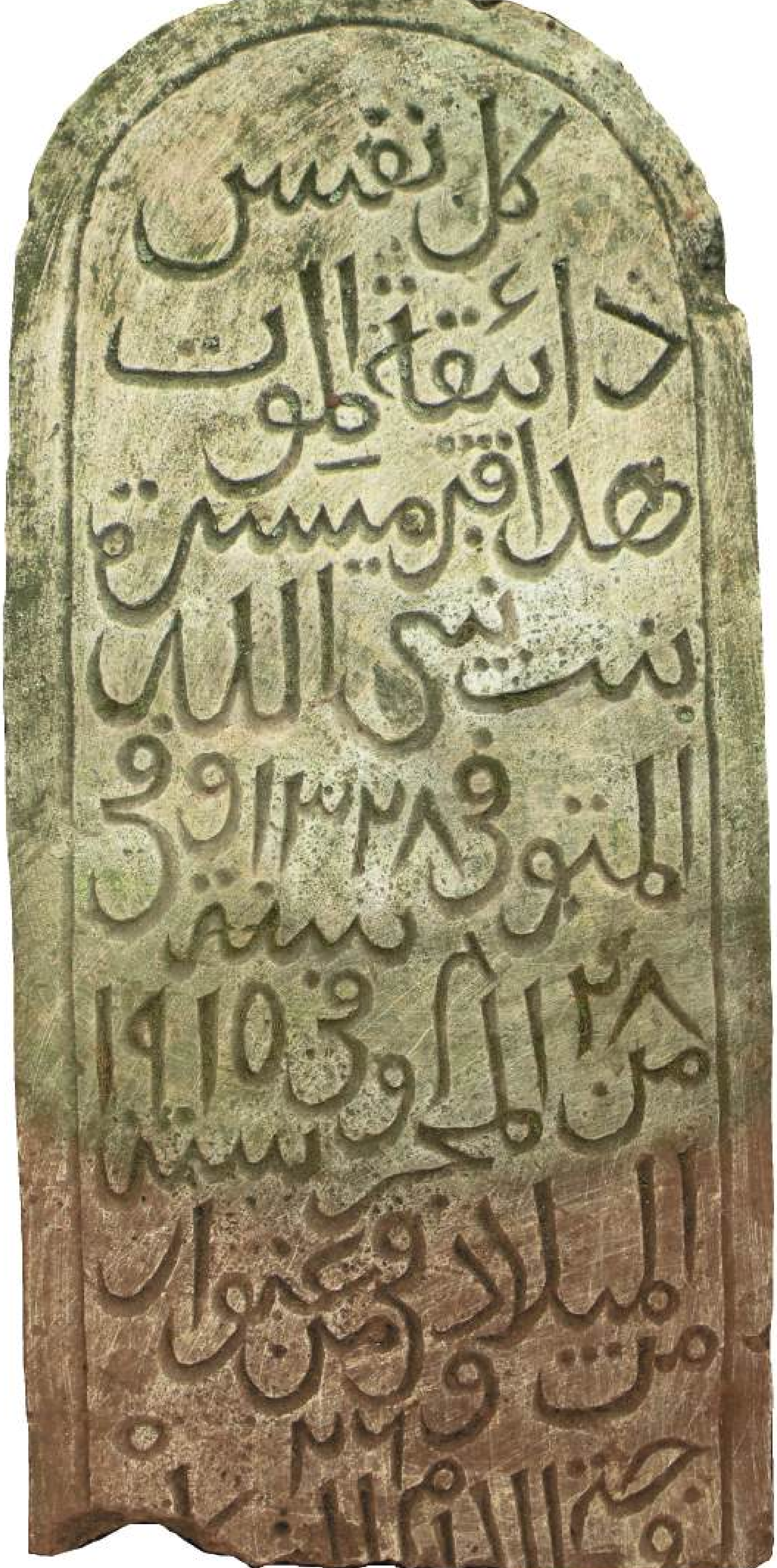

24=А
Гафури районы, Үтәк авылы

24
Гафури
районы,
Үтәк
авылы

25
Гафури районы, Үтәк авылы

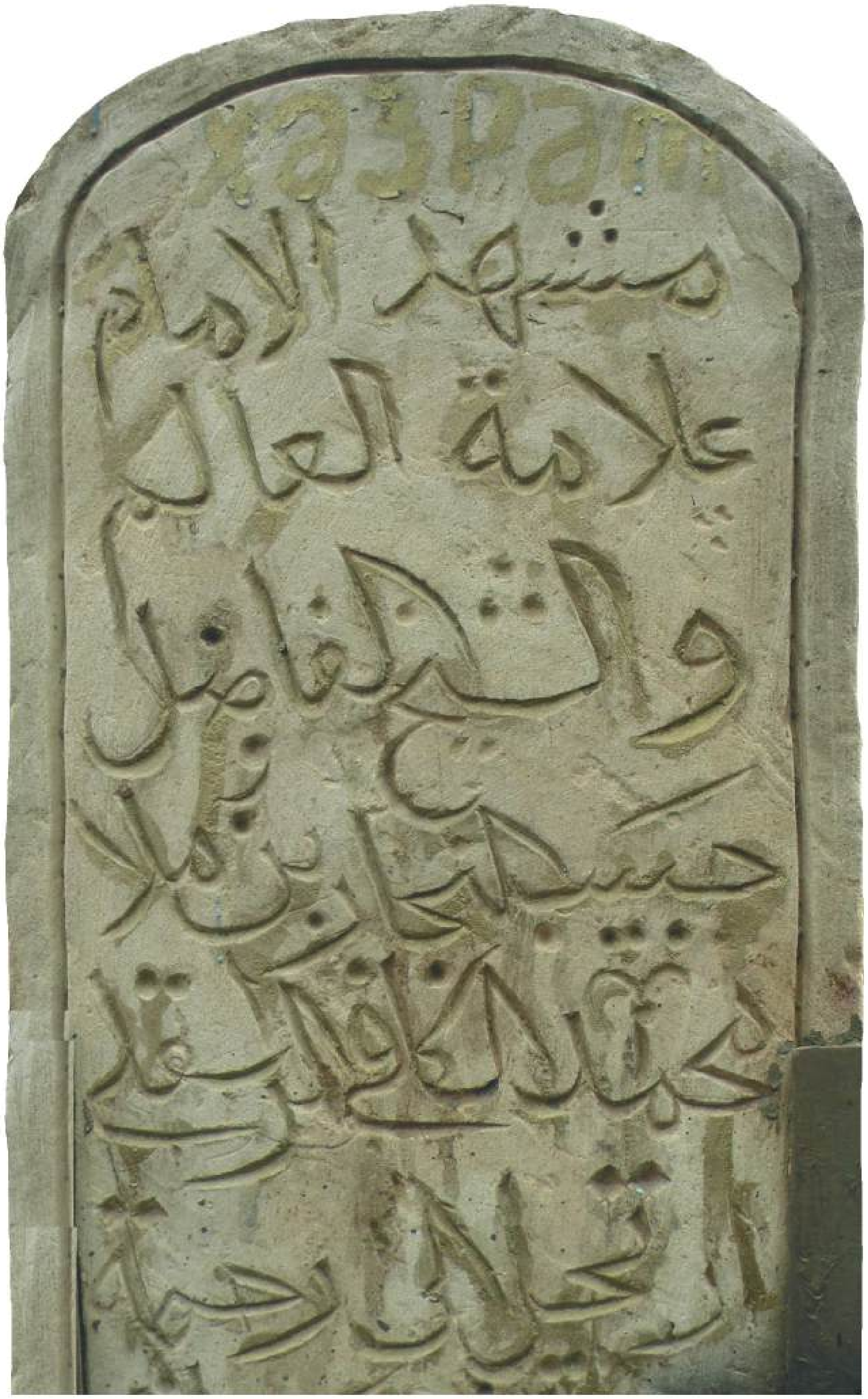

26=А=а
Гафури районы, Үтәк авылы

26=A=a
Гафури районы, Үтәк авылы

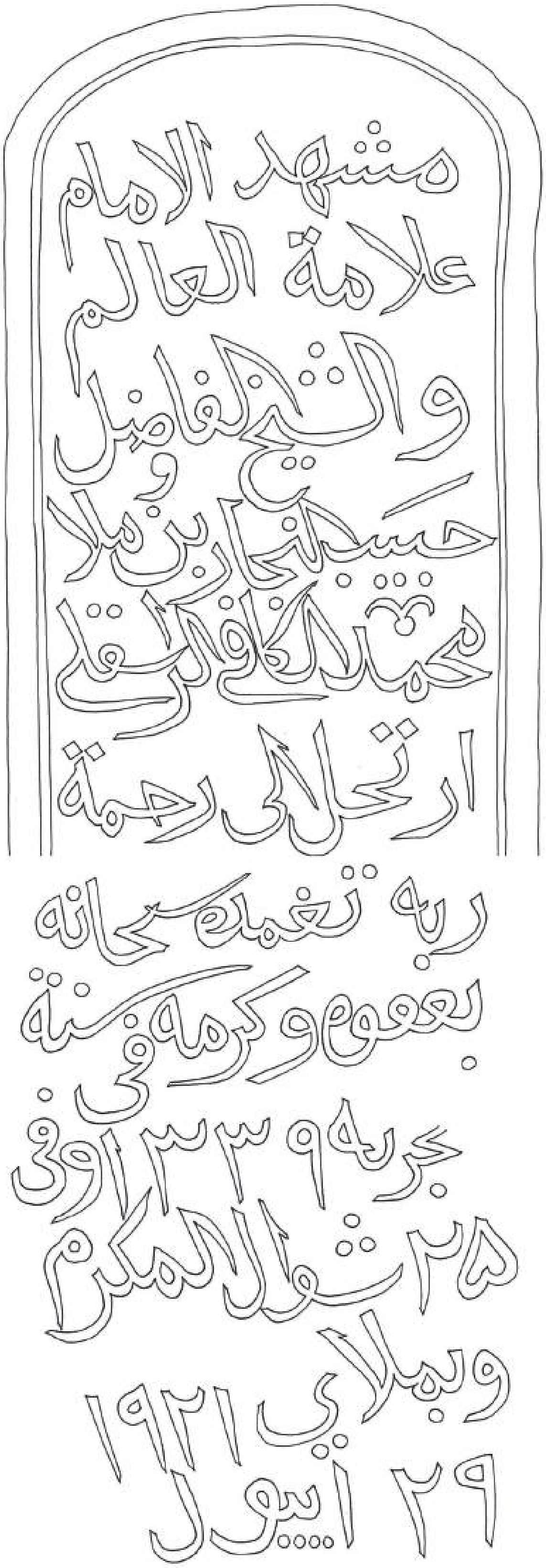

26=А
Гафури районы, Үтәк авылы

26=А=б
Гафури районы, Үтәк авылы

26=А=б
Гафури районы, Үтәк авылы

26=В
Гафури районы, Үтәк авылы

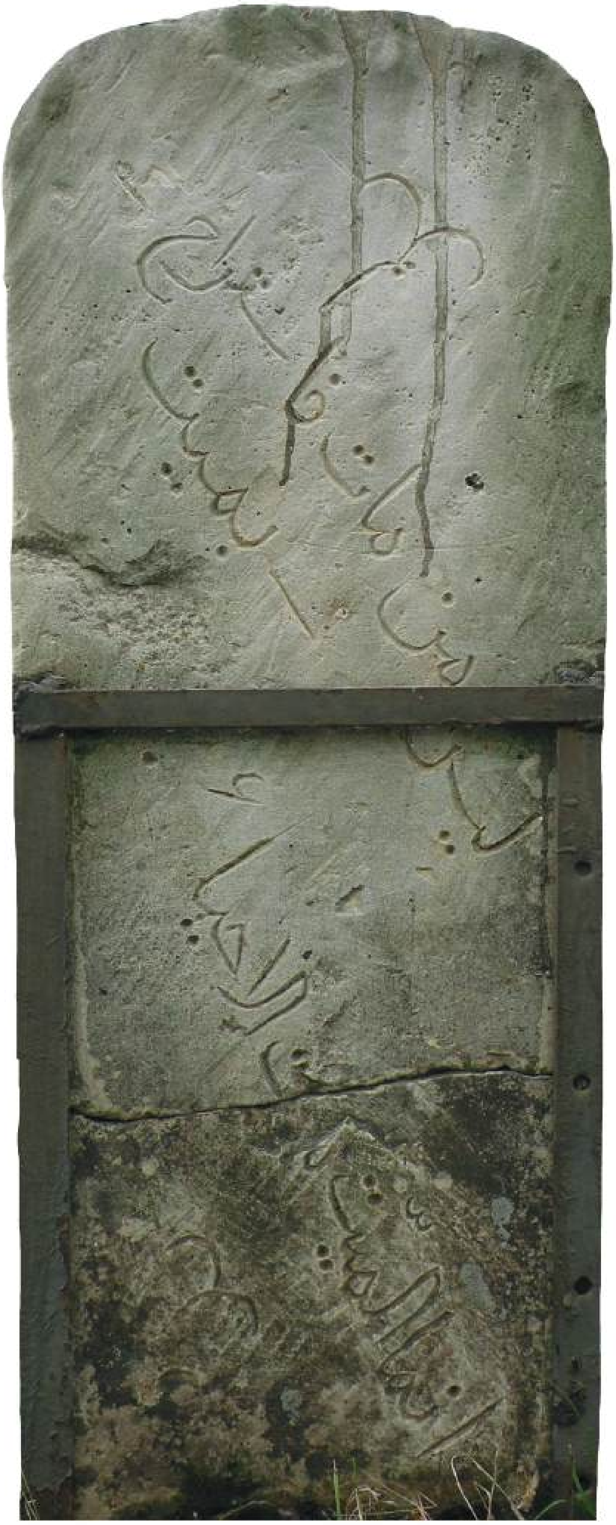

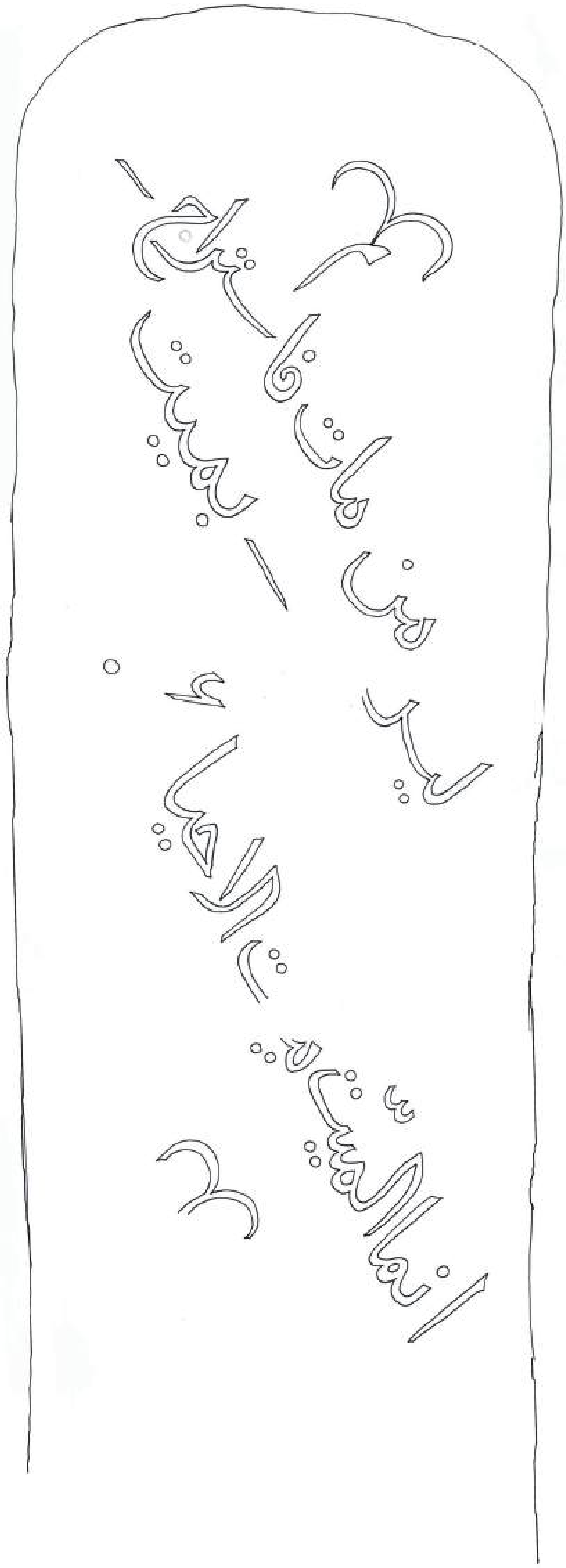

26=В
Гафури районы, Үтәк авылы

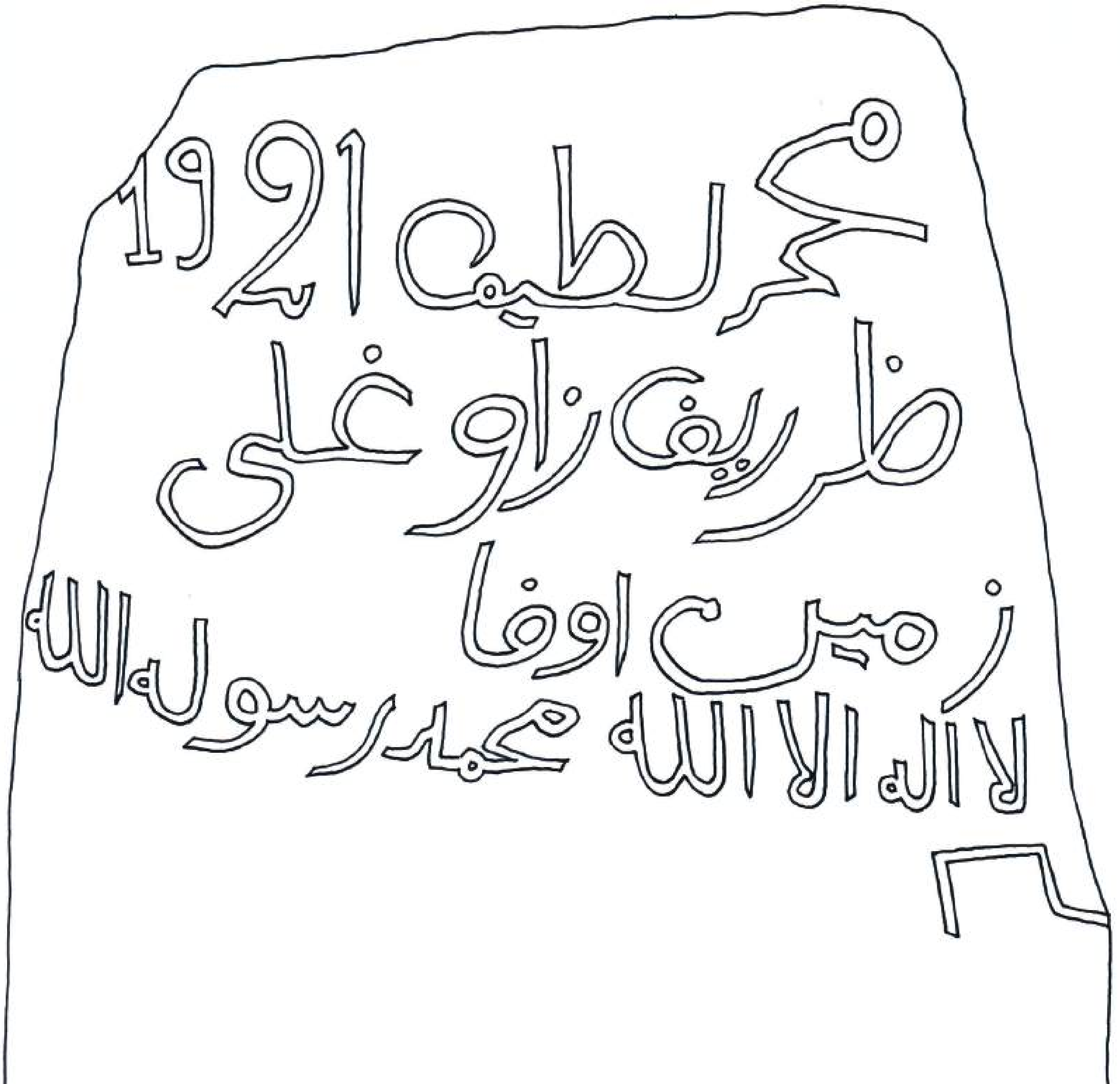

27=А

Гафури районы, Үтәк авылы

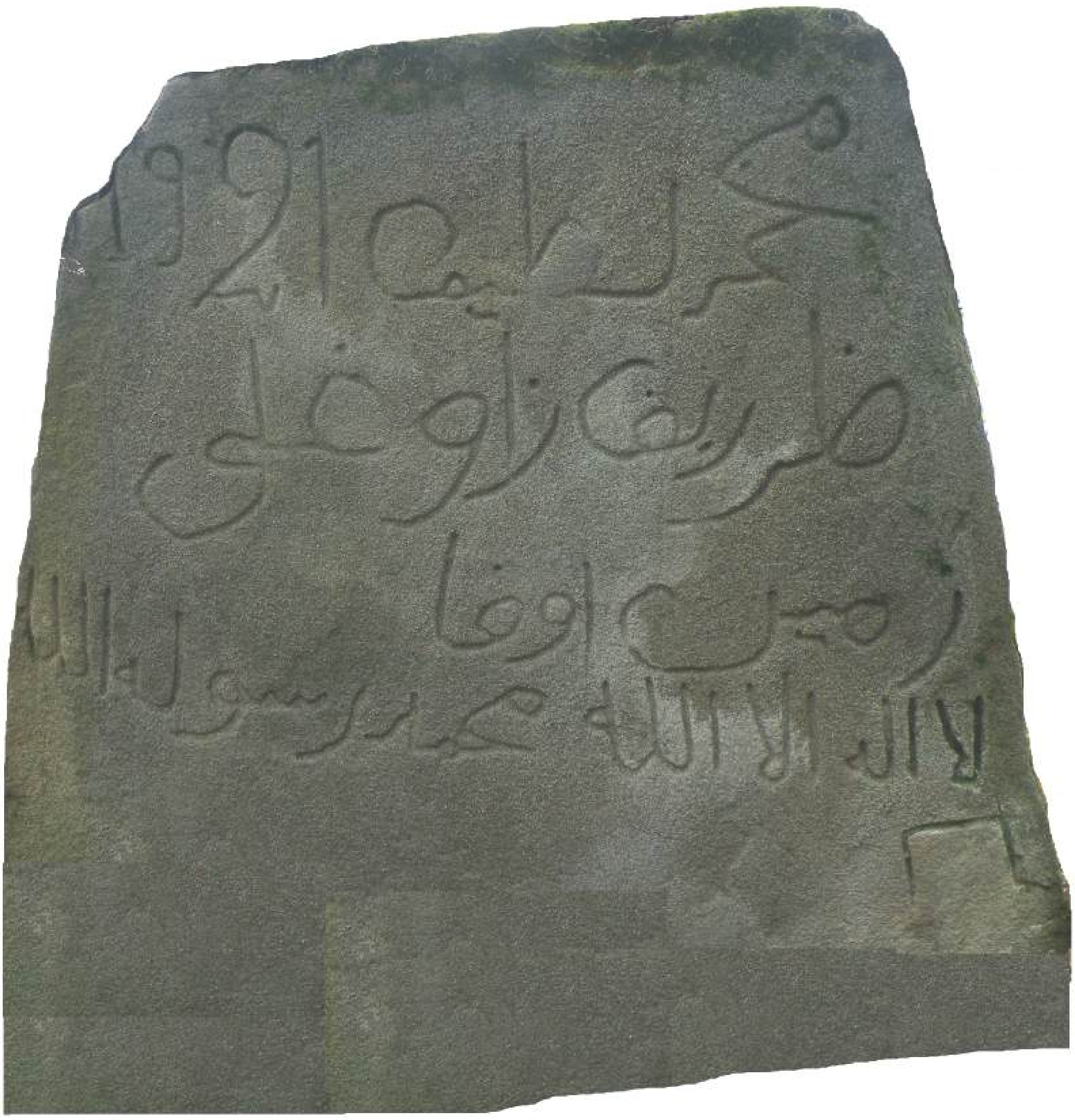

27=A
Гафури районы, Үтәк авылы

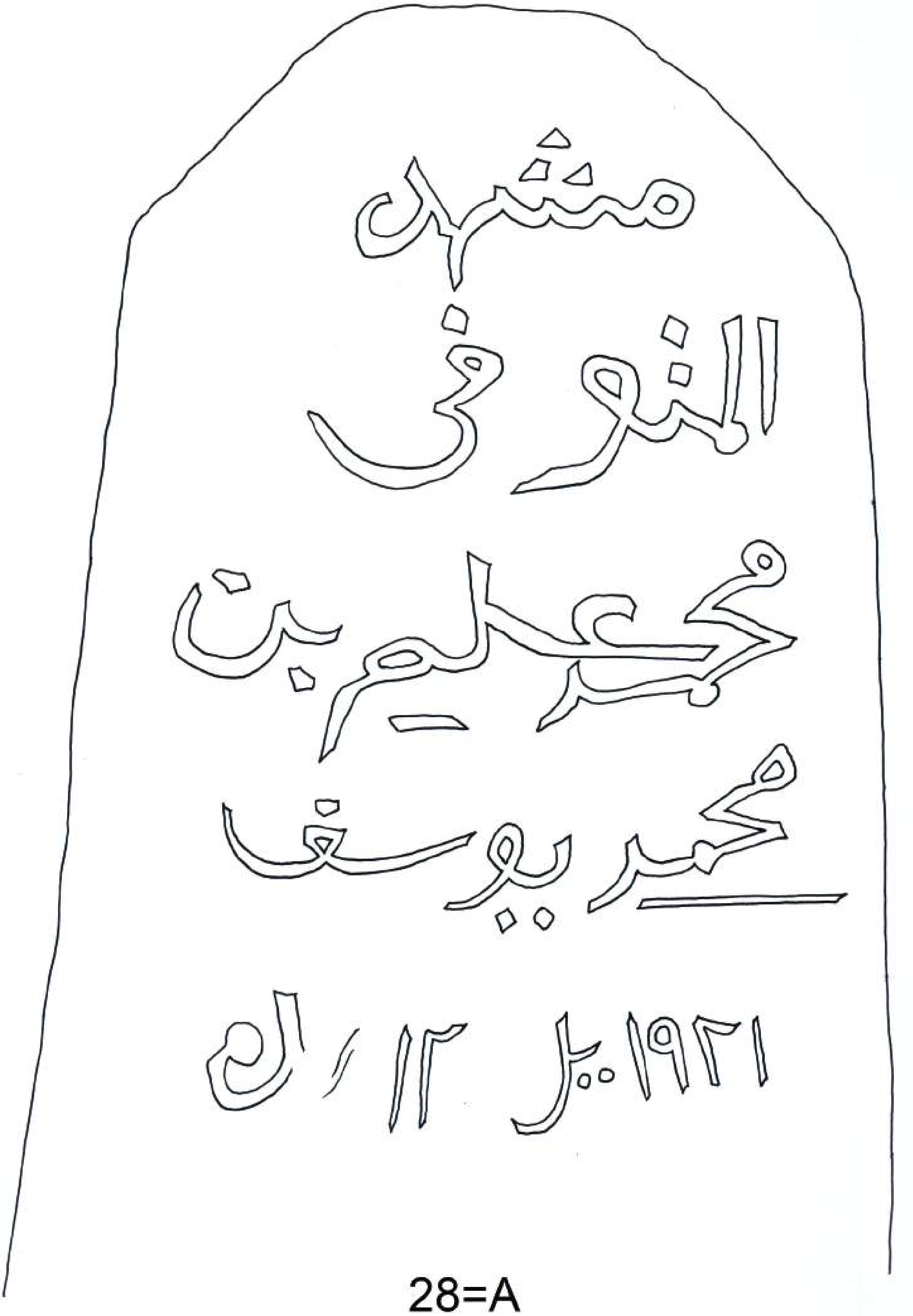

28=А
Гафури районы, Үтәк авылы

28=А

Гафури районы, Үтәк авылы

29=А
Гафури
районы,
Үтәк
авылы

30=А
Гафури районы, Үтәк авылы

30
Мөхәммәдвәли мулла, хатыны Оркыя белән

31
Гафури районы, Үтәк авылы

32=A
Гафури районы, Ялгызкаен авылы,
беренче зират

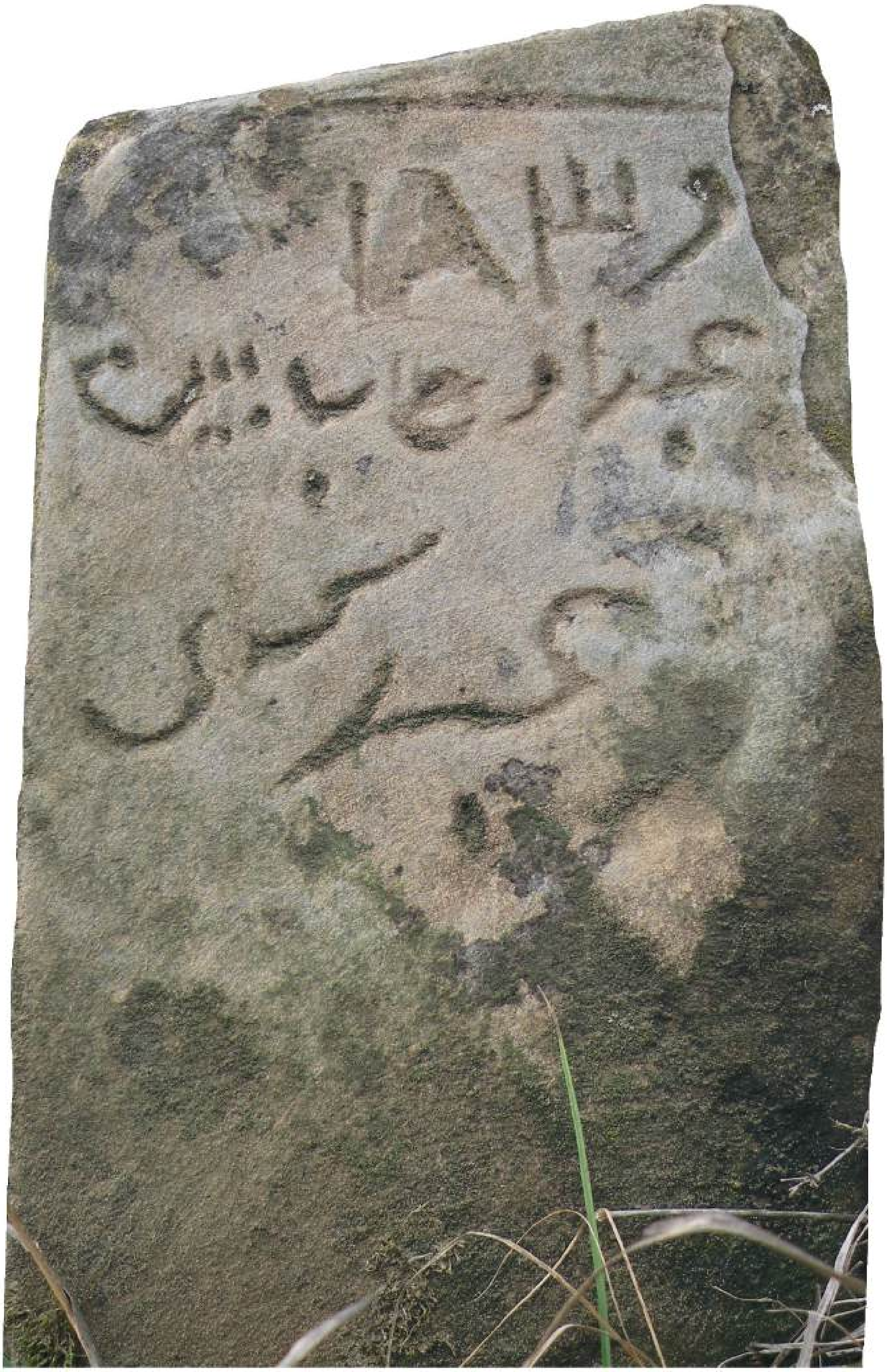

33
Гафури районы, Ялгызкаен авылы,
беренче зират

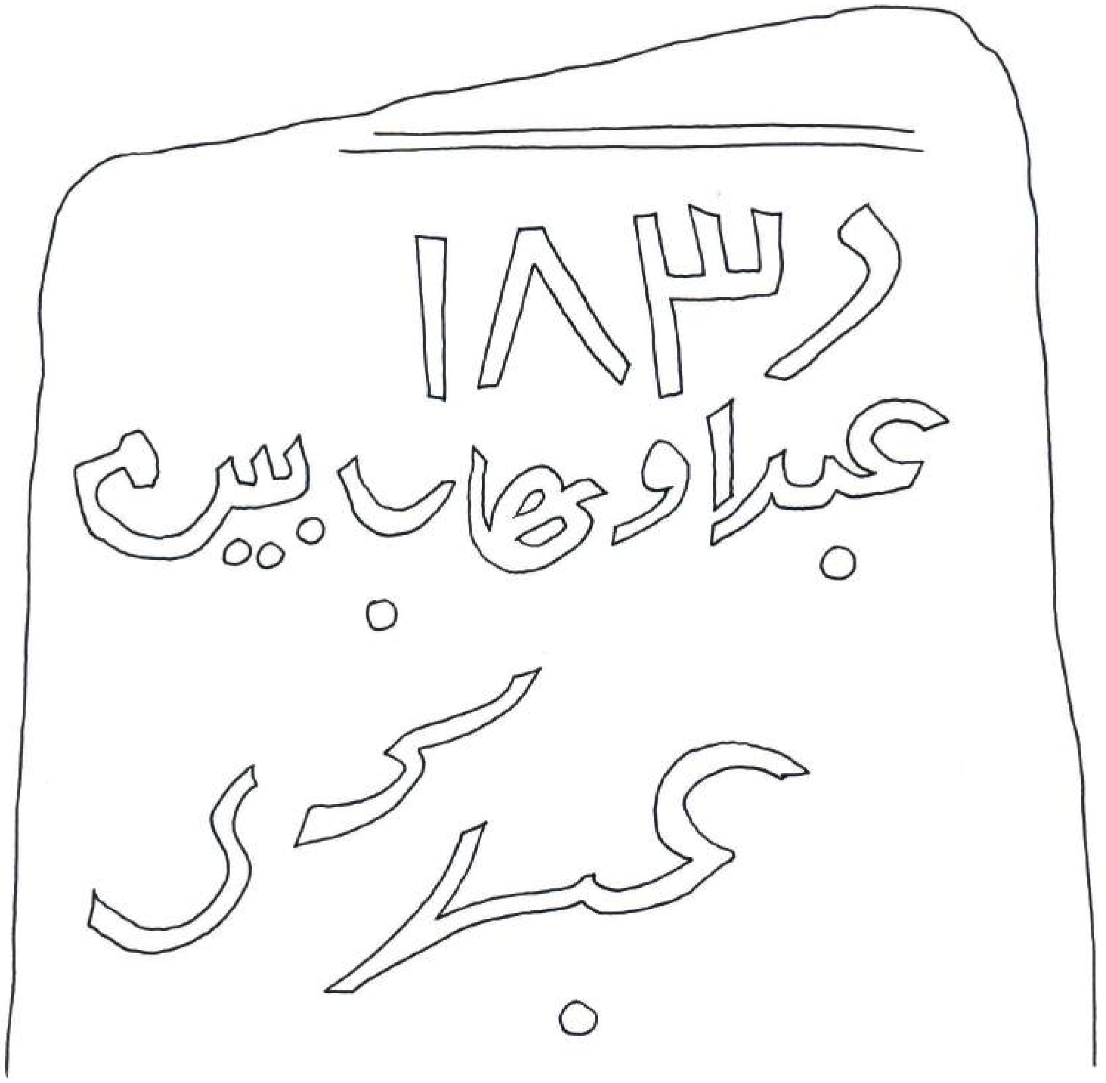

33=А
Гафури районы, Ялгызкаен авылы,
беренче зират

34
Гафури районы, Ялгызкаен авылы,
беренче зират

35
Гафури районы, Ялгызкаен авылы,
беренче зират

35
Гафури районы, Ялгызкаен авылы,
беренче зират

35
Гафури районы, Ялгызкаен авылы ,
беренче зират

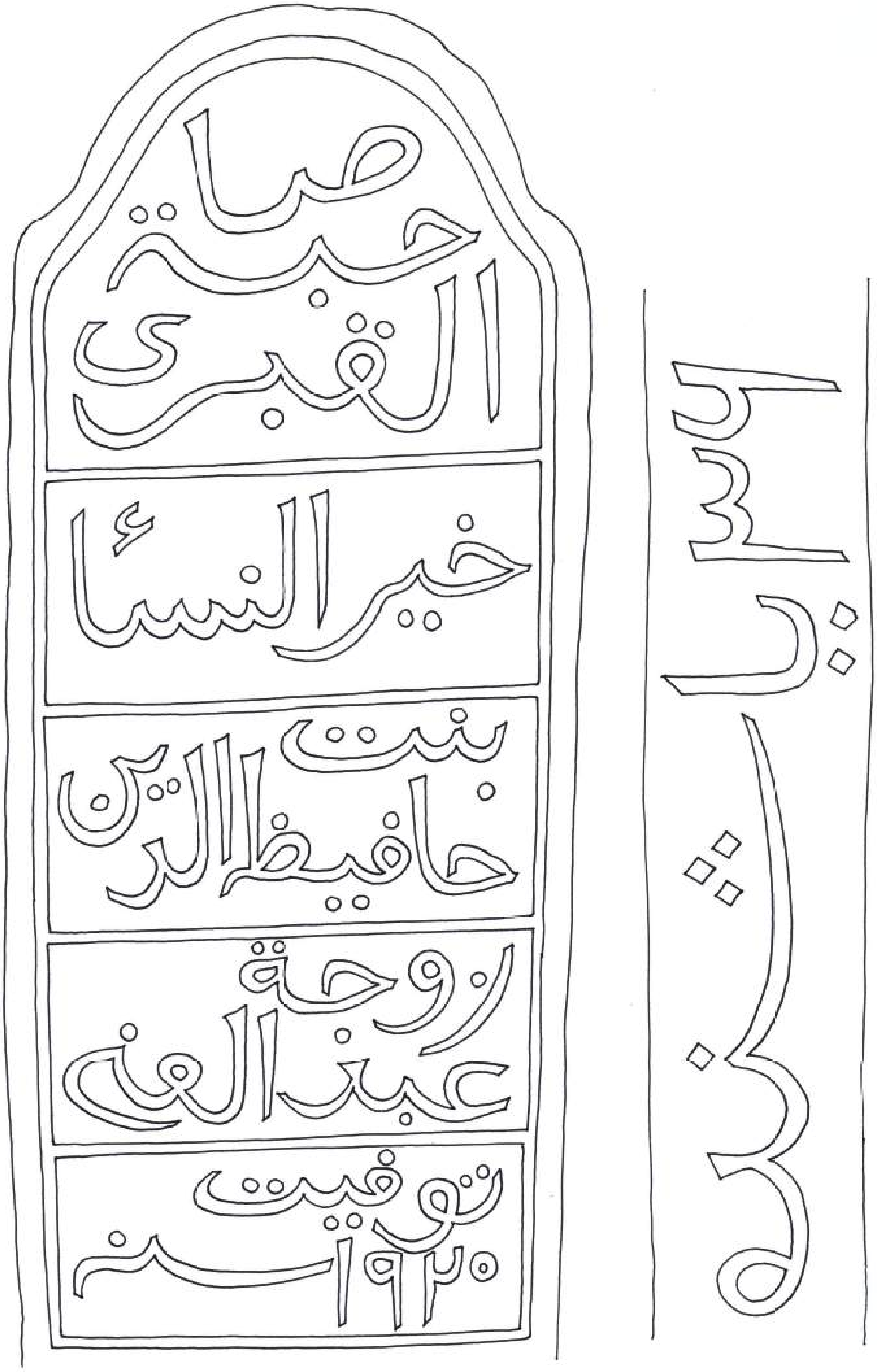

35

Гафури районы, Ялгызкаен авылы,

беренче зират

36
Гафури районы, Ялгызкаен авылы,

беренче зират

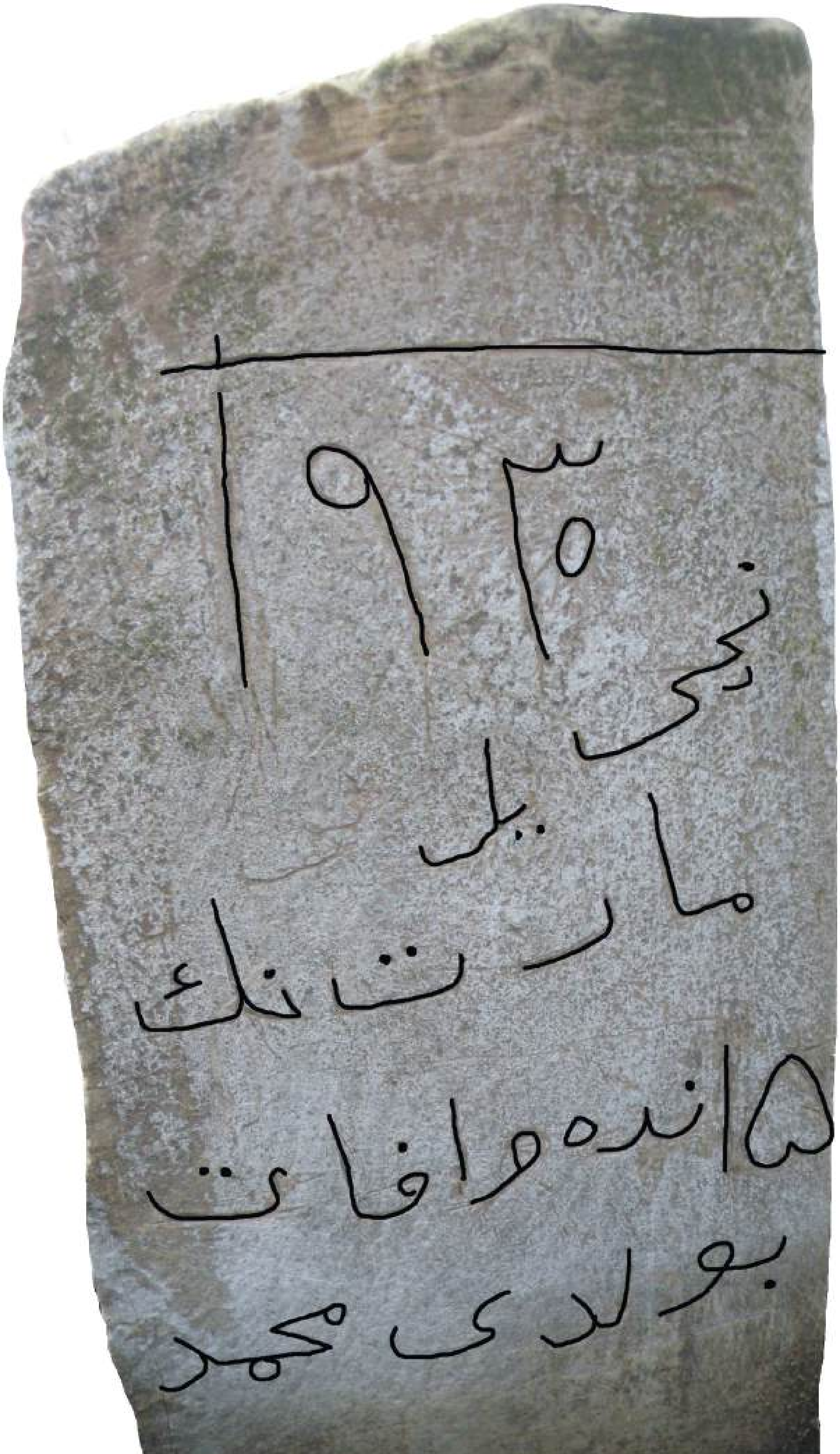

37
Гафури районы, Ялгызкаен авылы, беренче зират

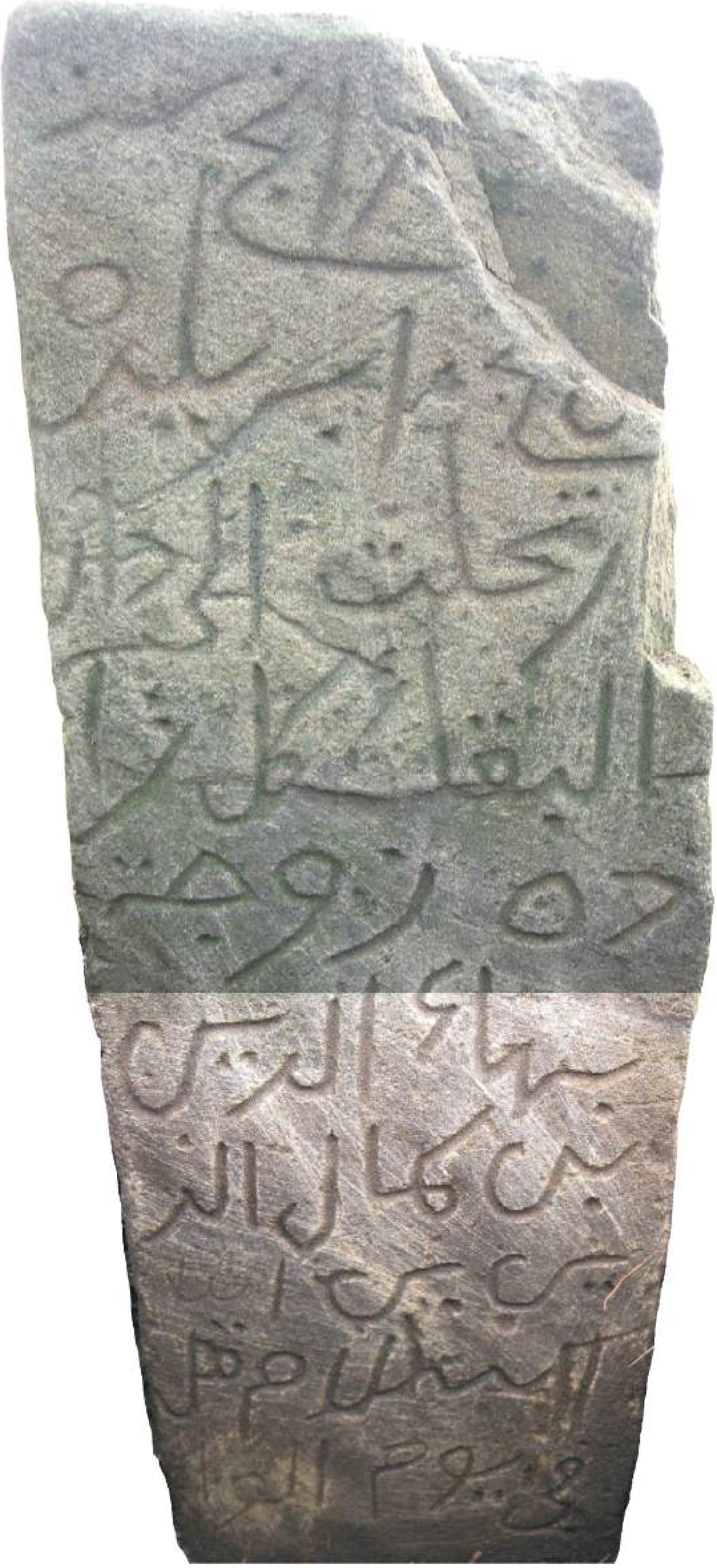

38
Гафури
районы,
Ялгызкаен
авылы,
беренче зират

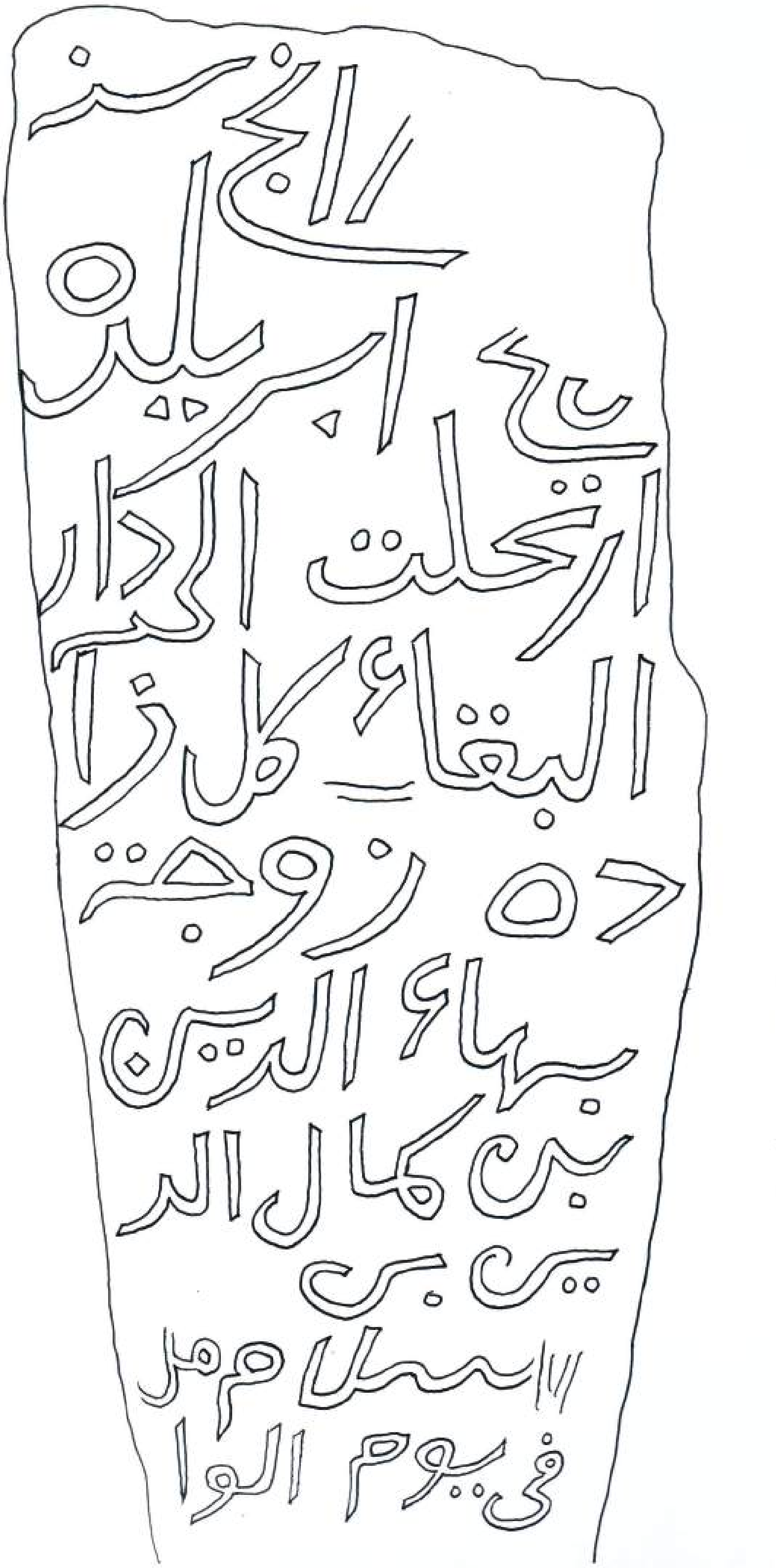

38
Гафури
районы,
Ялгызкаен
авылы,
беренче зират

39

Гафури районы, Ялгызкаен авылы, икенче зират

40

Гафури районы, Ялгызкаен авылы, өченче зират

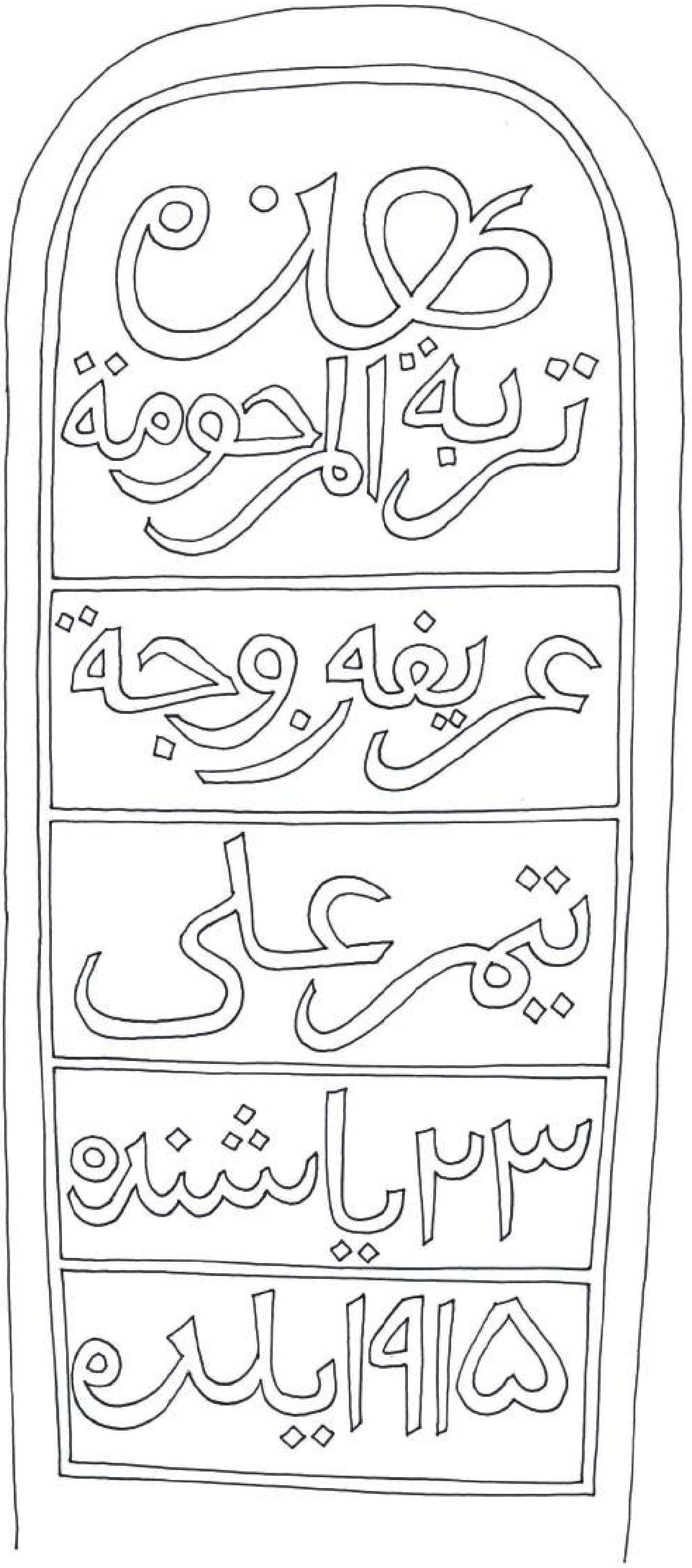

40

Гафури районы, Ялгызкаен авылы, өченче зират

41
Гафури районы, Ялгызкаен авылы, өченче зират

42
Гафури районы, Ялгызкаен авылы, өченче зират

43
Ишимбай районы, Үтәк авылы

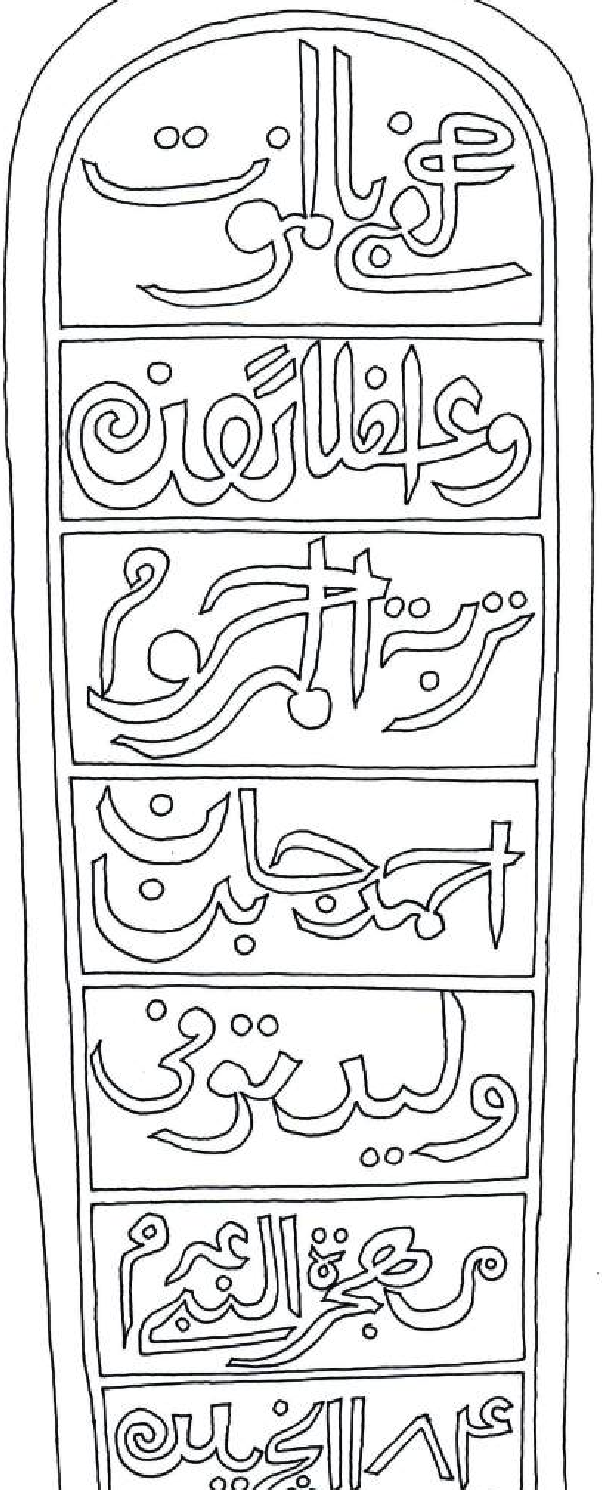

43
Ишимбай районы, Үтәк авылы

44
Ишимбай районы, Үтәк авылы

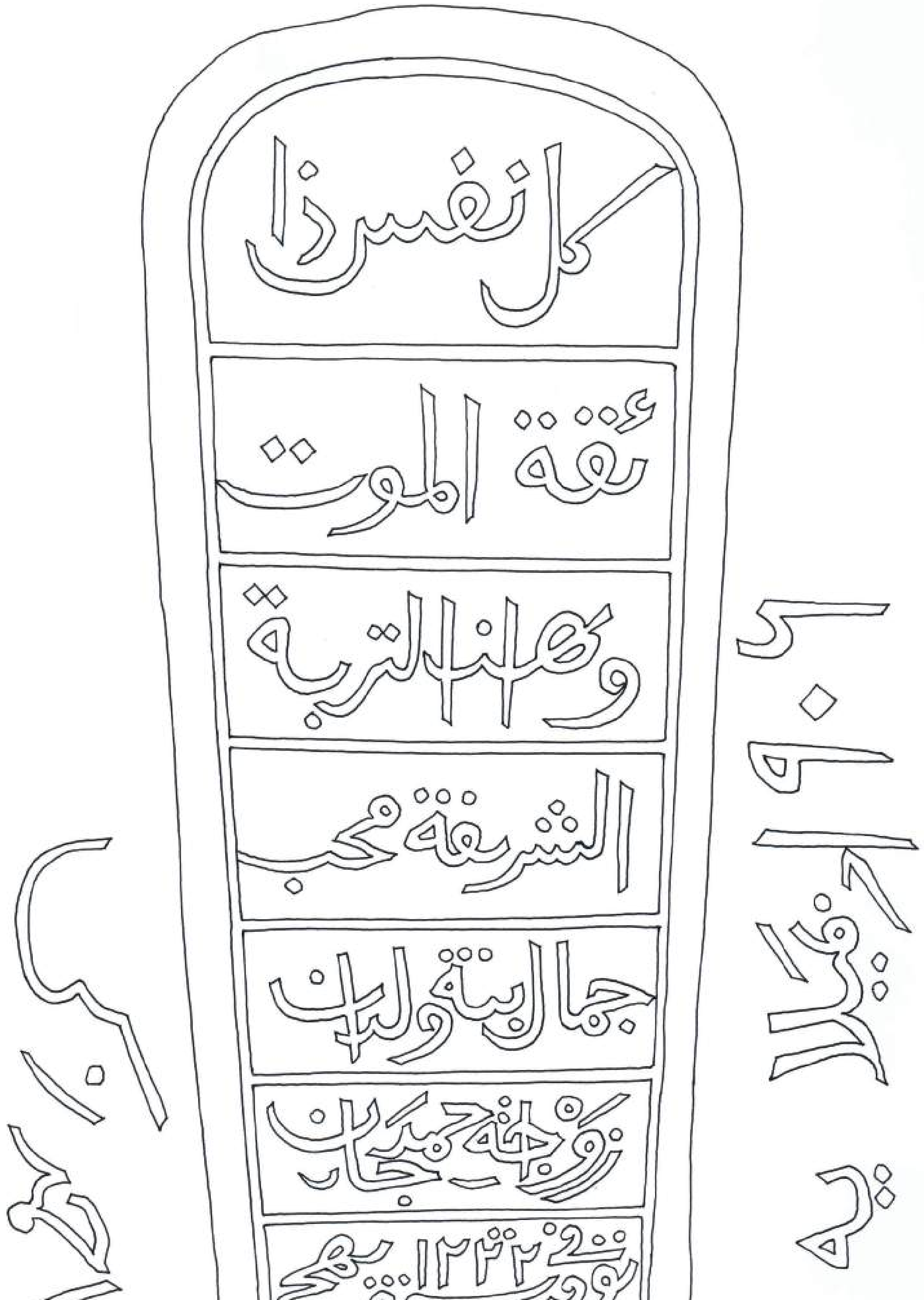

44
Ишимбай районы, Үтәк авылы

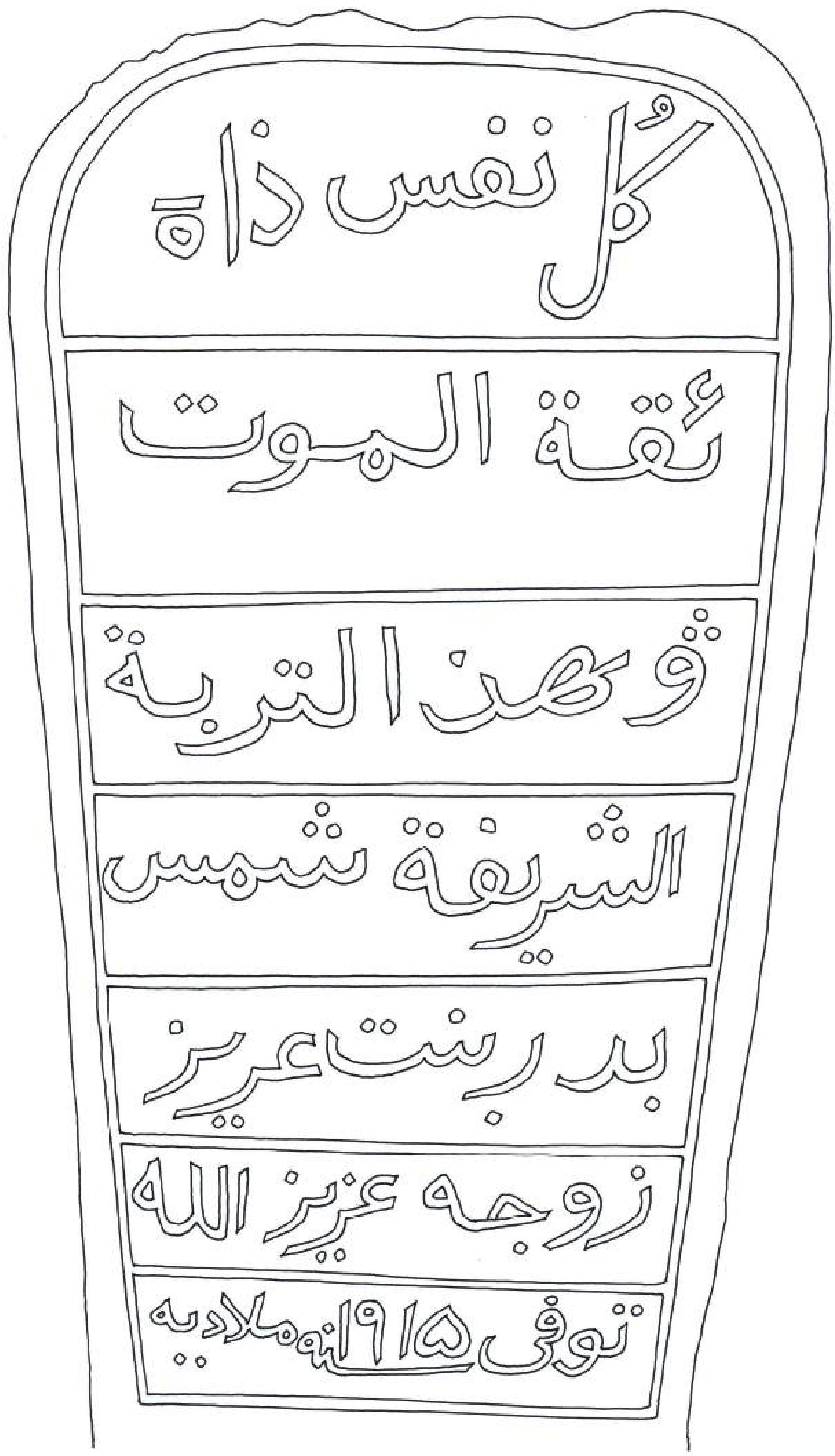

45
Ишимбай районы, Үтәк авылы

45
Ишимбай районы, Үтәк авылы

46
Ишимбай районы, Үтәк авылы

50
Ишимбай районы, Үтәк авылы

51
Ишимбай районы, Үтәк авылы

53
Кушнарин районы, Шәрип авылы
Ханиф Әхмәтъянов фотосы

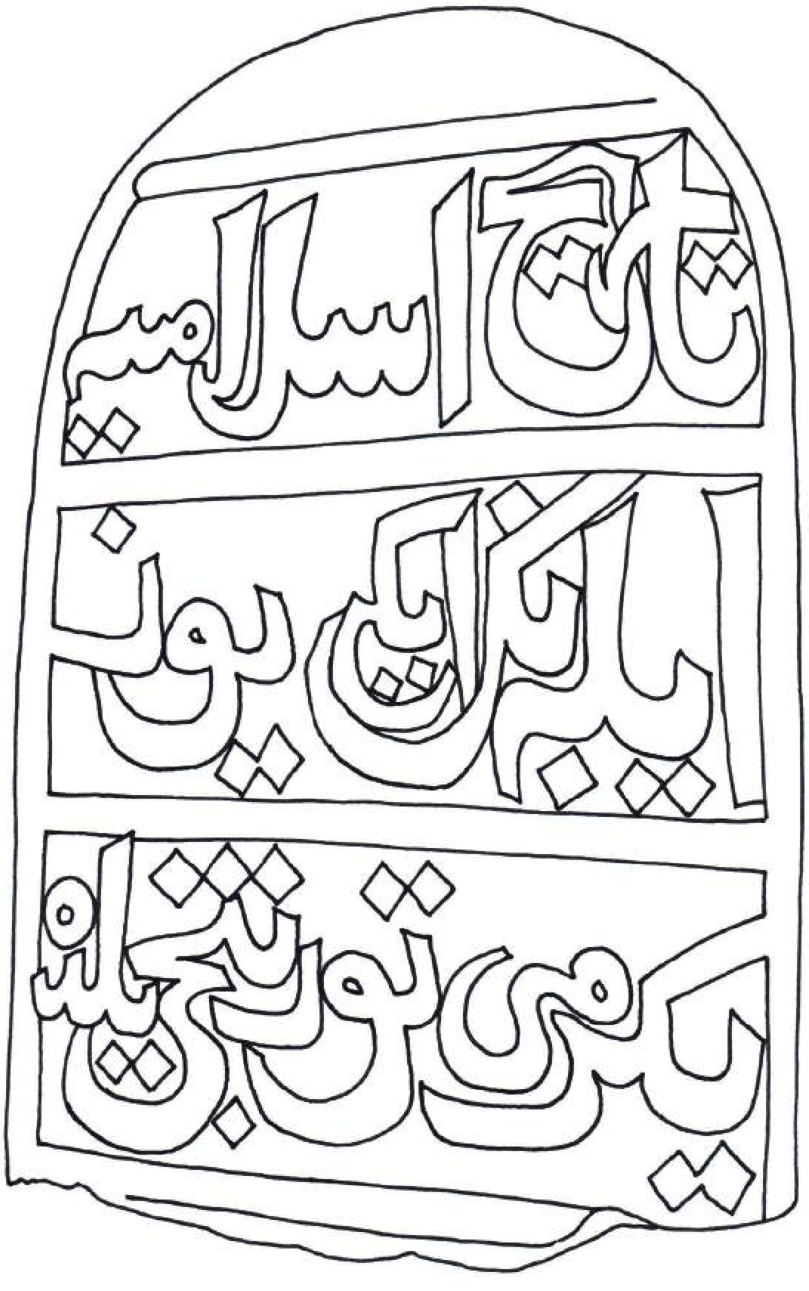

53

Кушнарин районы, Шәрип авылы

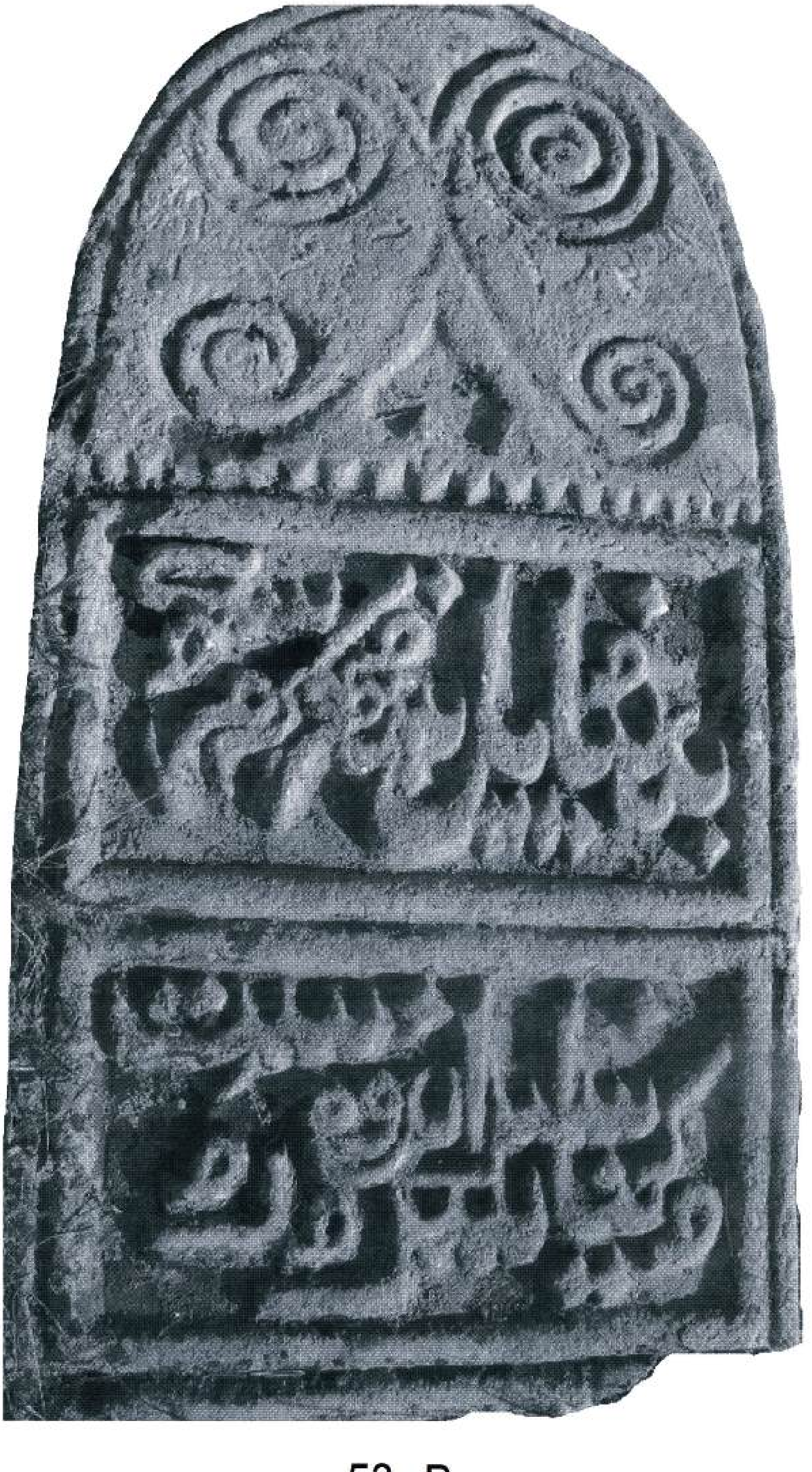

53=B
Кушнарин районы, Шәрип авылы
Ханиф Әхмәтъянов фотосы

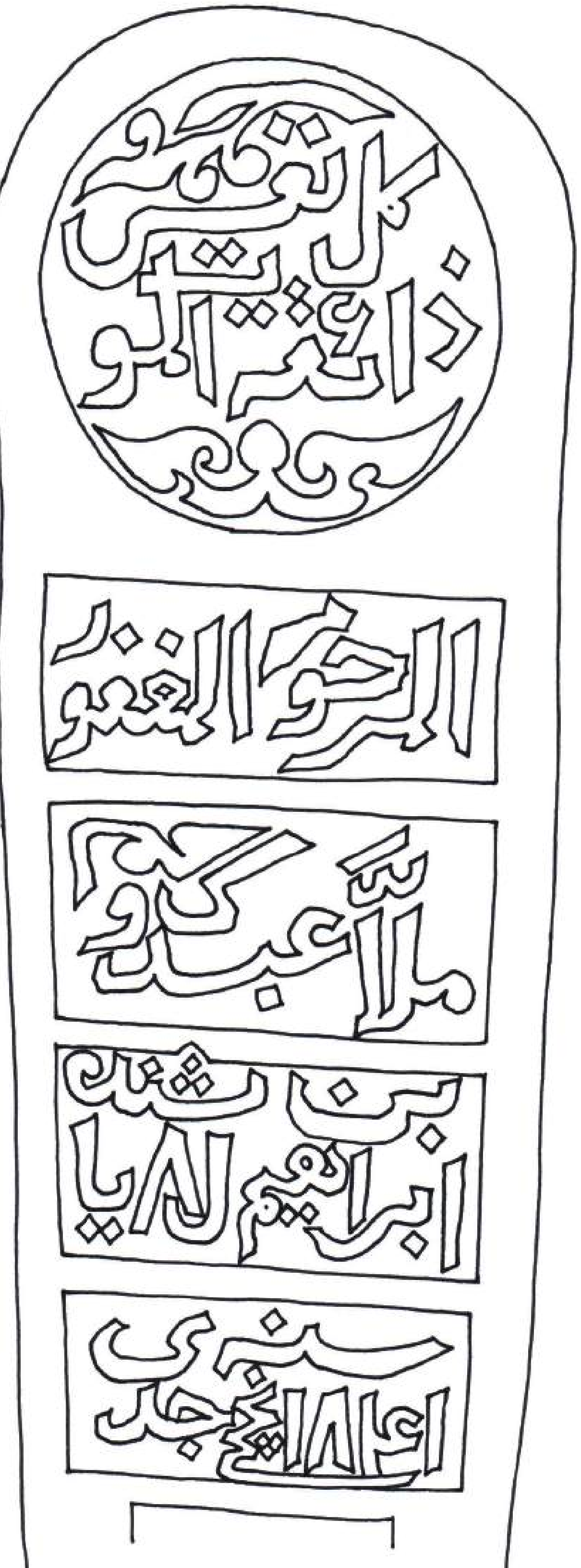

55
Күгәрчен
районы
Сәеткол
авылы

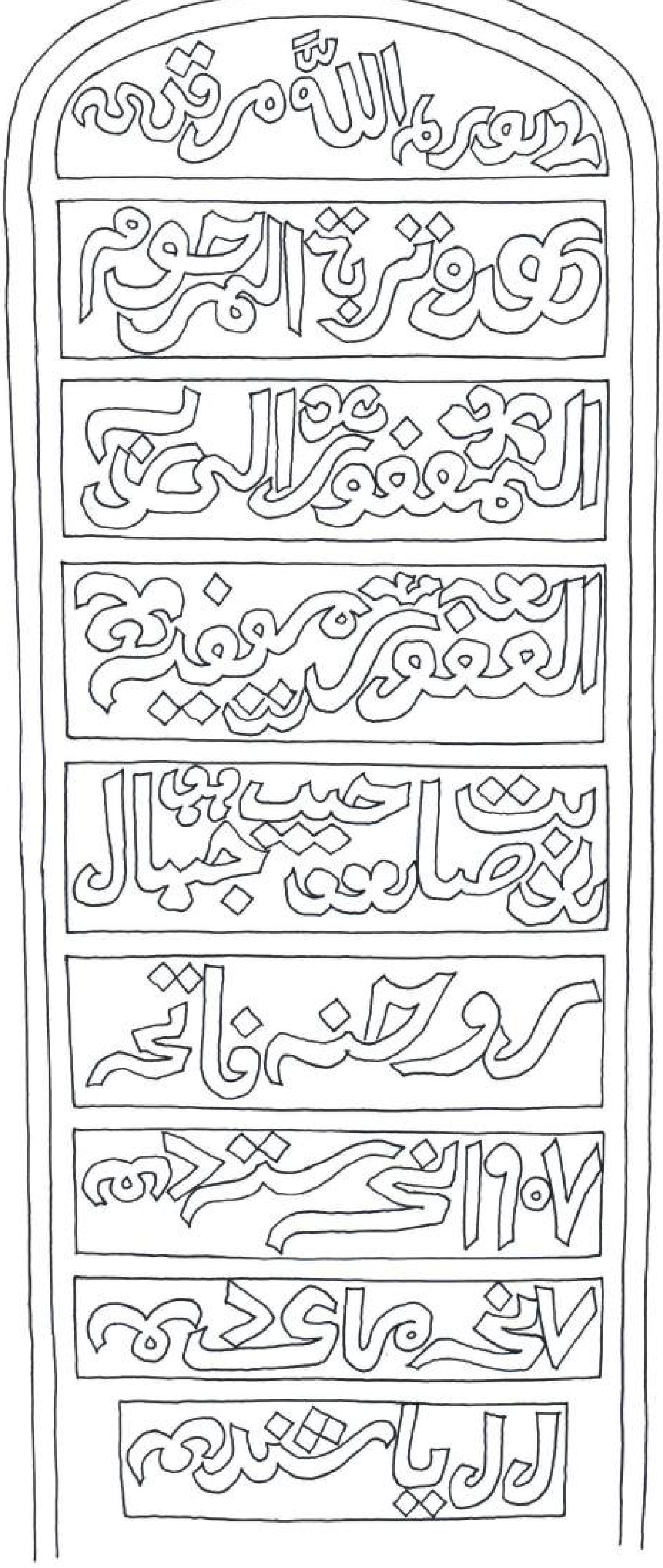

56
Мәләвез
районы,
Җиргән
авылы

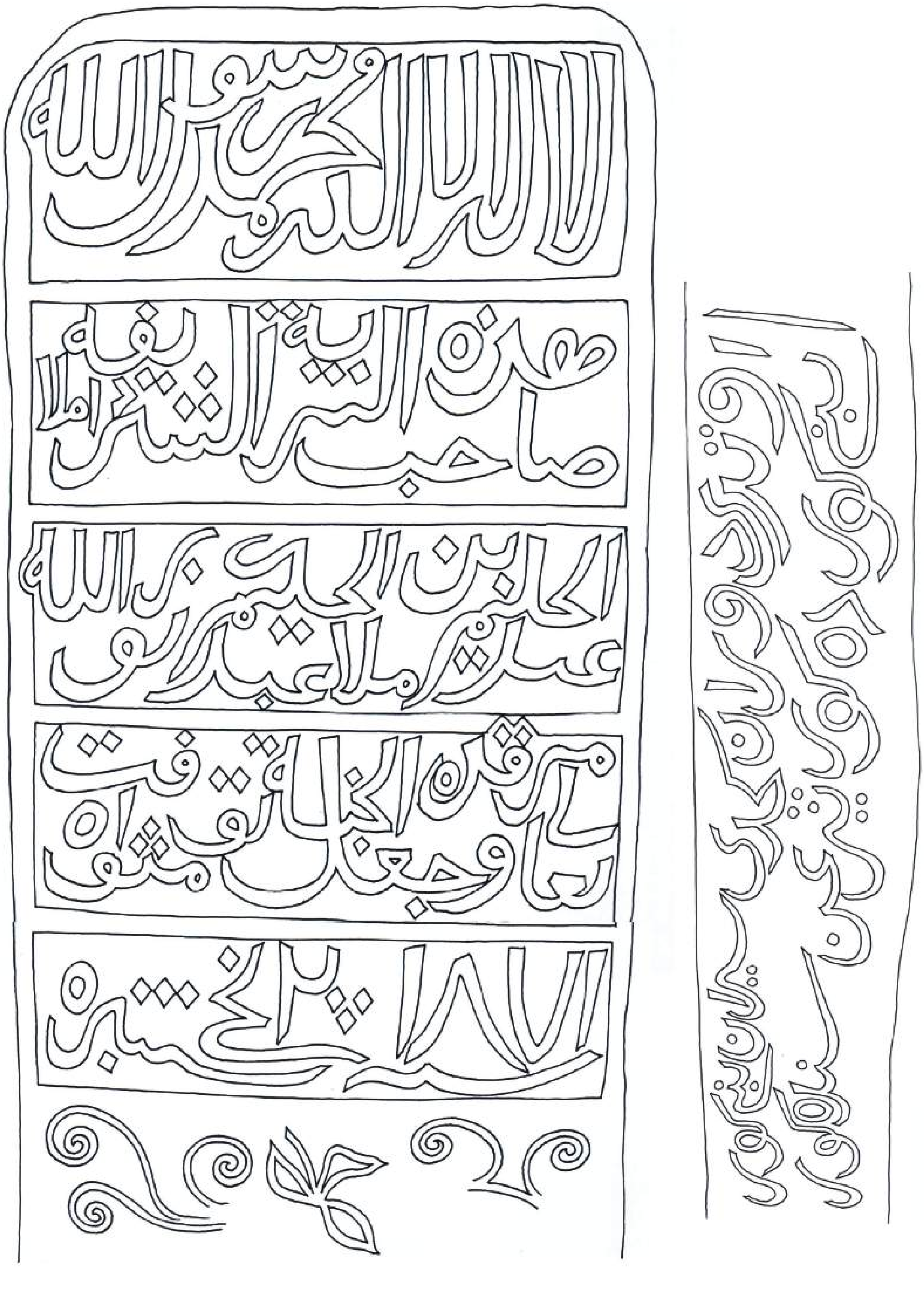

57=А, Г
Миякә районы, Баязид авылы

57=А, Г

Миякә районы, Баязид авылы

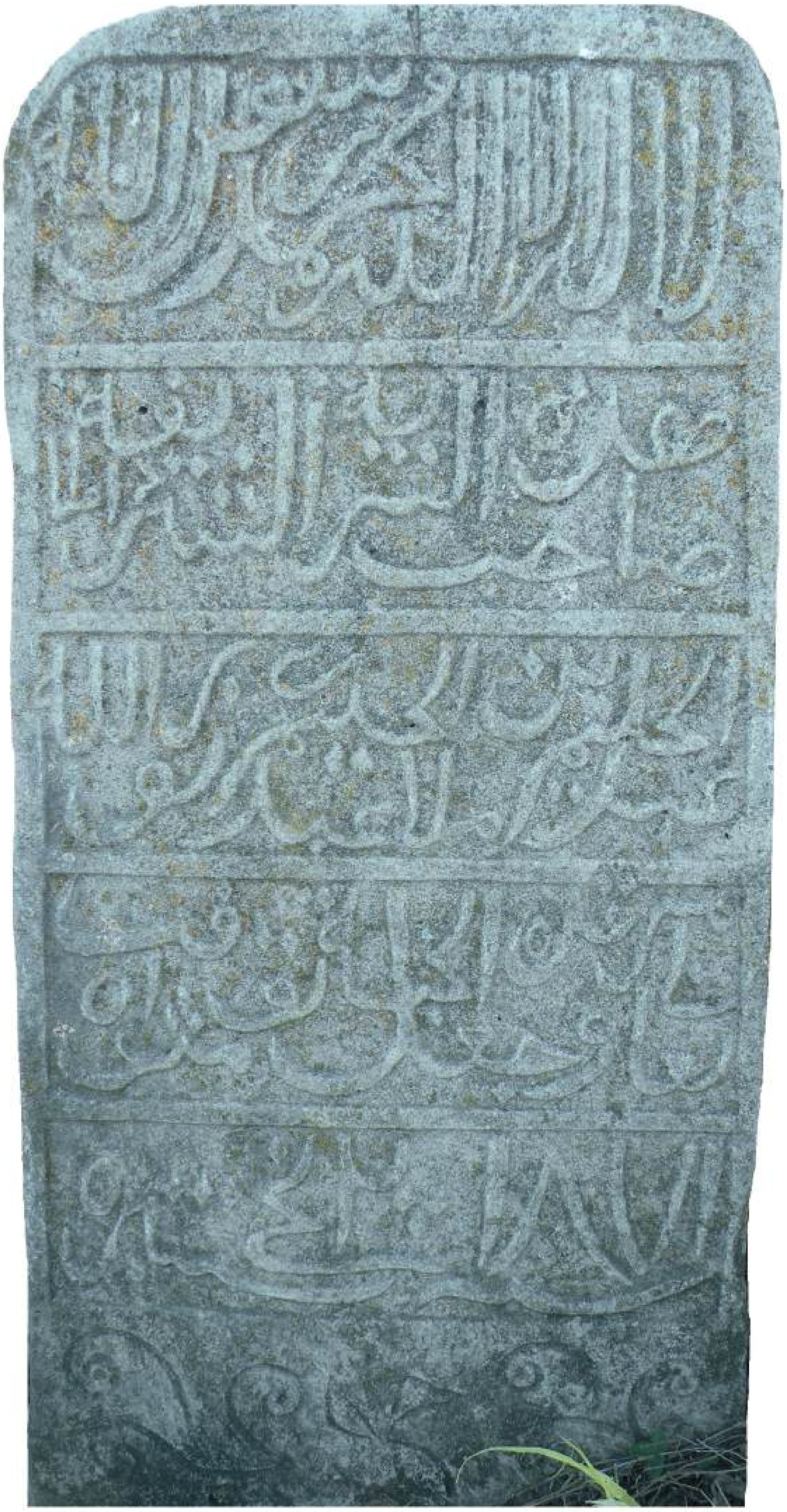

57=А

Миякә районы, Баязид авылы

58

Миякә районы, Баязид авылы

59

Миякә районы, Баязид авылы

60
Миякә районы, Җилдәр авылы

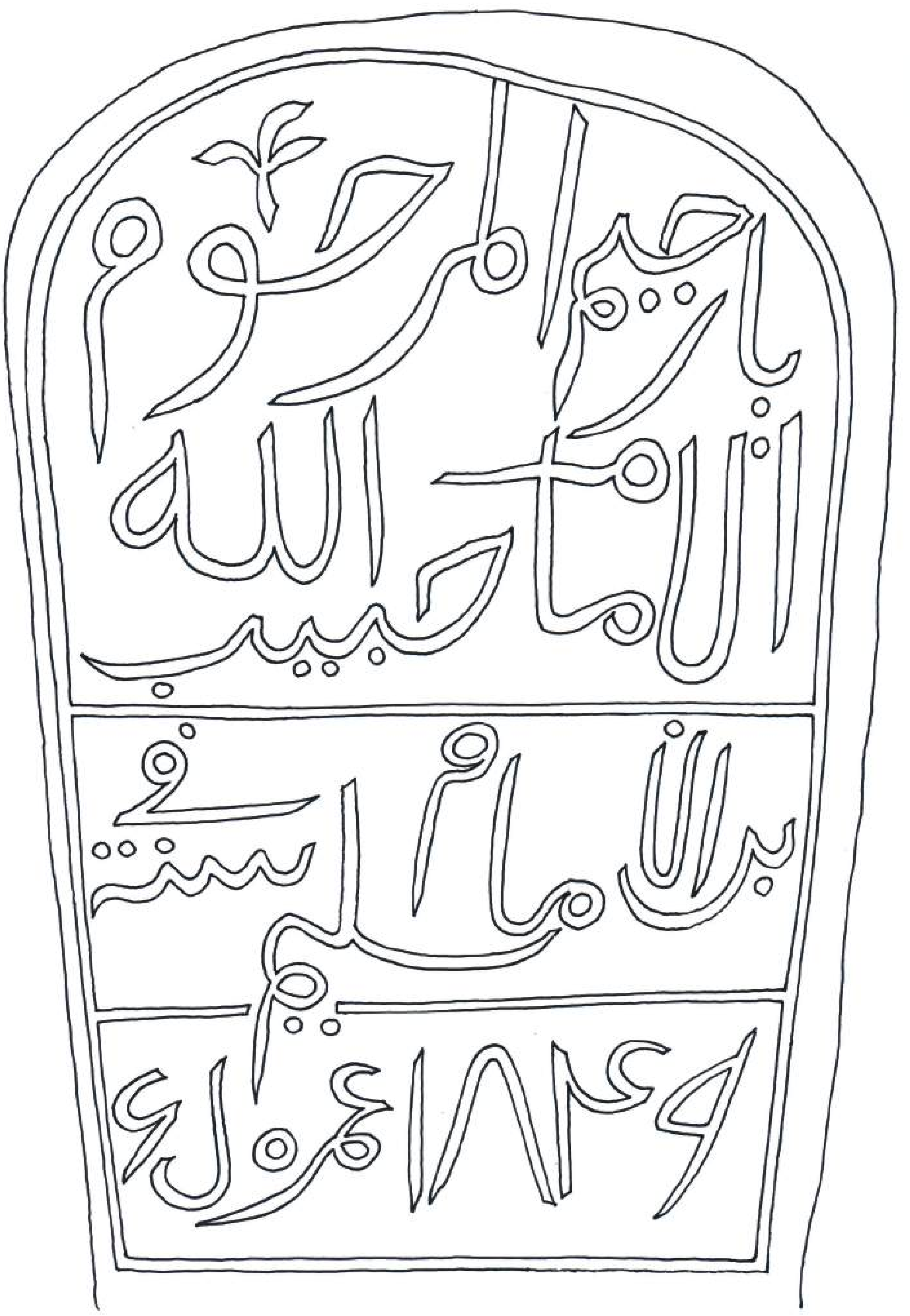

60

Миякә районы, Җилдәр авылы

61

Миякә районы, Җилдәр авылы

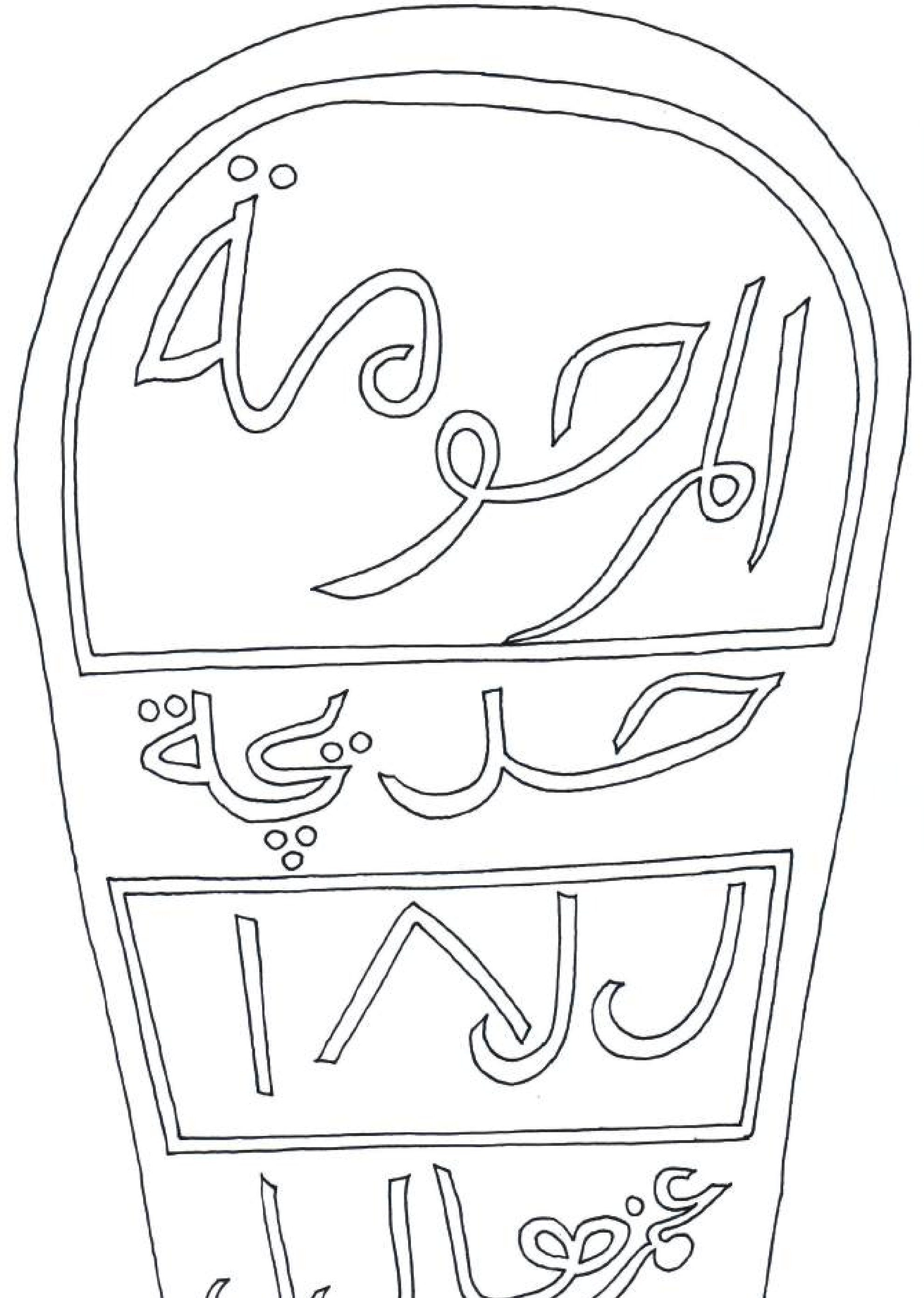

61

Миякә районы, Җилдәр авылы

62
Миякә районы, Җилдәр авылы

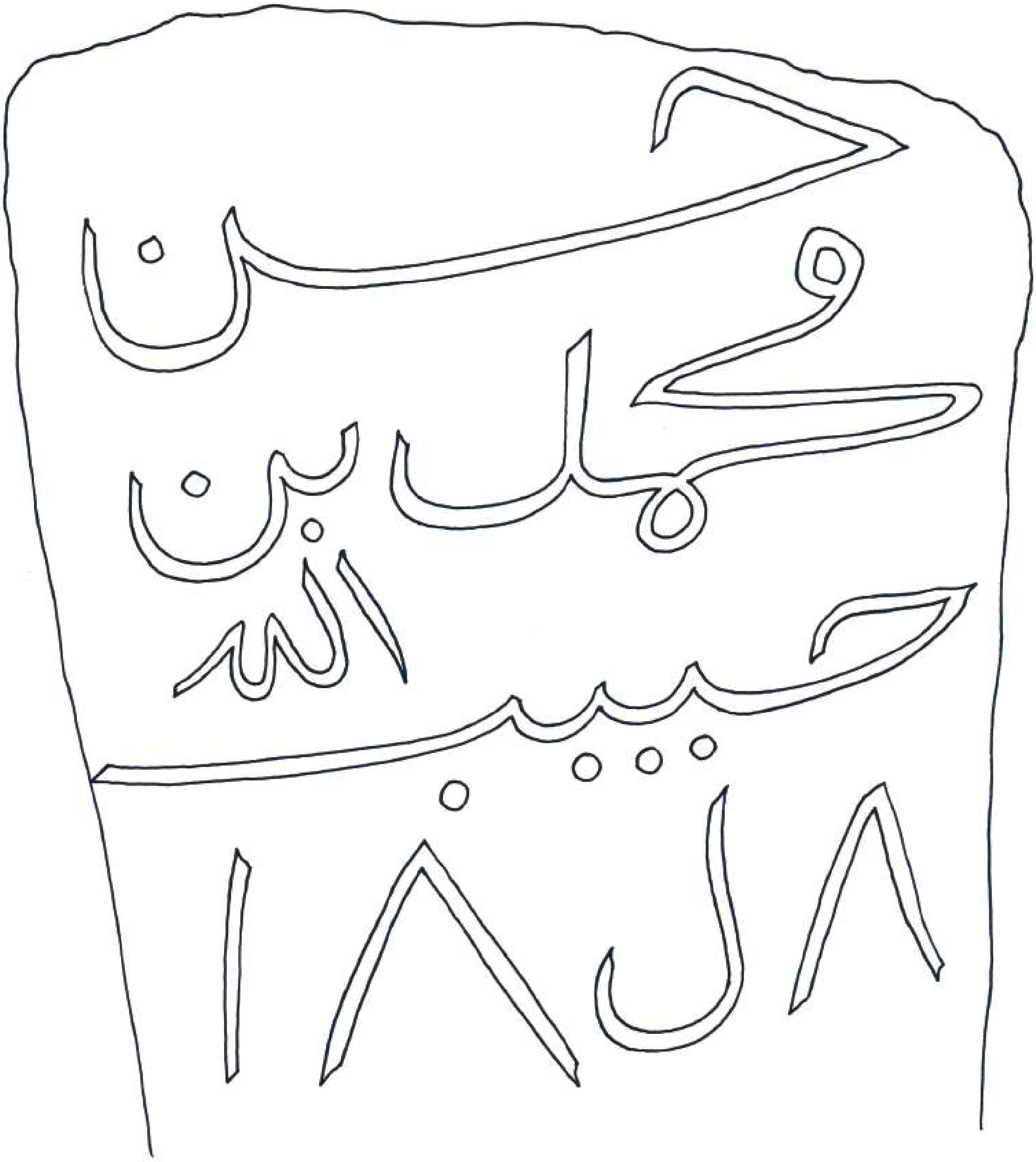

62

Миякә районы, Җилдәр авылы

63

Миякә районы, Җилдәр авылы

64

Миякә районы, Җилдәр авылы

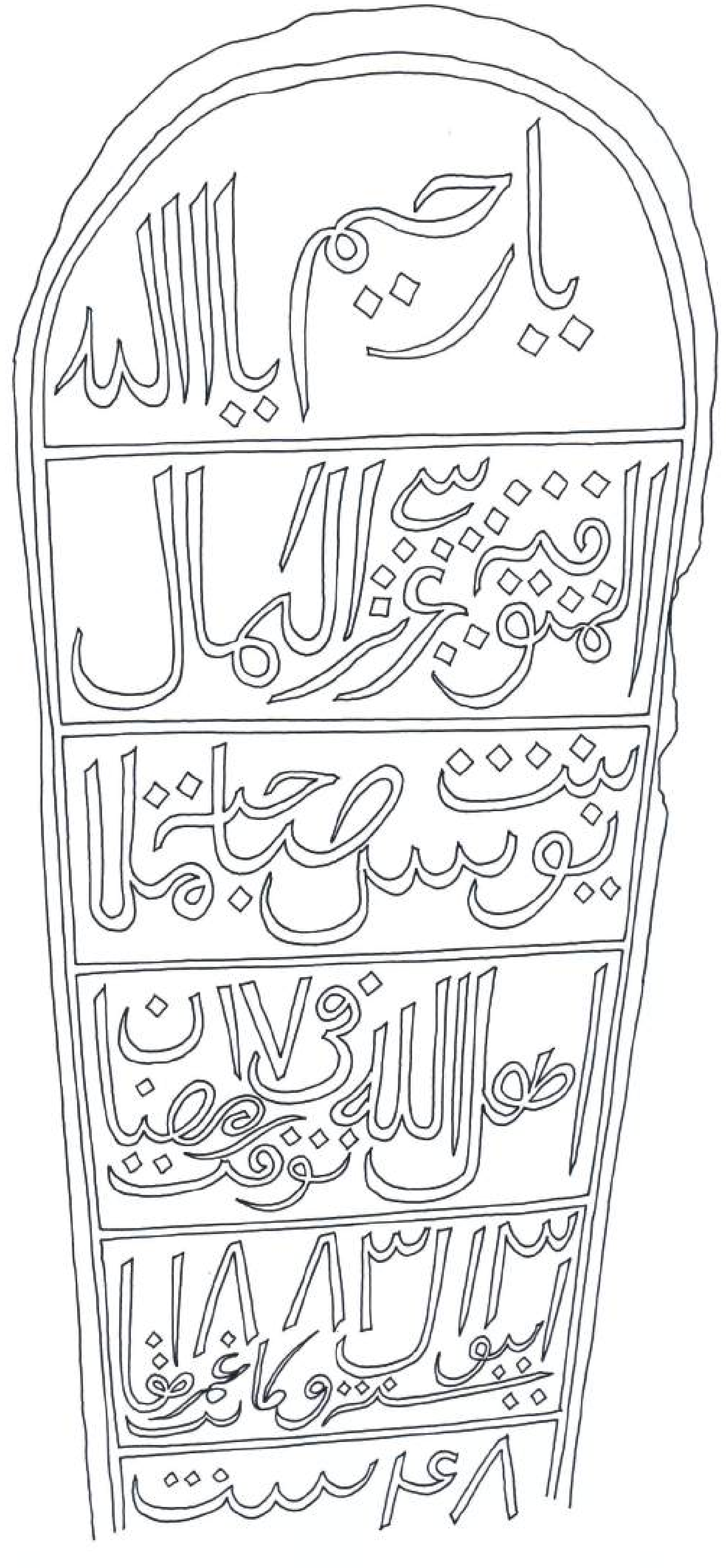

64

Миякә районы, Җилдәр авылы

65

Миякә районы, Җилдәр авылы

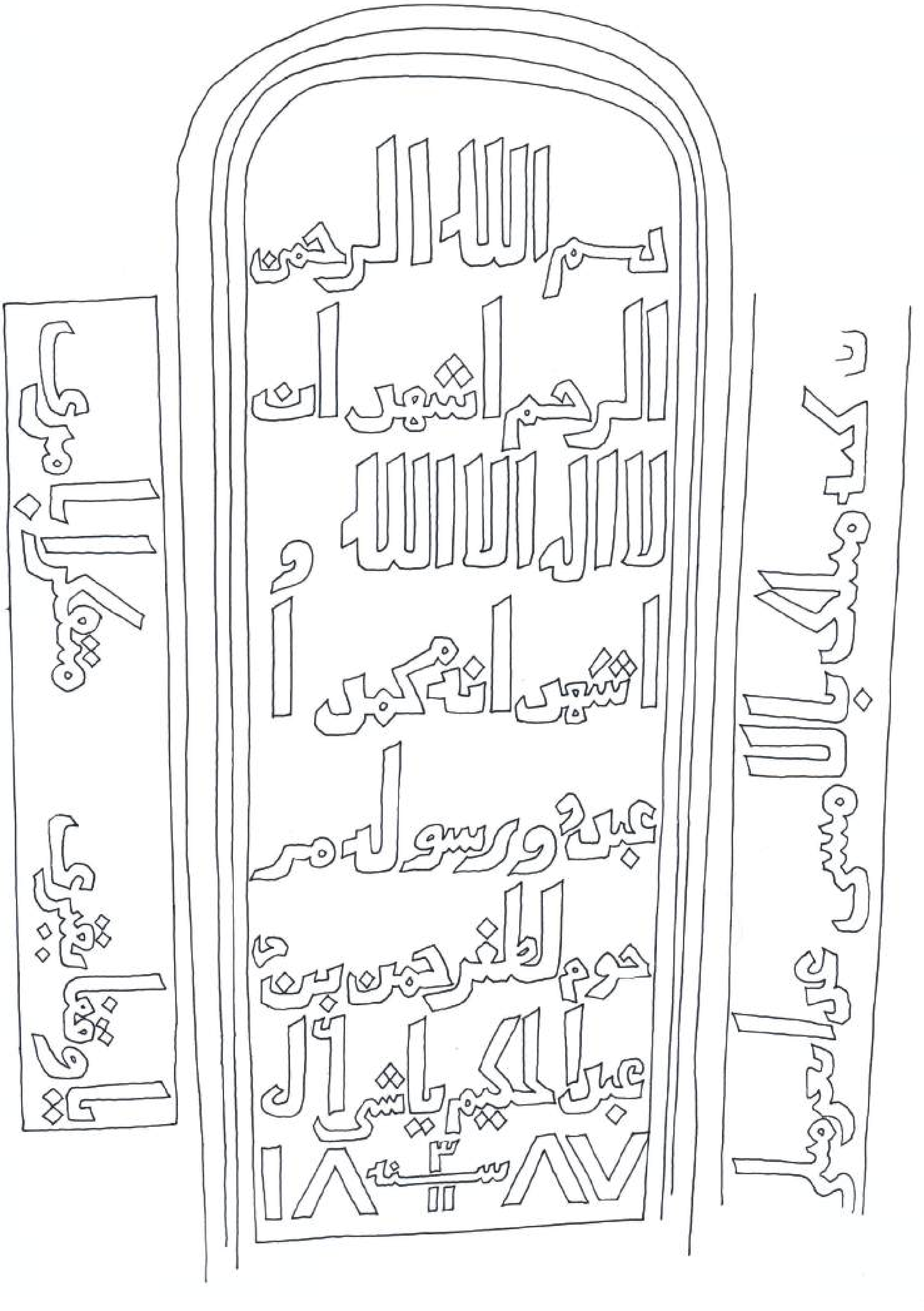

65

Миякә районы, Җилдәр авылы

66
Миякә районы, Җилдәр авылы

67

Миякә районы, Җилдәр авылы

67

Миякә районы, Җилдәр авылы

68

Миякә районы, Җилдәр авылы

68

Миякә районы, Җилдәр авылы

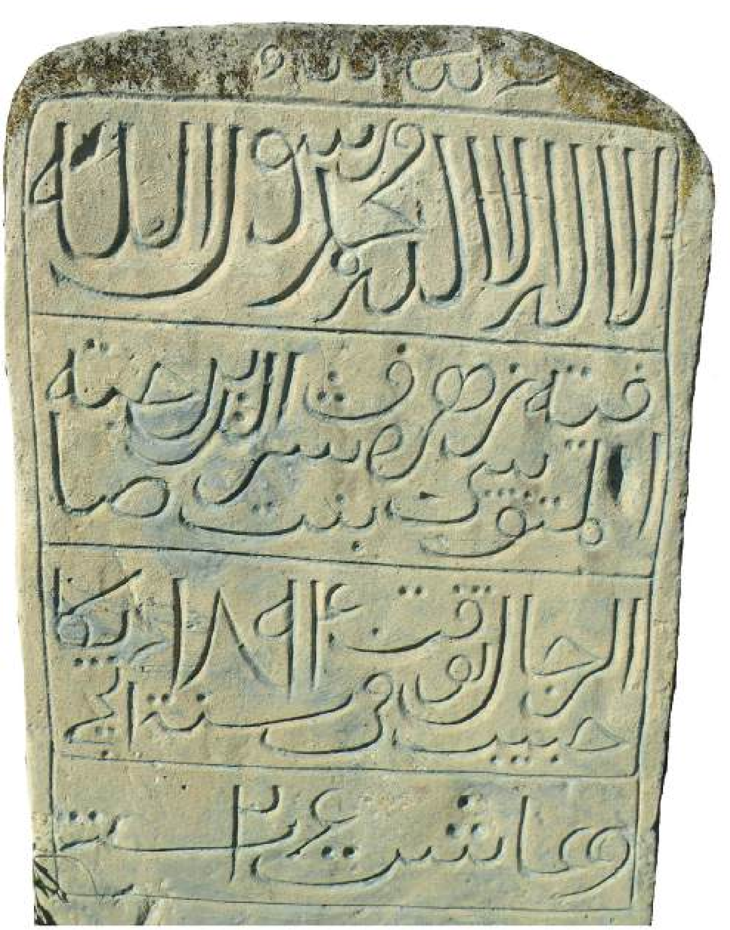

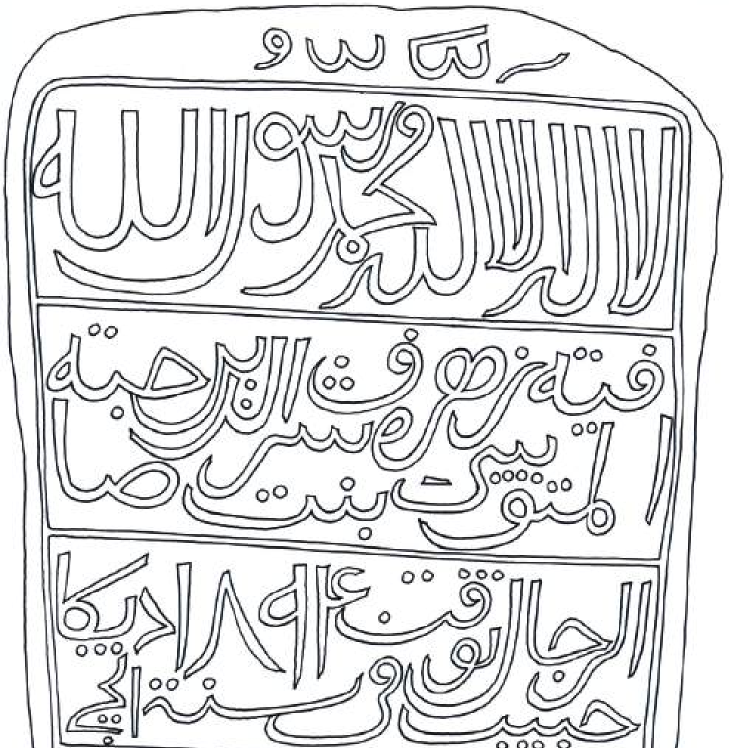

69
Миякә районы, Җилдәр авылы

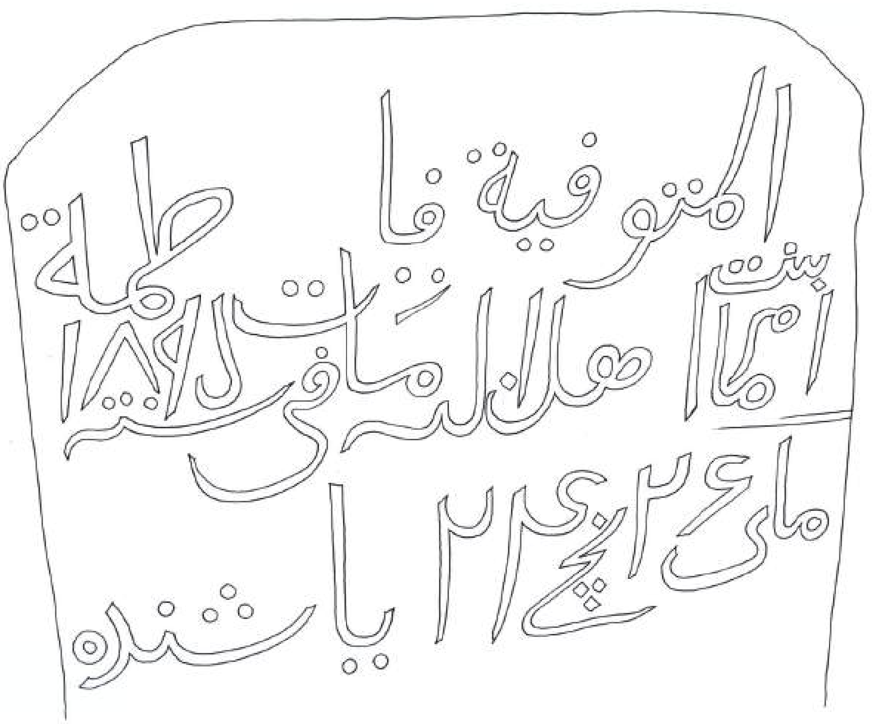

70

Миякә районы, Җилдәр авылы

71
Миякә
районы,
Җилдәр
авылы

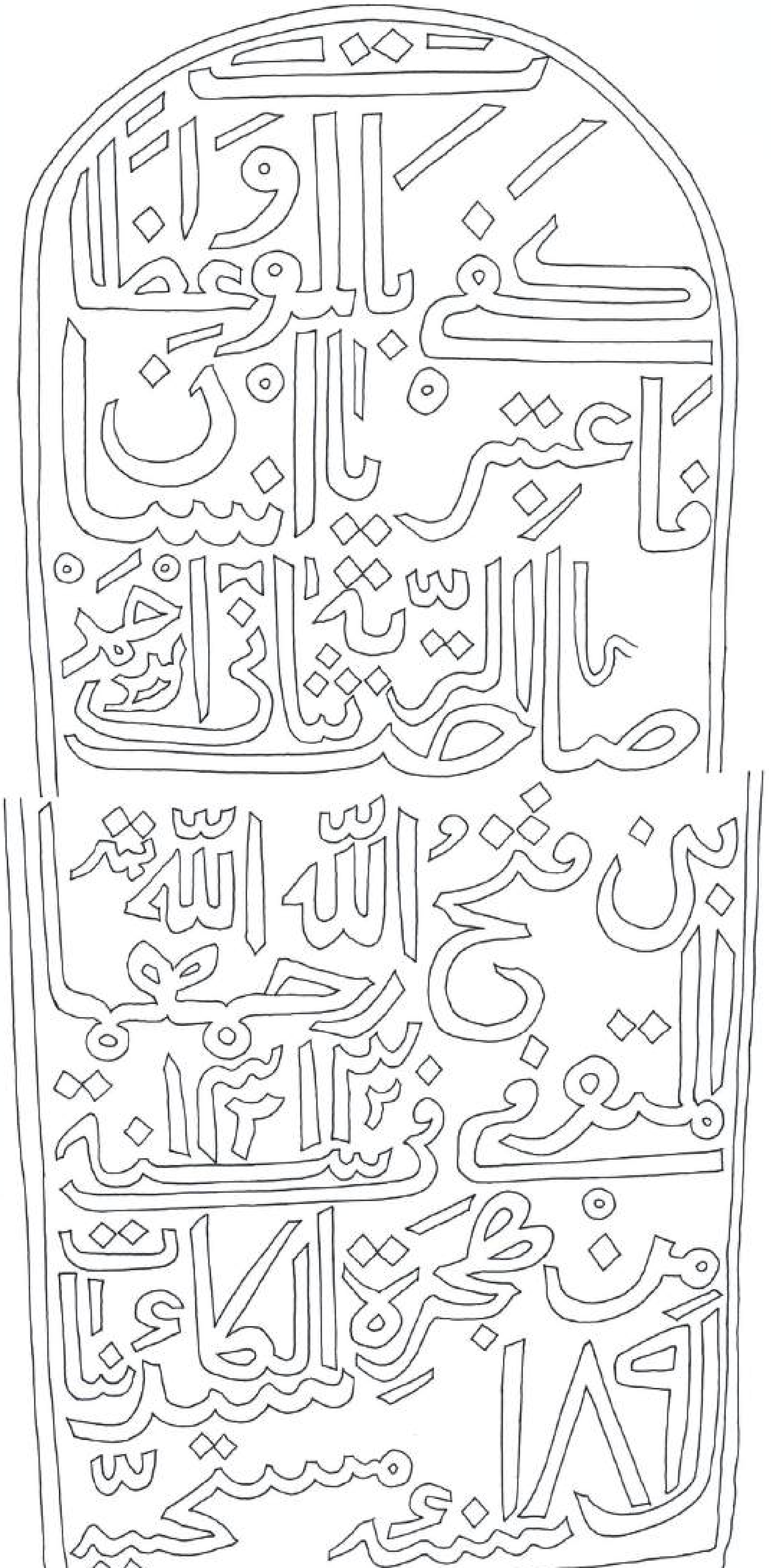

71
Миякә районы, Җилдәр авылы

72

Миякә районы, Җилдәр авылы

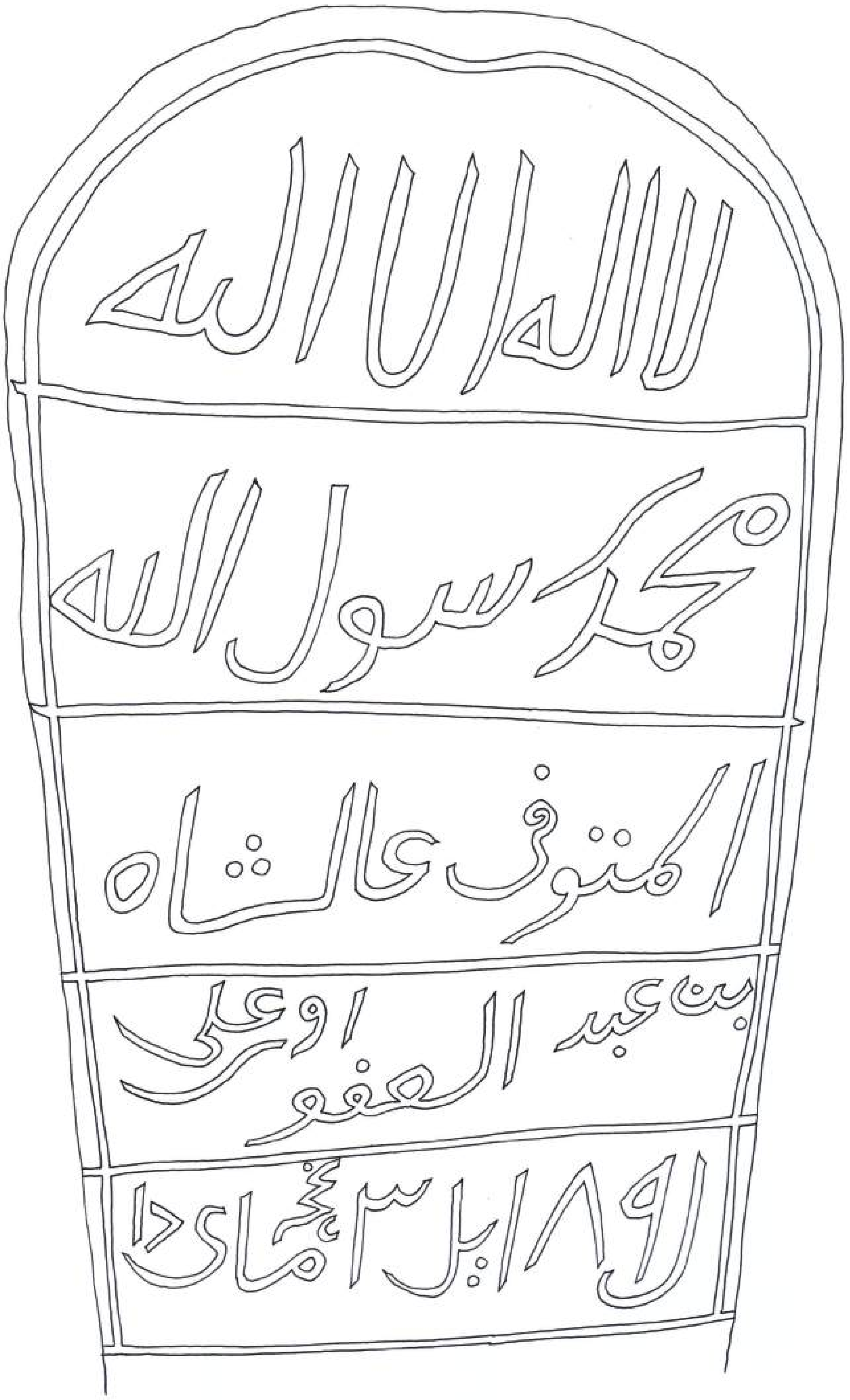

72

Миякә районы, Җилдәр авылы

73=А=а

Миякә районы, Җилдәр авылы

73=А=б

Миякә районы, Җилдәр авылы

73=А
Миякә
районы,
Җилдәр
авылы

73=А=а

Миякә районы, Җилдәр авылы

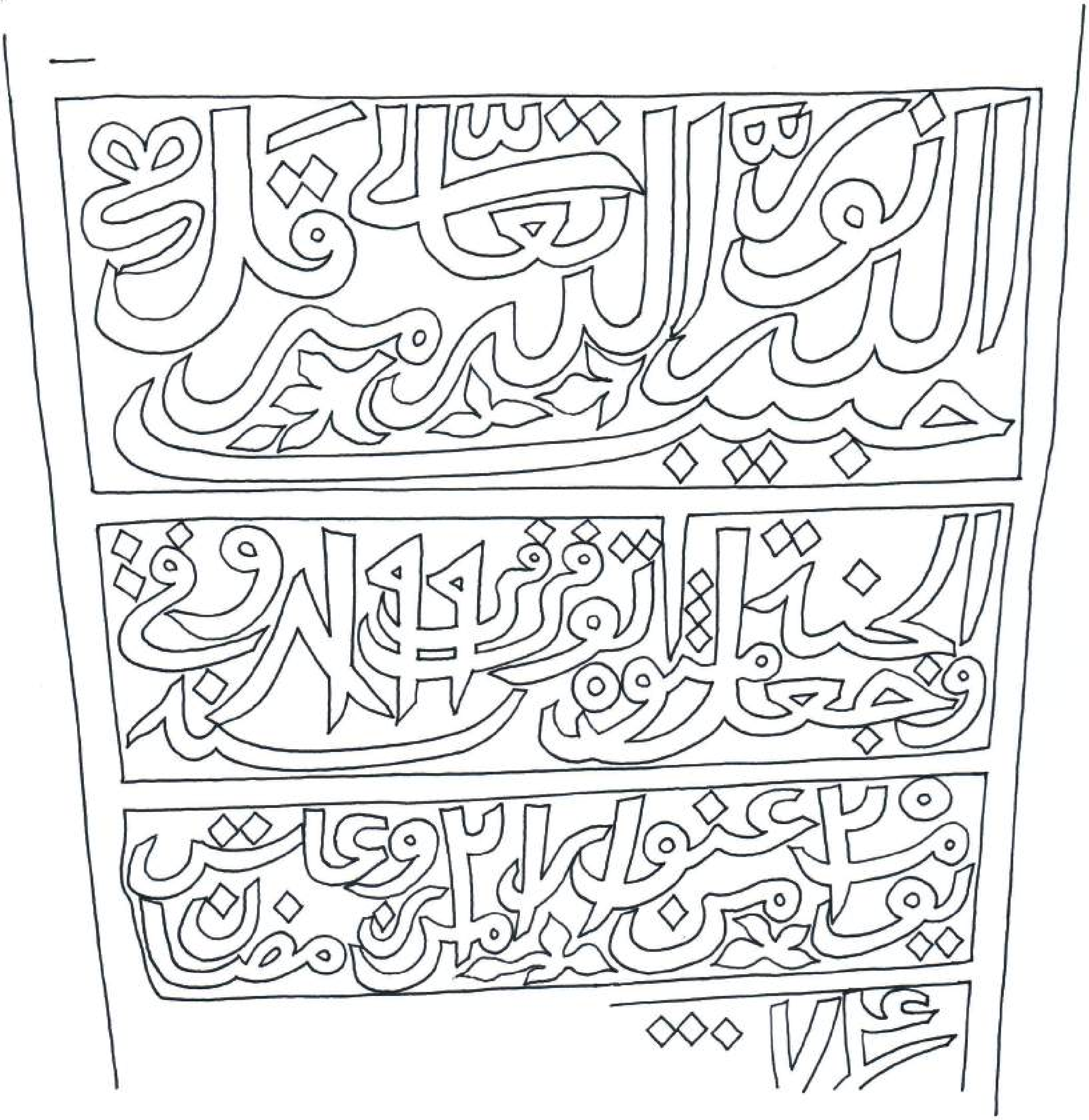

73=А=б
Миякә районы, Җилдәр авылы

74=А

Миякә районы, Җилдәр авылы

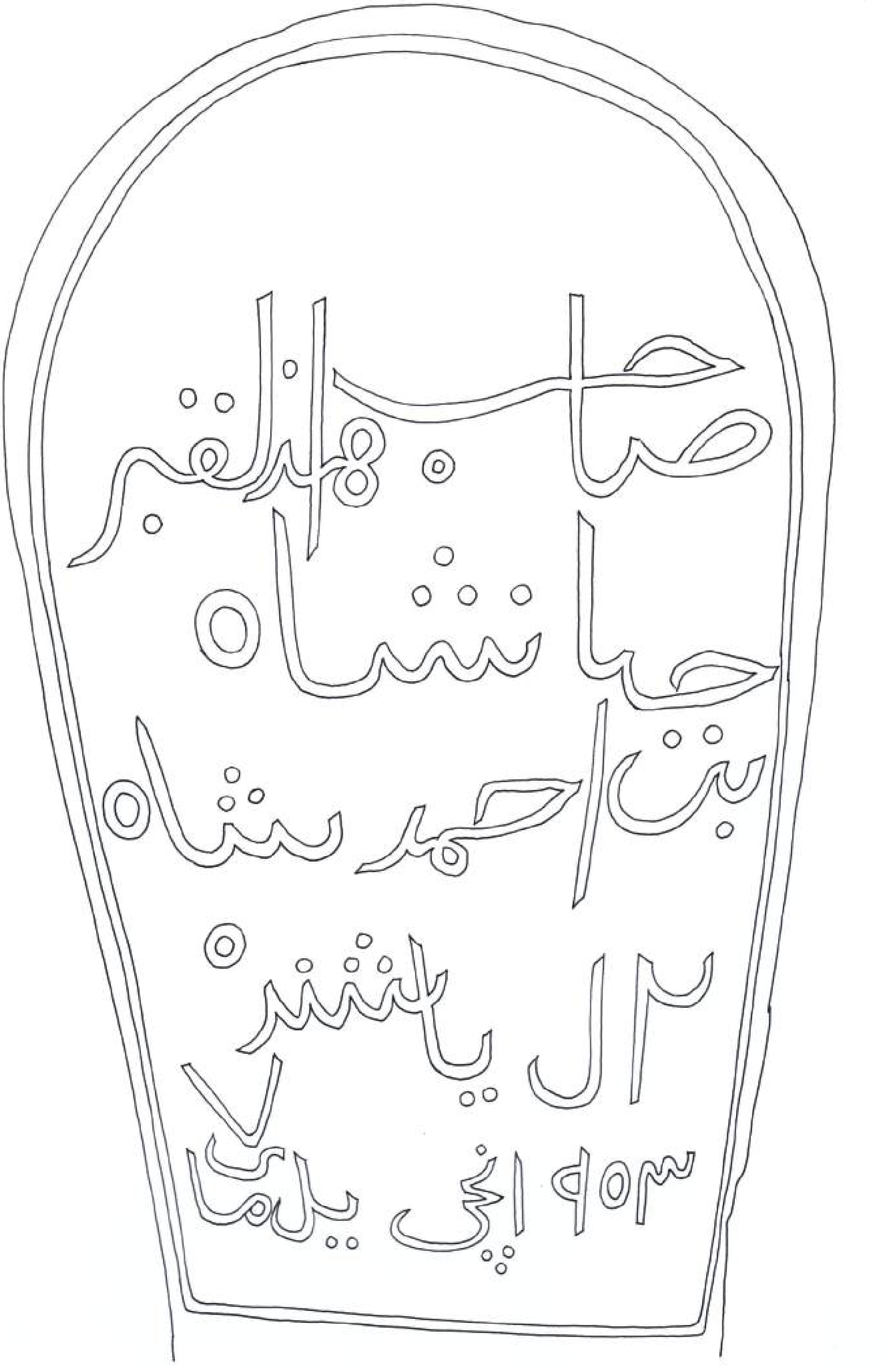

74=А

Миякә районы, Җилдәр авылы

75=А

Миякә районы, Җилдәр авылы

75=А

Миякә районы, Җилдәр авылы

76=А

Миякә районы, Җилдәр авылы

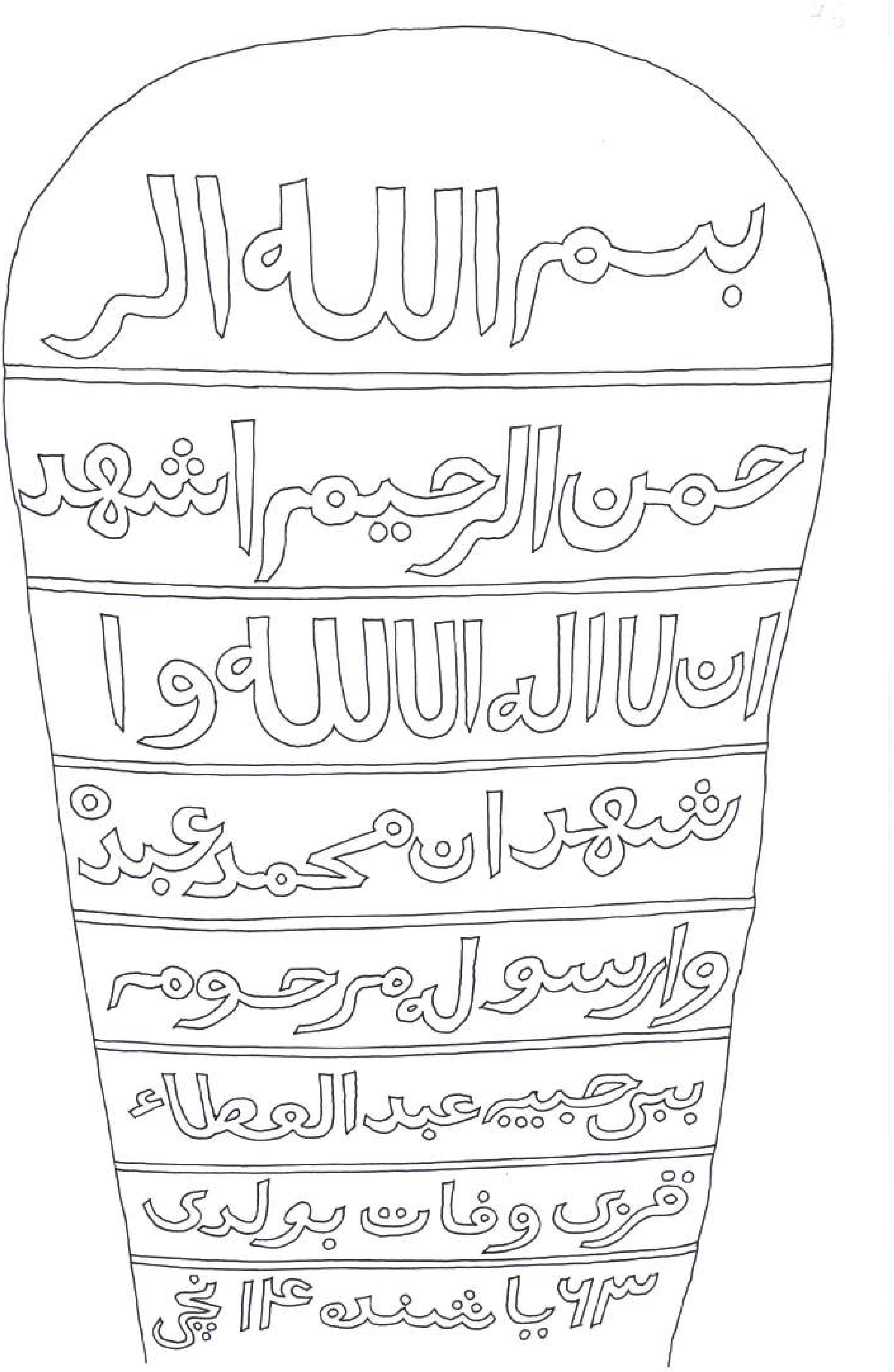

76=А

Миякә районы, Җилдәр авылы

77=А

Миякә районы, Җилдәр авылы

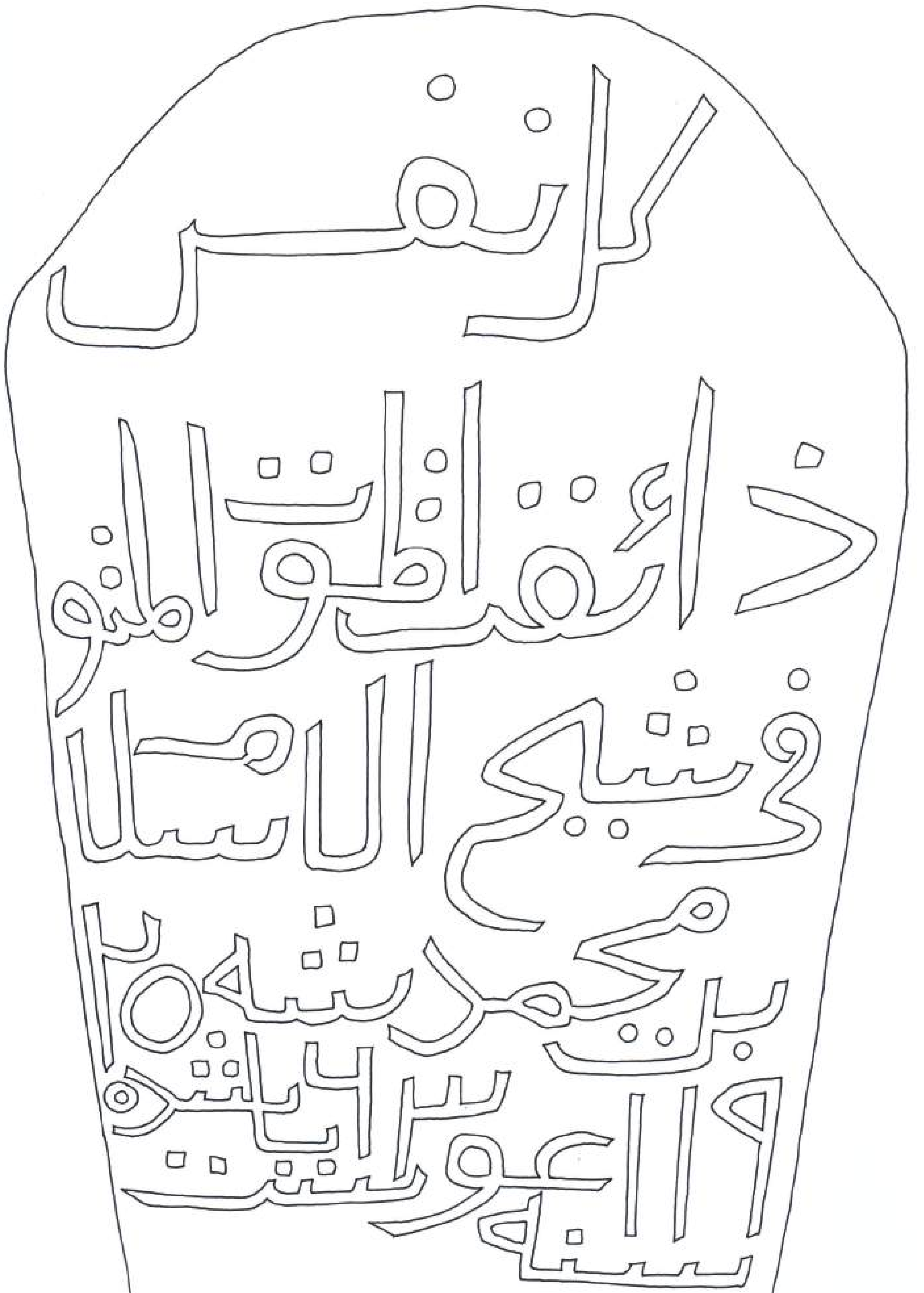

77=А

Миякә районы, Җилдәр авылы

78=A

Миякә районы, Җилдәр авылы

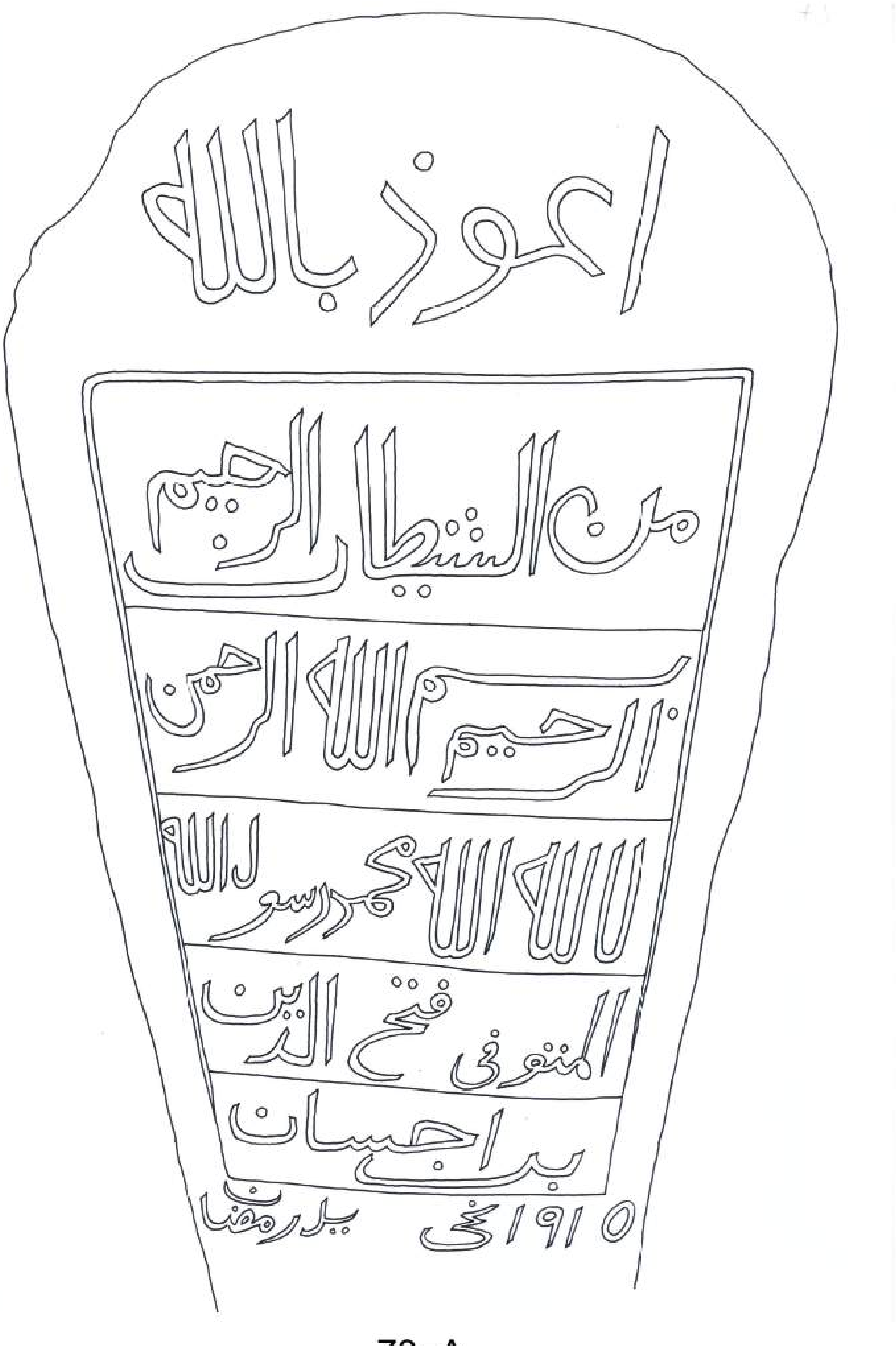

78=А

Миякә районы, Җилдәр авылы

79=А

Миякә районы, Җилдәр авылы

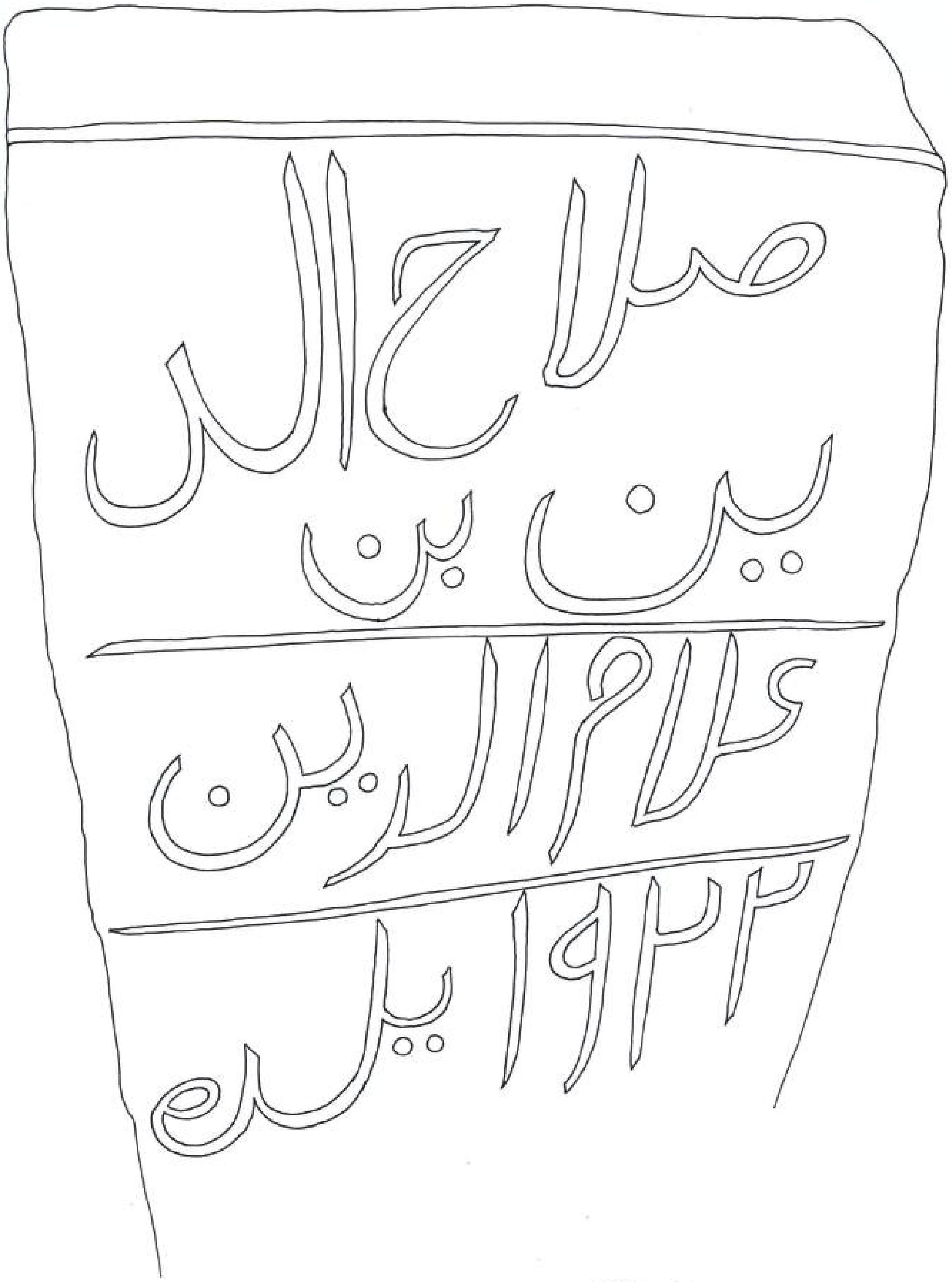

79=А

Миякә районы, Җилдәр авылы

80=А
Миякә районы, Җилдәр авылы

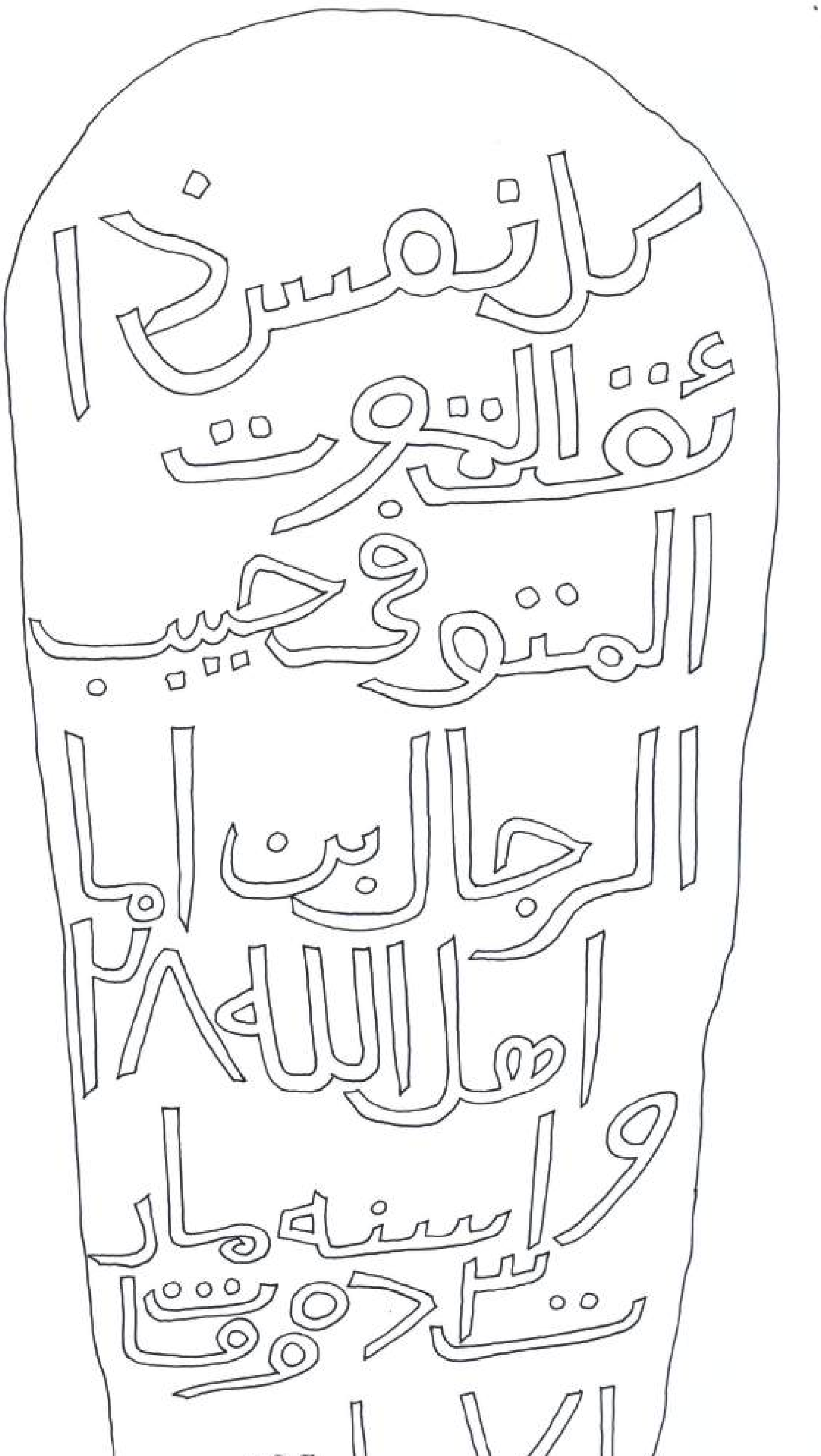

80=А

Миякә районы, Җилдәр авылы

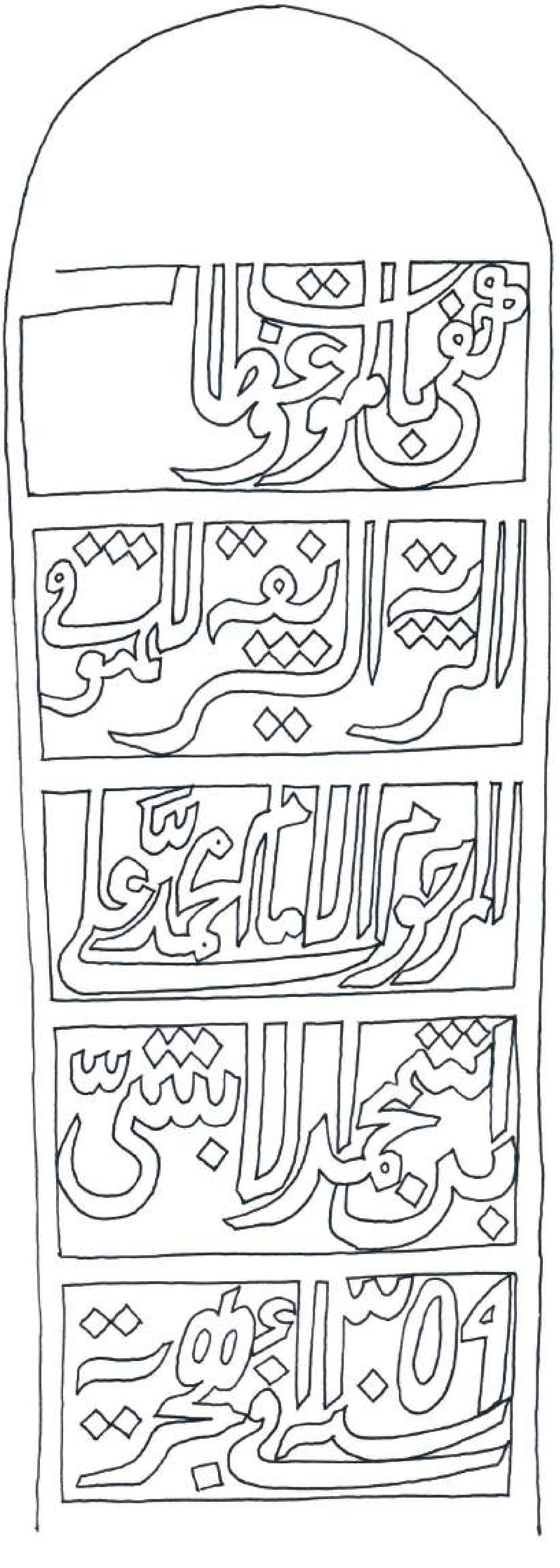

83=A
Миякә
районы,
Миякәтамак
авылы

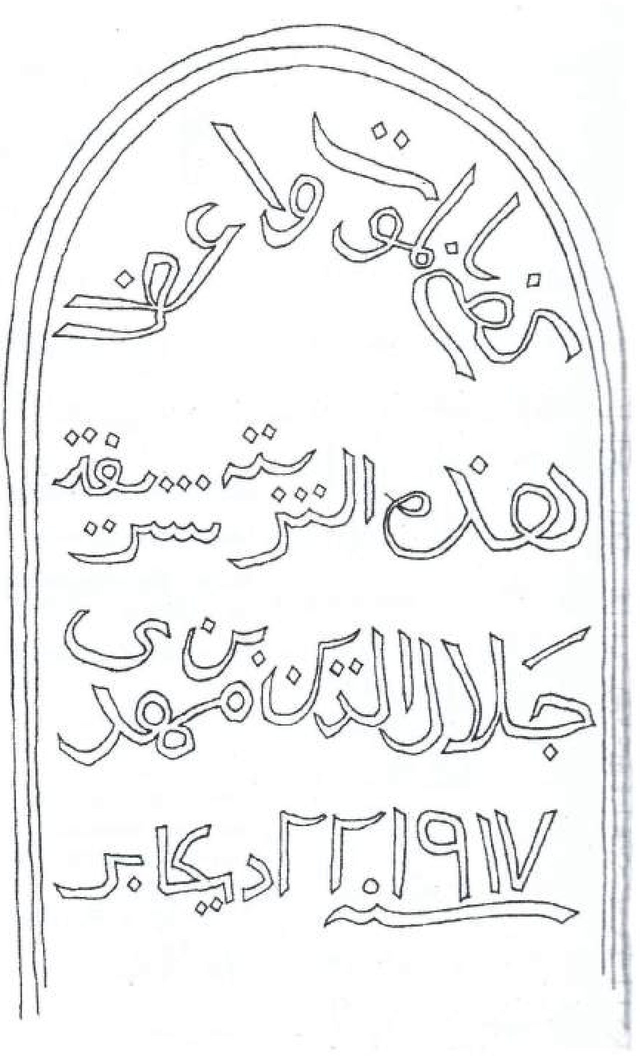

89=A

Миякә районы, Миякәтамак авылы

92=A

Миякә районы, Сатый авылы

92

Миякә районы, Сатый авылы

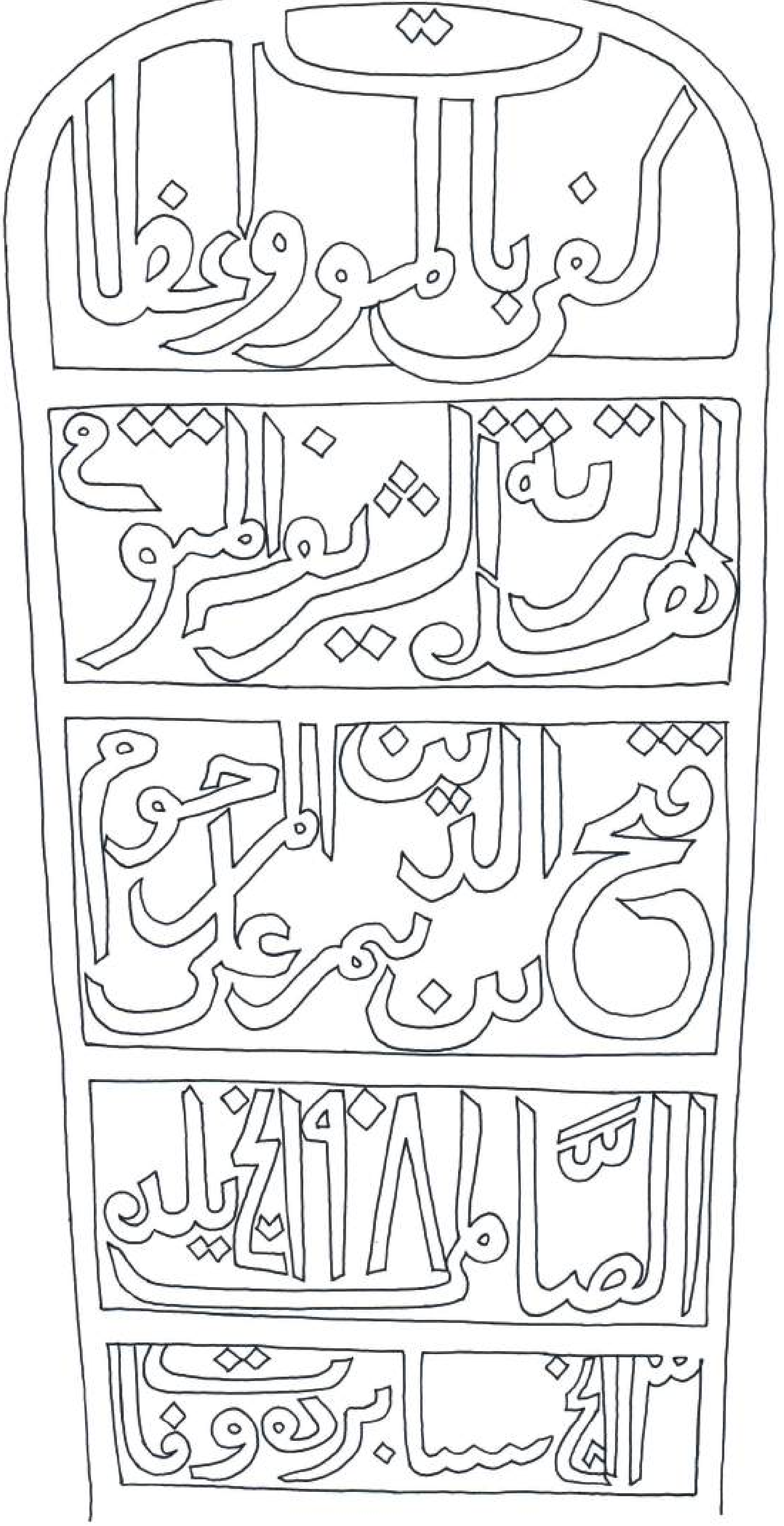

93
Миякә районы, Сатый авылы

93
Миякә
районы,
Сатый
авылы

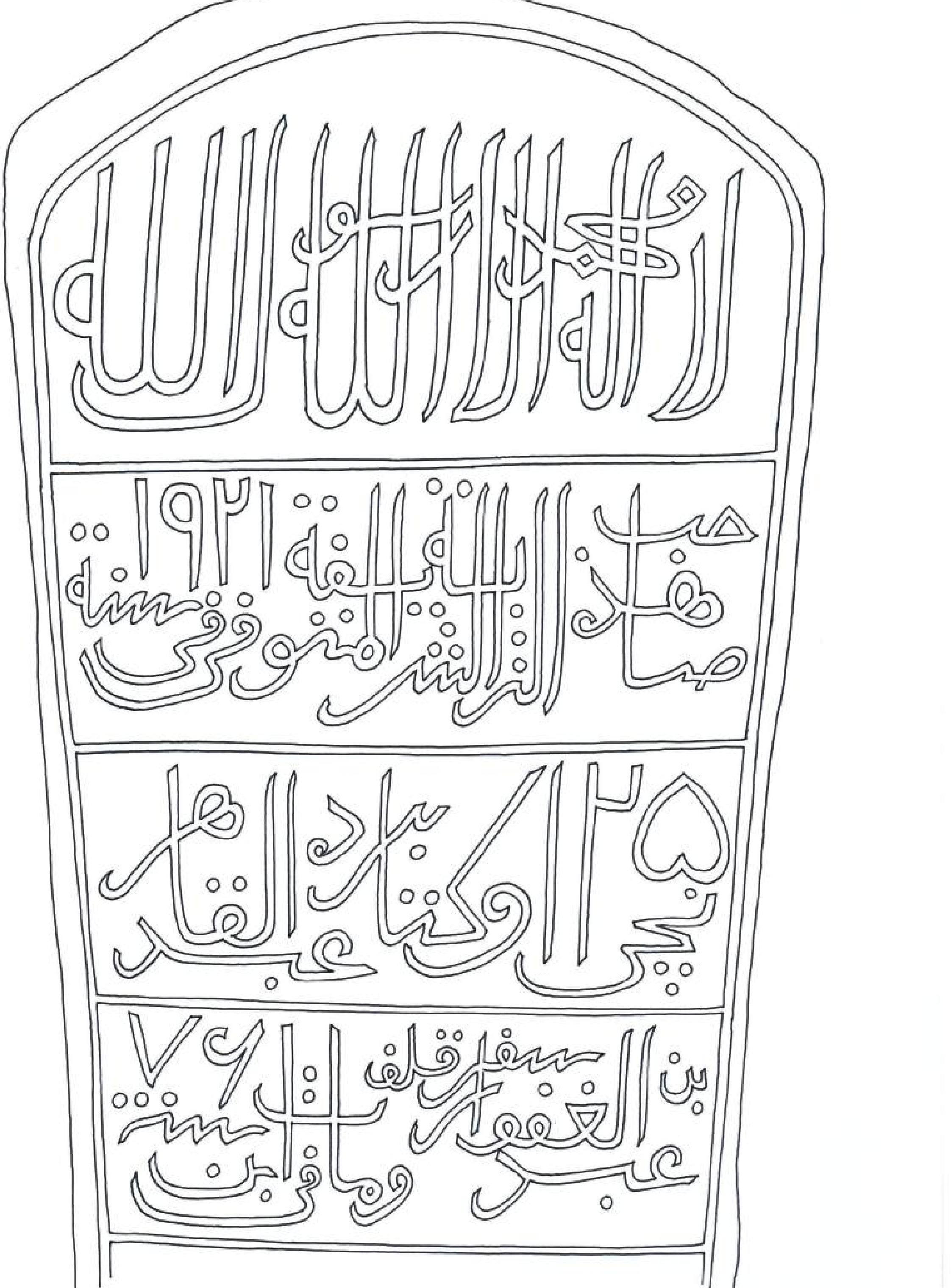

94

Миякә районы, Сатый авылы

94
Миякә районы, Сатый авылы

95
Миякә районы, Сатый авылы

96
Миякә районы, Сатый авылы

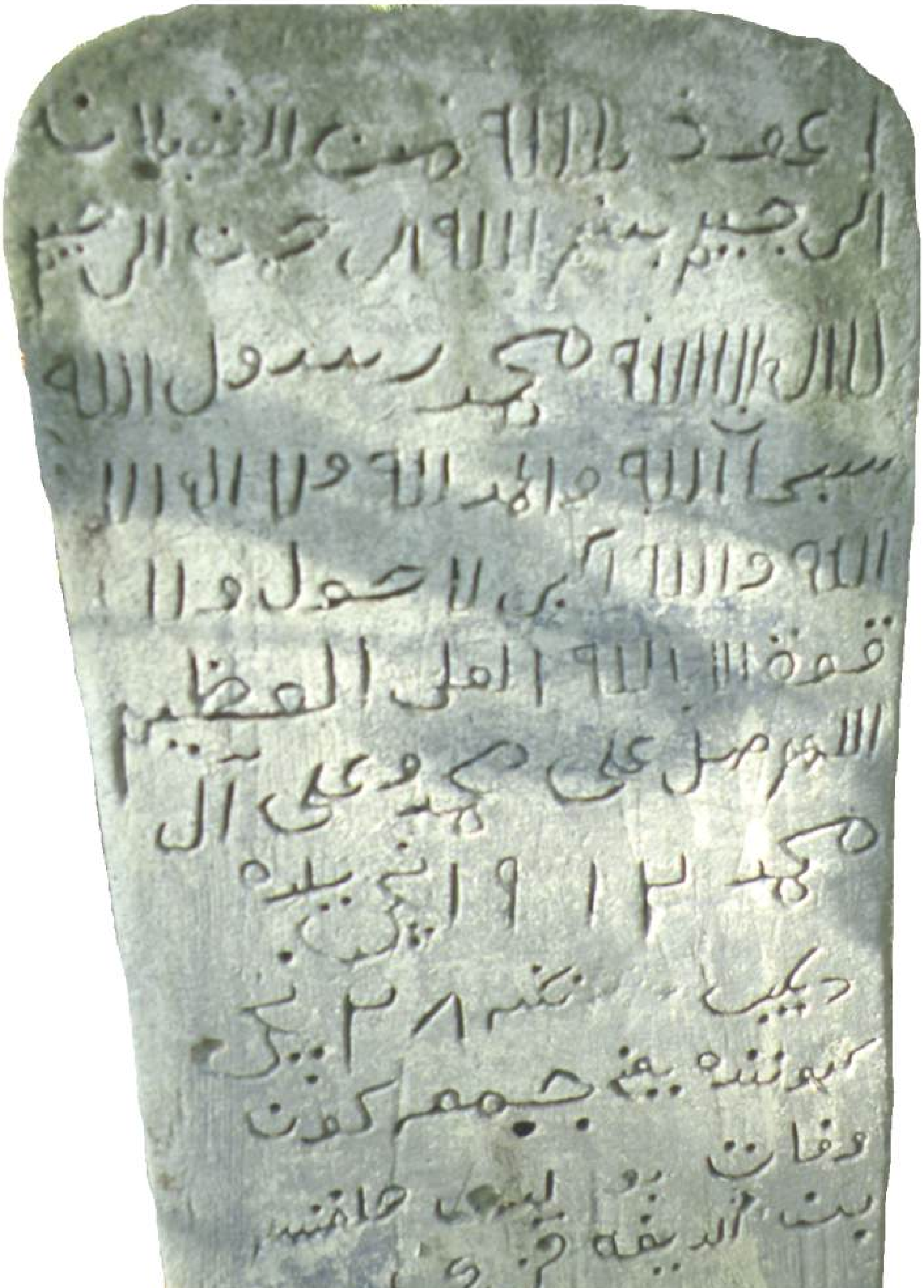

97

Миякә районы, Шатмантамак авылы

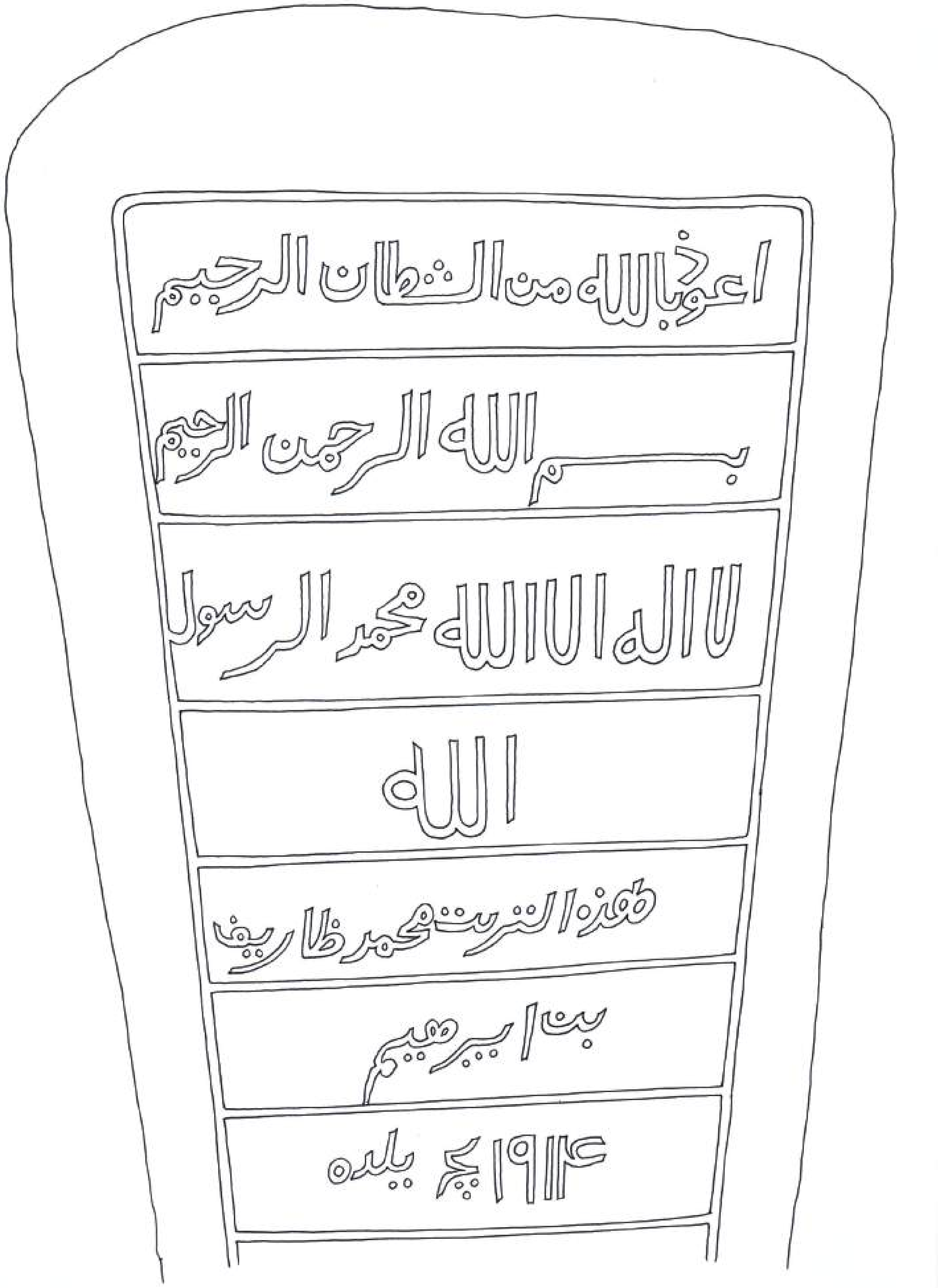

98

Миякә районы, Шатмантамак авылы

99

Миякә районы, Шатмантамак авылы

99

Миякә районы, Шатмантамак авылы

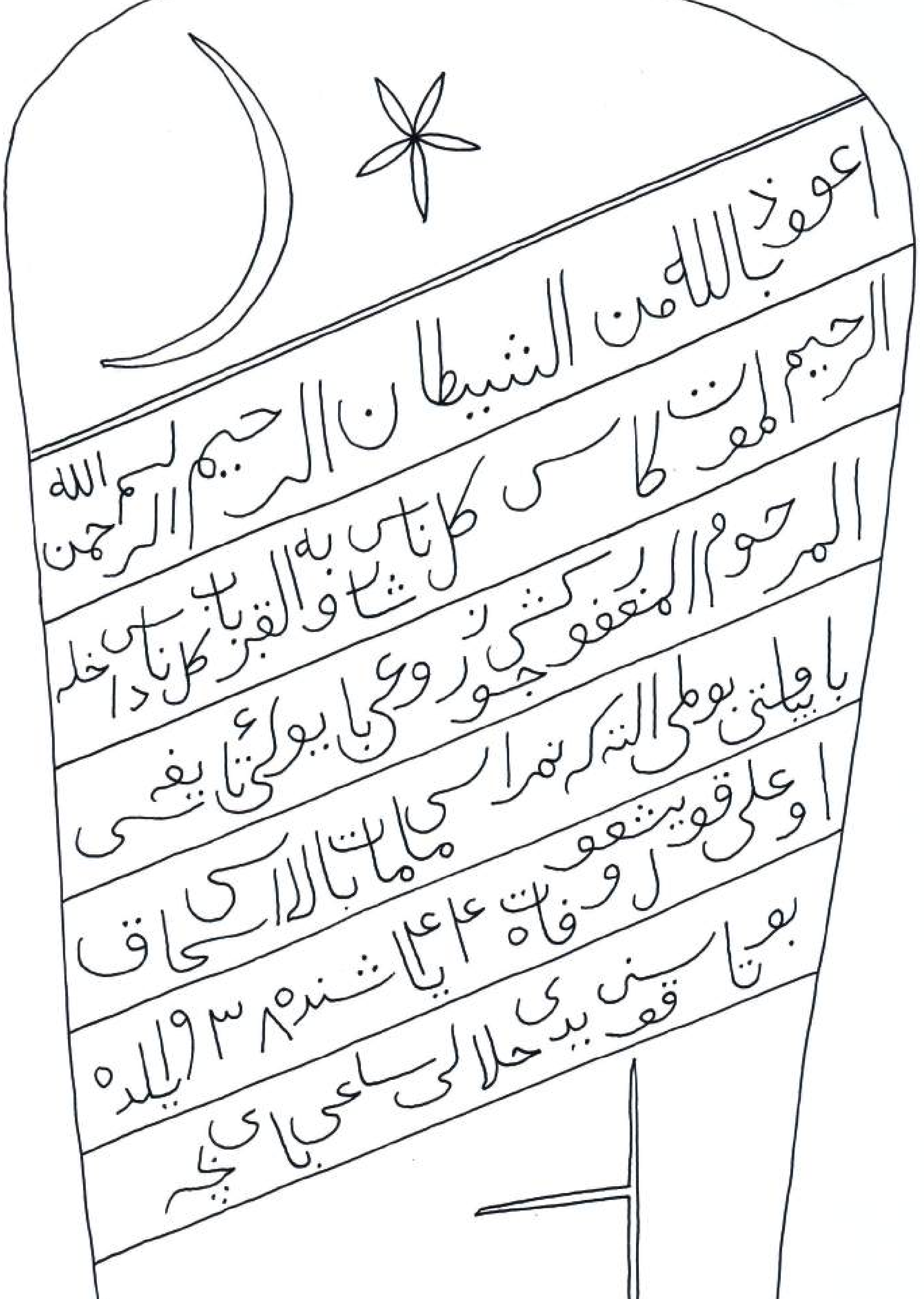

101

Миякә районы, Шатмантамак авылы

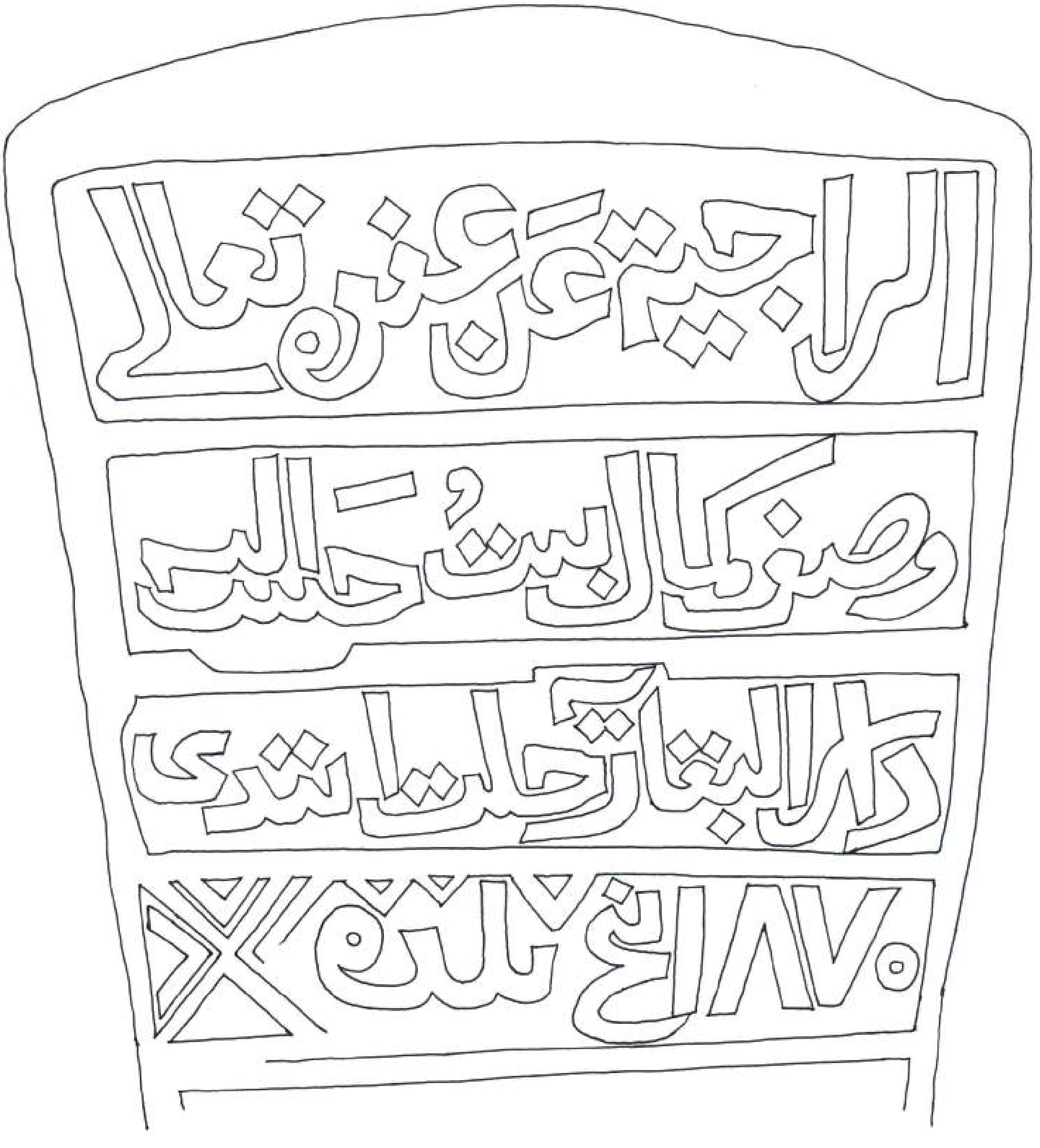

102

Федоровка районы, Акбулат авылы

102

Федоровка районы, Акбулат авылы

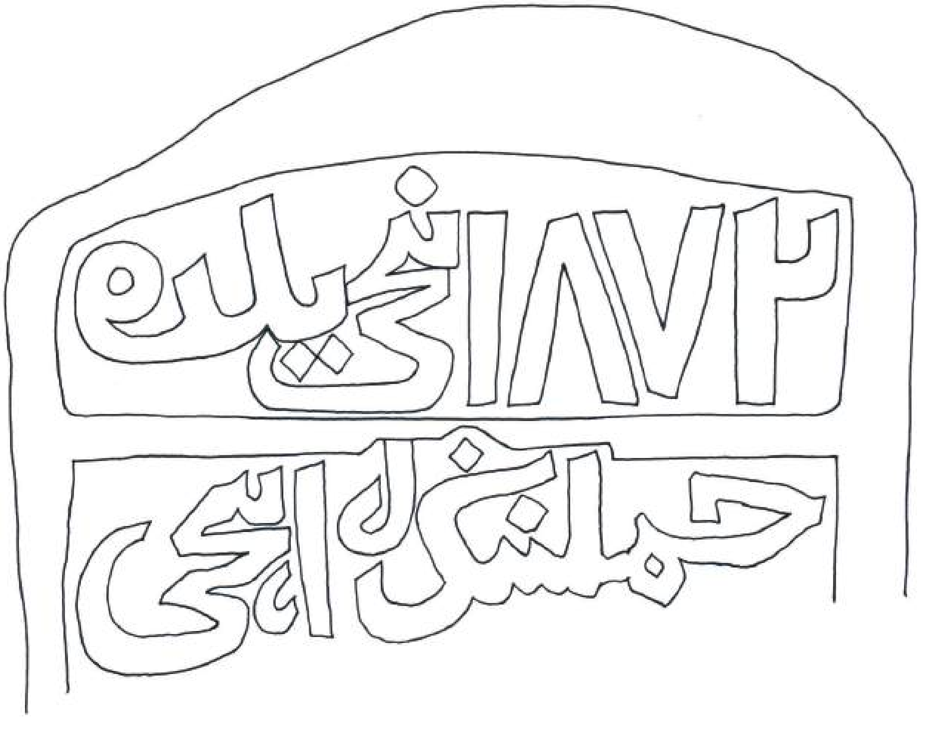

102=B

Федоровка районы, Акбулат авылы

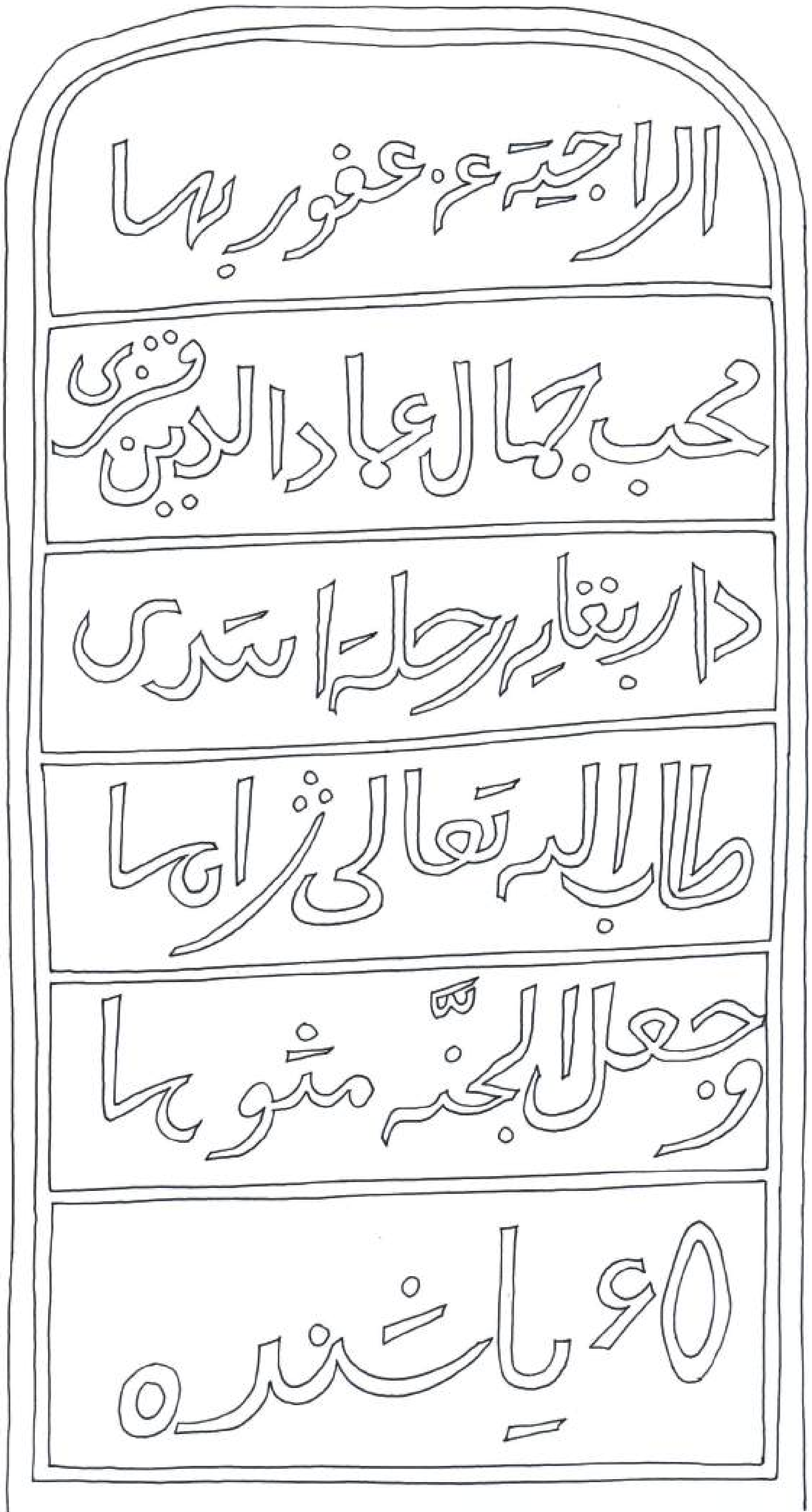

104=A

Федоровка районы, Акбулат авылы

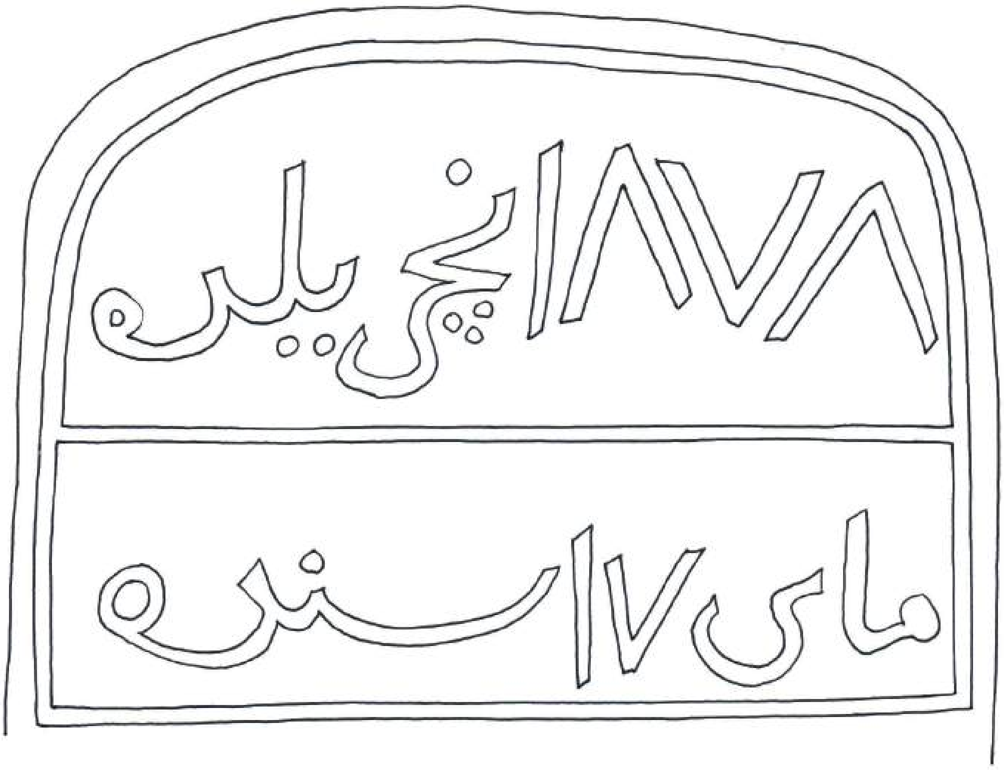

104=В

Федоровка районы, Акбулат авылы

105=A
Федоровка районы, Акбулат авылы

105=В

Федоровка районы, Акбулат авылы

105=А

Федоровка районы, Акбулат авылы

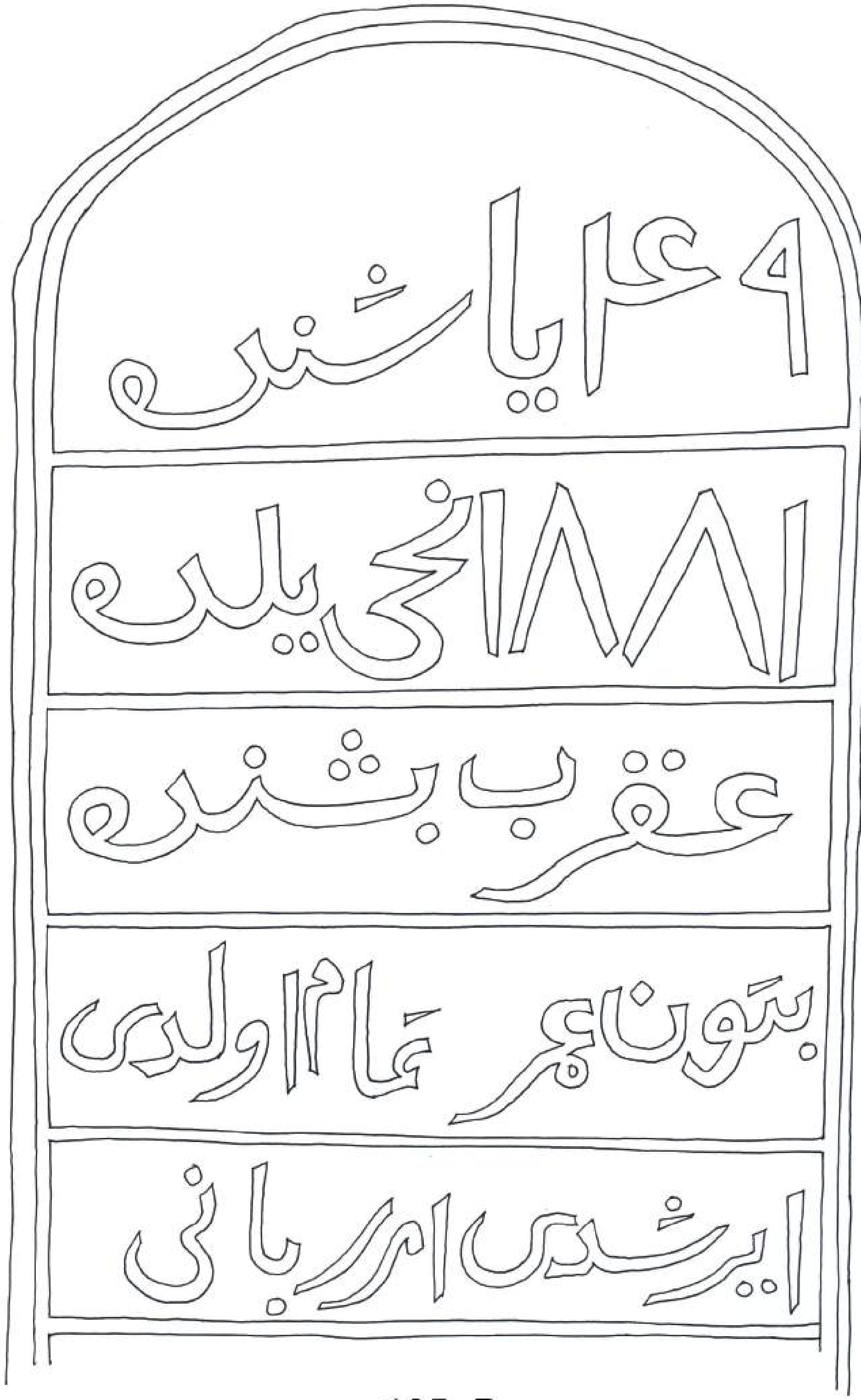

105=В

Федоровка районы, Акбулат авылы

106

Федоровка районы, Акбулат авылы

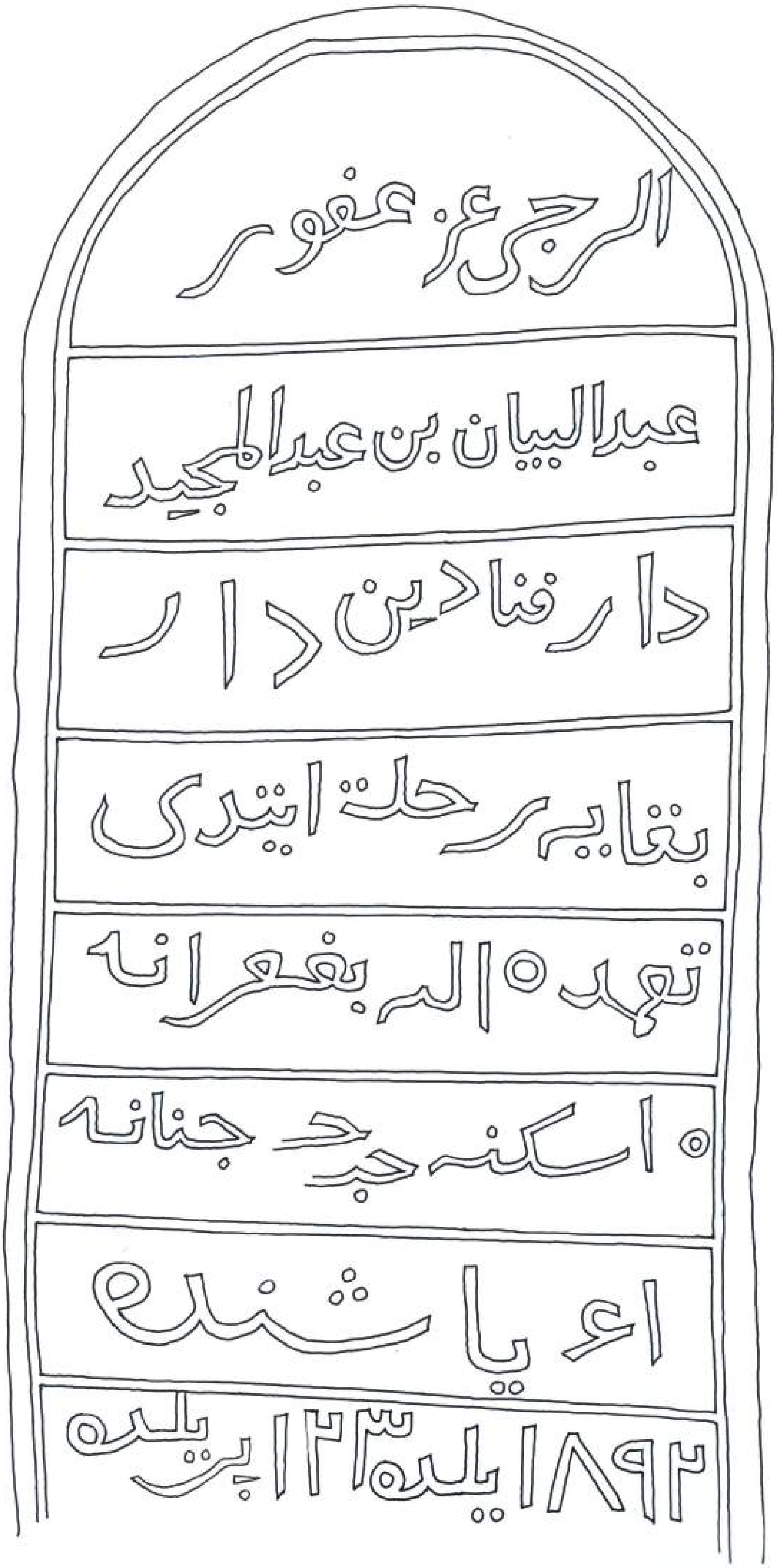

106

Федоровка районы, Акбулат авылы

106
Федоровка районы, Акбулат авылы

107=A
Федоровка районы, Акбулат авылы

107=А

Федоровка районы, Акбулат авылы

108=А

Федоровка районы, Акбулат авылы

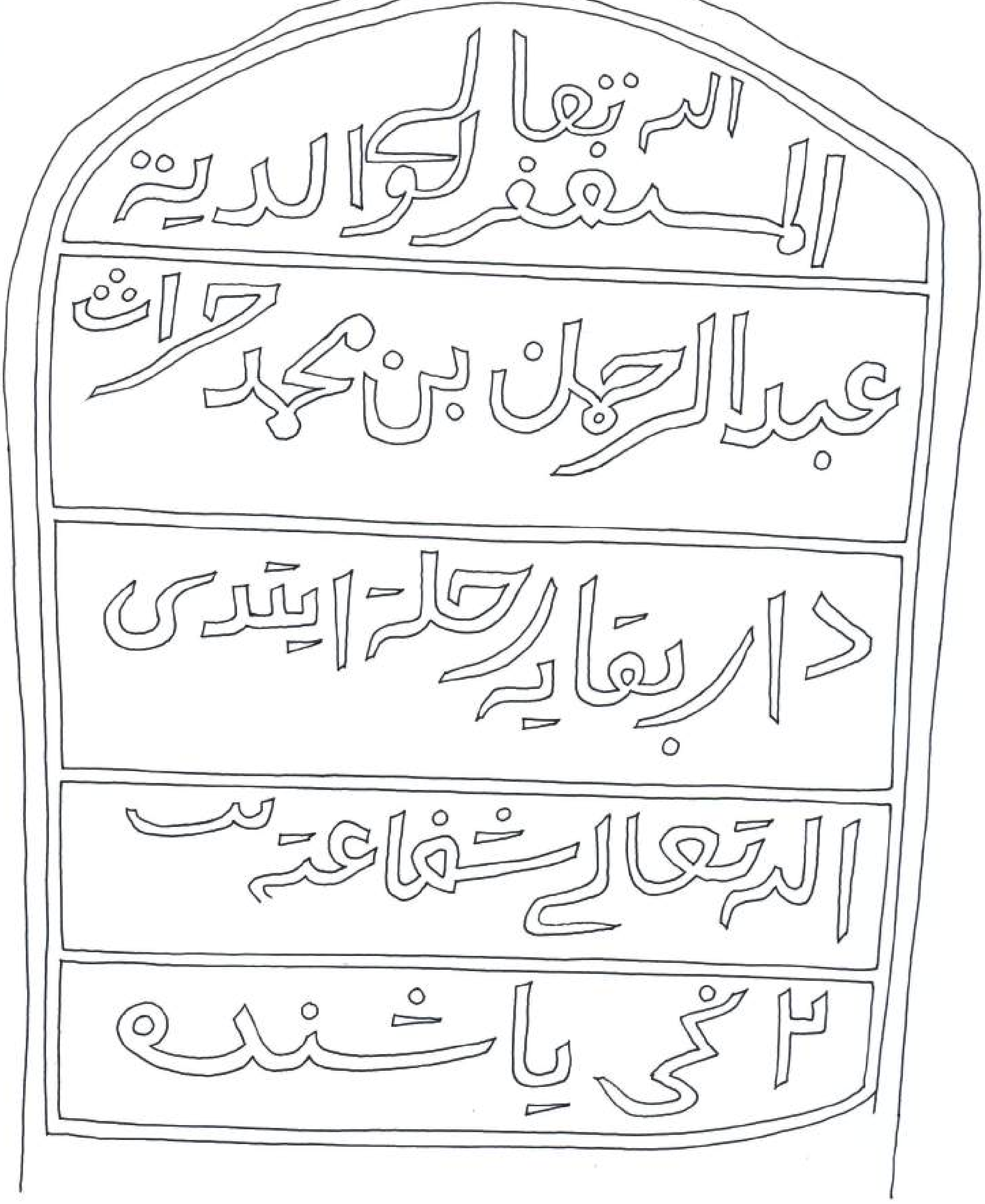

108=A

Федоровка районы, Акбулат авылы

108=В
Федоровка районы, Акбулат авылы

109=А, Г

Федоровка районы, Акбулат авылы

109=А,Г
Федоровка районы, Акбулат авылы

109=А,Г
Федоровка районы, Акбулат авылы

109=В, Б
Федоровка районы, Акбулат авылы

110=А
Федоровка районы, Акбулат авылы

110=A

Федоровка районы, Акбулат авылы

111=А
Федоровка районы, Акбулат авылы

111=А

Федоровка районы, Акбулат авылы

111=В

Федоровка районы, Акбулат авылы

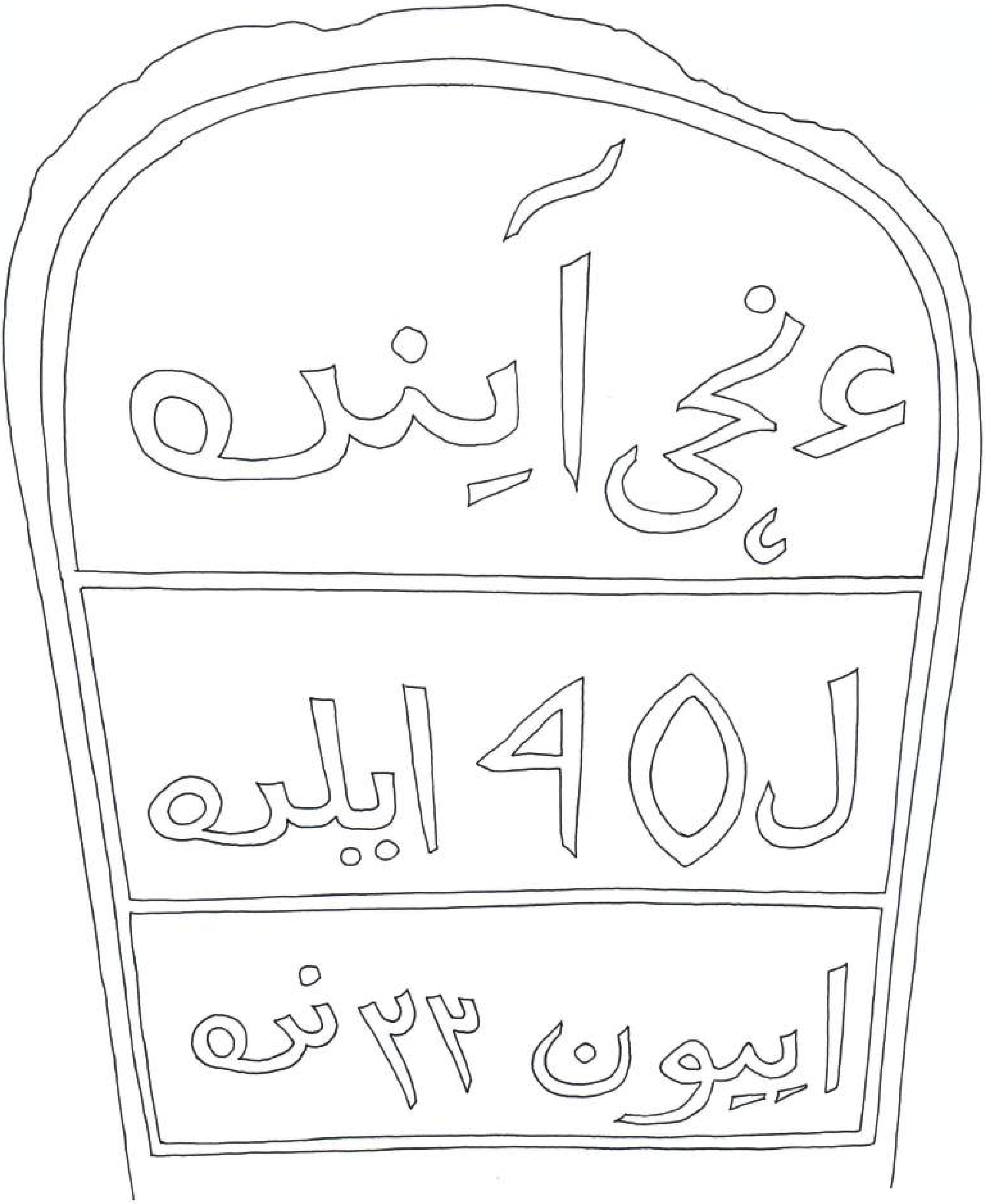

111=B

Федоровка районы, Акбулат авылы

112=А
Федоровка районы, Акбулат авылы

112=A

Федоровка районы, Акбулат авылы

113=А
Федоровка районы, Акбулат авылы

113=A

Федоровка районы, Акбулат авылы

114=А

Федоровка районы, Акбулат авылы

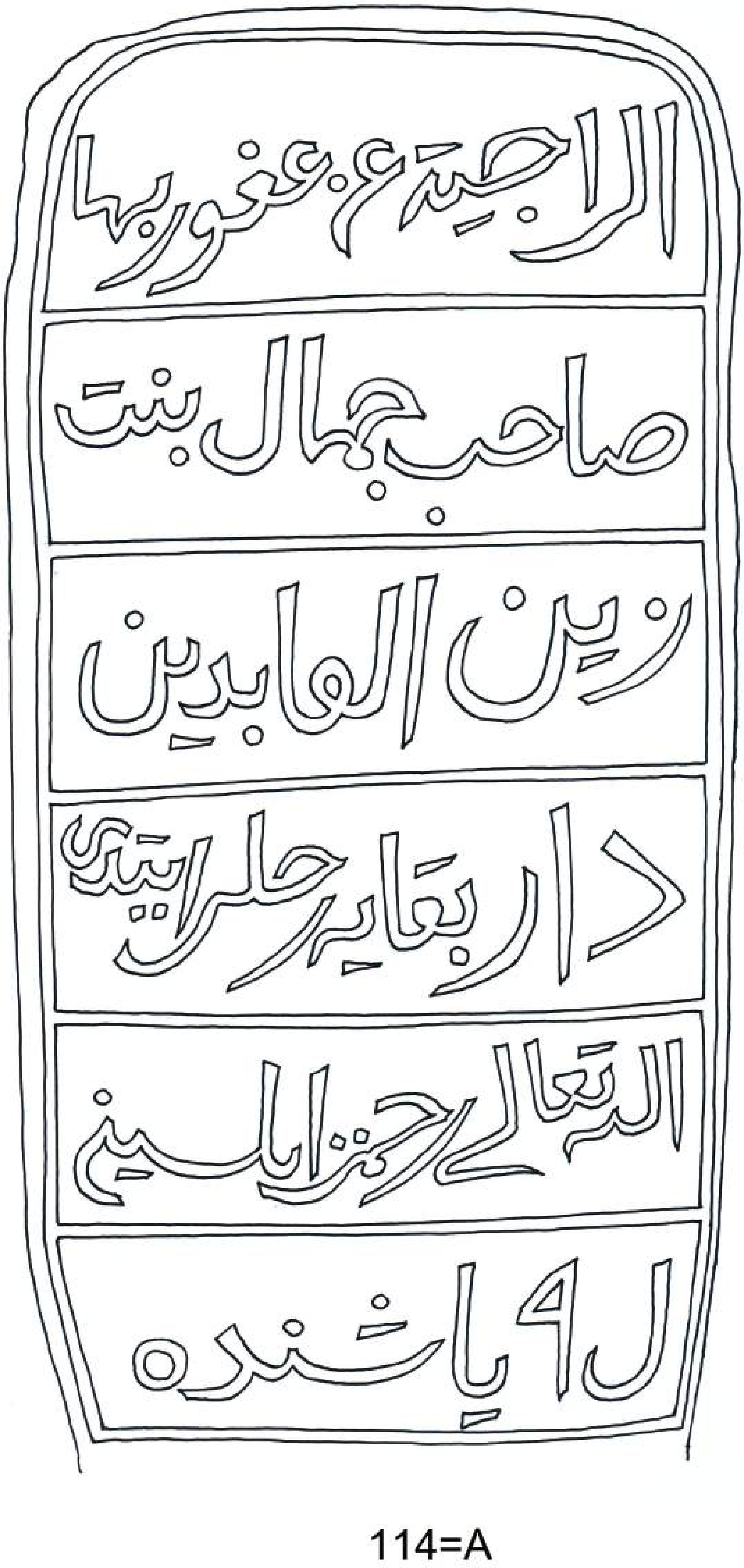

114=A

Федоровка районы, Акбулат авылы

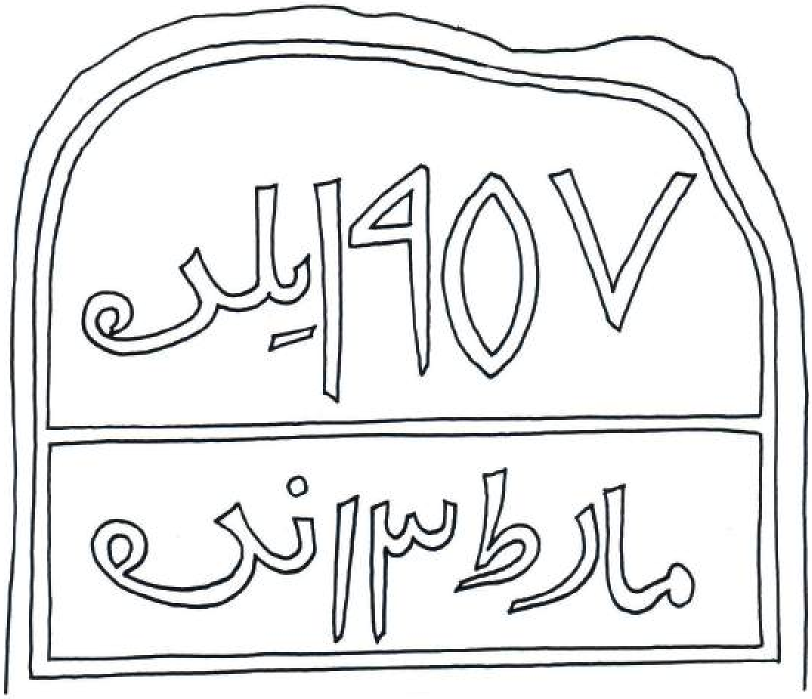

114=В

Федоровка районы, Акбулат авылы

115=A

Федоровка районы, Акбулат авылы

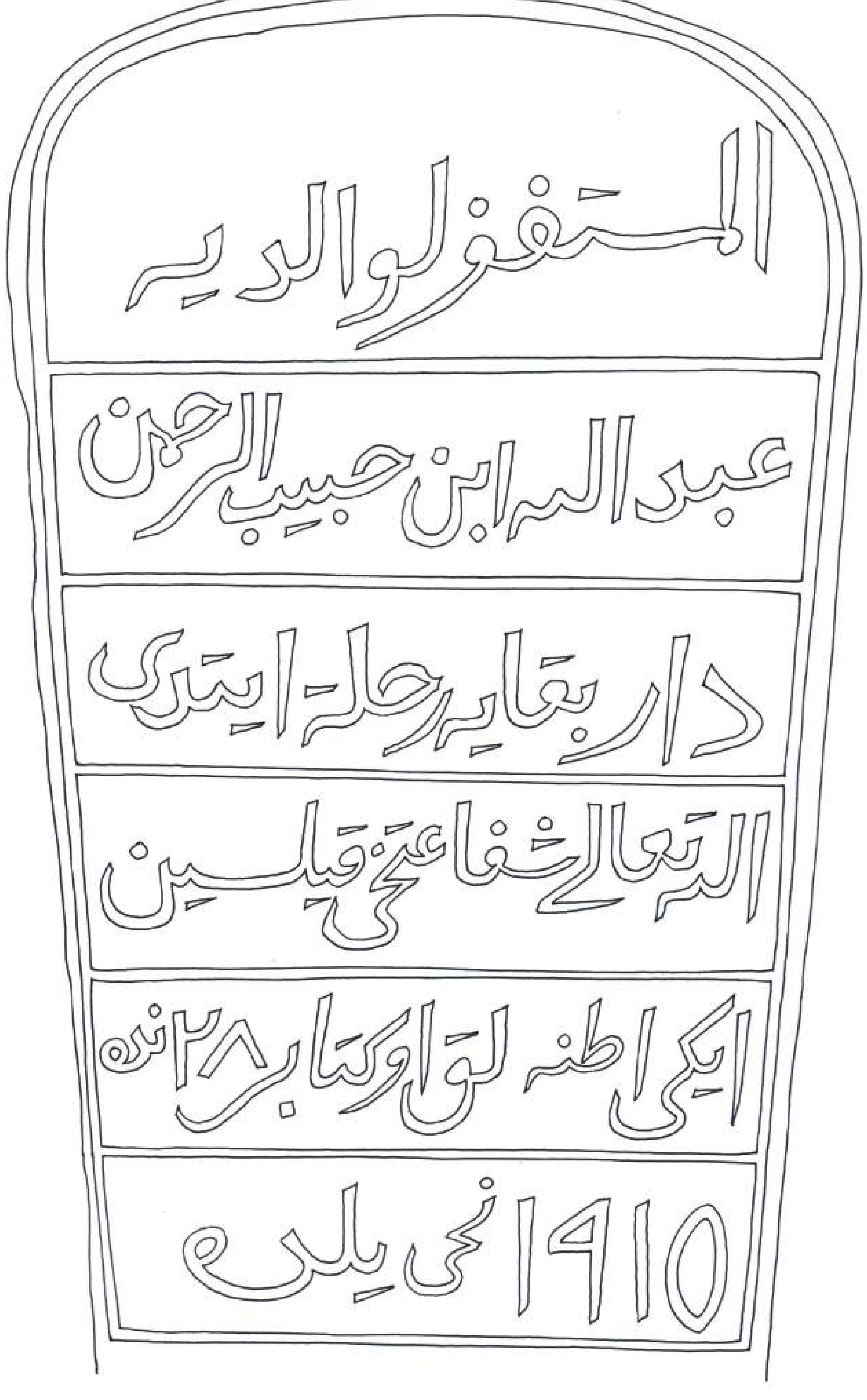

115=А

Федоровка районы, Акбулат авылы

116=А,Г

Федоровка районы, Акбулат авылы

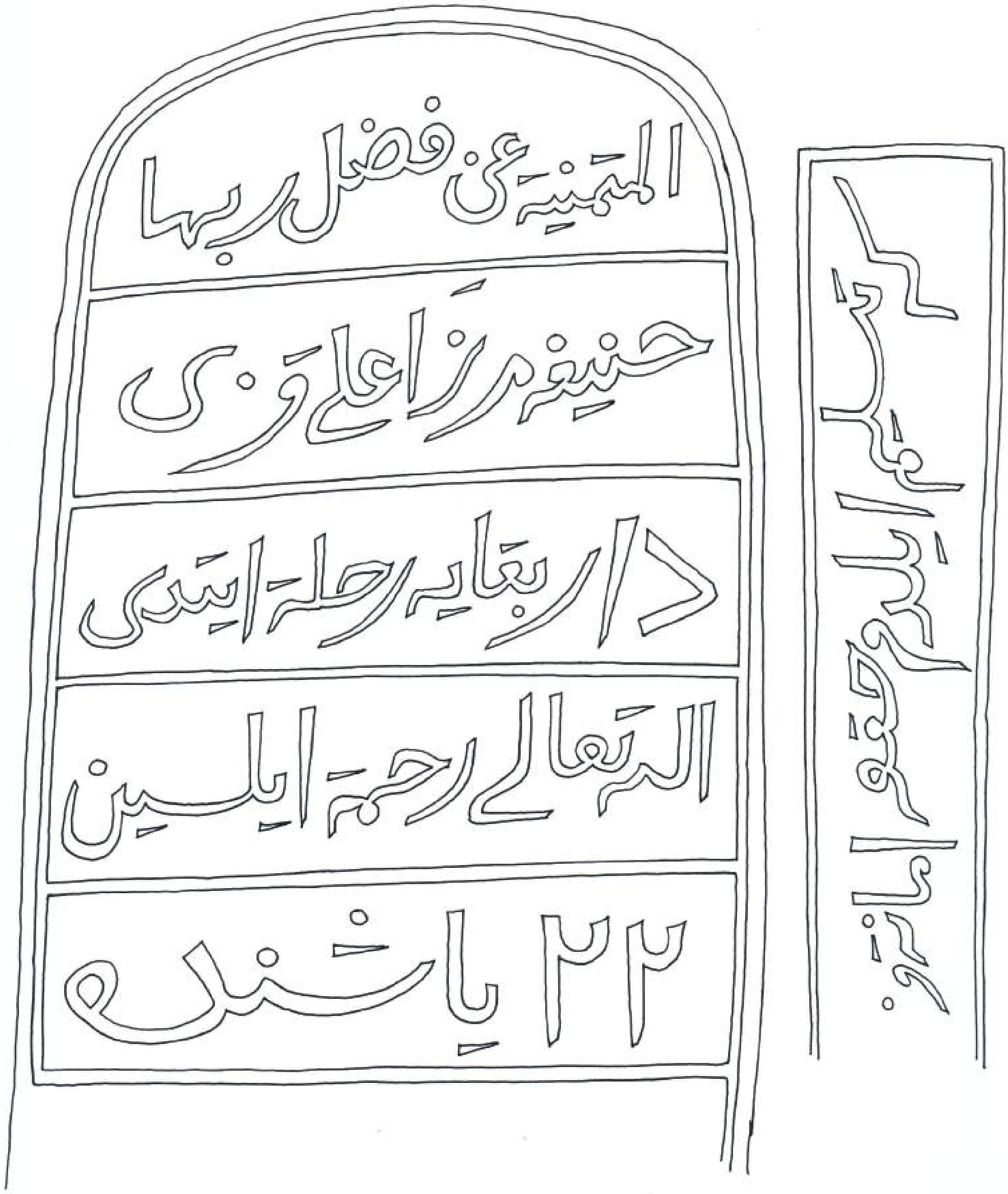

116=А,Г

Федоровка районы, Акбулат авылы

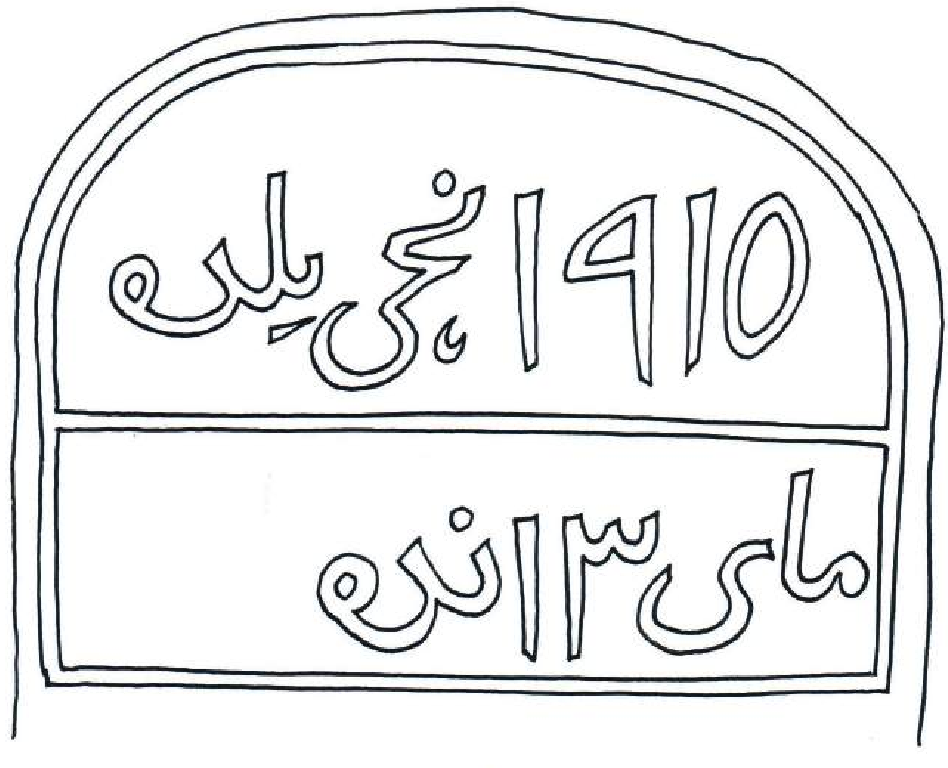

116=В
Федоровка районы, Акбулат авылы

117

Федоровка районы, Акбулат авылы

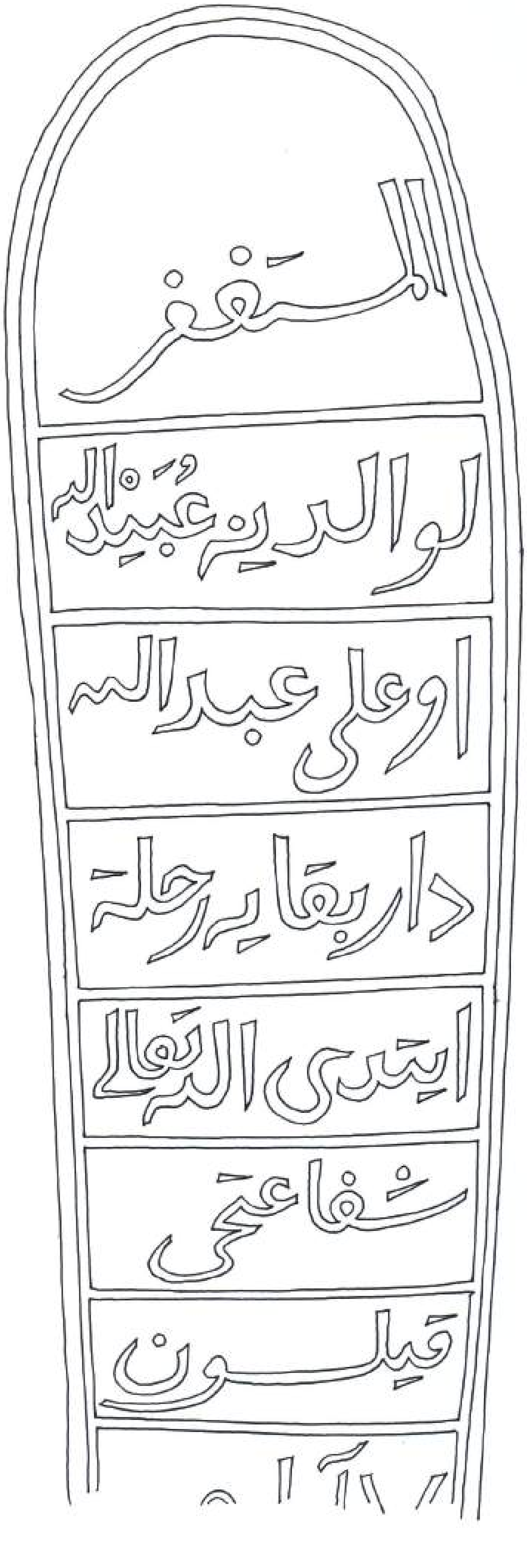

118

Федоровка районы, Акбулат авылы

118=B

Федоровка районы, Акбулат авылы

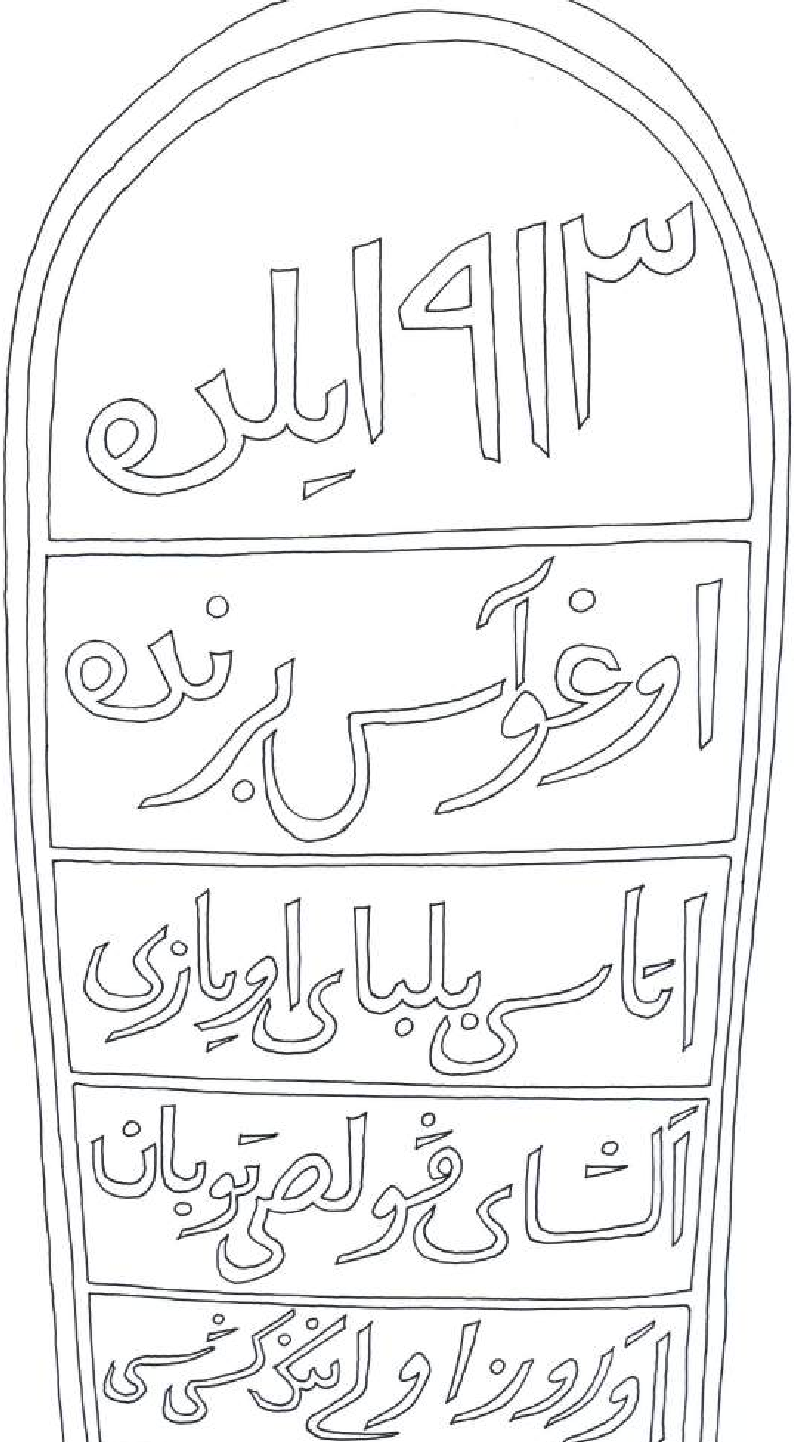

118=В

Федоровка районы, Акбулат авылы

119=А

Федоровка районы, Акбулат авылы

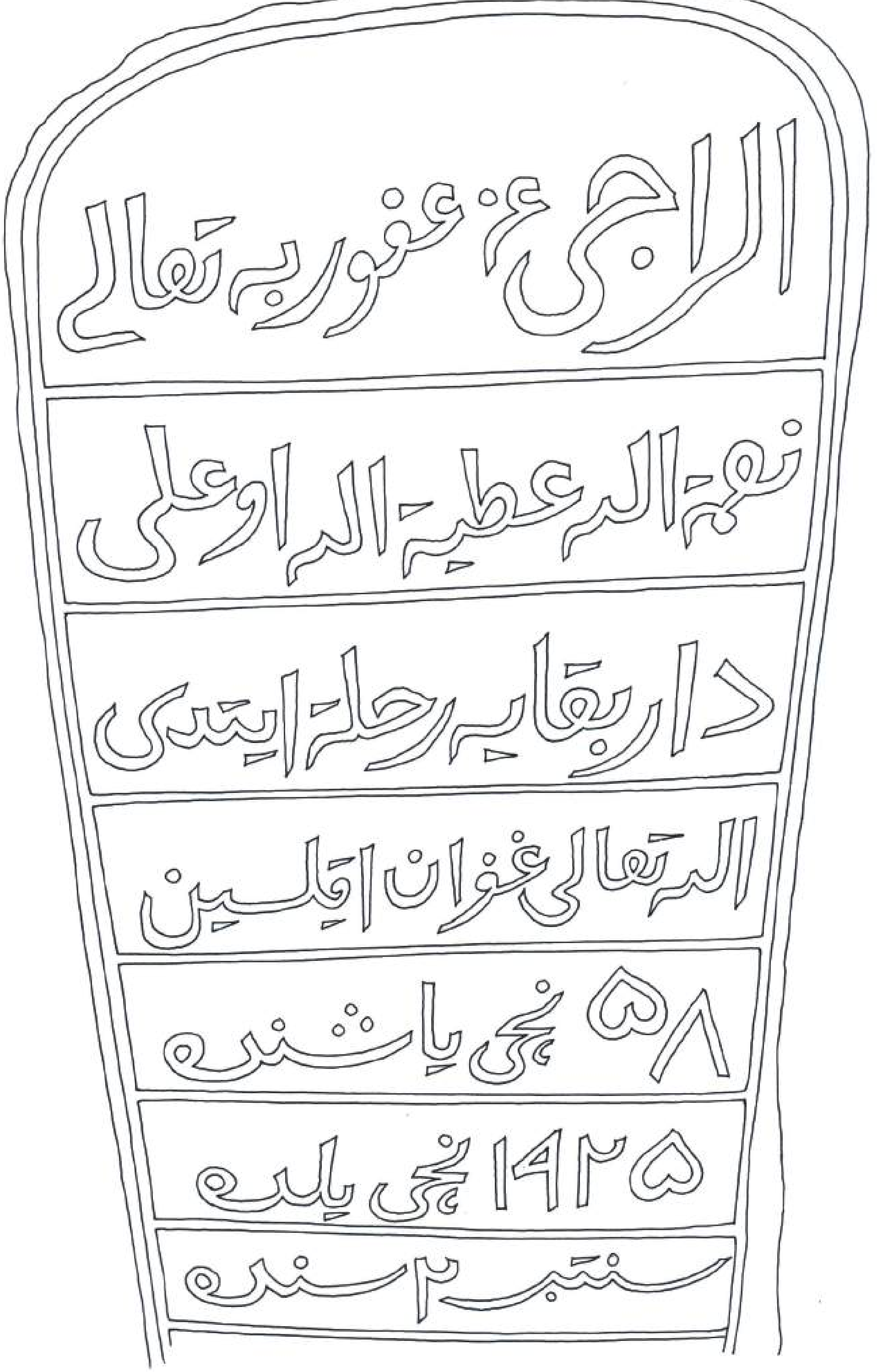

119

Федоровка районы, Акбулат авылы

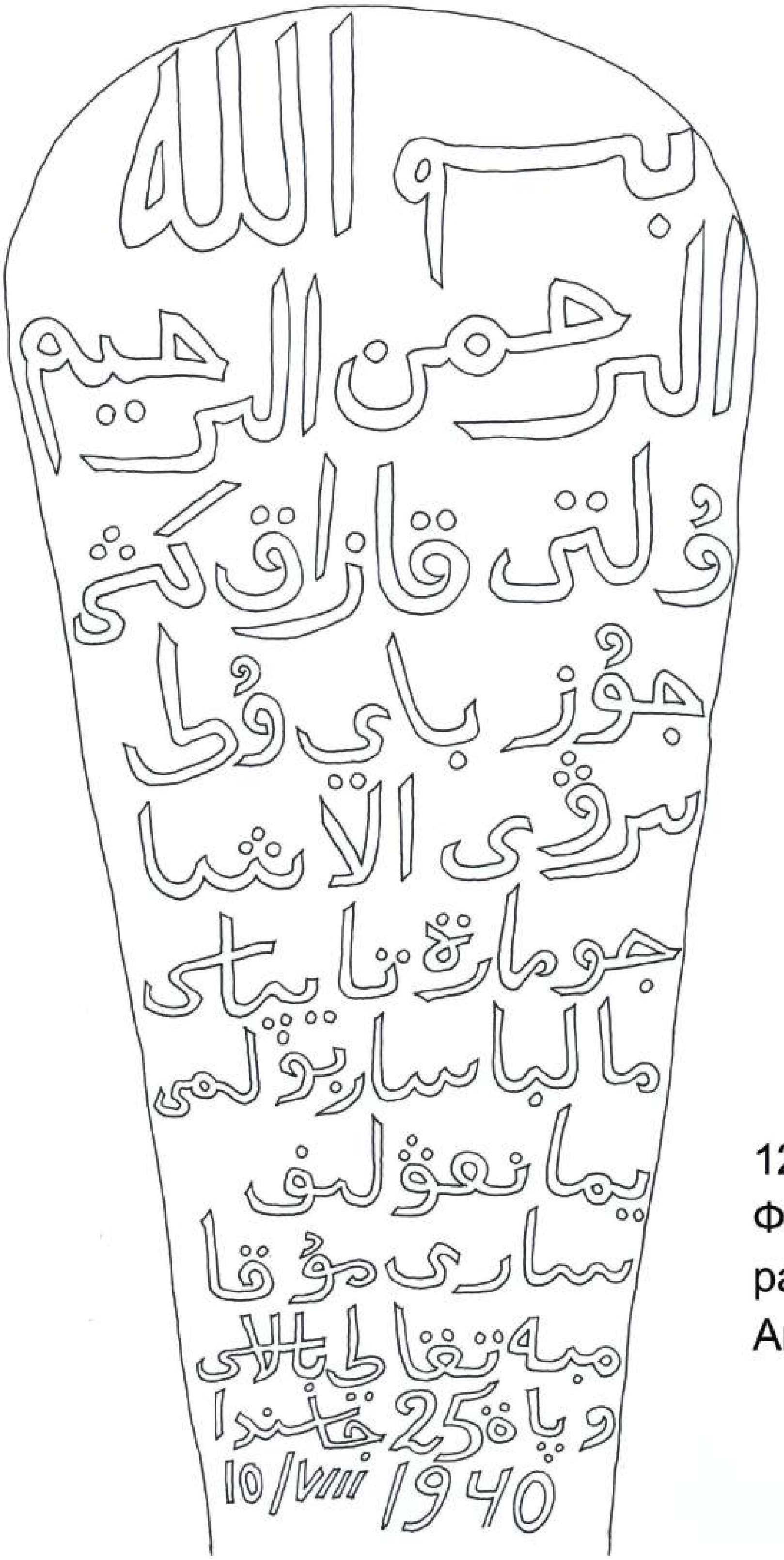

120
Федоровка
районы,
Акбулат авылы

120

Федоровка районы, Акбулат авылы

121
Федоровка районы, Акбулат авылы

121
Федоровка
районы,
Акбулат
авылы

123

Федоровка районы, Акбулат авылы

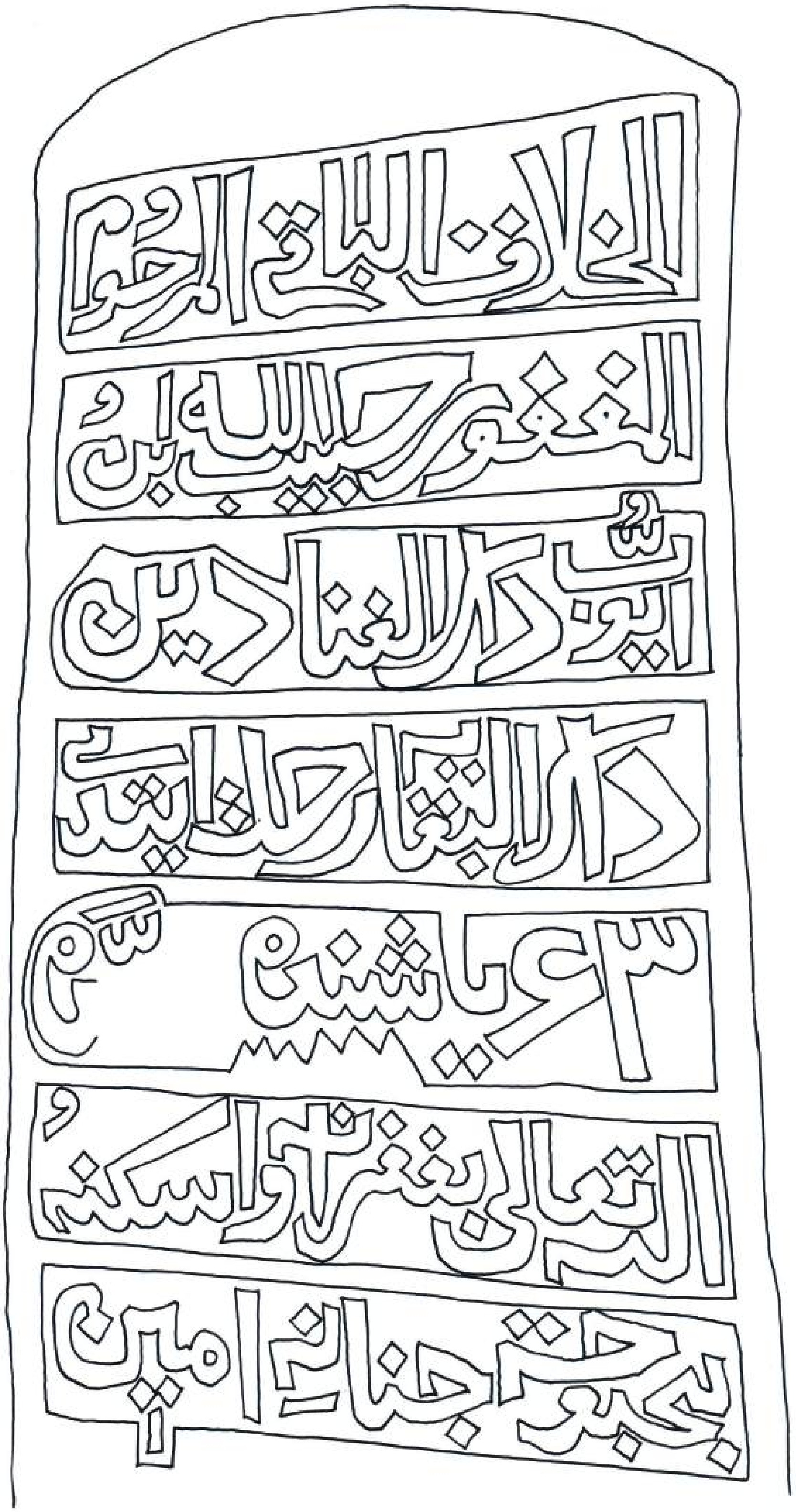

123

Федоровка районы, Акбулат авылы

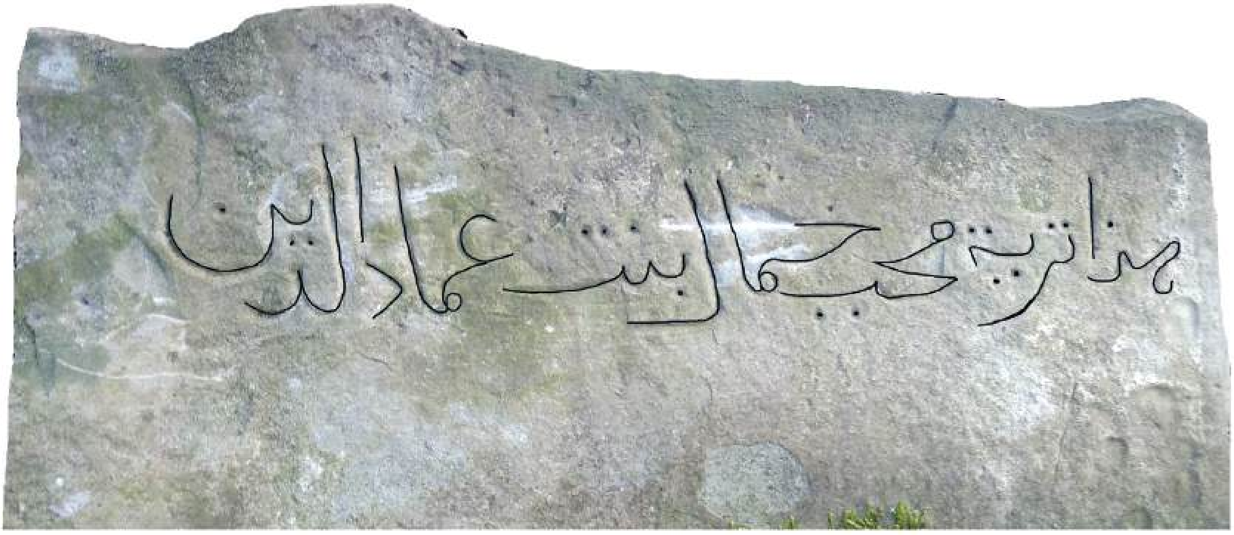

124 Федоровка районы, Акбулат авылы

125-1=А

Учалы районы, Байрамгол авылы

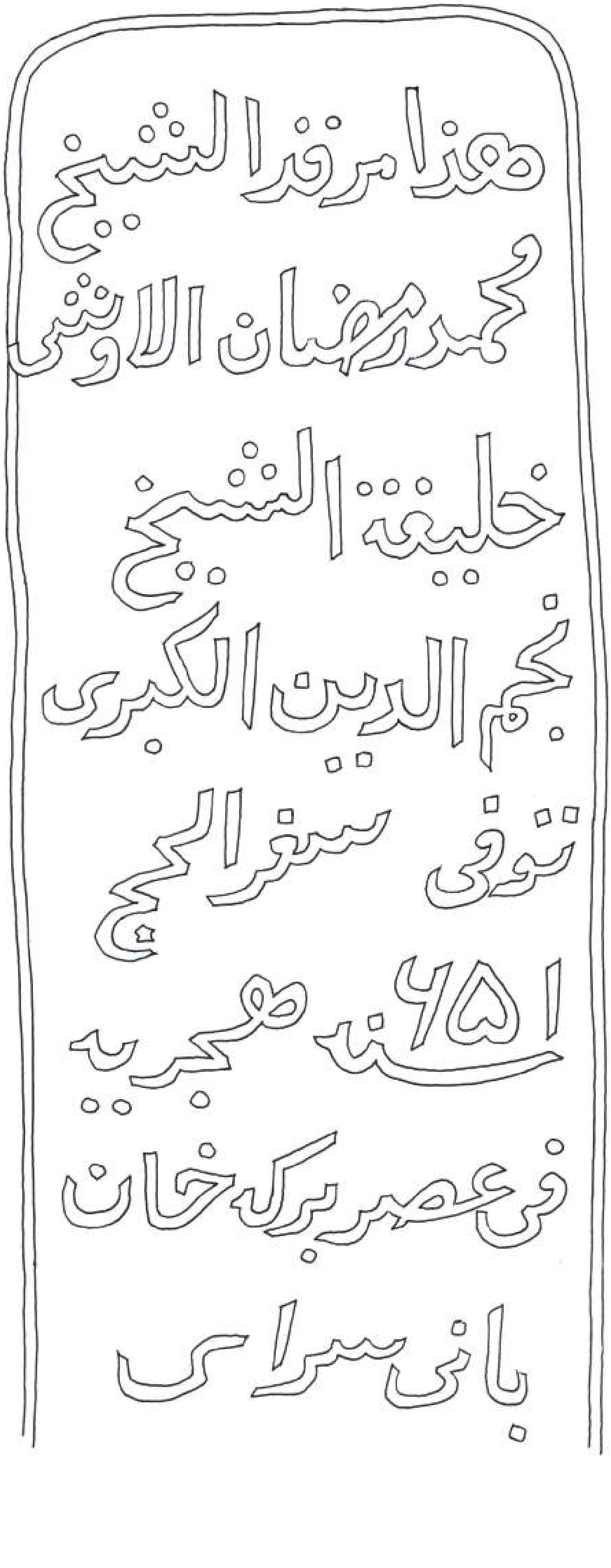

125-1=A

Учалы районы, Байрамгол авылы

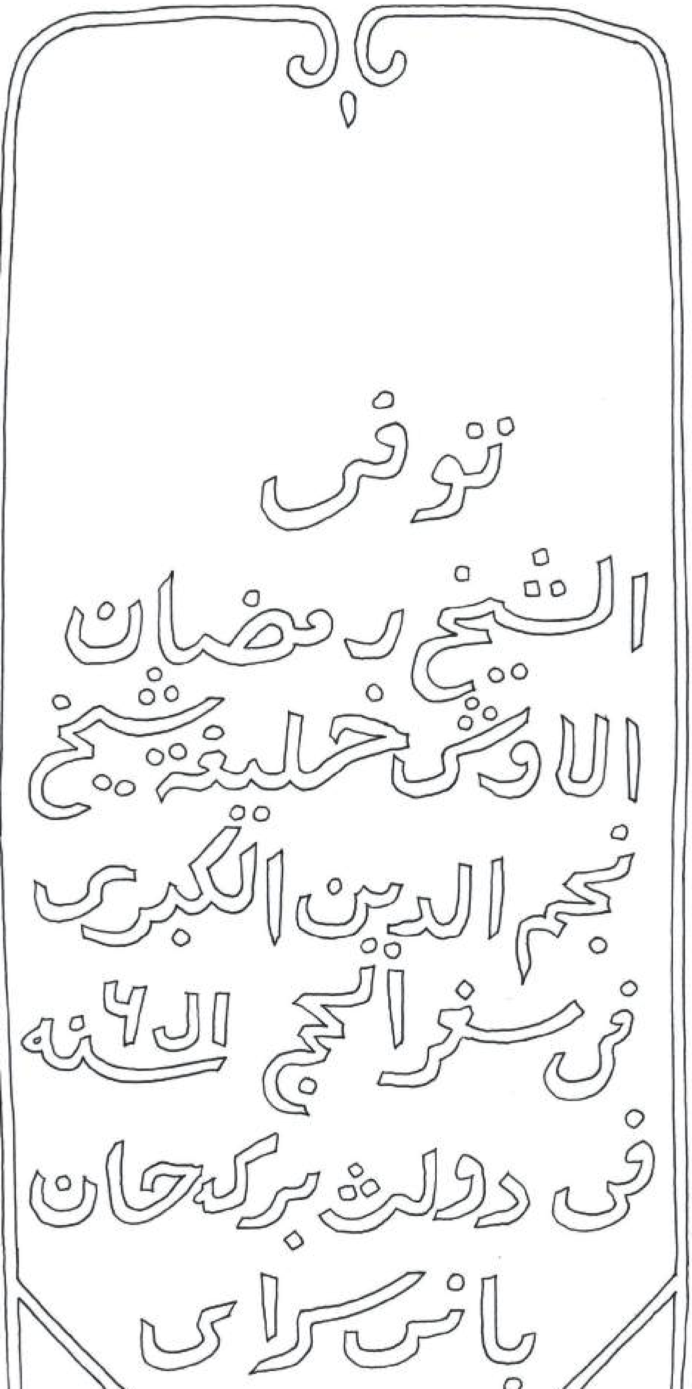

125-1=A

Учалы районы, Байрамгол авылы

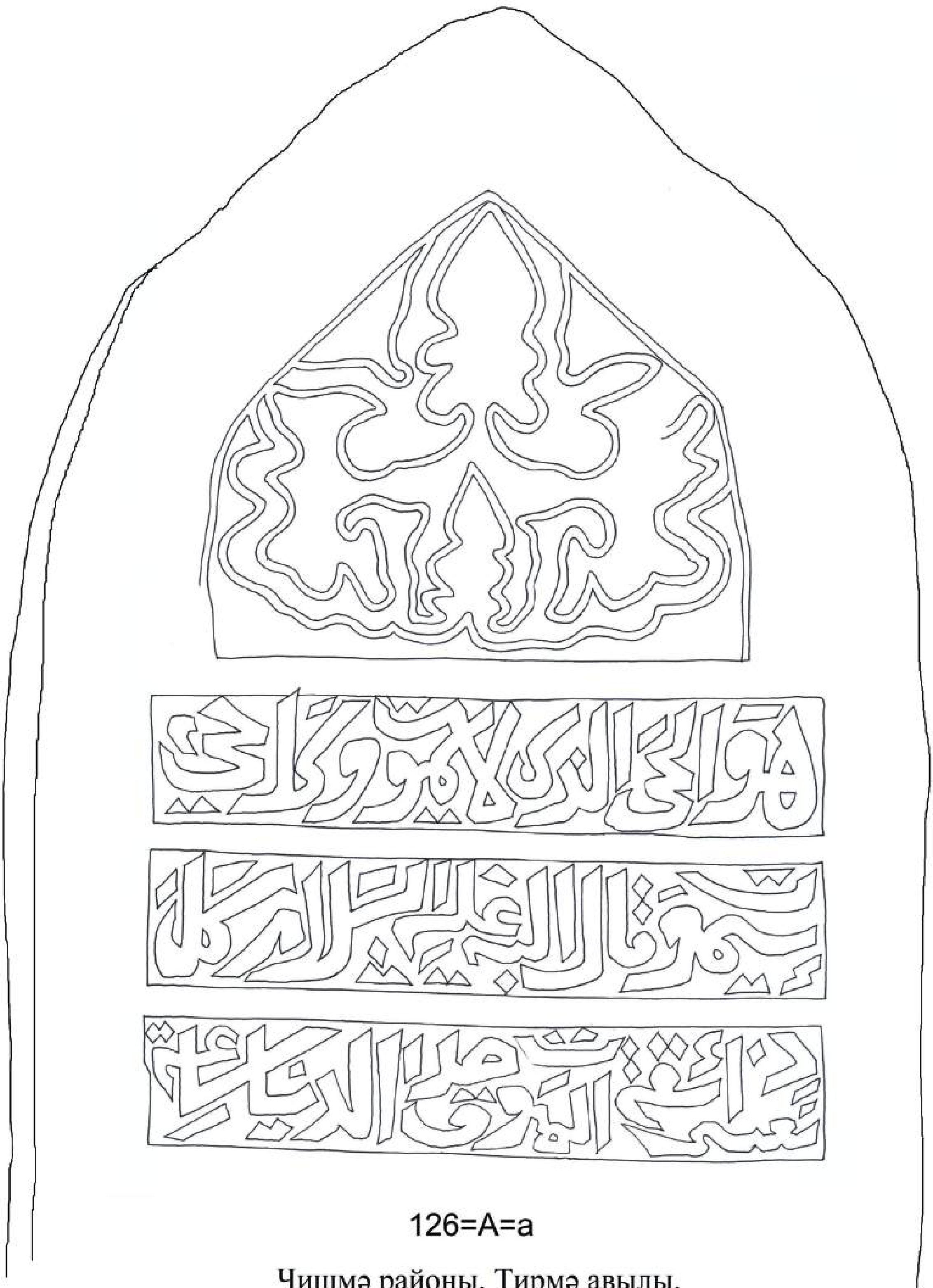

126=A=a

Чишмә районы, Тирмә авылы.

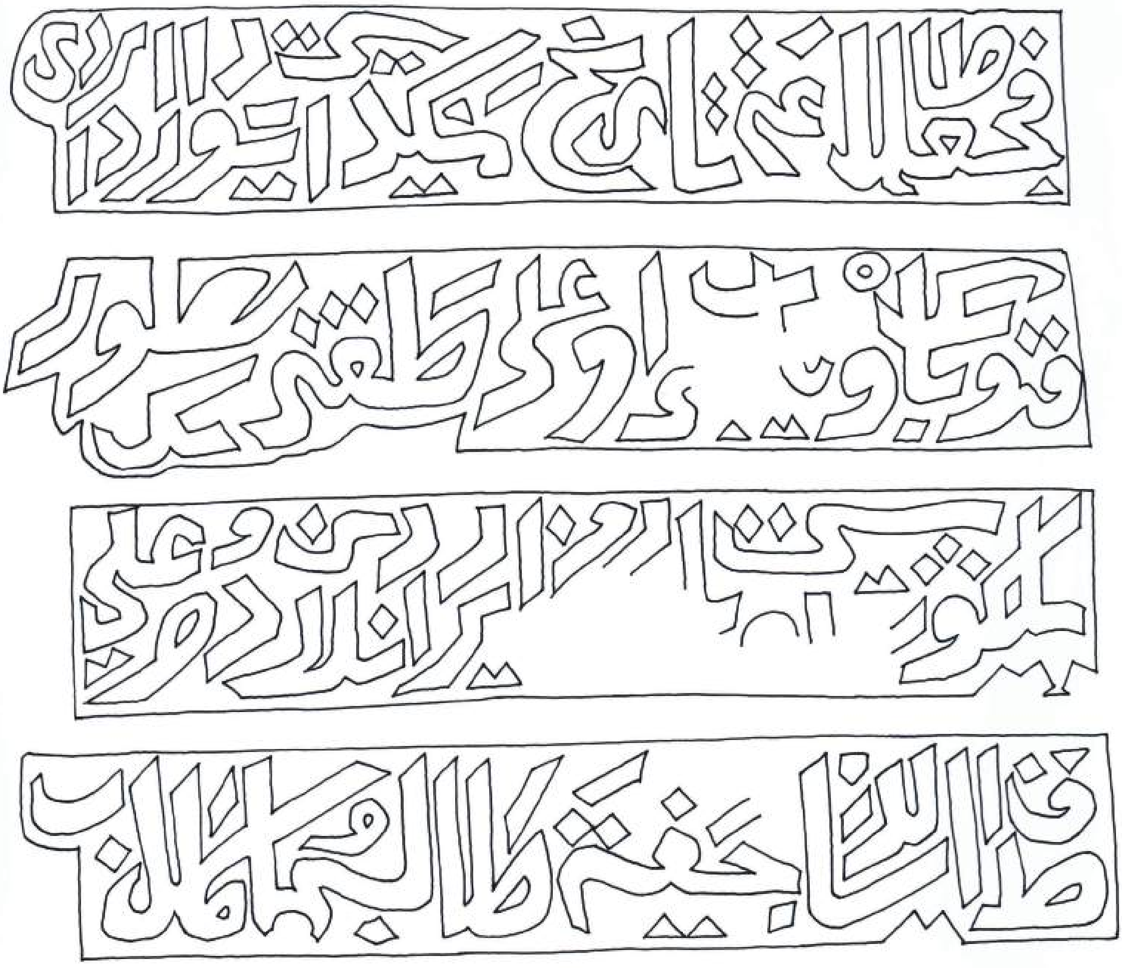

126=А=б

Чишмә районы, Тирмә авылы.

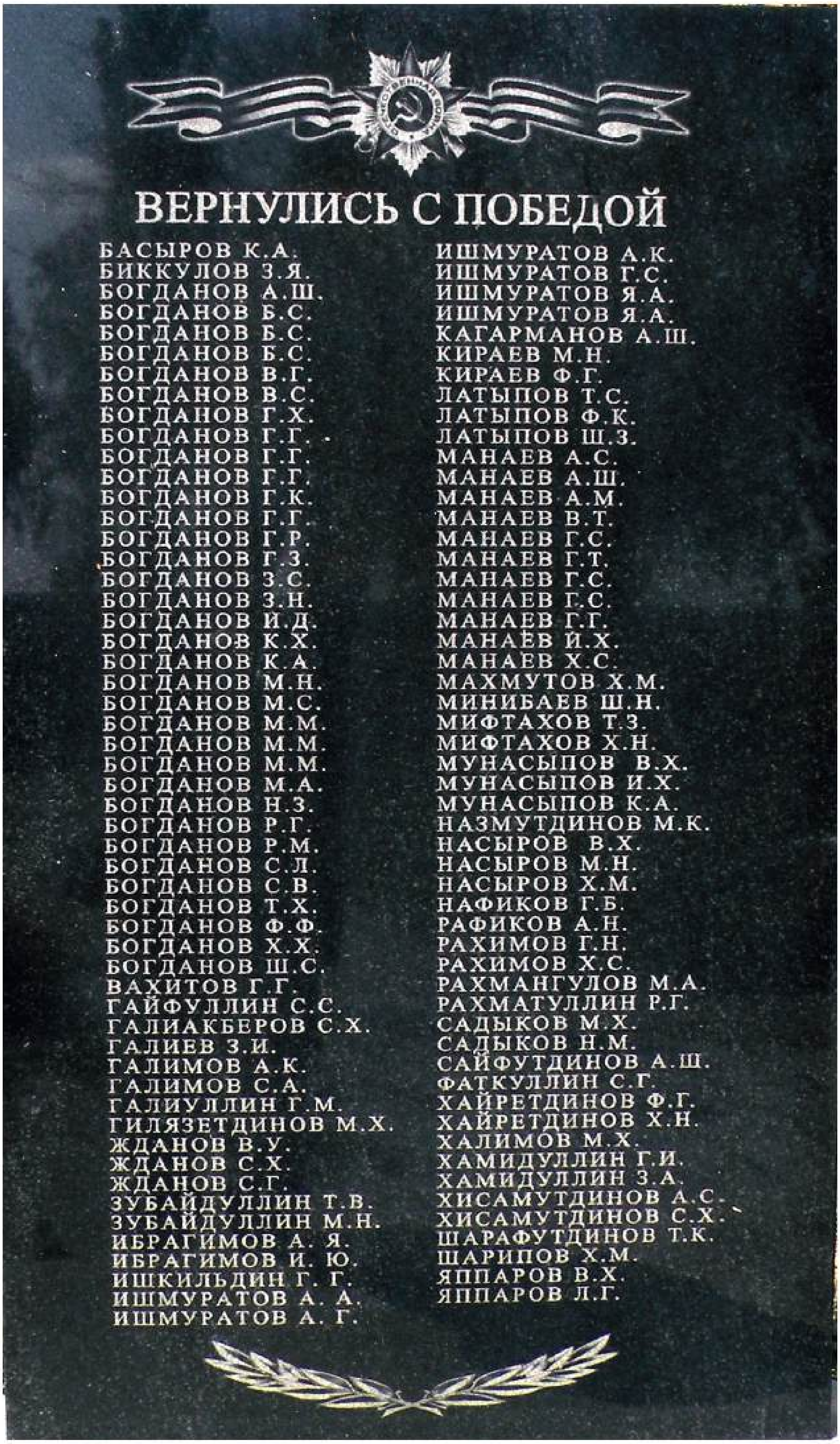

128

Эстәрлетамак районы, Бүреказыган авылы, 1 нче (әүвәлге) зират

Бүреказыган

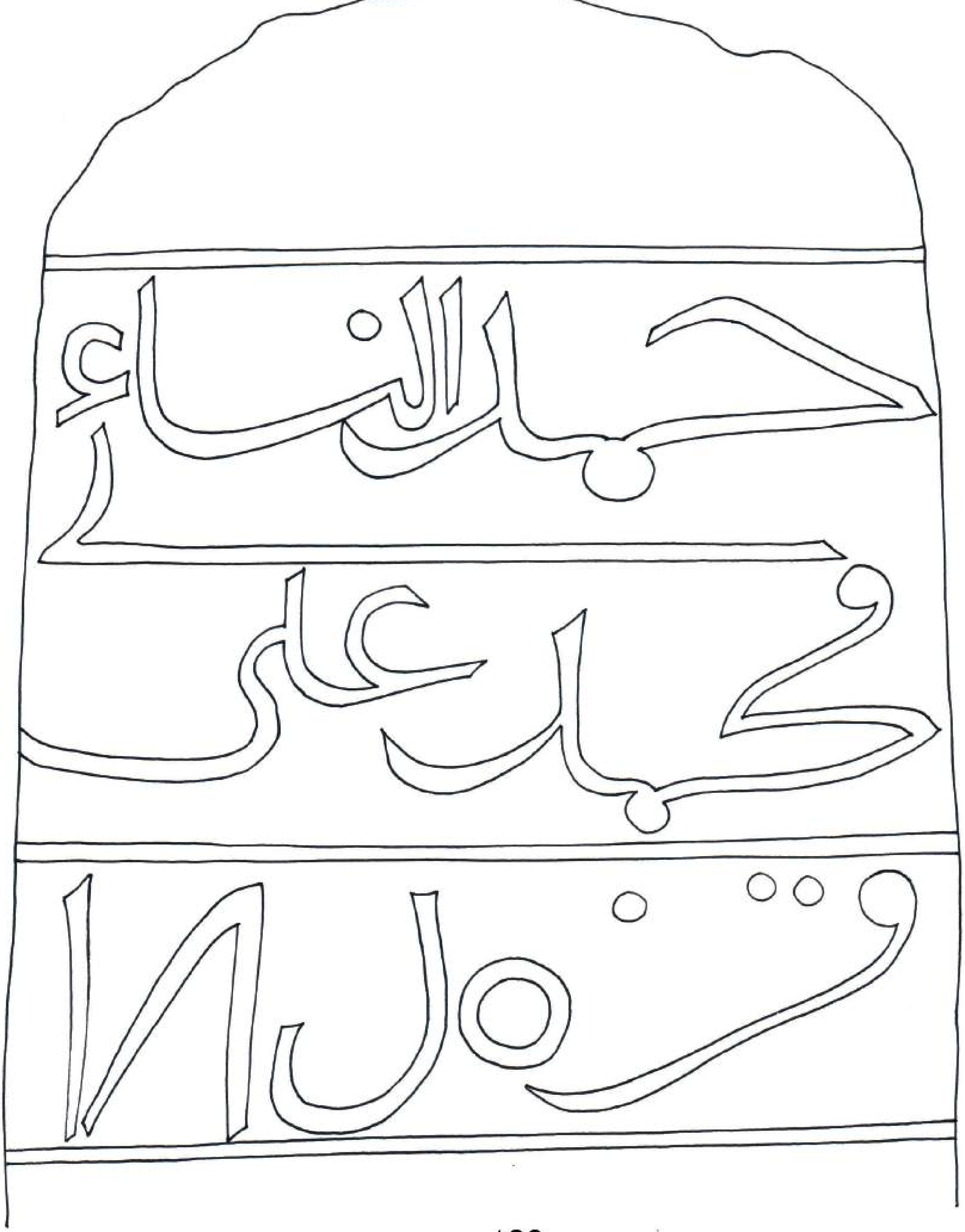

128

Эстәрлетамак районы, Бүреказыган авылы, икенче зират

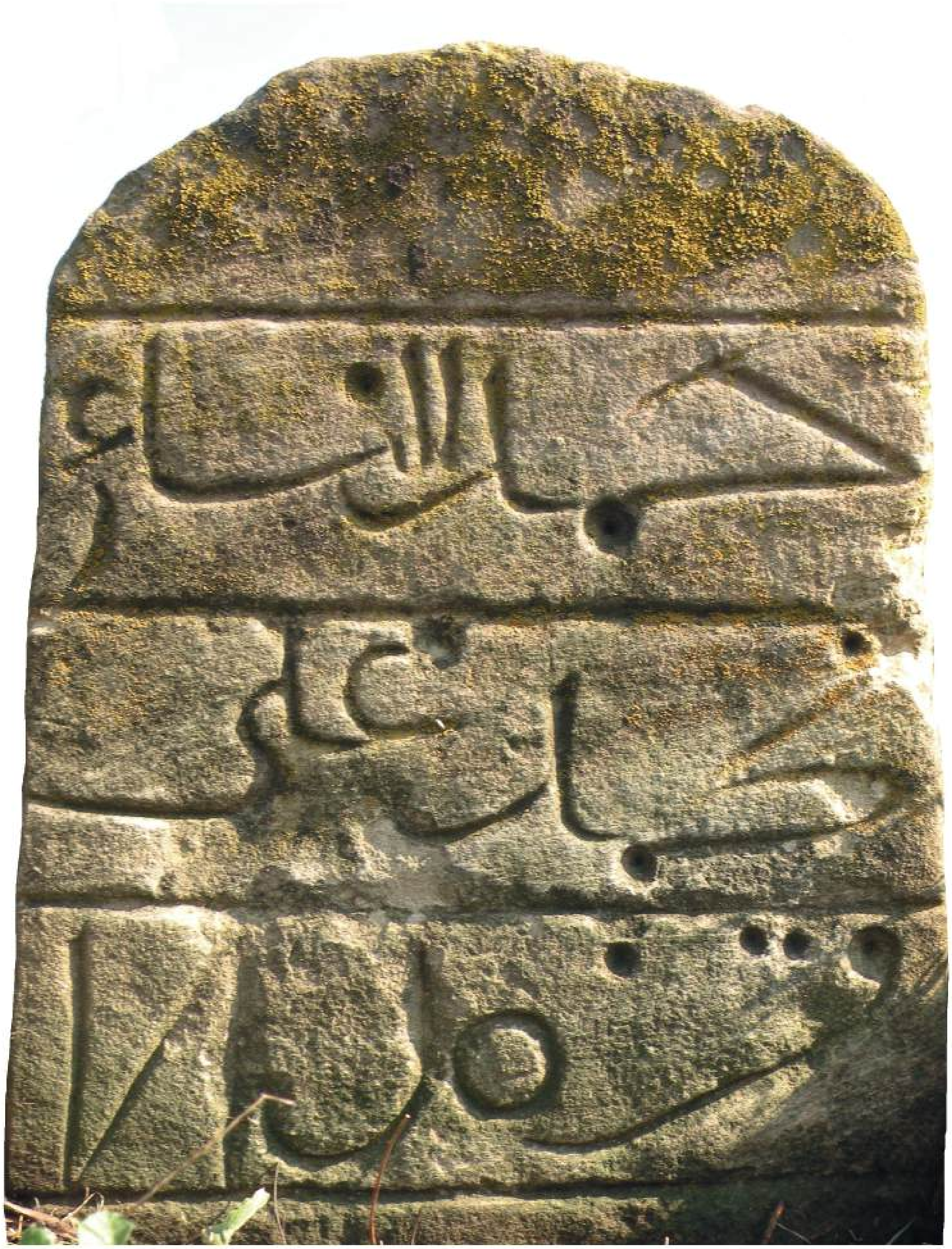

128

Эстәрлетамак районы, Бүреказыган авылы, икенче зират

129

Эстәрлетамак районы, Бүреказыган авылы, икенче зират

130

Эстәрлетамак районы, Бүреказыган авылы, икенче зират

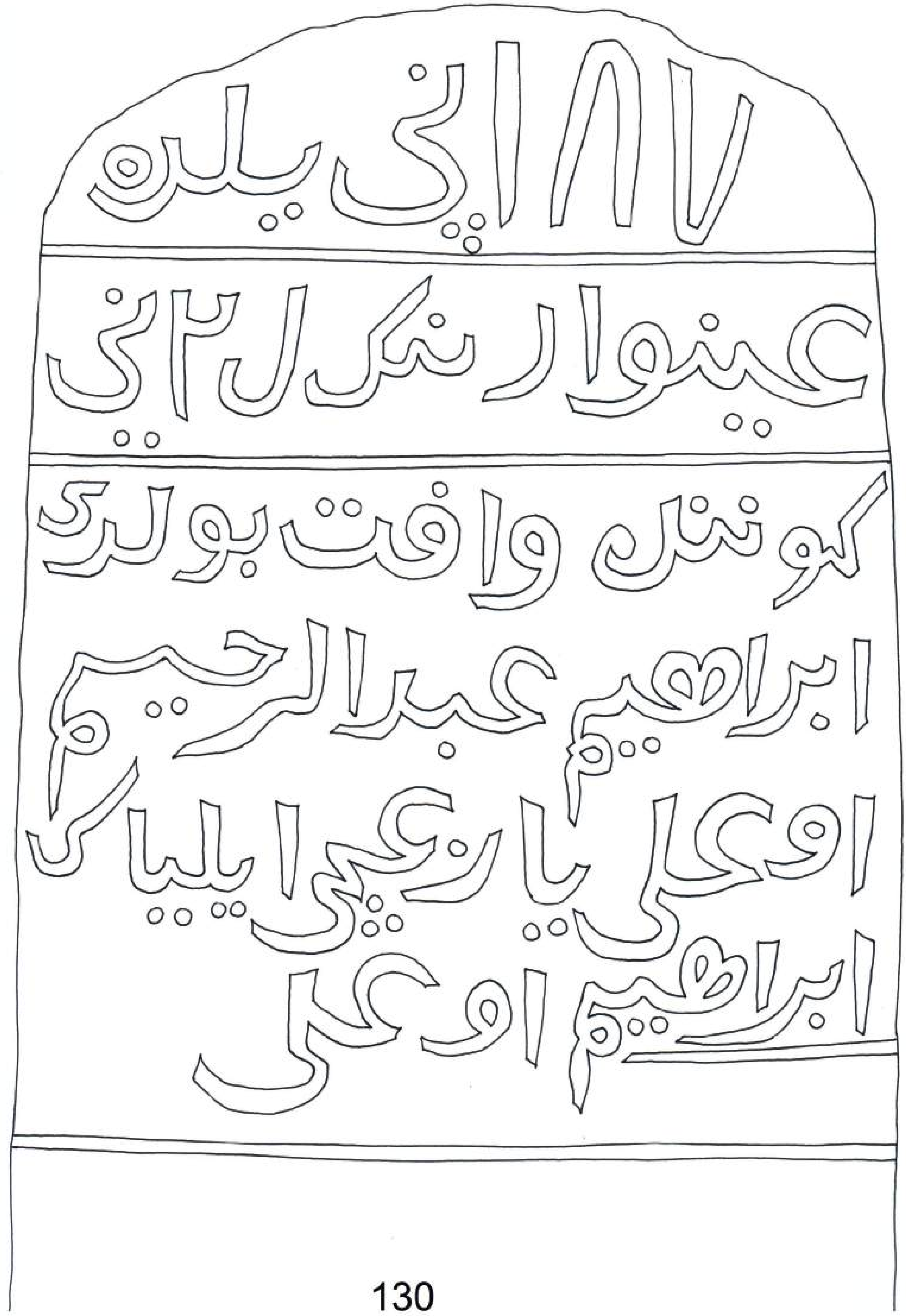

130

Эстәрлетамак районы, Бүреказыган авылы, икенче зират

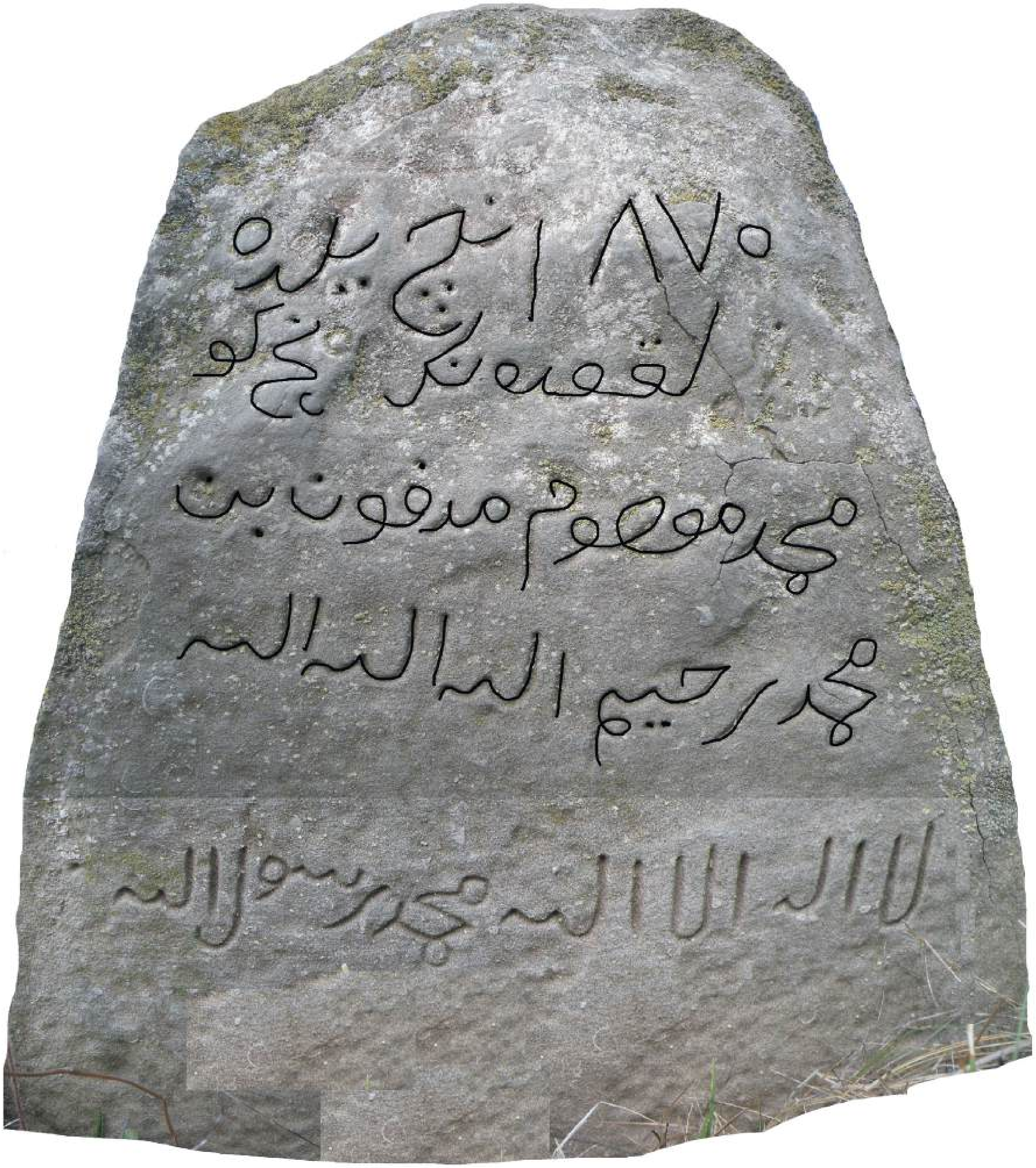

131
Эстәрлетамак районы, Бүреказыган авылы, икенче зират

132

Эстәрлетамак районы, Бүреказыган авылы, икенче зират

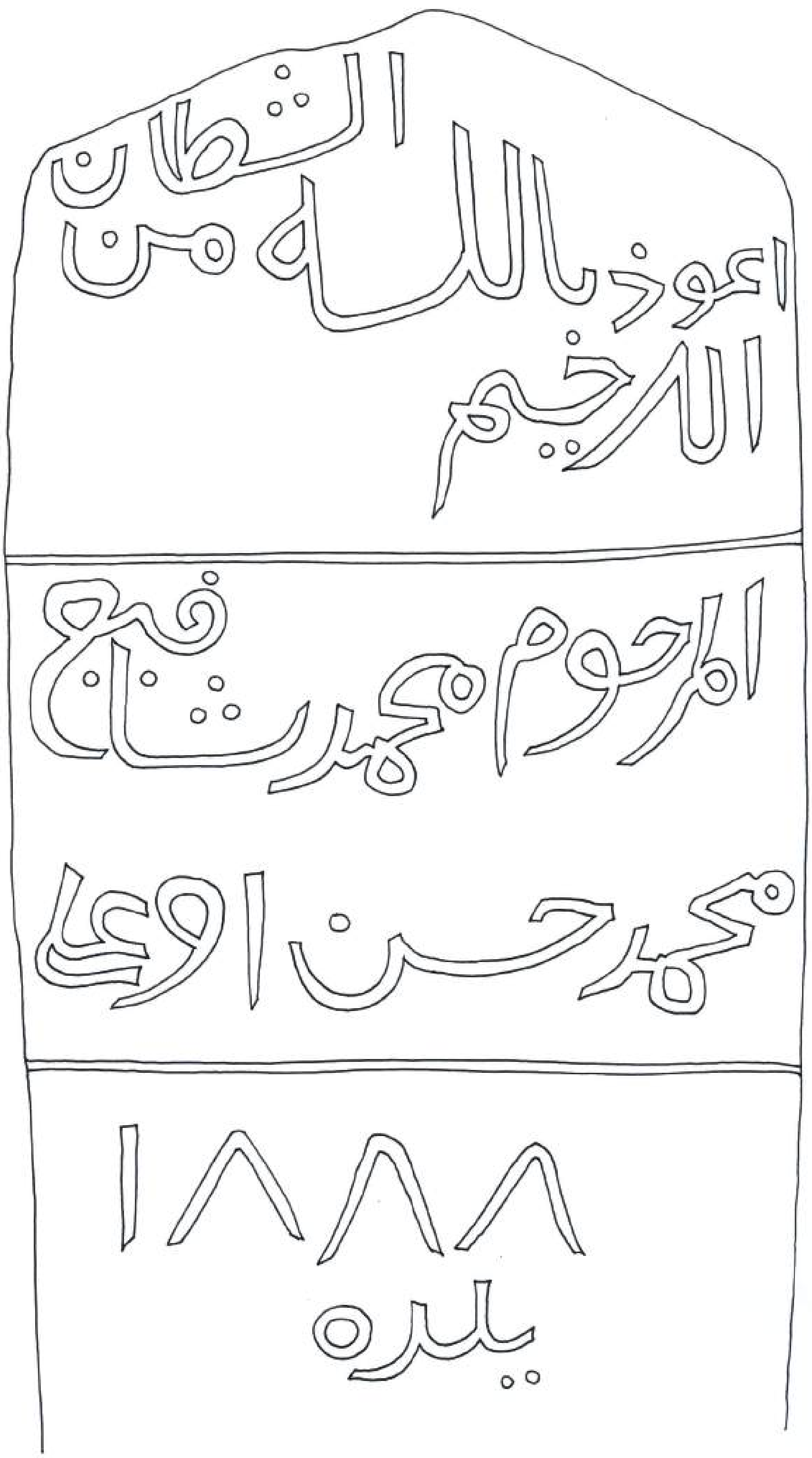

133

Эстәрлетамак районы, Бүреказыган авылы, икенче зират

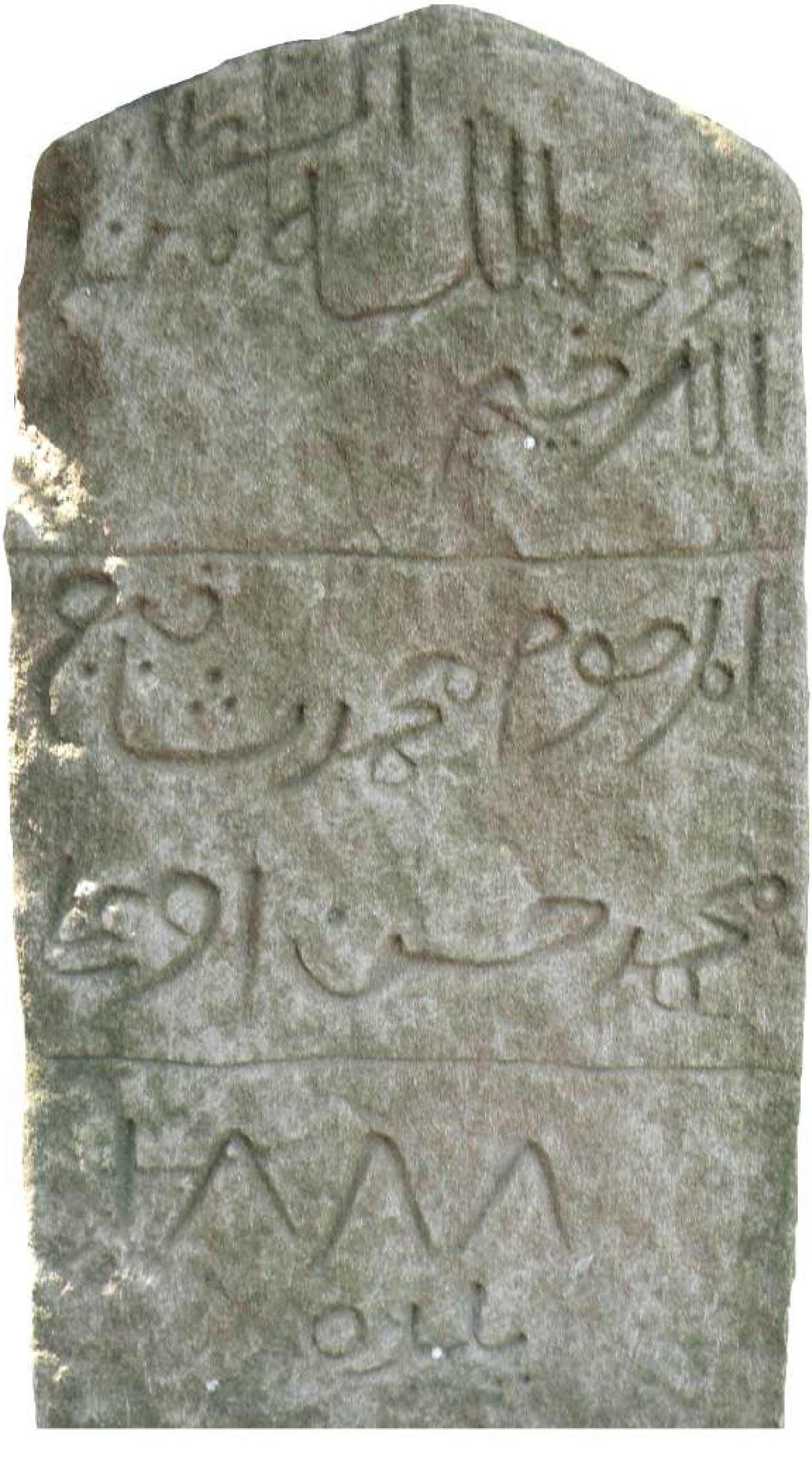

133

Эстәрлетамак районы, Бүреказыган авылы

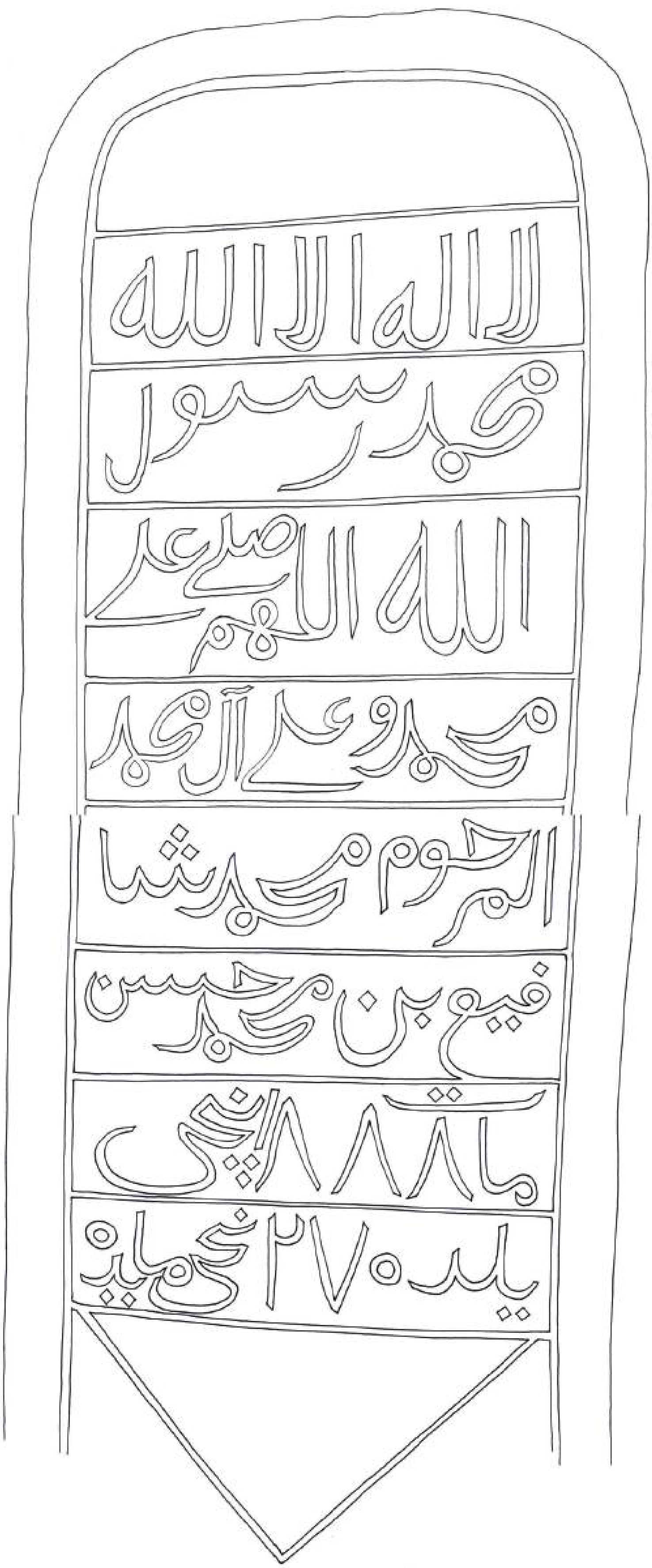

134
Эстәрлетамак
районы,
Бүреказыган авылы

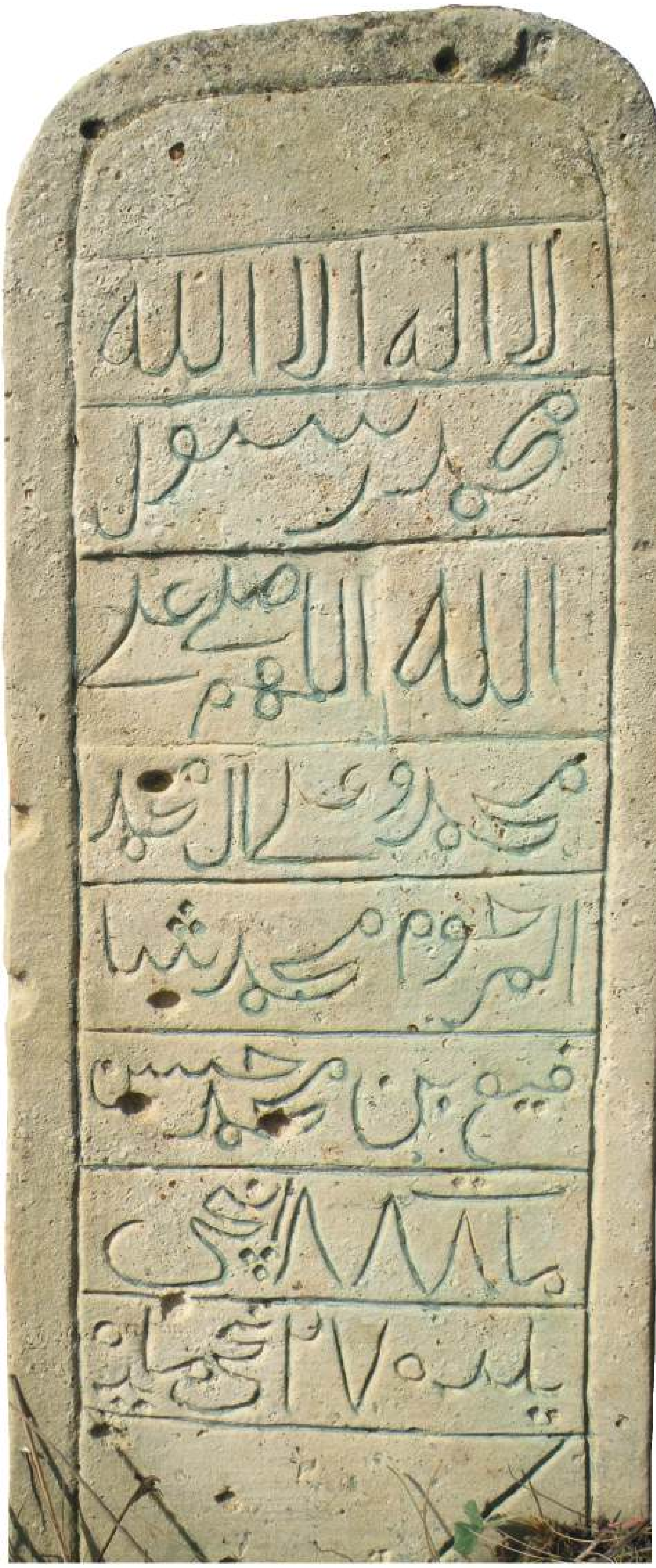

134
Эстәрлетамак
районы,
Бүреказыган
авылы

135

Эстәрлетамак районы, Бүреказыган авылы

135

Эстәрлетамак районы, Бүреказыган авылы

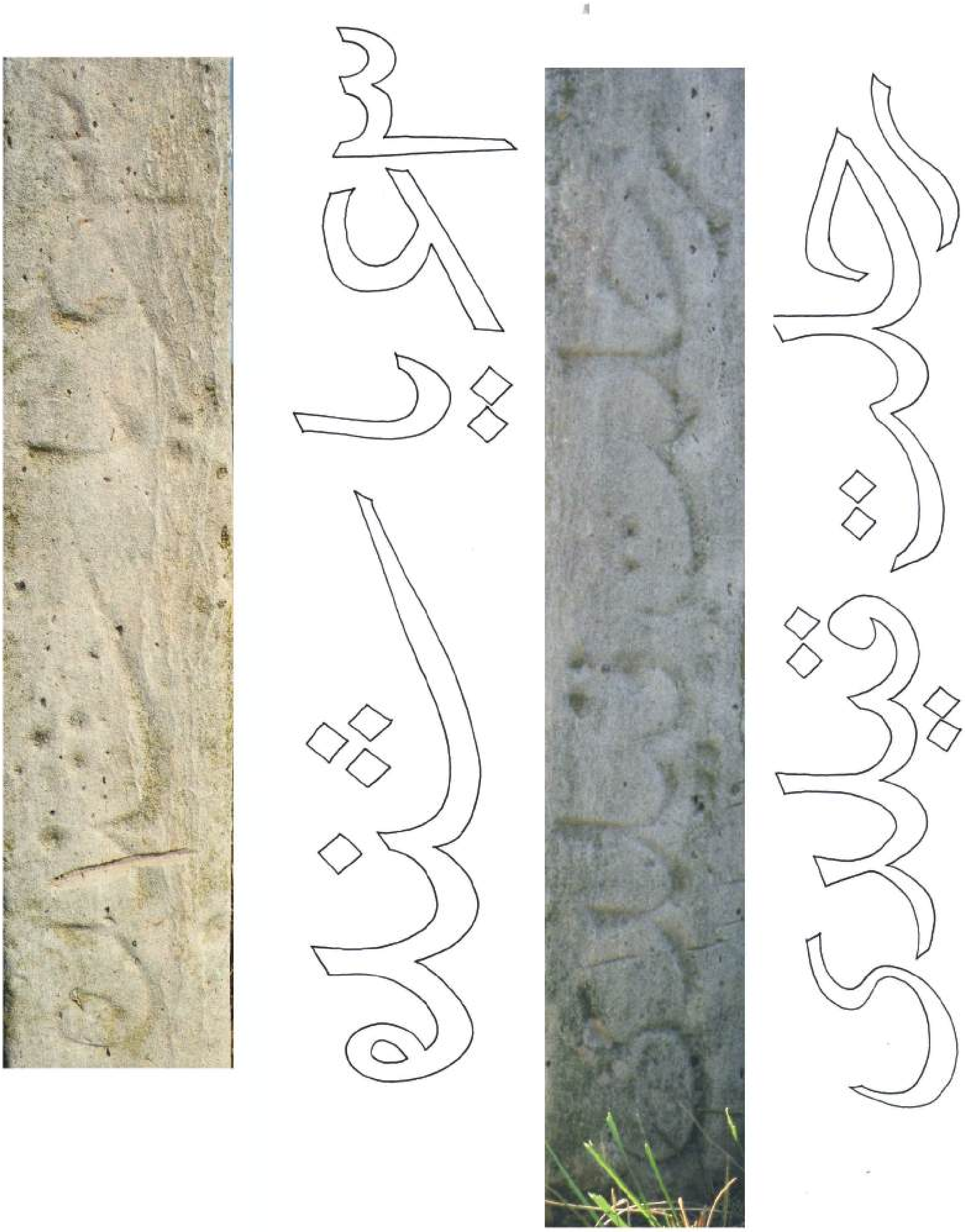

135=Б,Г
Эстәрлетамак районы, Бүреказыган авылы

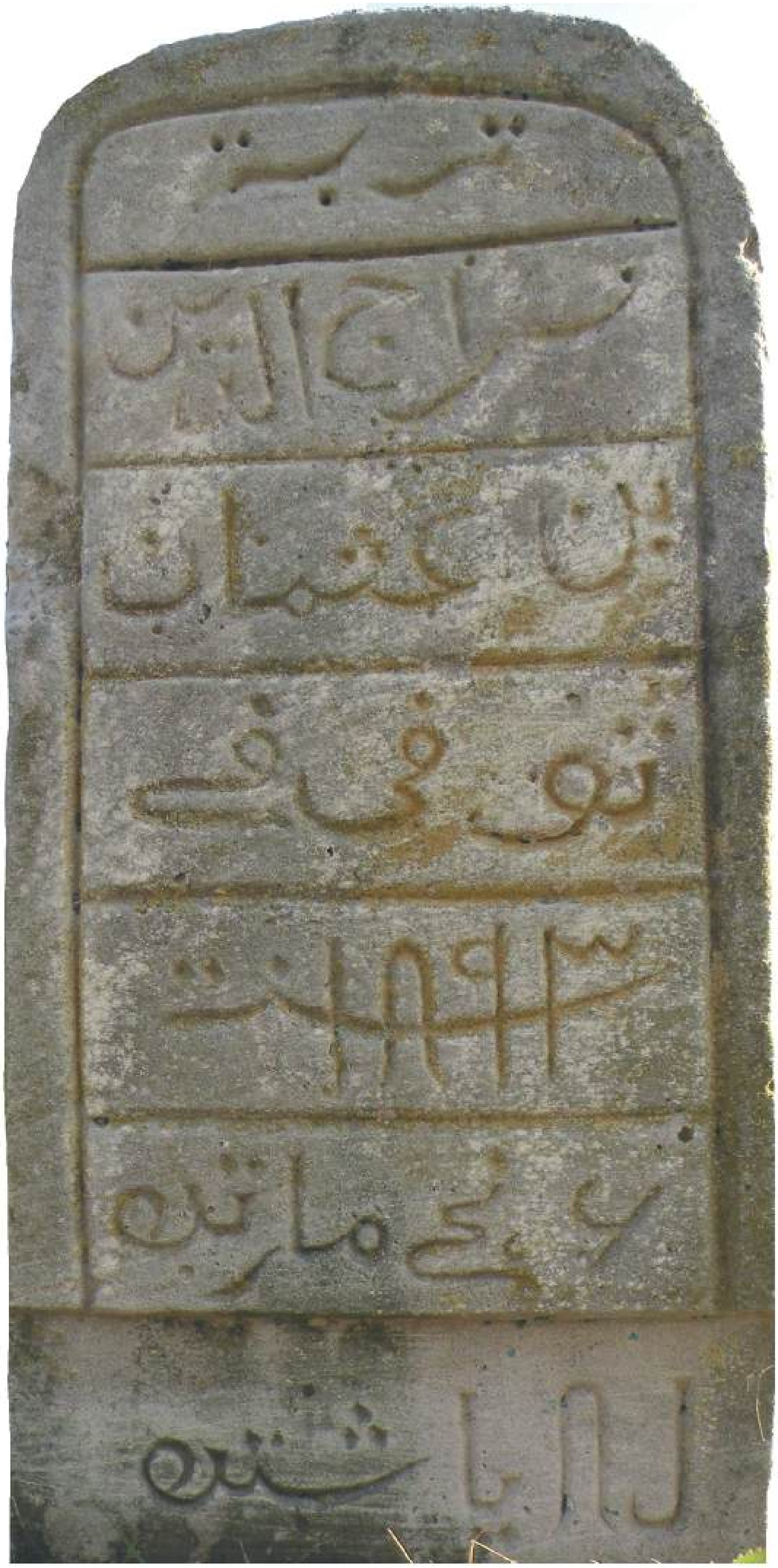

136

Эстәрлетамак районы, Бүреказыган авылы

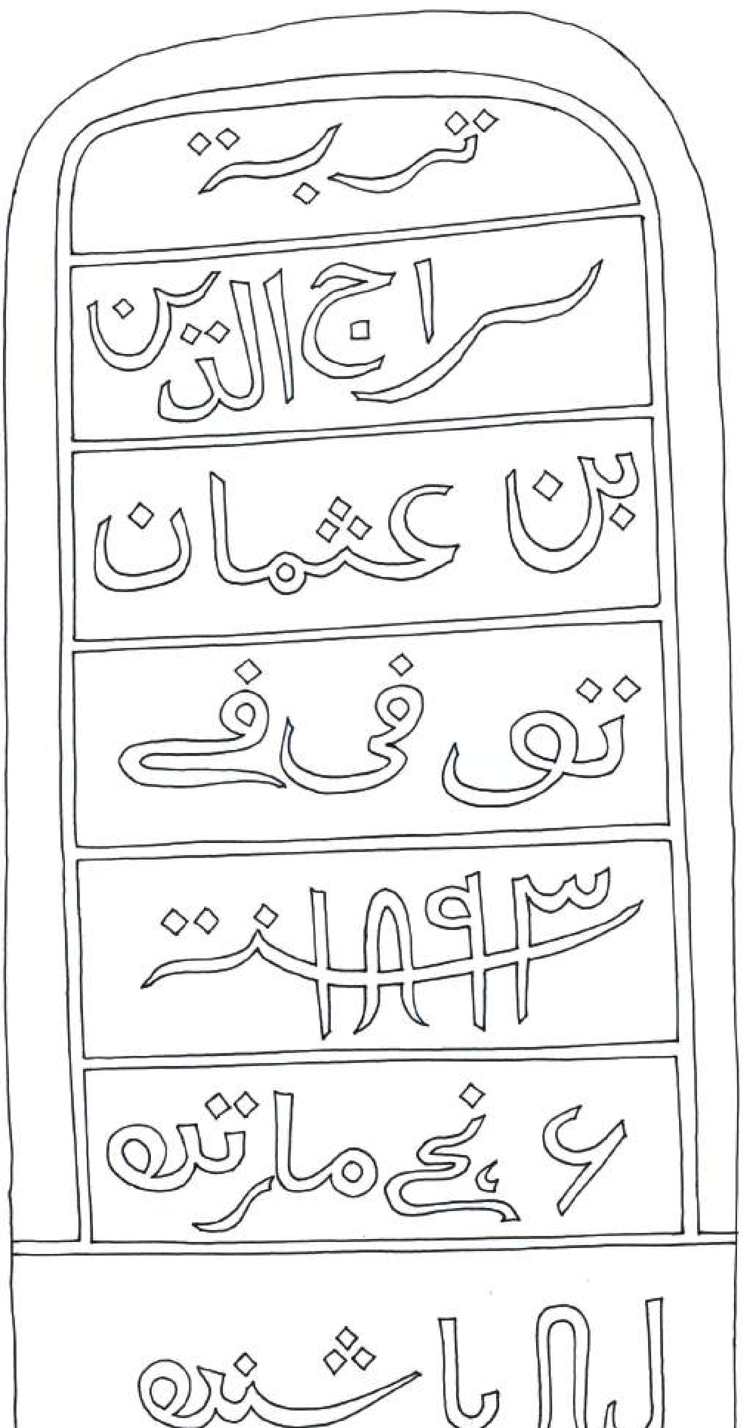

136
Эстәрлетамак районы, Бүреказыган авылы

137
Эстәрлетамак районы,
Бүреказыган авылы

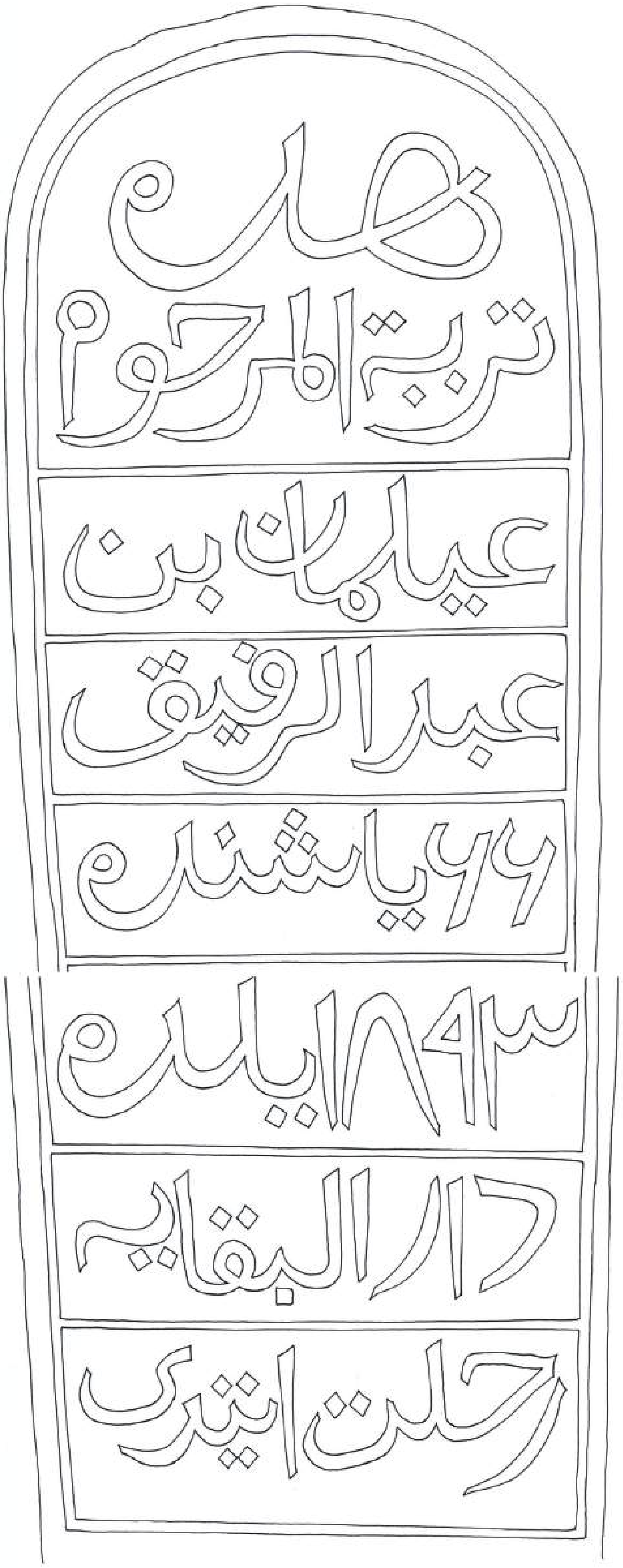

137
Эстәрлетамак районы, Бүреказыган авылы

138
Эстәрлетамак районы,
Бүреказыган авылы

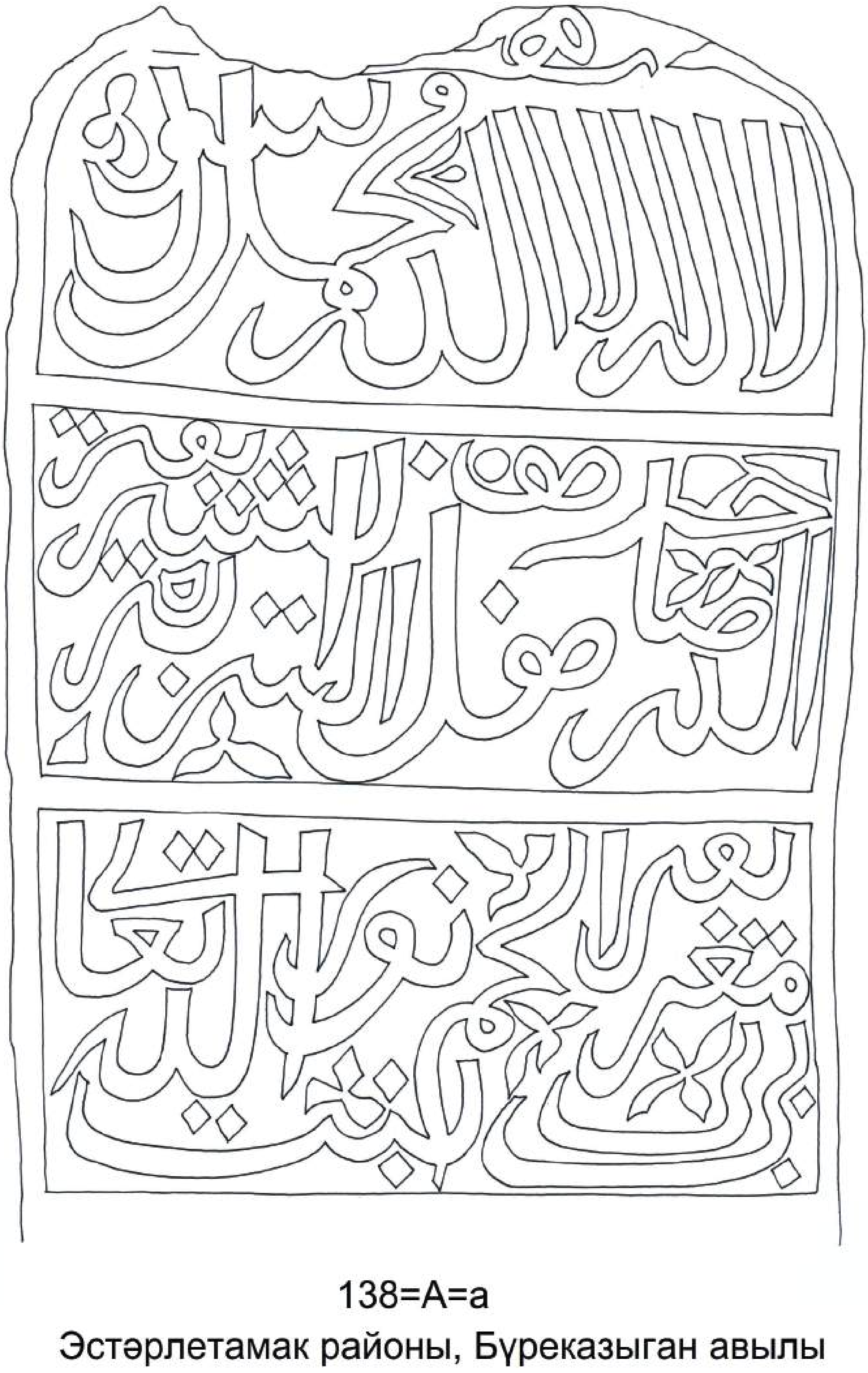

138=А=а

Эстәрлетамак районы, Бүреказыган авылы

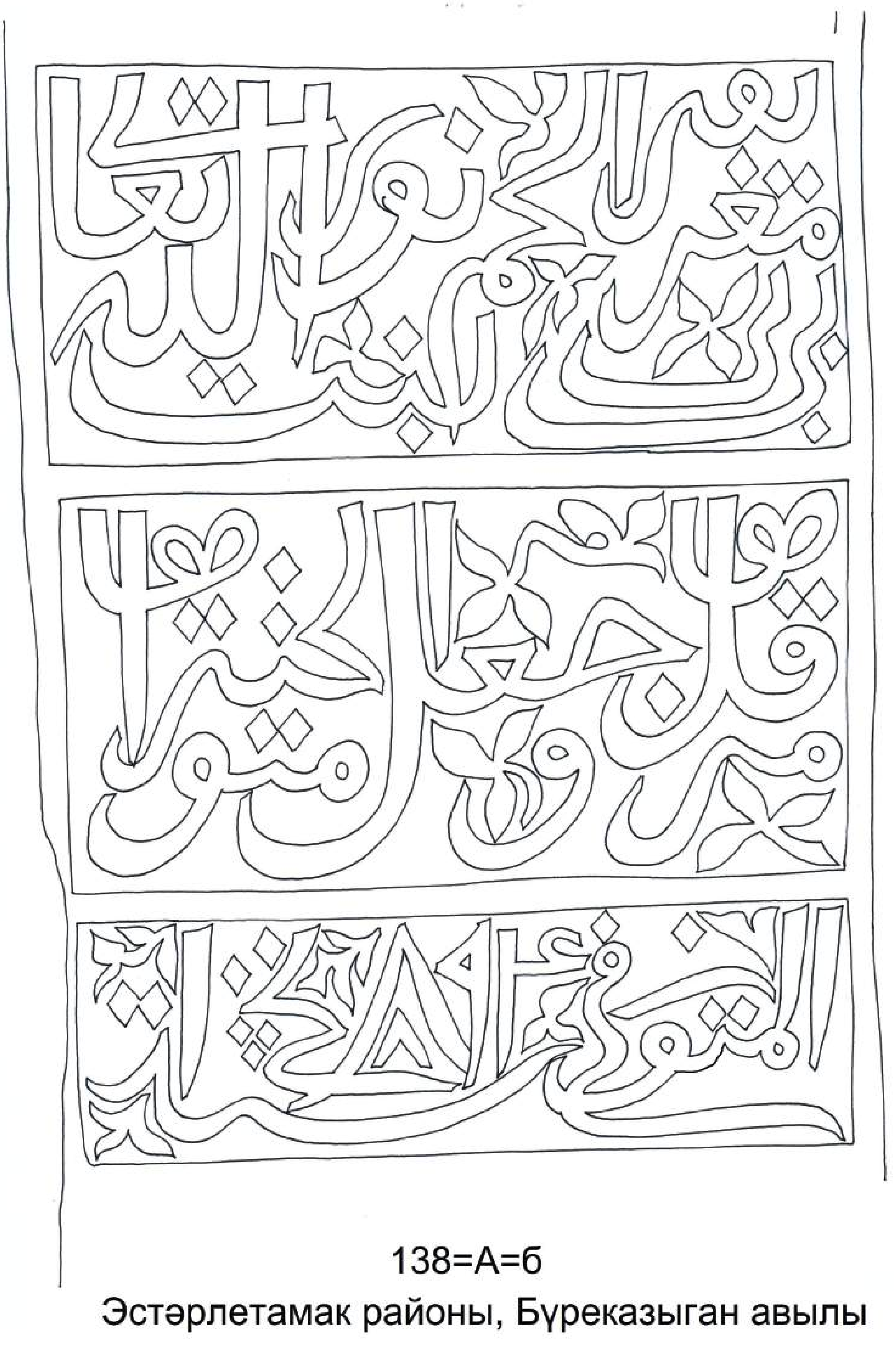

138=А=б

Эстәрлетамак районы, Бүреказыган авылы

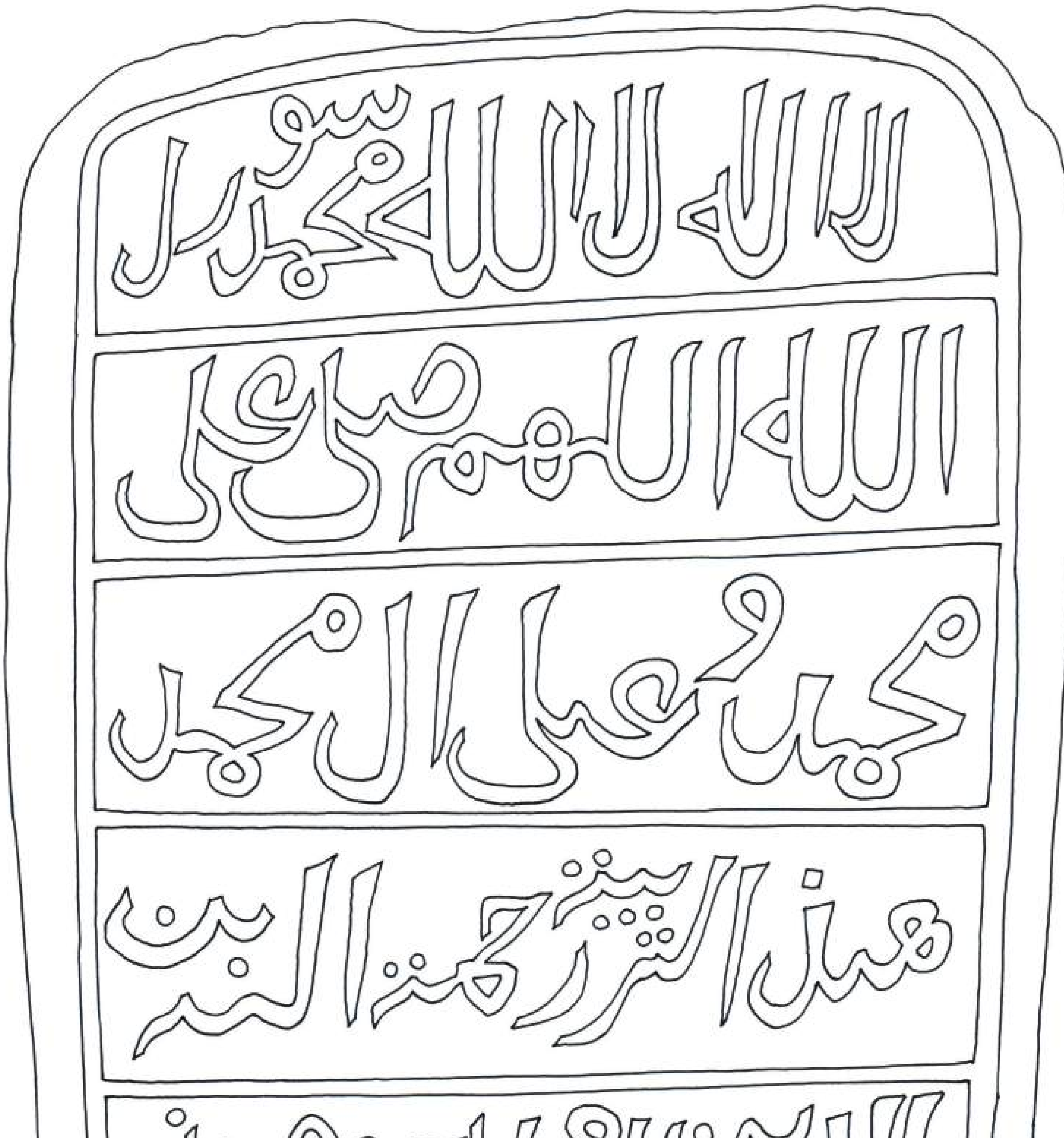

139=A=a

Эстәрлетамак районы, Бүреказыган авылы

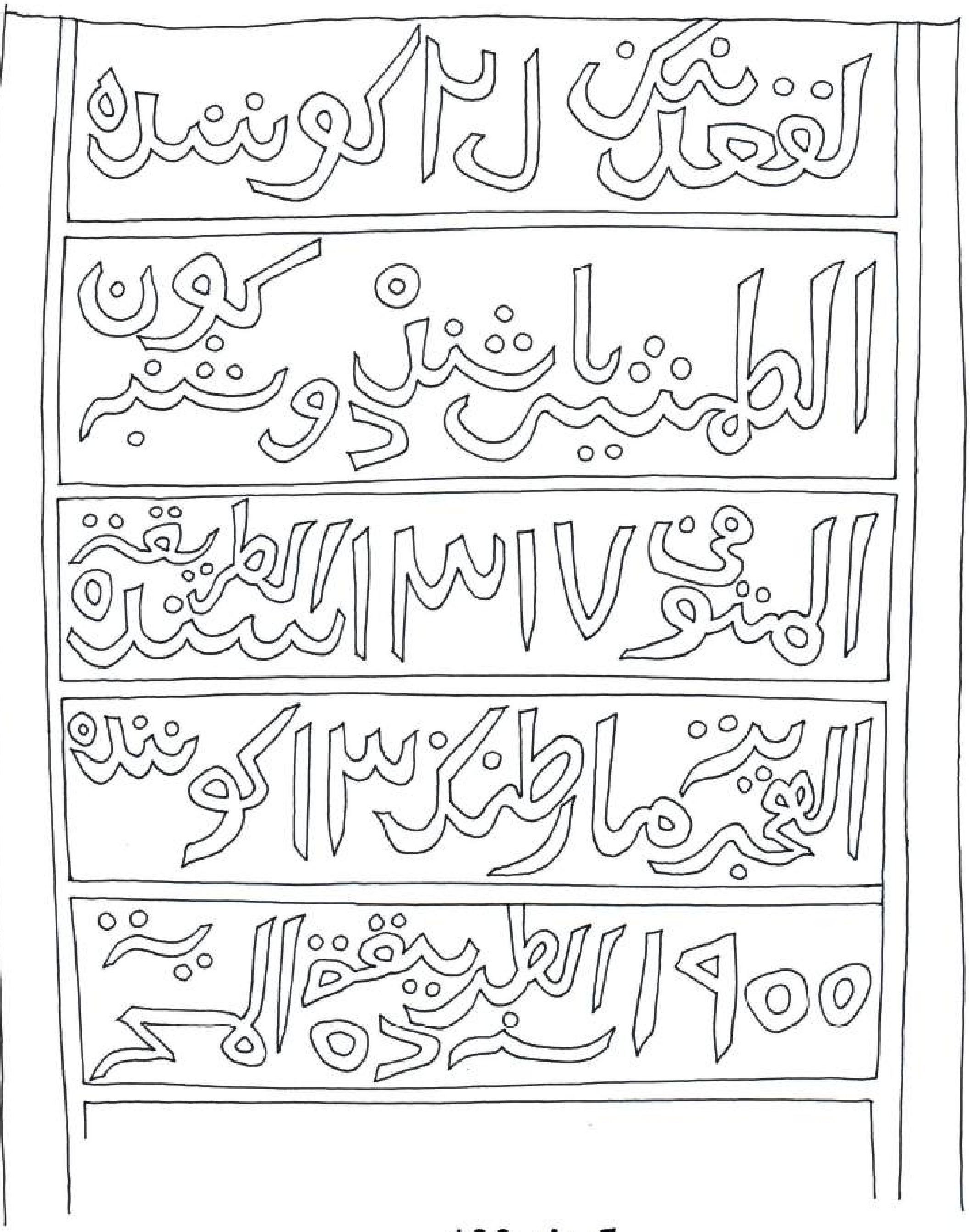

139=А=б

Эстәрлетамак районы, Бүреказыган авылы

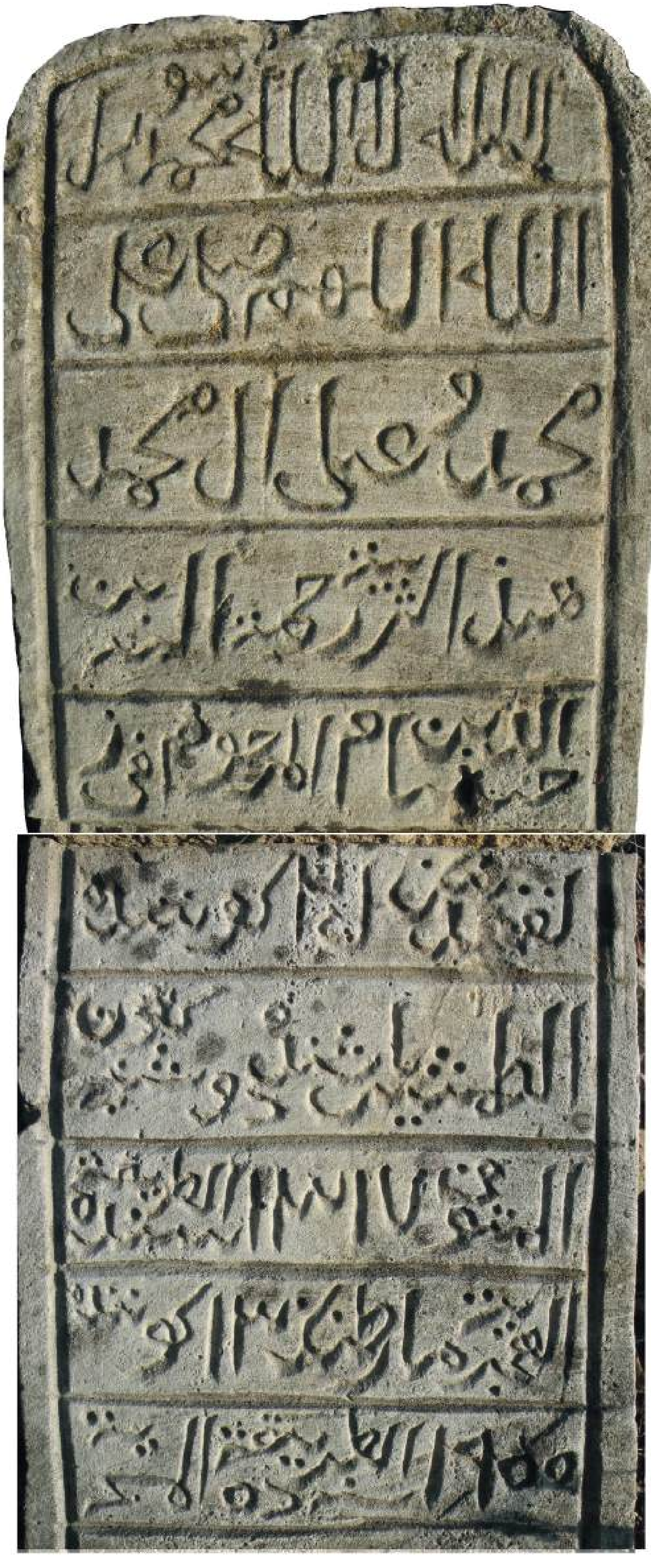

139=А=б
Эстәрлетамак районы, Бүреказыган авылы

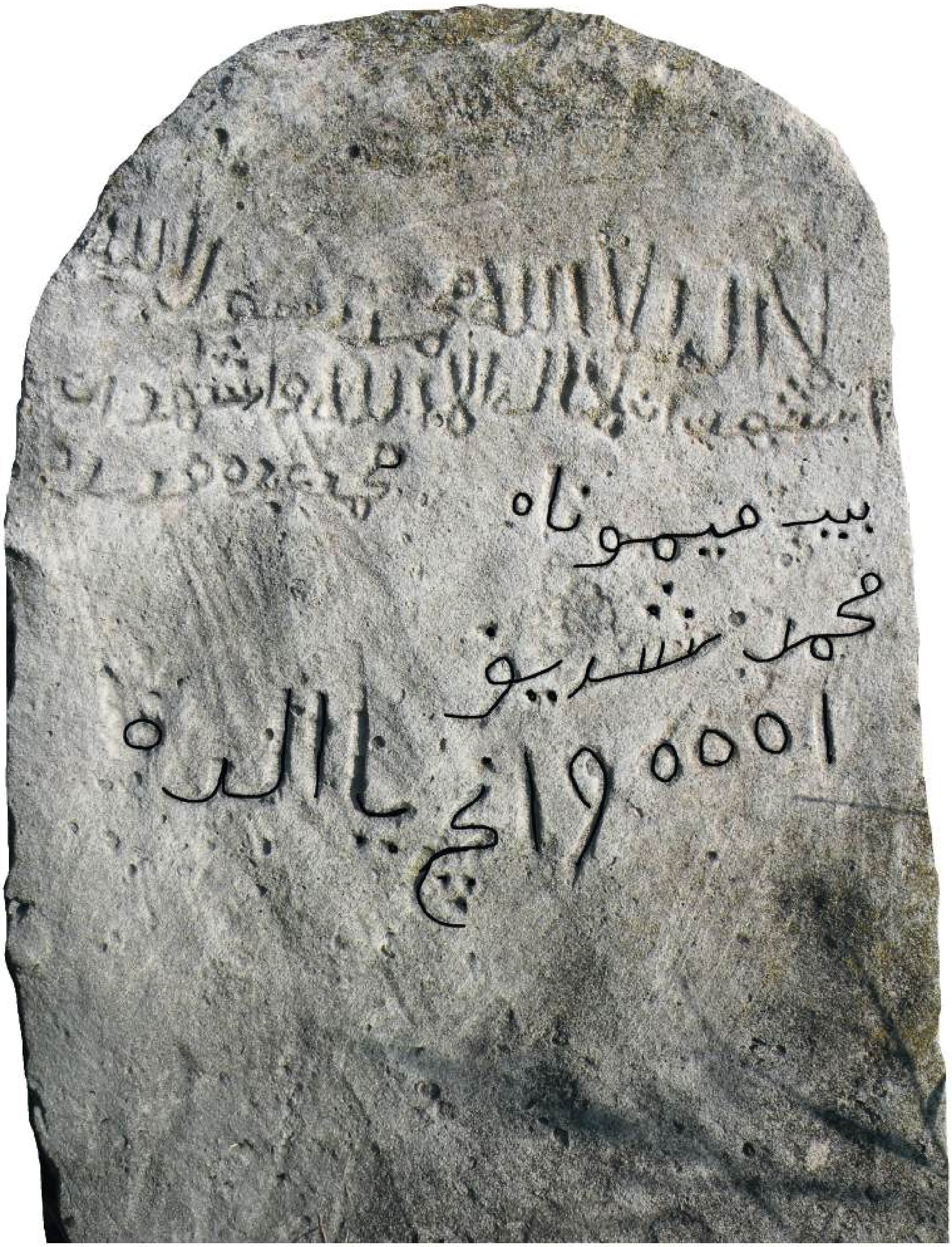

140
Эстәрлетамак районы, Бүреказыган авылы

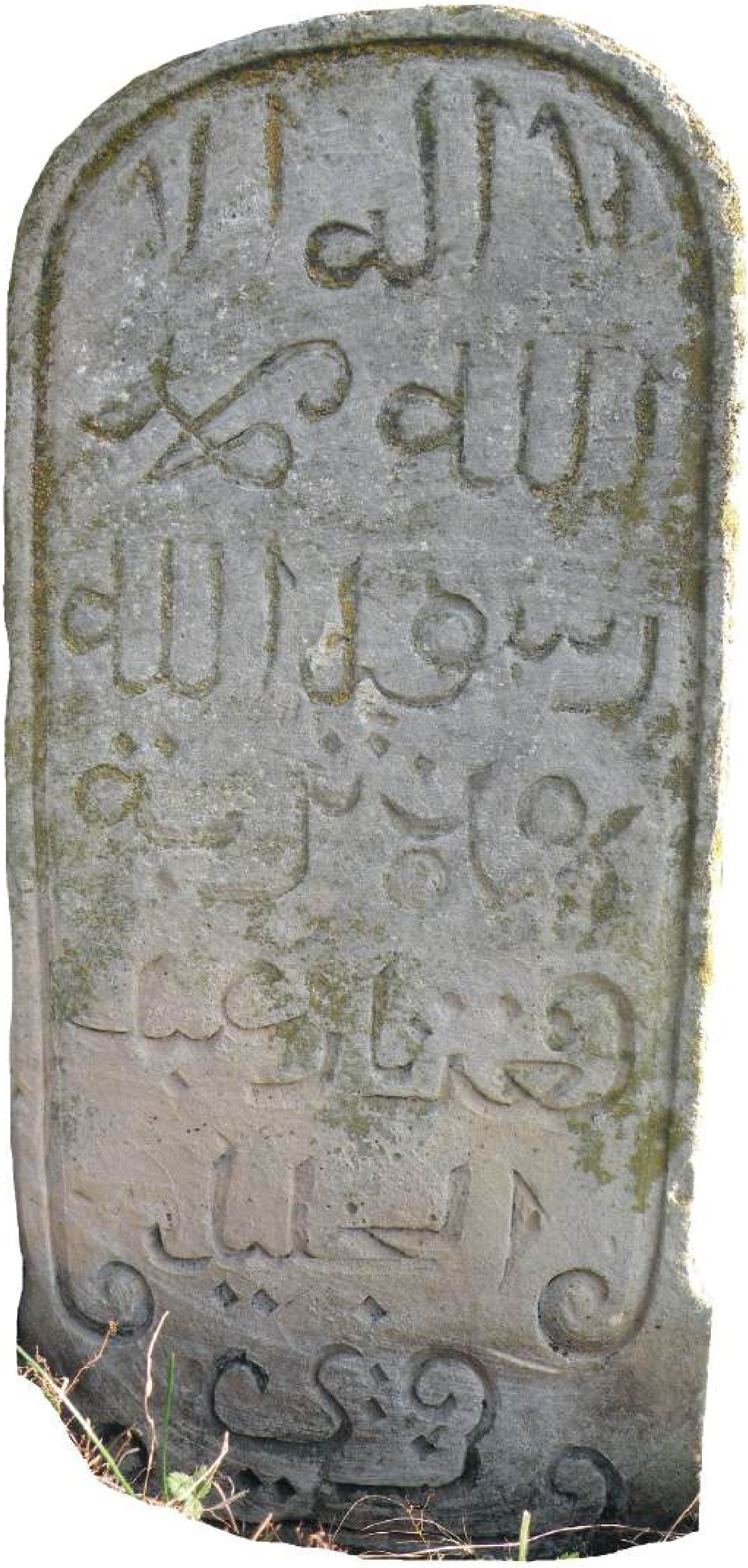

141
Эстәрлетамак районы, Бүреказыган авылы

141

Эстәрлетамак районы, Бүреказыган авылы

141=B

Эстәрлетамак районы, Бүреказыған авылы

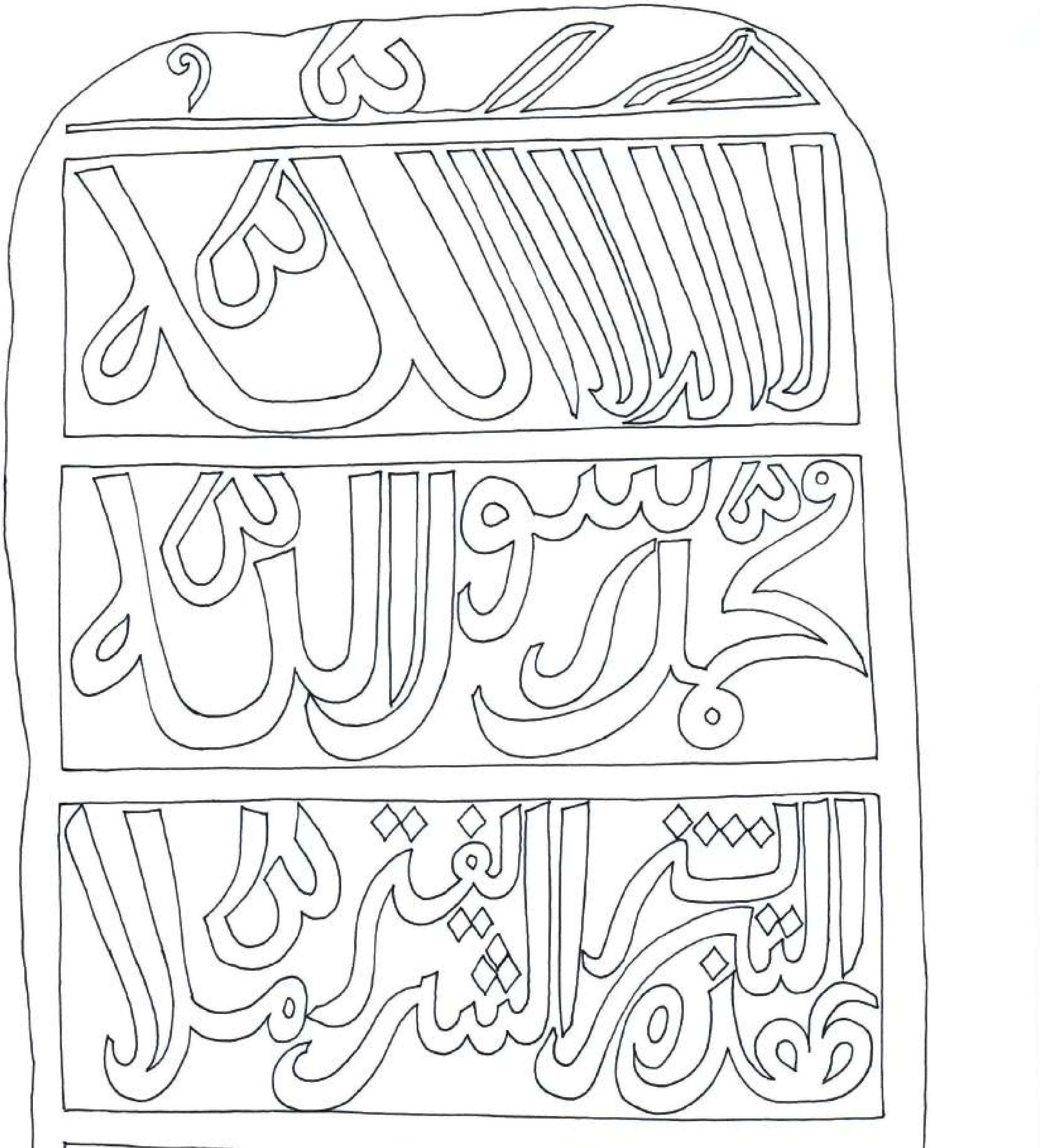

143=А=а

Эстәрлетамак районы, Бүрекаҙыған авылы

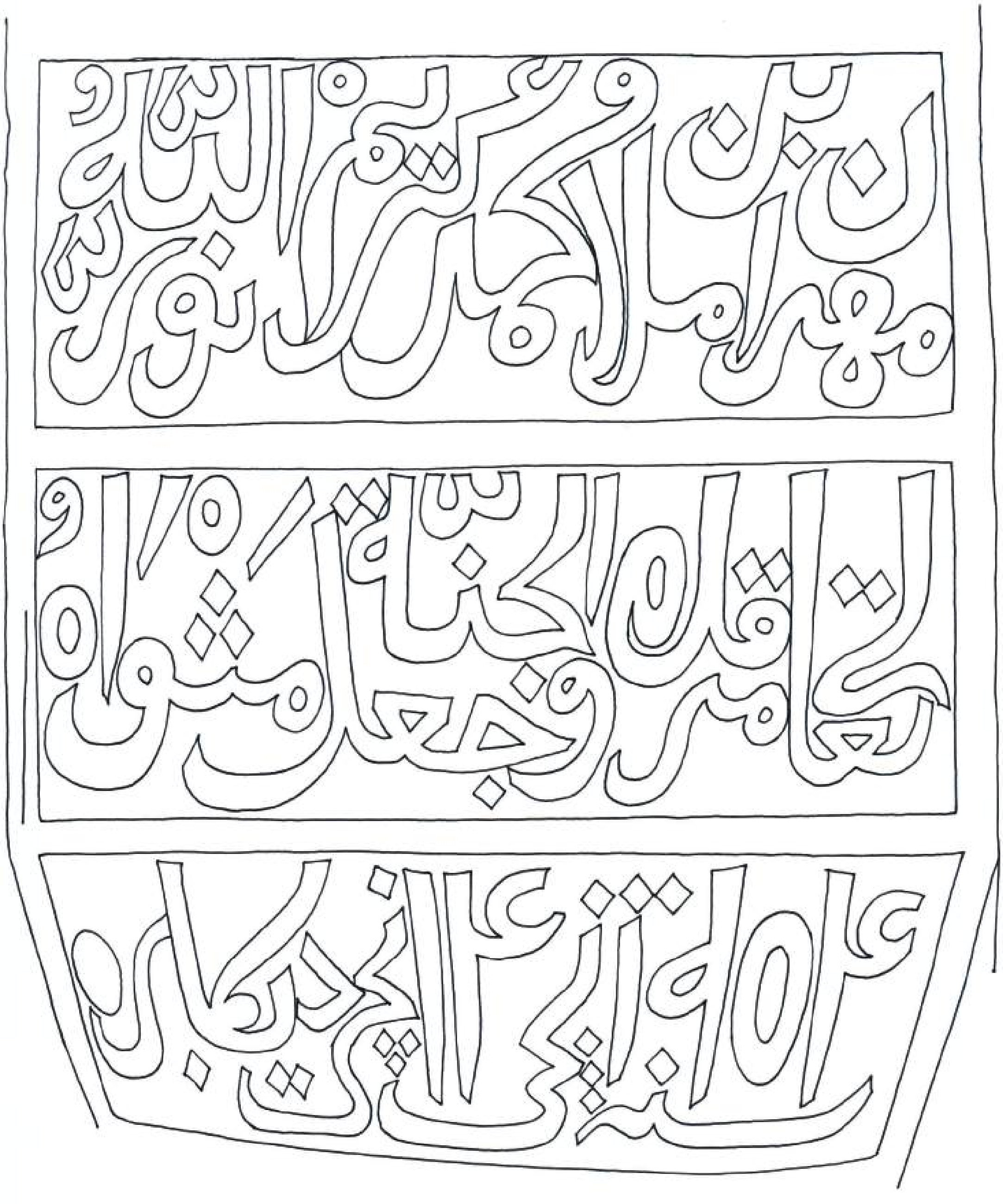

143=А=б

Эстәрлетамак районы, Бүреказыган авылы

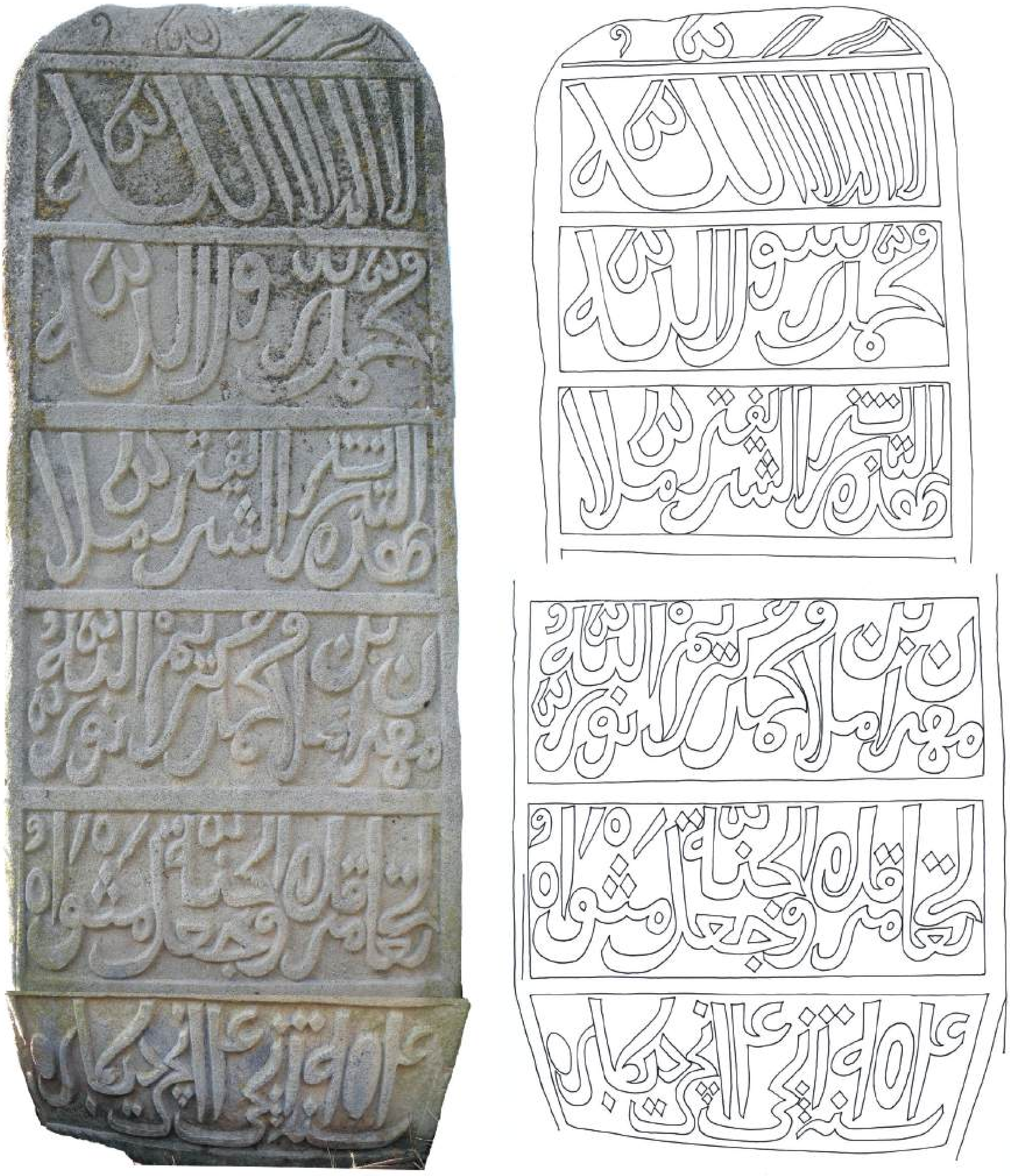

143=A

Эстәрлетамак районы, Бүреказыган авылы

143=А=а

Эстәрлетамак районы, Бүреказыган авылы

143=А=б
Эстәрлетамак районы, Бүреказыган авылы

144=А,Б

Эстәрлетамак районы, Бүреказыган авылы

144=В,Г

Эстәрлетамак районы, Бүреказыган авылы

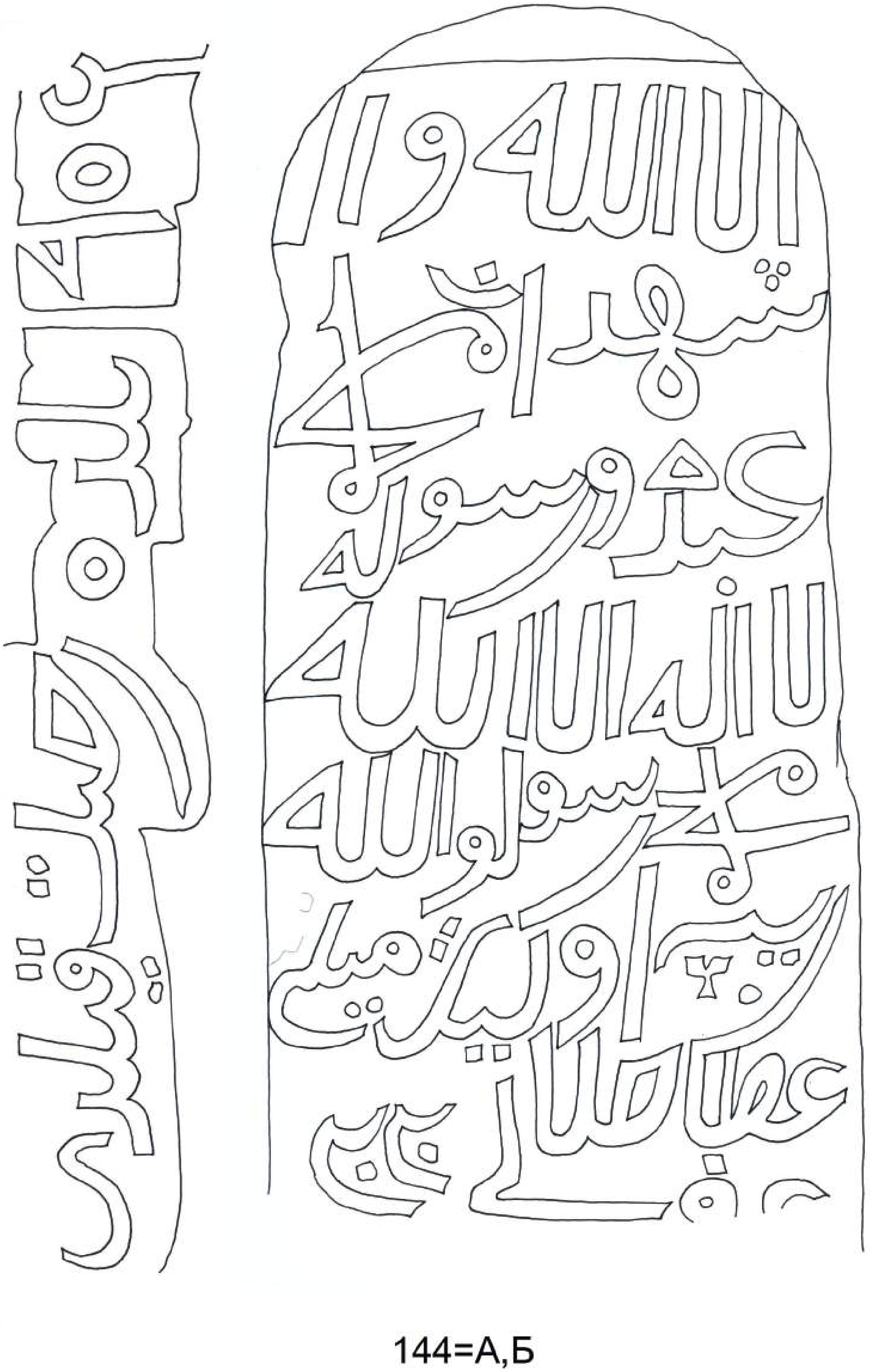

144=А,Б

Эстәрлетамак районы, Бүреказыган авылы

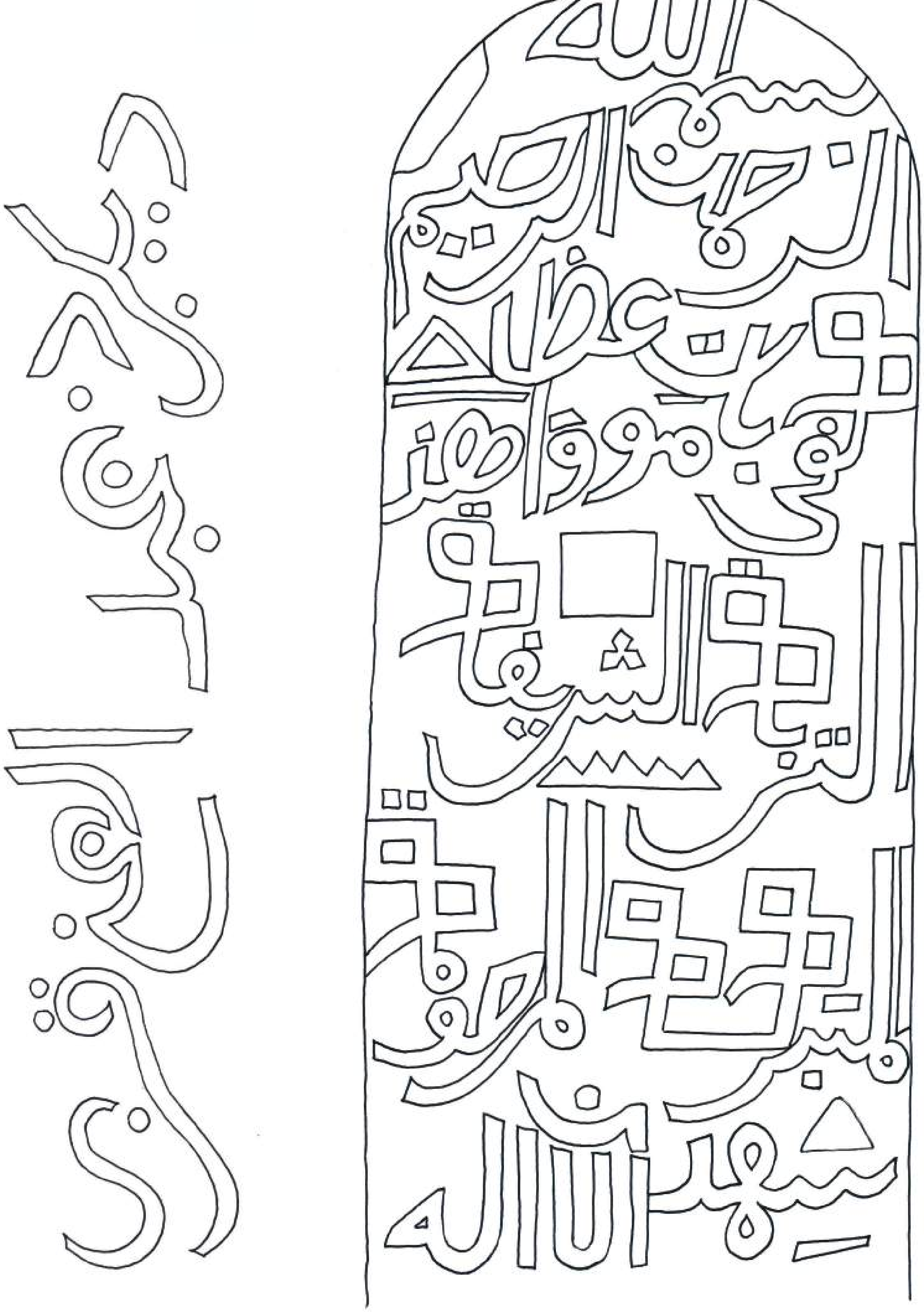

144=В,Г

Эстәрлетамак районы, Бүреказыган авылы

144=А
Эстәрлетамак
районы,
Бүреказыган
авылы

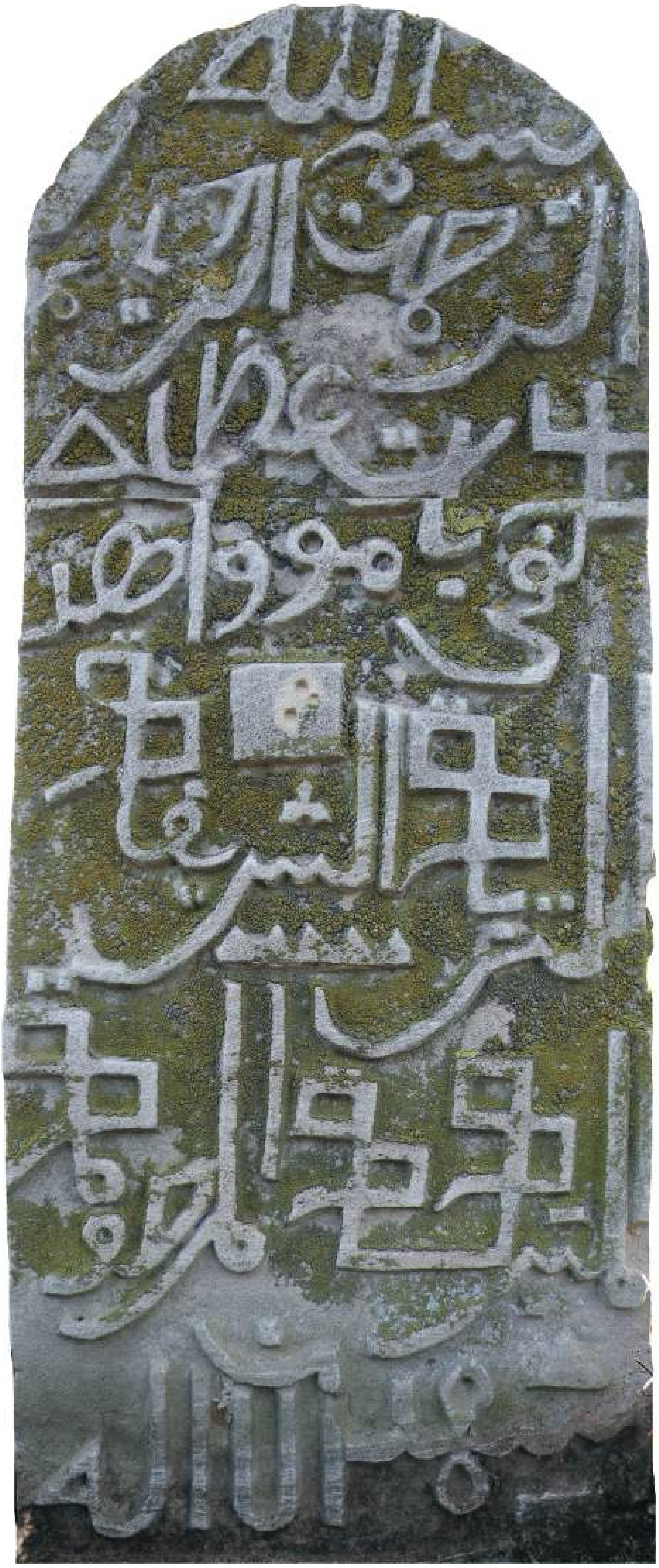

144=B
Эстәрлетамак
районы,
Бүреказыган
авылы

145=А=б

Эстәрлетамак районы, Бүреказыган авылы

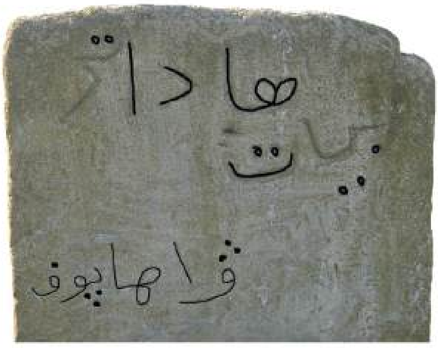

145=А=б
Эстәрлетамак районы, Бүреказыган авылы

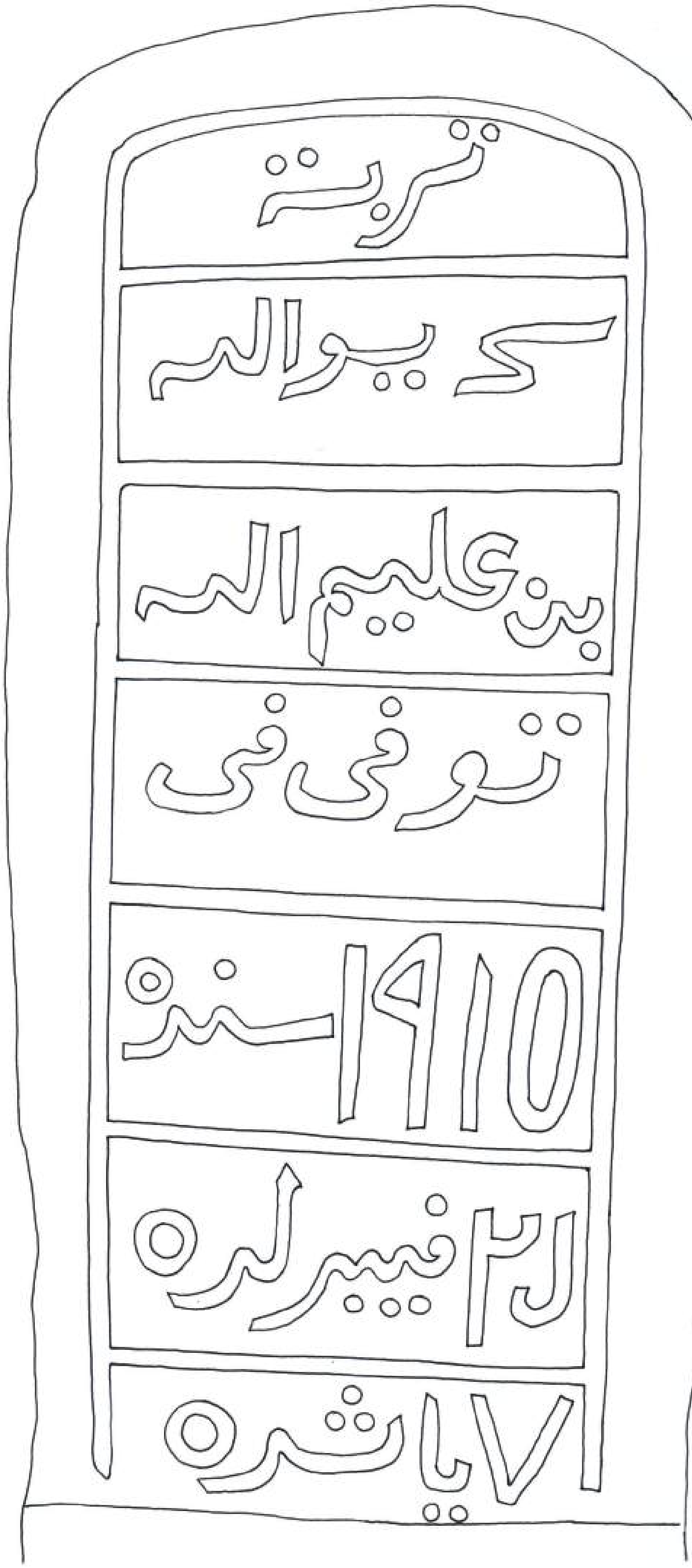

146
Эстәрлетамак районы, Бүреказыган авылы

146
Эстәрлетамак
районы,
Бүреказыган
авылы

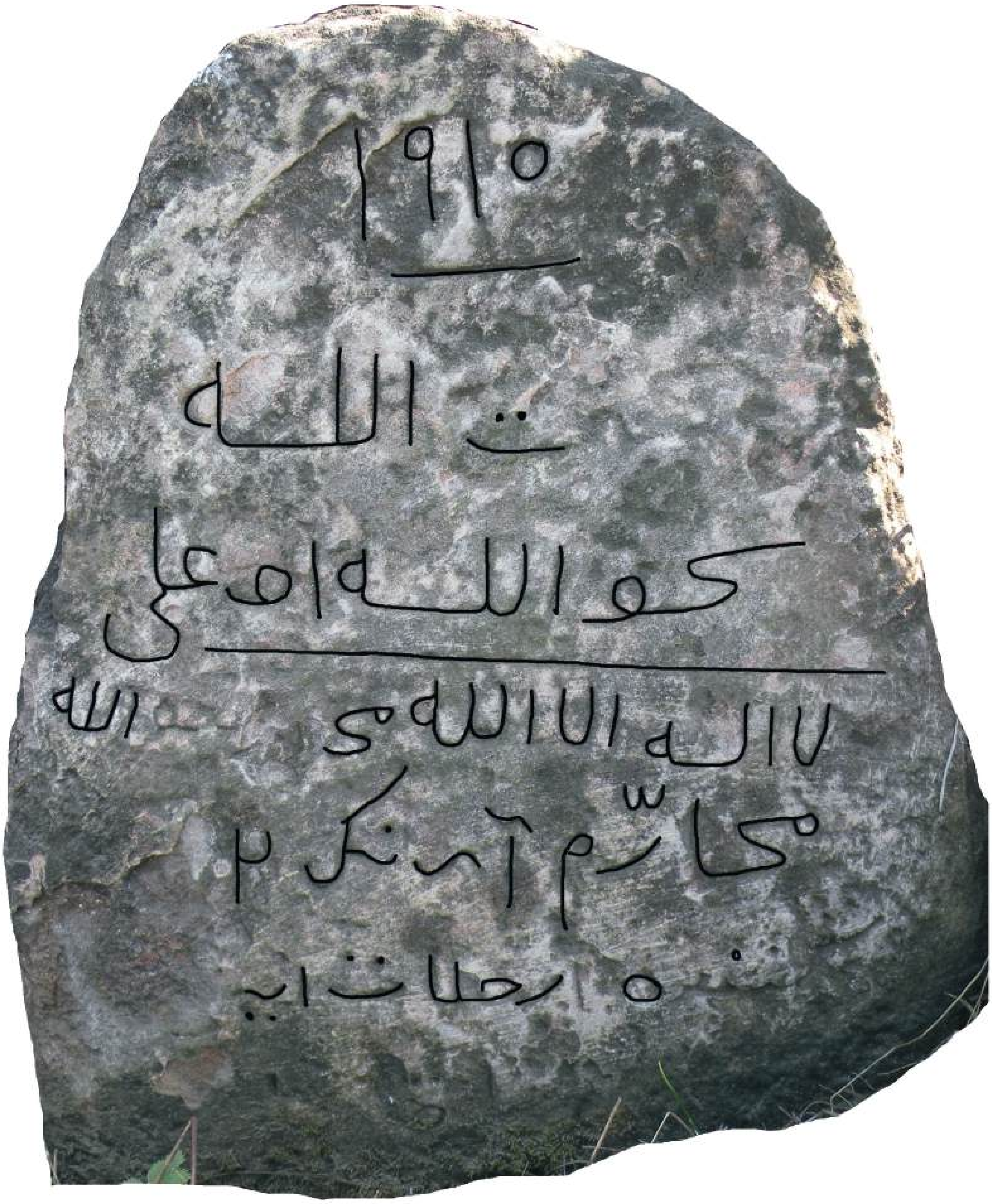

147
Эстәрлетамак районы, Бүреказыган авылы

148

Эстәрлетамак районы, Бүреказыган авылы

149
Эстәрлетамак районы, Бүреказыган авылы

149=А=а

Эстәрлетамак районы, Бүреказыган авылы

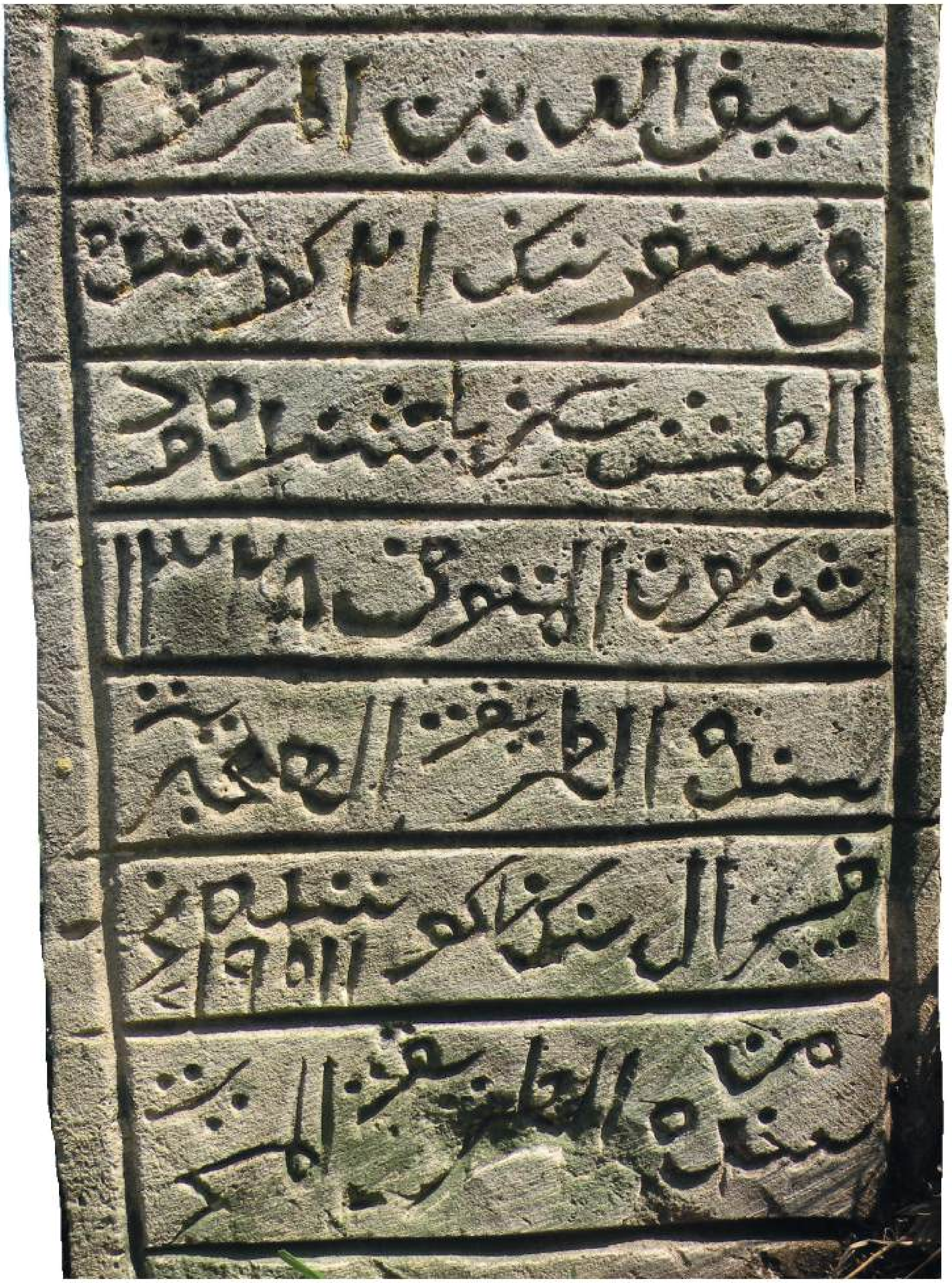

149=А=б

Эстәрлетамак районы, Бүреказыган авылы

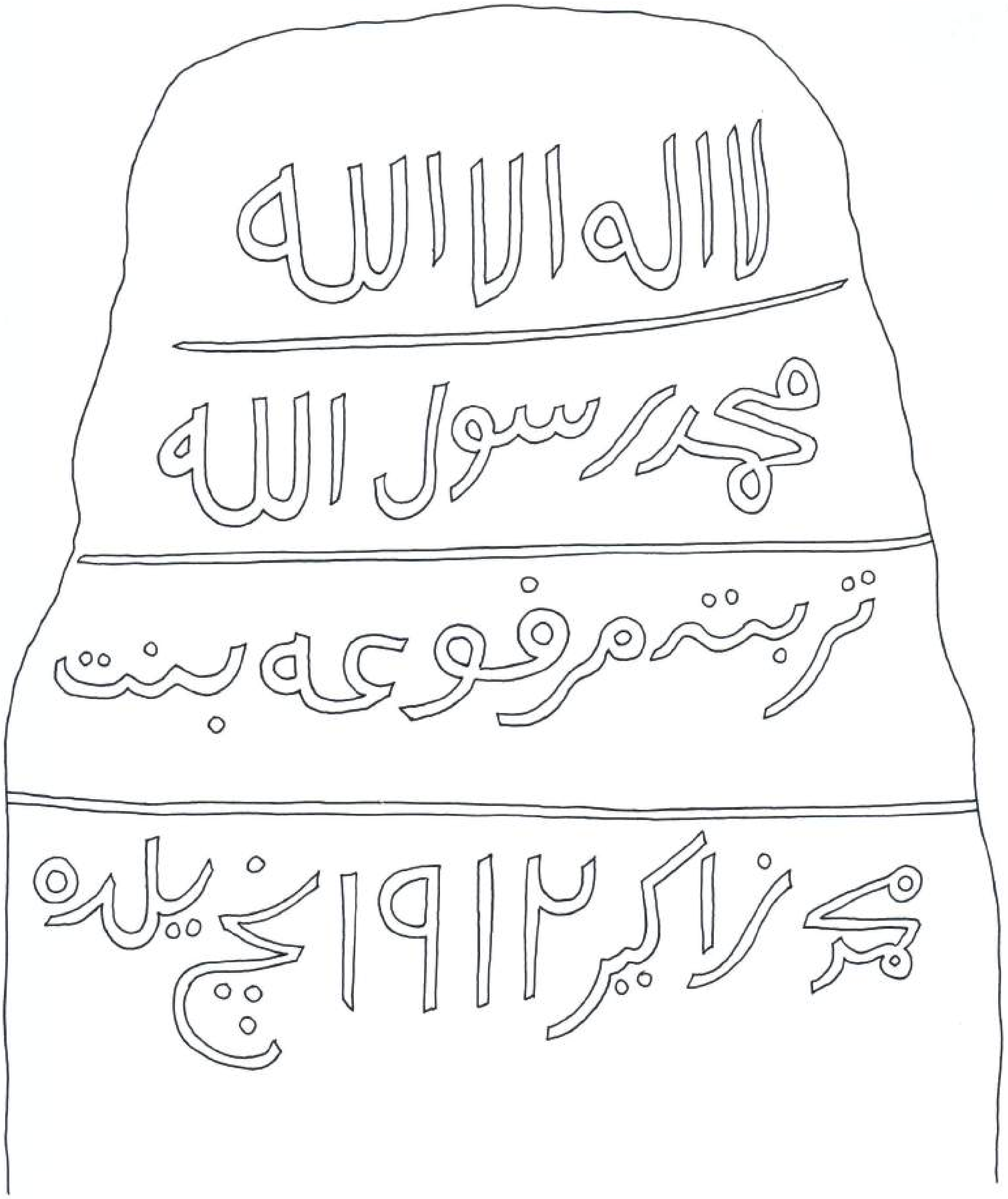

150

Эстәрлетамак районы, Бүреказыган авылы

150

Эстәрлетамак районы, Бүреказыган авылы

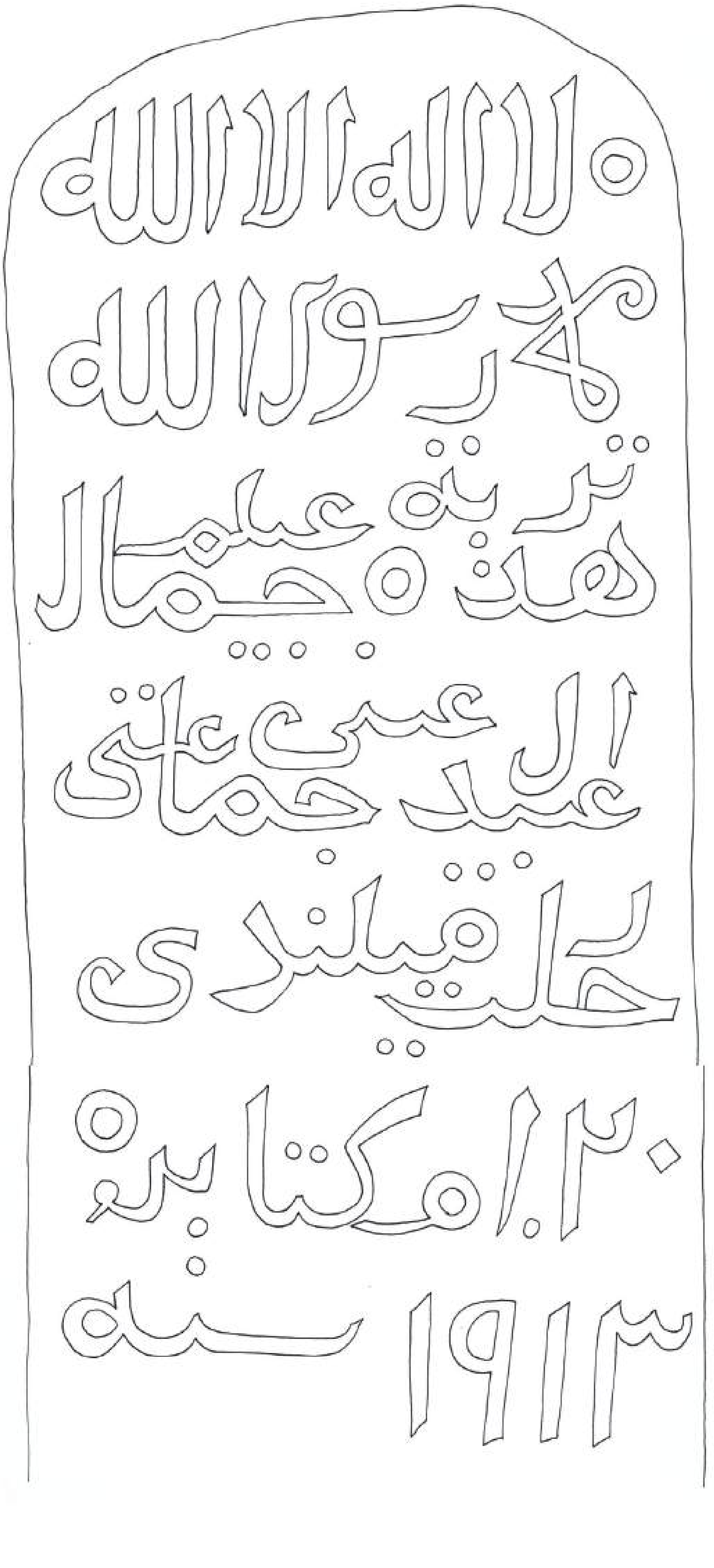

151
Эстәрлетамак
районы,
Бүреказыған
авылы

151 Эстәрлетамак районы, Бүреказыган авылы

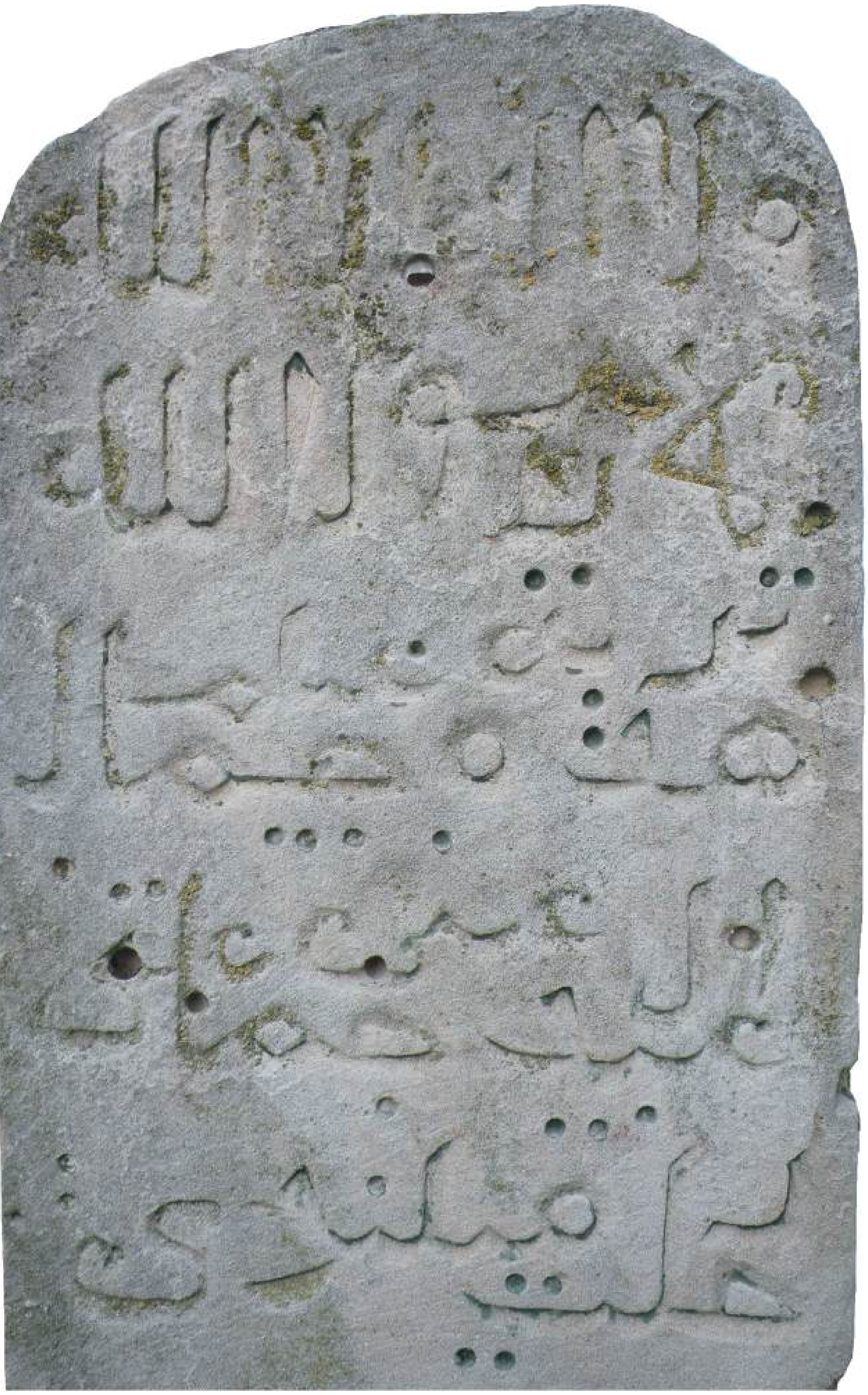

151=A=a

Эстәрлетамак районы, Бүреказыган авылы

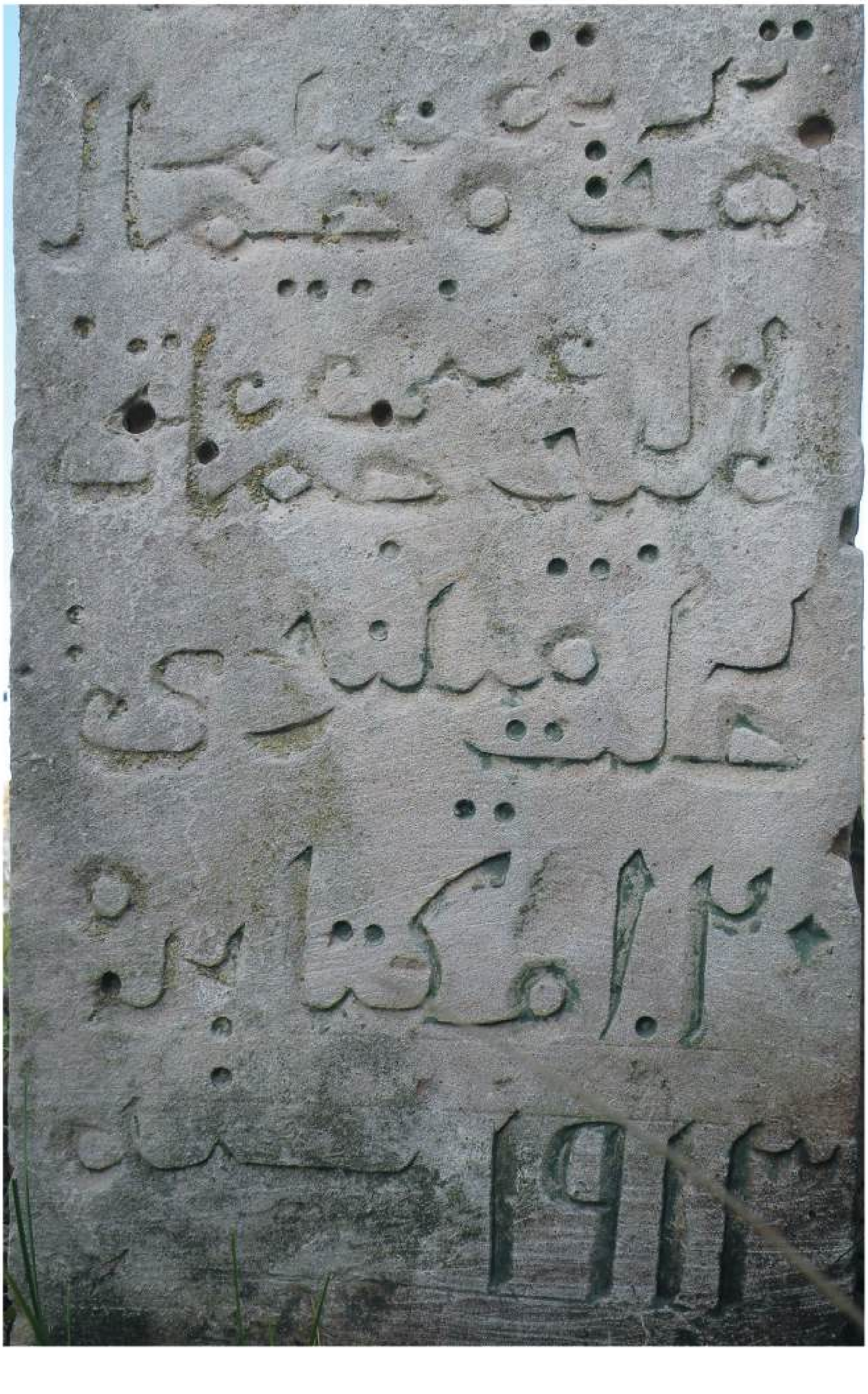

151=А=б

Эстәрлетамак районы, Бүреказыган авылы

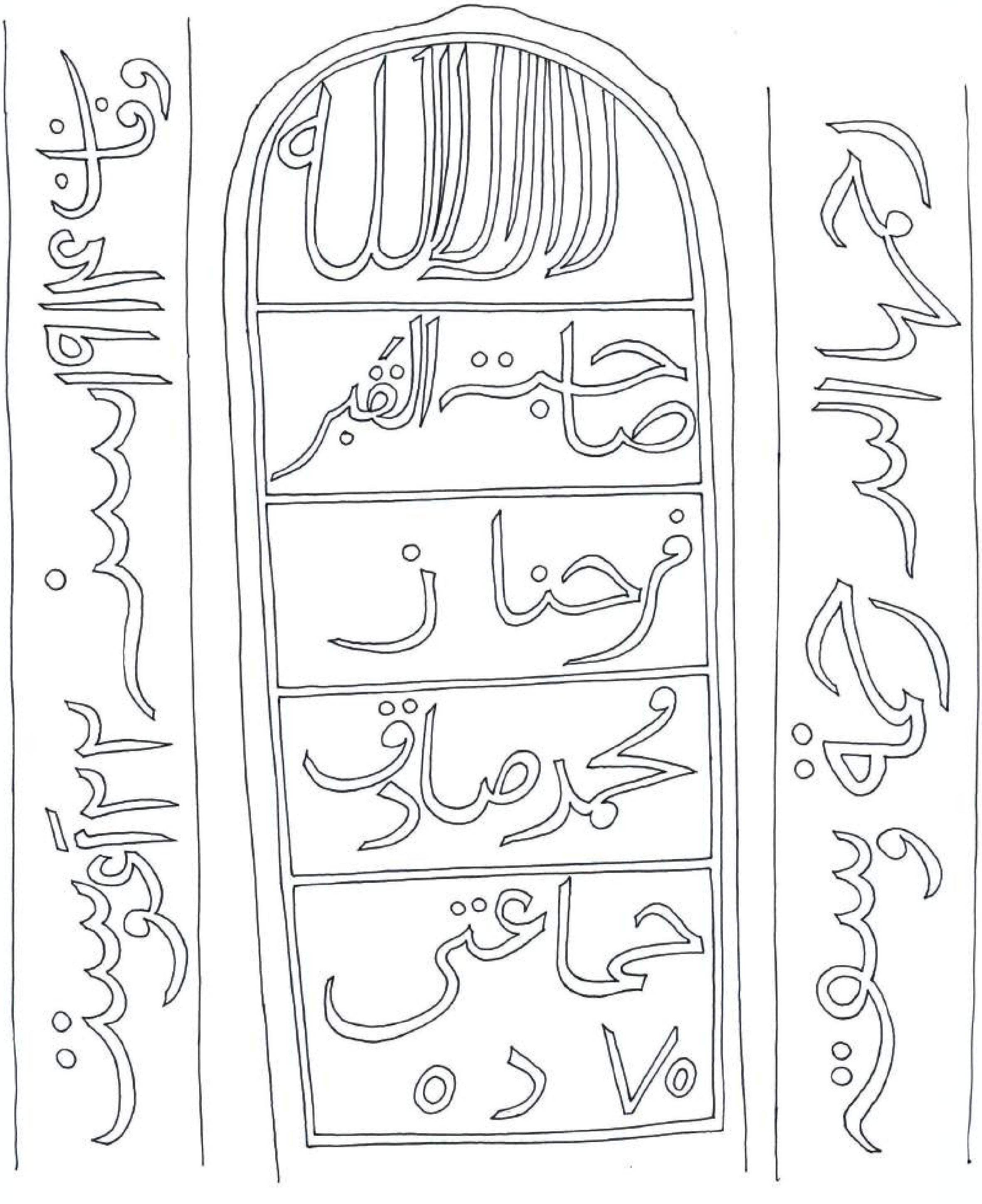

152

Эстәрлетамак районы, Бүреказыган авылы

152

Эстәрлетамак районы, Бүреказыган авылы

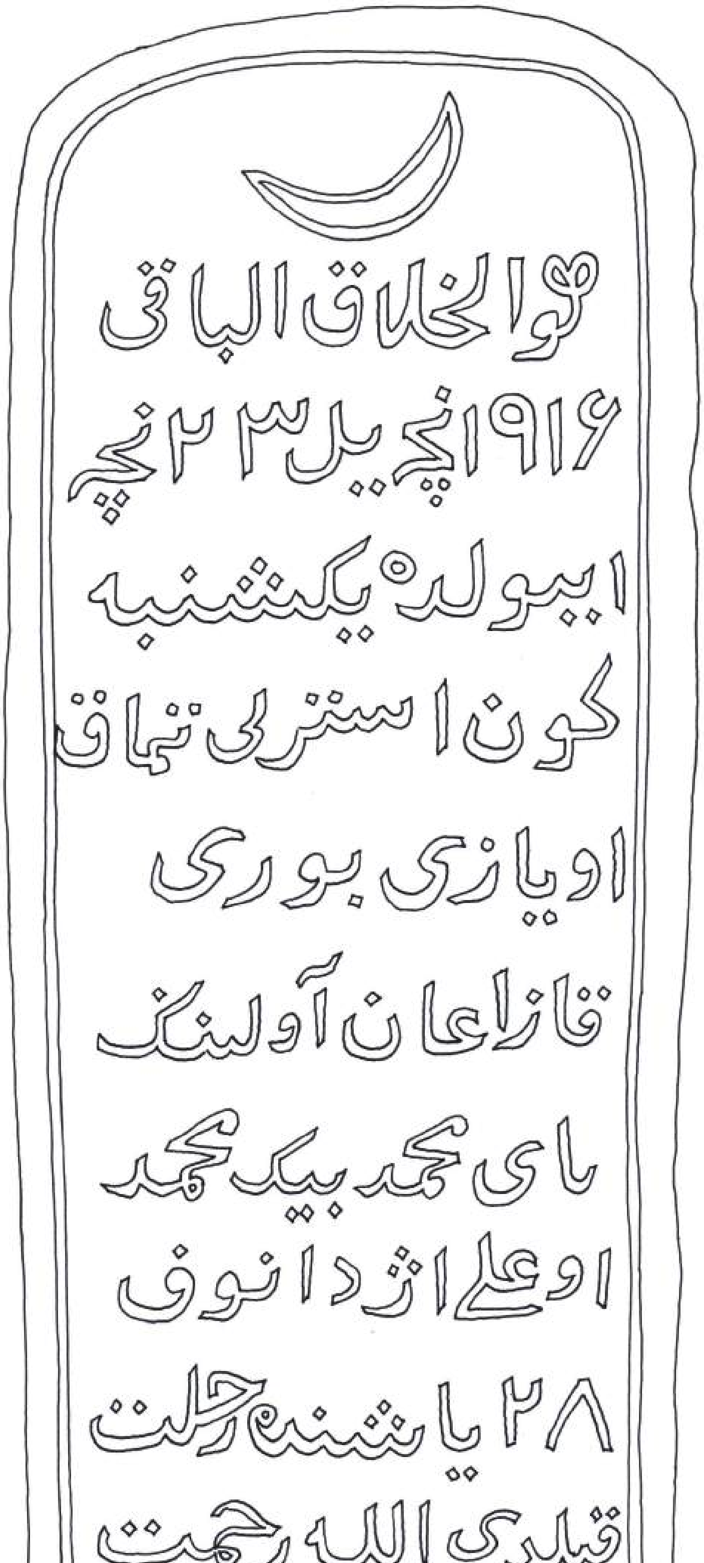

153
Эстәрлетамак районы, Бүреказыган авылы

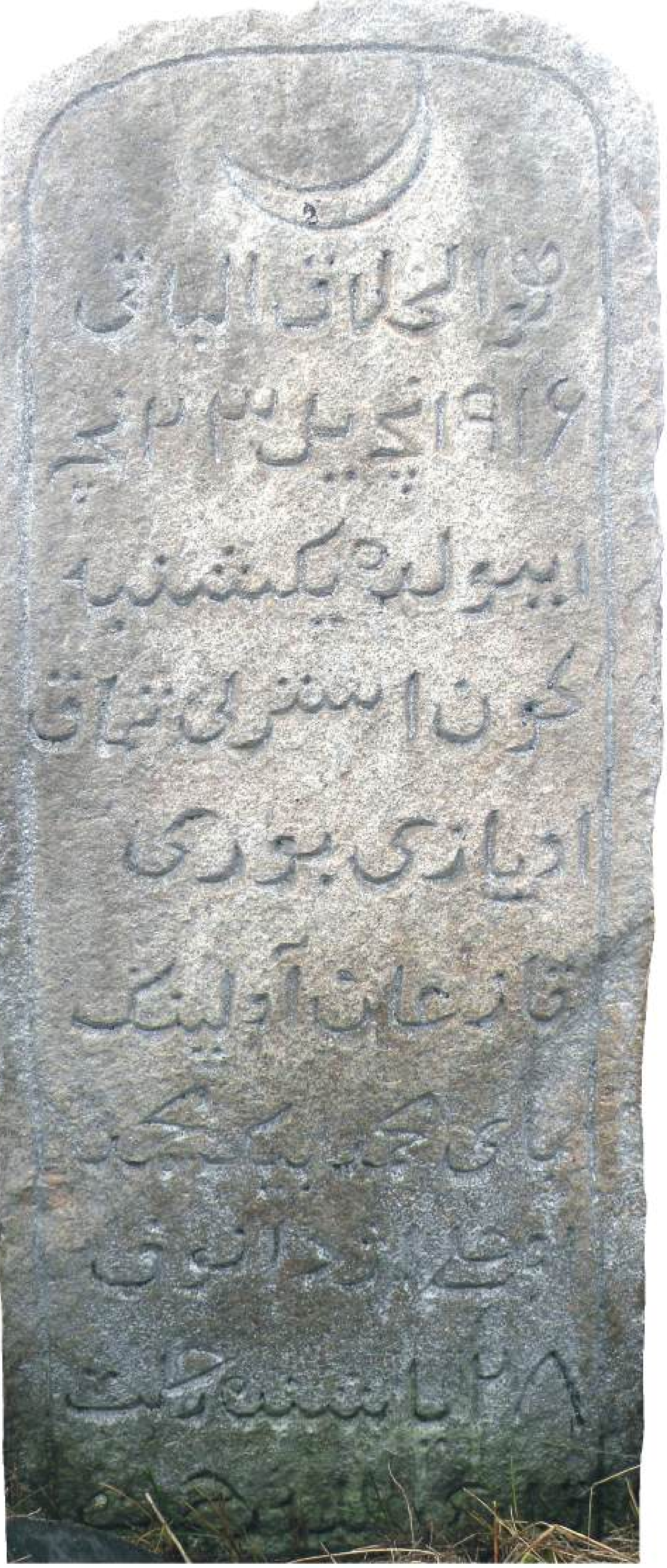

153
Эстәрлетамак
районы,
Бүреказыган
авылы

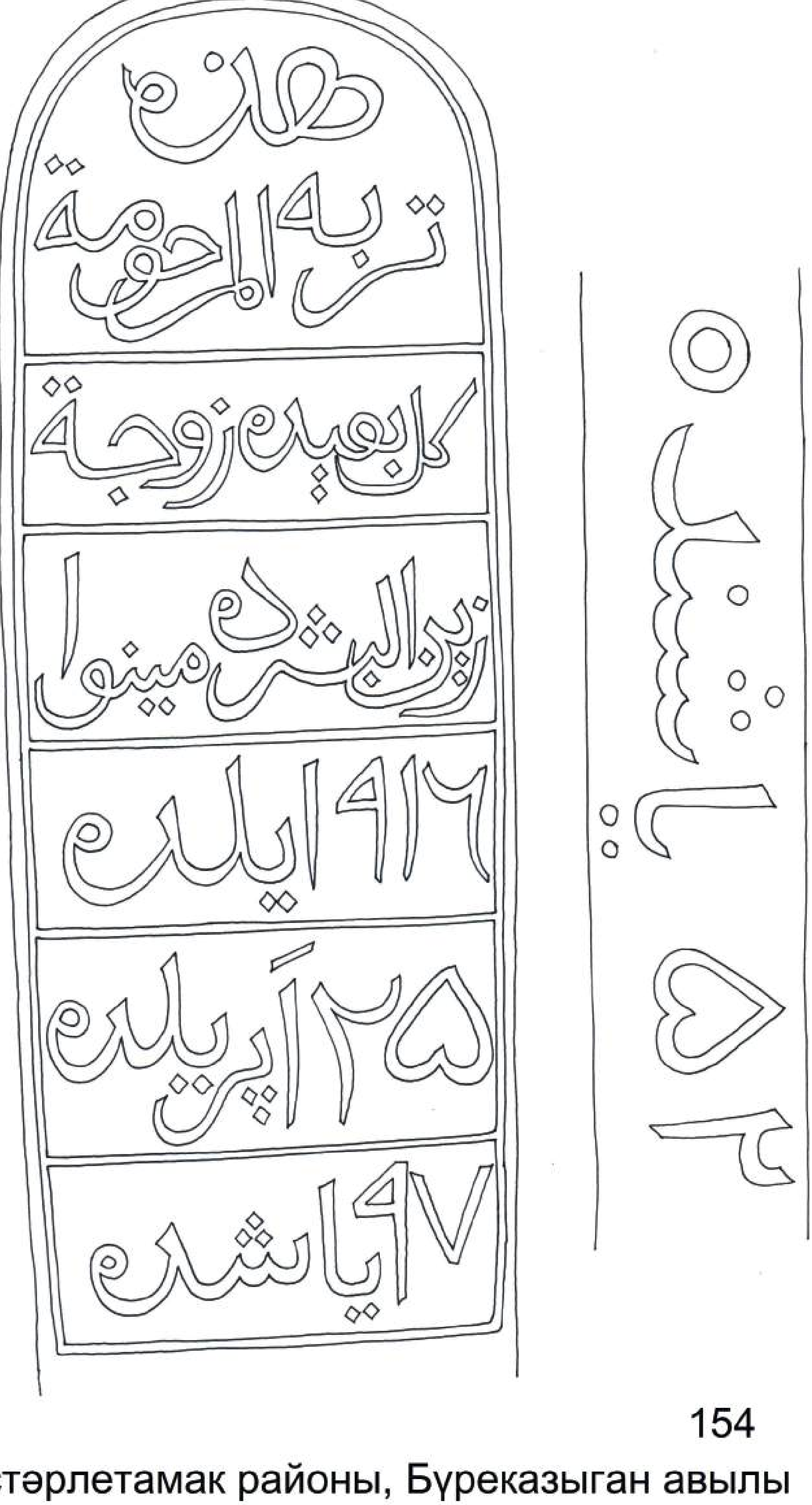

154

Эстәрлетамак районы, Бүреказыган авылы

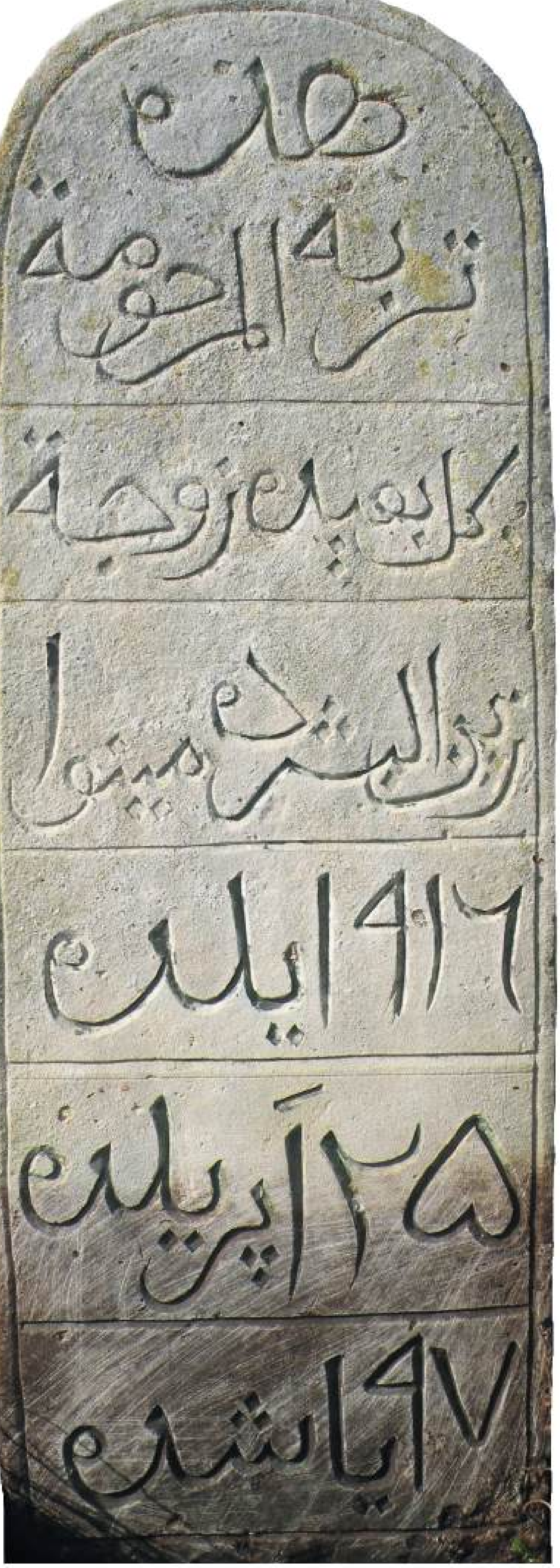

154

Эстәрлетамак районы, Бүреказыган авылы

155
Эстәрлетамак районы, Бүреказыган авылы

156 Эстәрлетамак районы, Бүреказыган авылы

157

Эстәрлетамак районы, Бүреказыган авылы

158
Эстәрлетамак
районы,
Бүреказыган
авылы

159

Эстәрлетамак районы, Бүреказыган авылы

160

Эстәрлетамак районы, Бүреказыган авылы

161=А,Б

Эстәрлетамак районы, Бүреказыган авылы

161=А,Б
Эстәрлетамак районы, Бүреказыган авылы

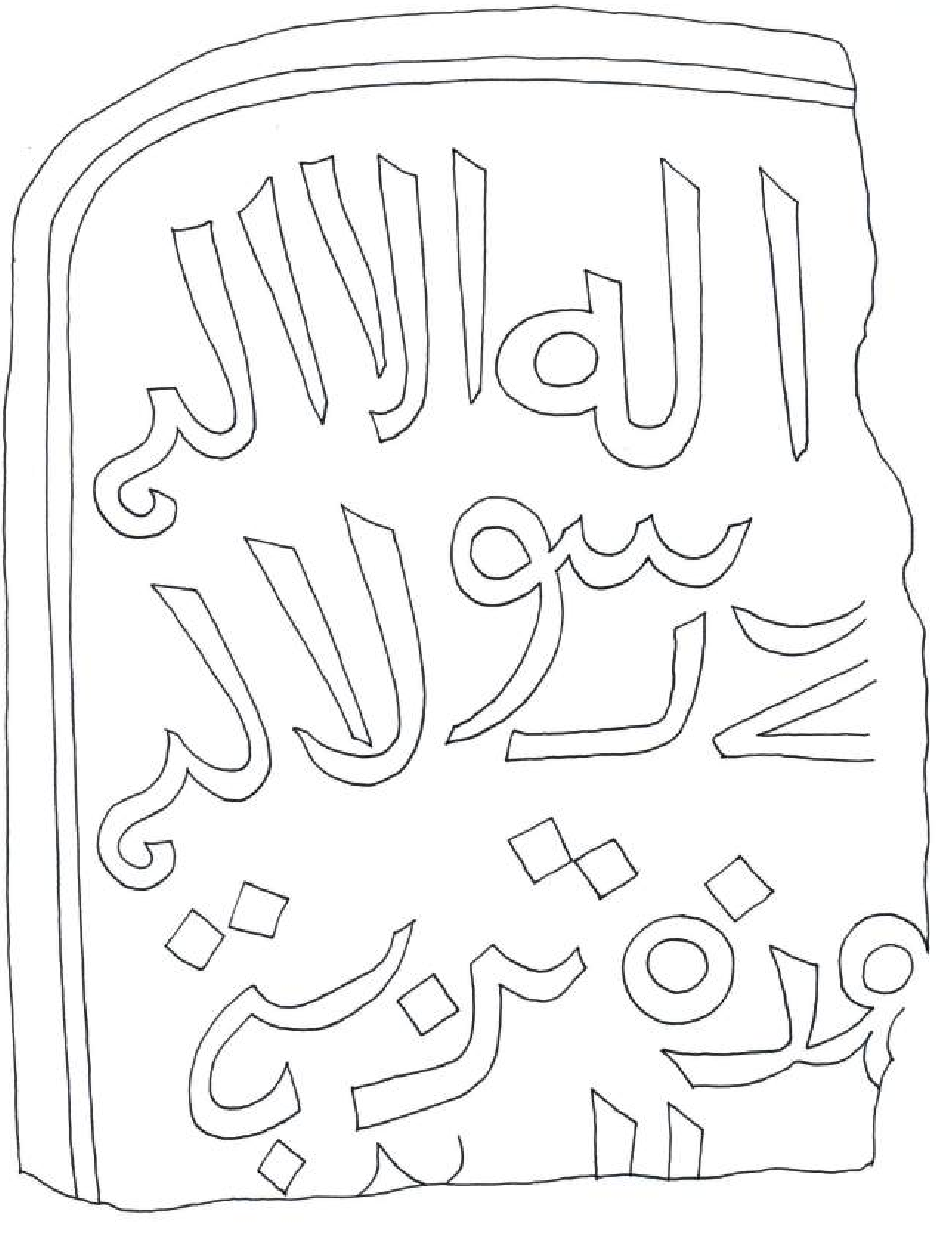

162=А=а

Эстәрлетамак районы, Бүреказыган авылы

162=А=а

Эстәрлетамак районы, Бүреказыган авылы

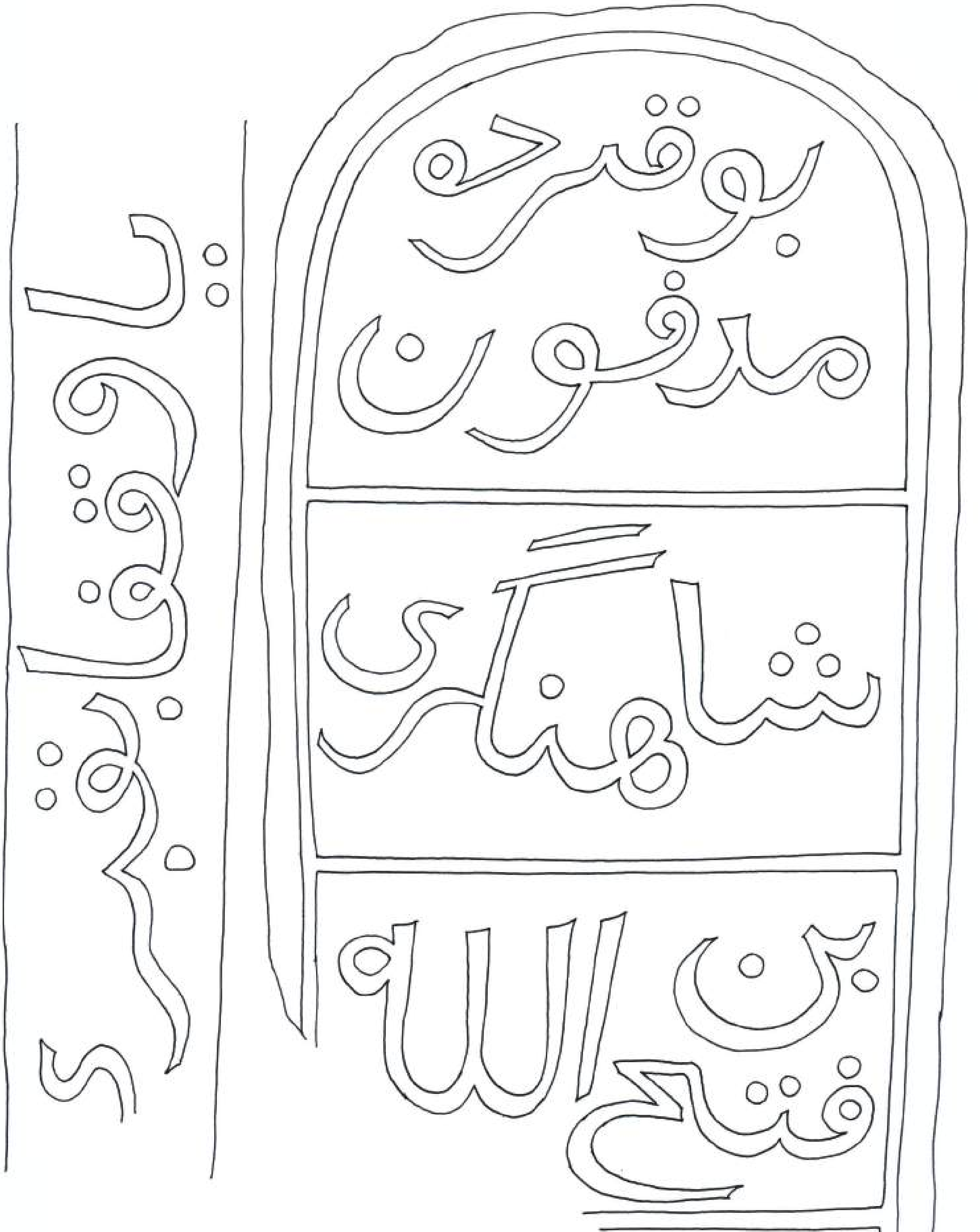

163=А=а,Б=а

Эстәрлетамак районы, Бүреказыган авылы

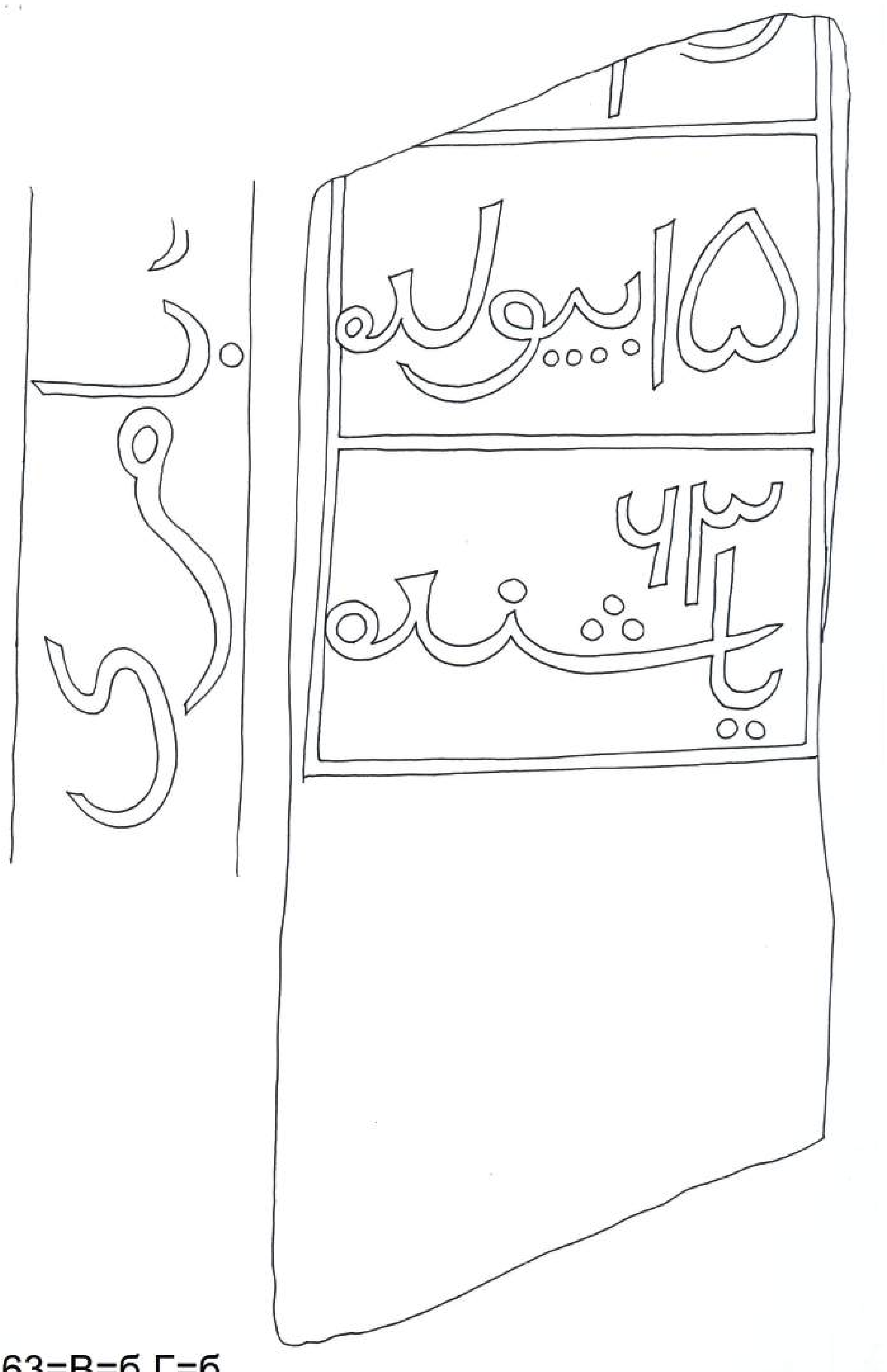

163=В=б,Г=б

Эстәрлетамак районы, Бүреказыган авылы

163

Эстәрлетамак районы, Бүреказыган авылы

163

Эстәрлетамак районы,
Бүреказыган
авылы

164

Эстәрлетамак районы, Бүреказыган авылы

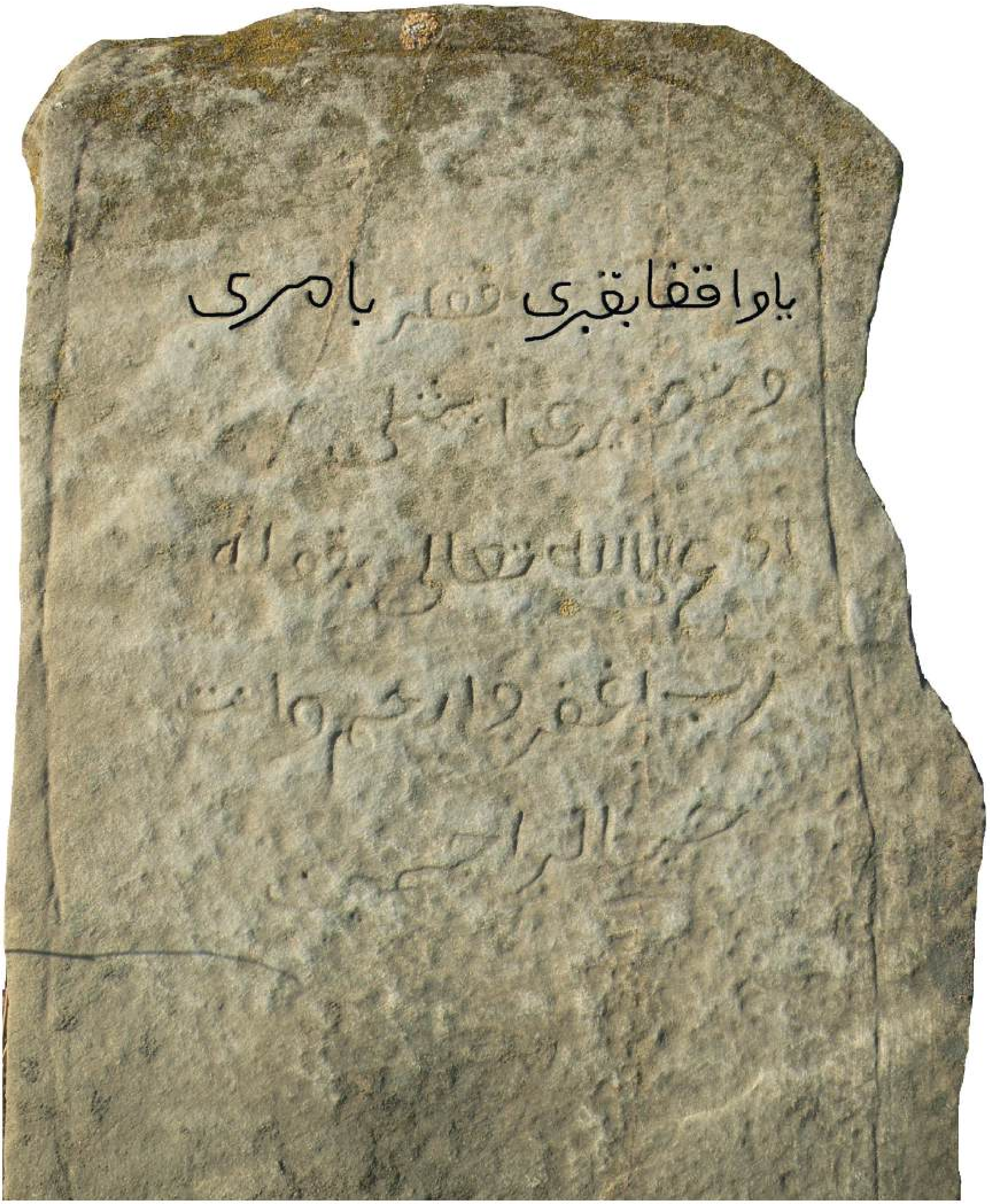

165

Эстәрлетамак районы, Бүреказыган авылы

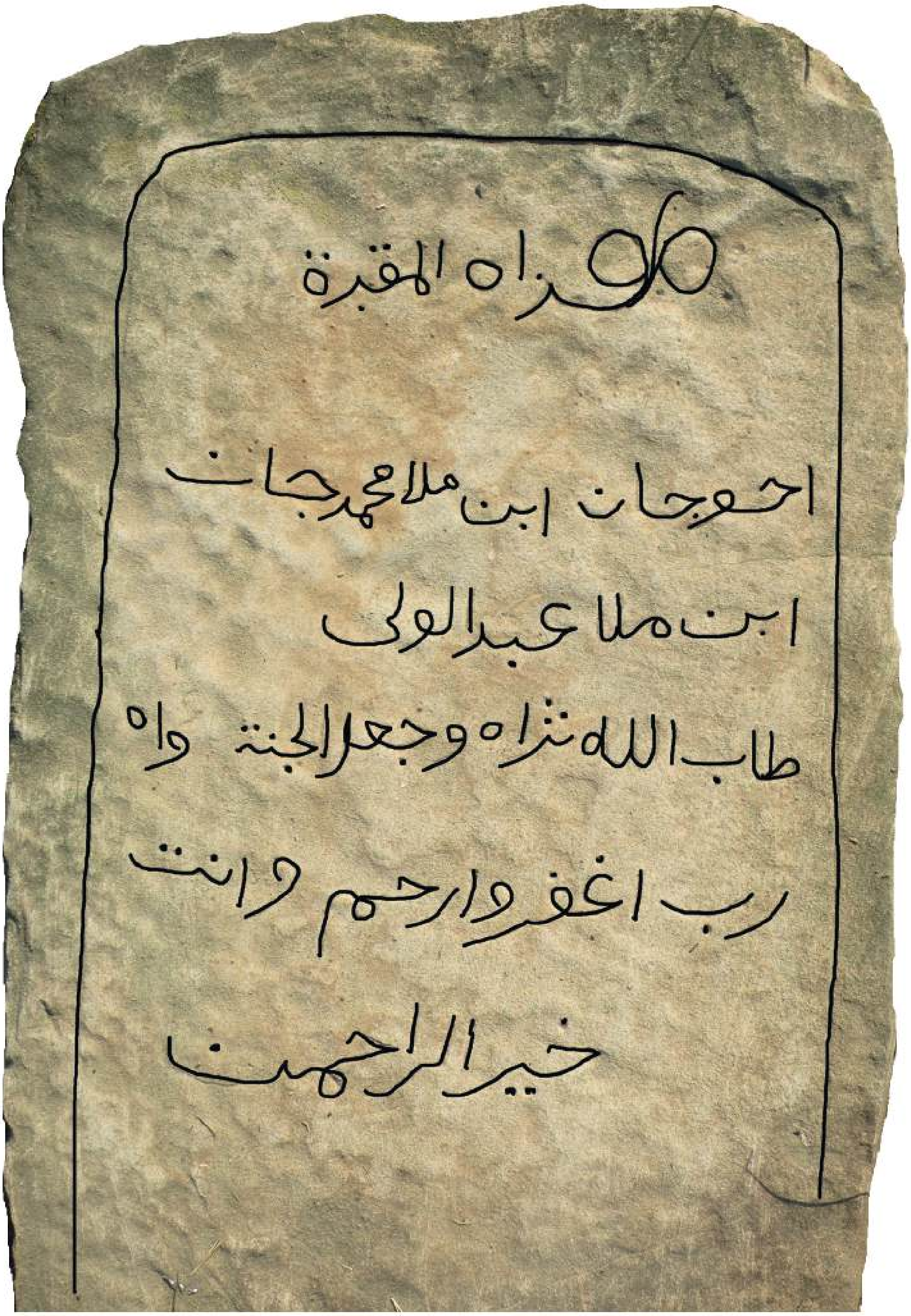

166

Эстәрлетамак районы, Бүреказыган авылы

167

Эстәрлетамак районы, Бүреказыған авылы

168

Эстәрлетамак районы, Бүреказыган авылы

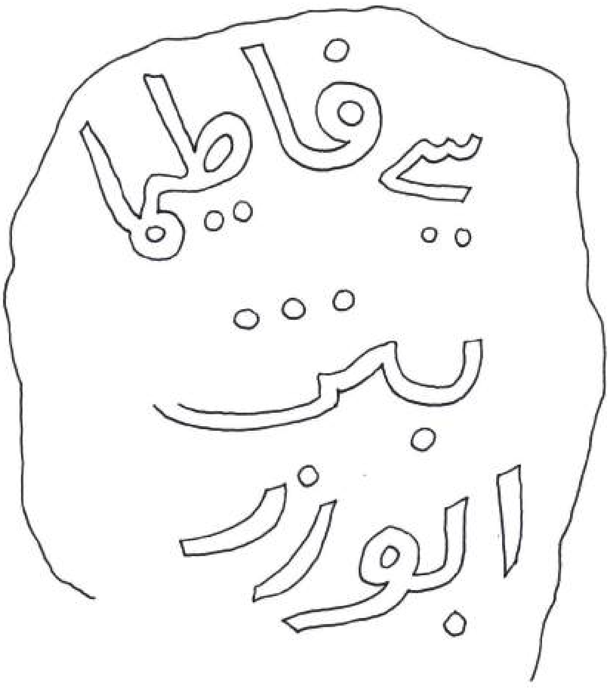

169=А

Эстәрлетамак районы, Бүреказыган авылы

170=A

Эстәрлетамак районы, Бүреказыган авылы

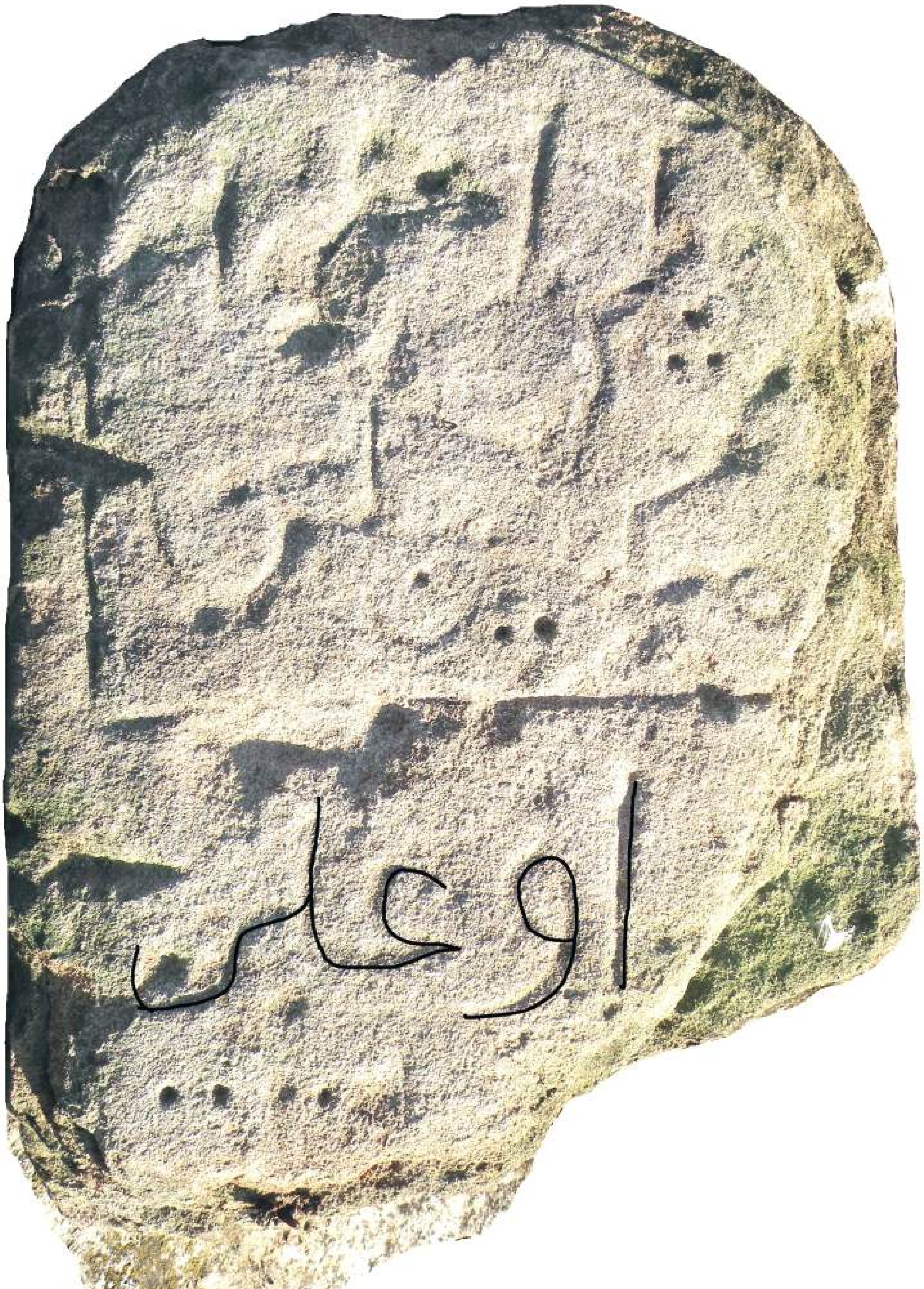

171=А

Эстәрлетамак районы, Бүреказыган авылы

171=А,Б

Эстәрлетамак районы, Бүреказыган авылы

171=В,Г

Эстәрлетамак районы, Бүреказыган авылы

Эстәрлетамак районы, Бүреказыган авылы

173

Эстәрлетамак районы, Бүреказыган авылы

174
Эстәрлетамак районы,
Бүреказыган авылы

175
Эстәрлетамак районы,
Бүреказыган авылы

176

Эстәрлетамак районы, Бүреказыган авылы

176
Эстәрлетамак районы, Бүреказыган авылы

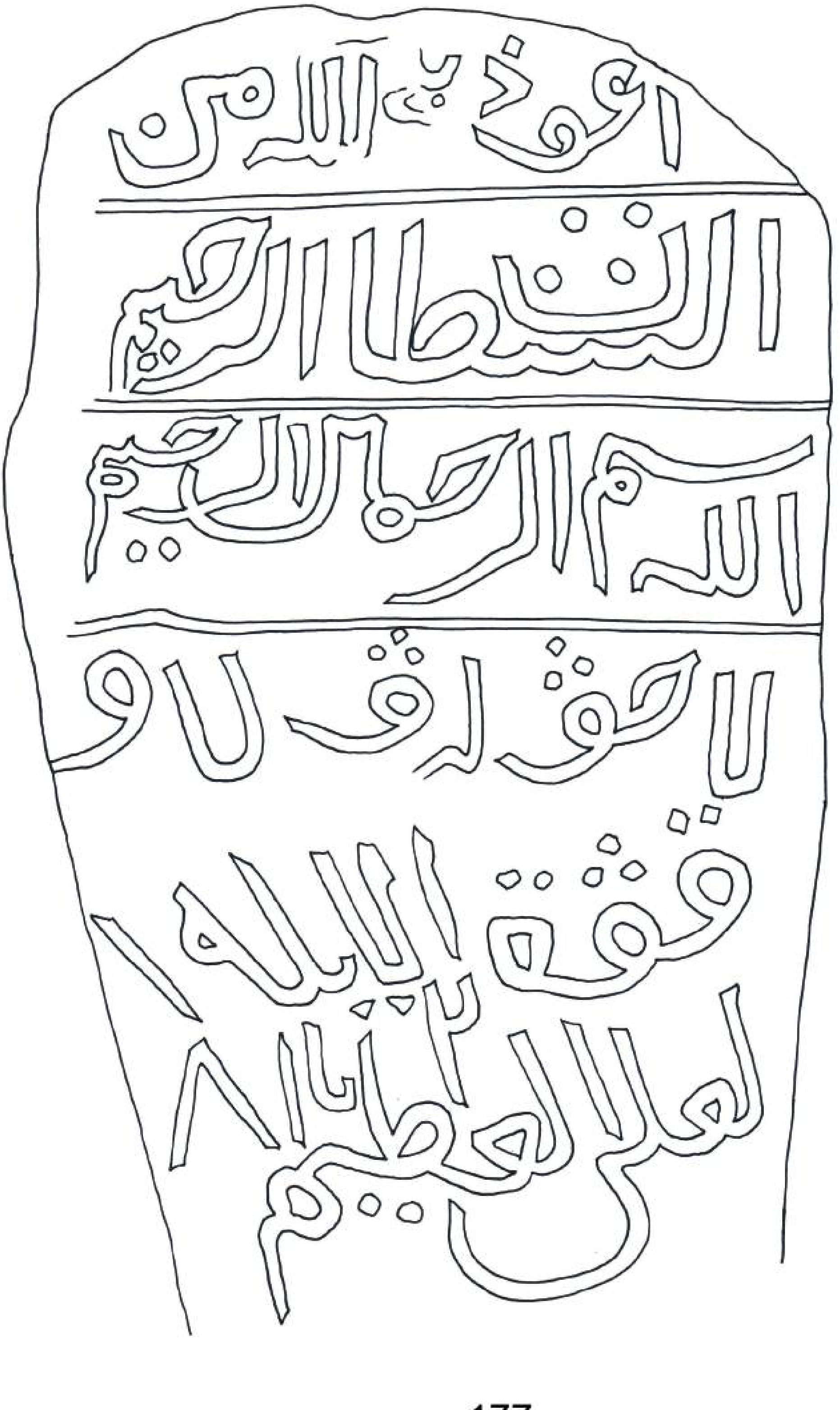

177

Эстәрлетамак районы, Бүреказыган авылы

Эстәрлетамак районы, Бүреказыған авылы

177

Эстәрлетамак районы, Бүреказыған авылы

178

Эстәрлетамак районы, Бүреказыган авылы

179

Эстәрлетамак районы, Бүреказыган авылы

180

Эстәрлетамак районы, Бүреказыган авылы

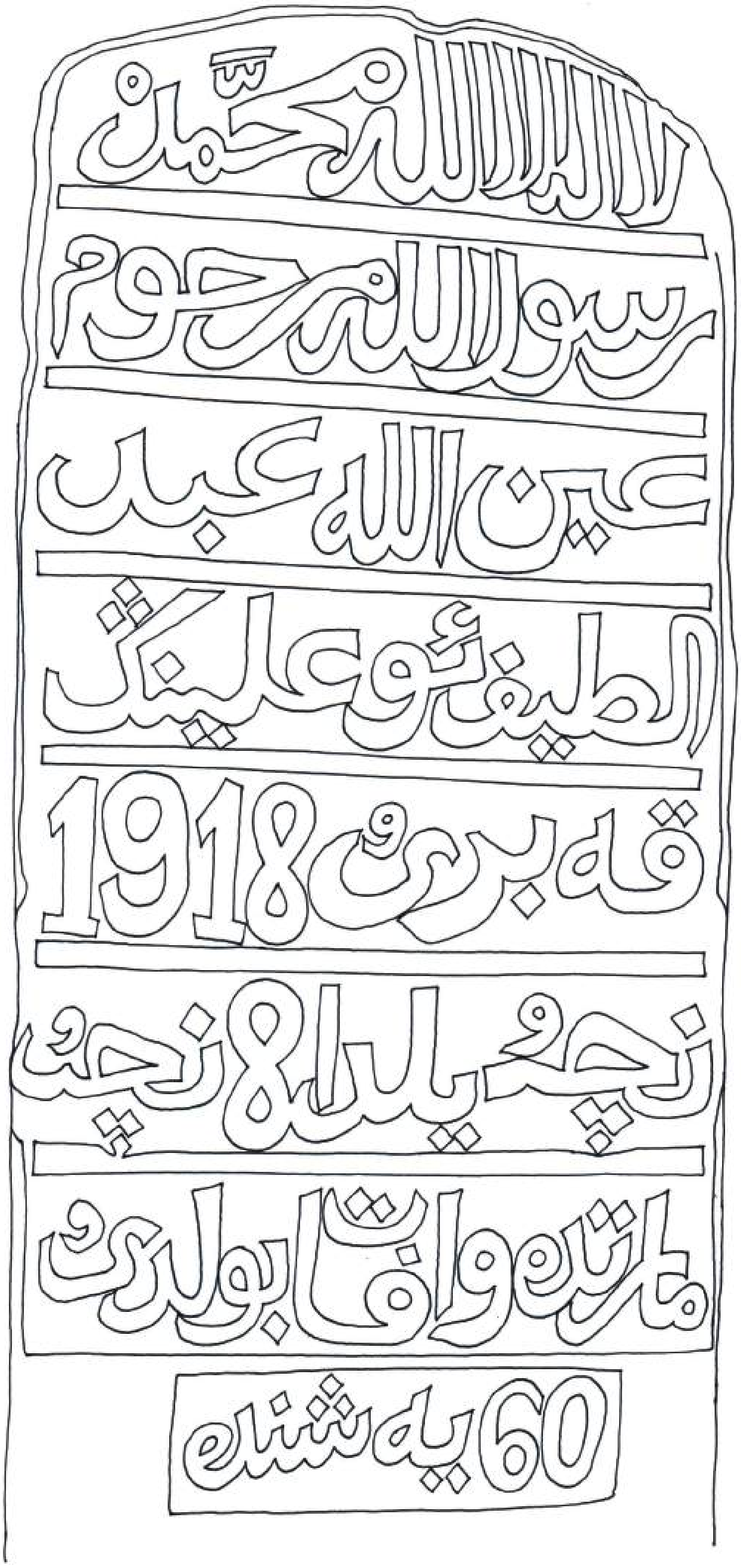

181

Эстәрлетамак районы, Бүреказыган авылы

181

Эстәрлетамак районы, Бүреказыган авылы

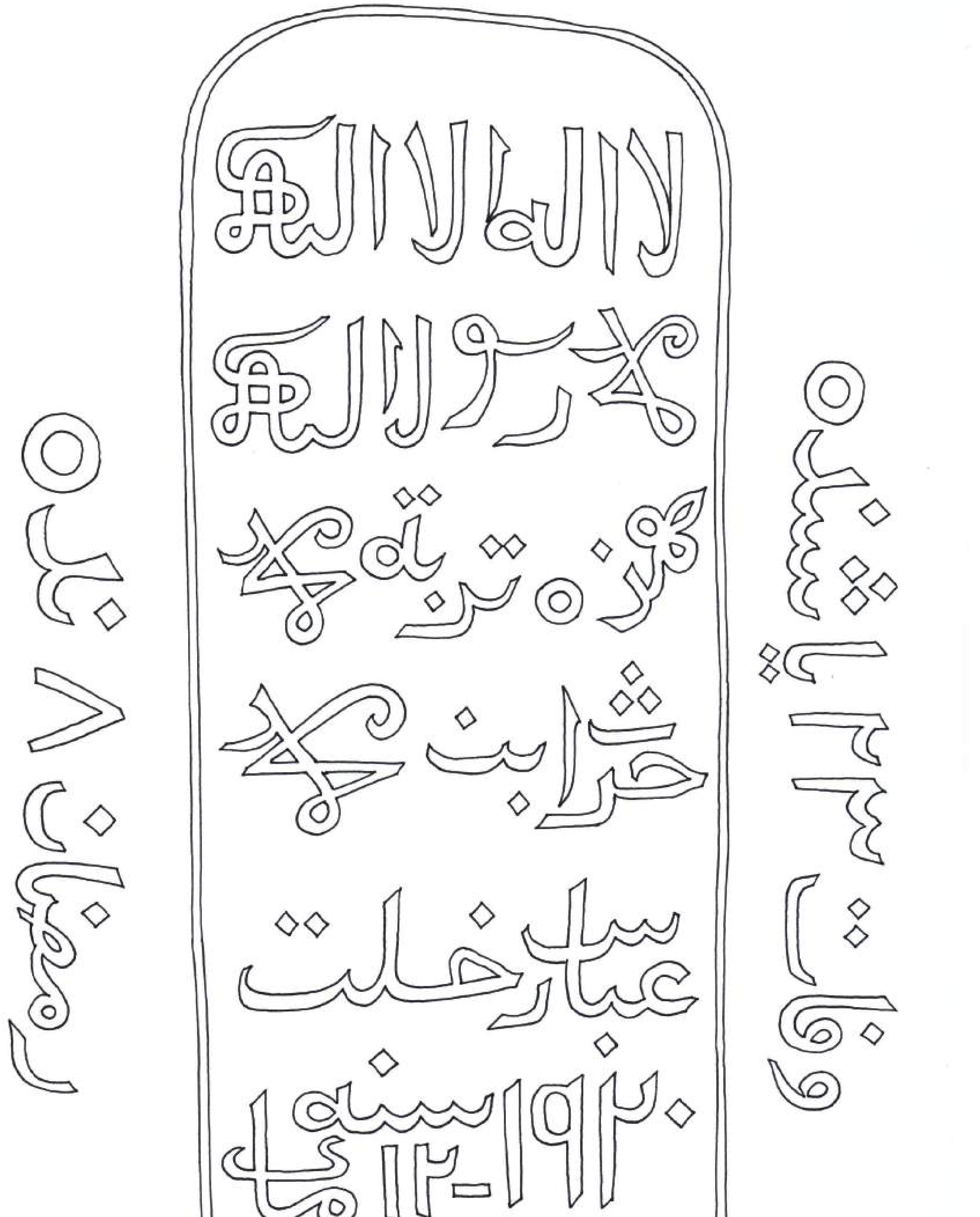

182

Эстәрлетамак районы, Бүреказыган авылы

182

Эстәрлетамак районы, Бүреказыган авылы

183

Эстәрлетамак районы, Бүреказыган авылы

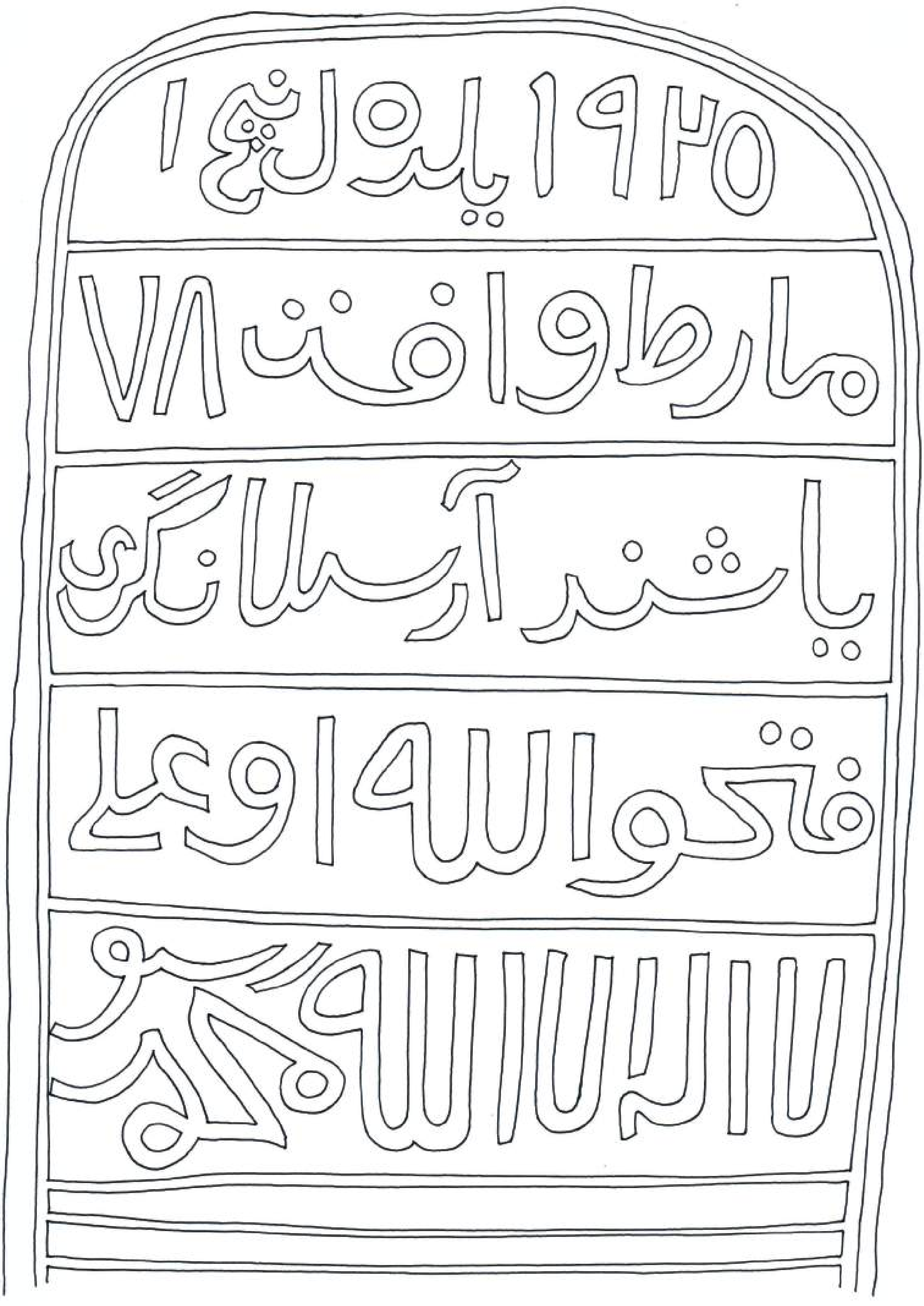

184

Эстәрлетамак районы, Бүреказыган авылы

184
Эстәрлетамак районы, Бүреказыган авылы

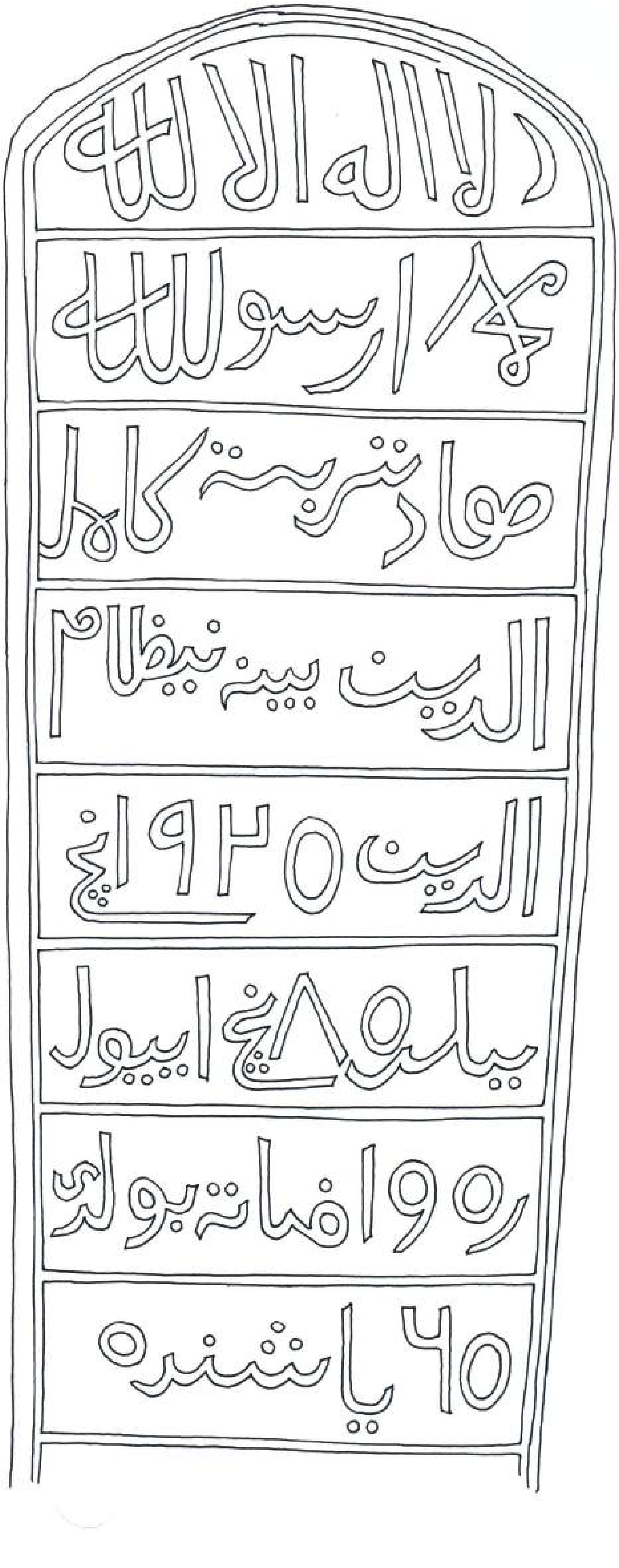

185
Эстәрлетамак районы, Бүреказыган авылы

185
Эстәрлетамак районы, Бүреказыган авылы

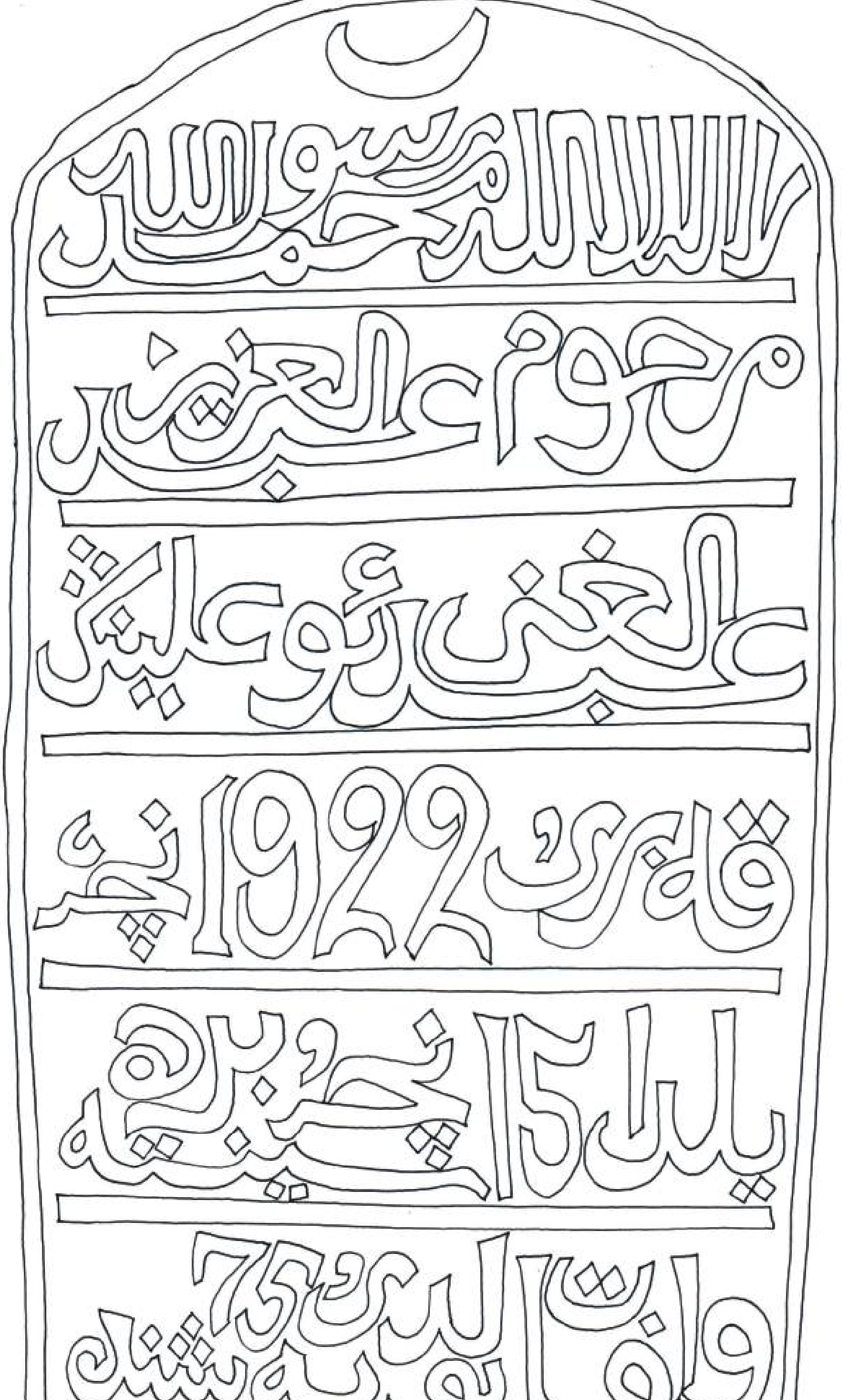

186

Эстәрлетамак районы, Бүреказыган авылы

186

Эстәрлетамак районы, Бүреказыган авылы

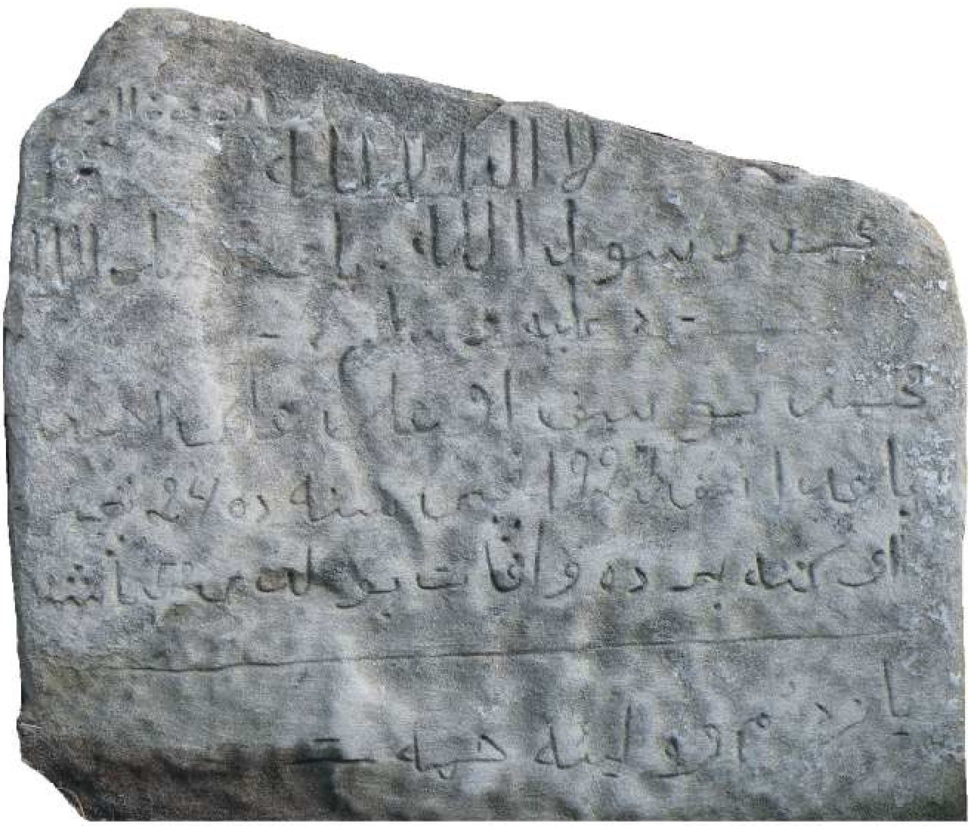

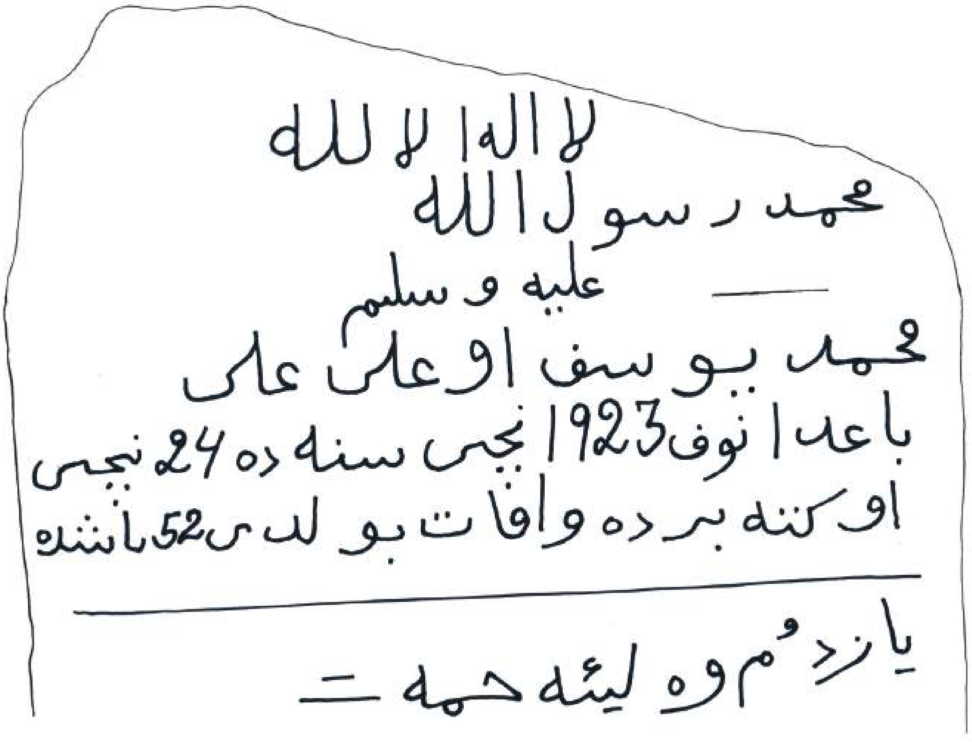

187-1

Эстәрлетамак районы, Бүреказыган авылы

187-2

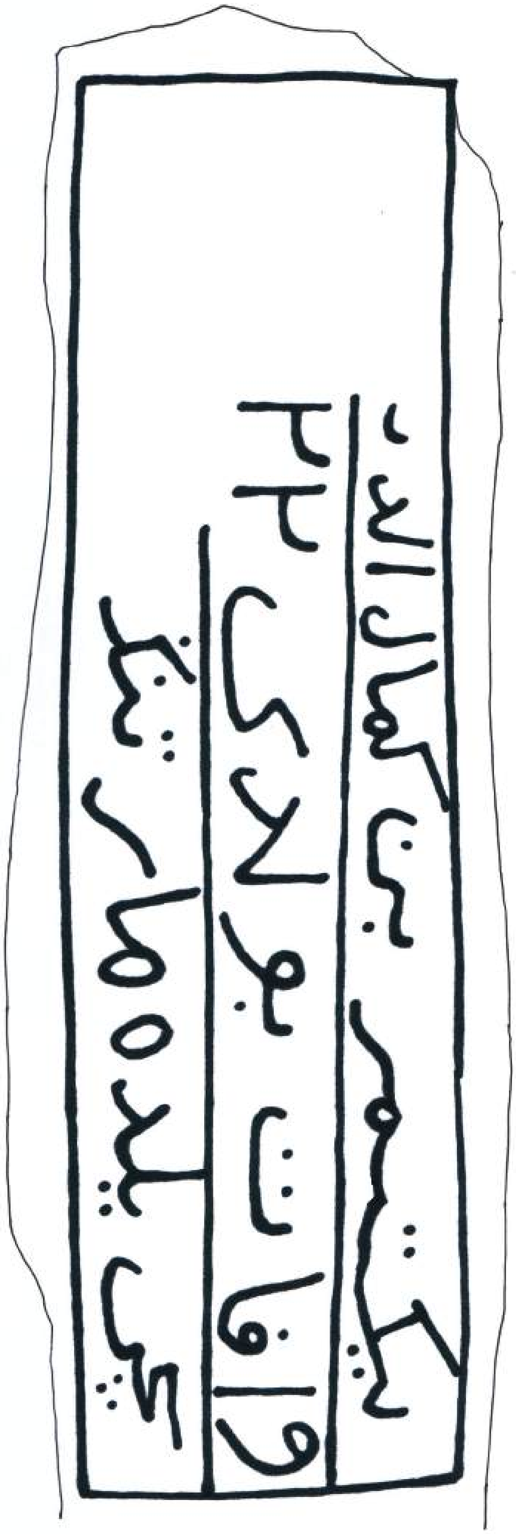

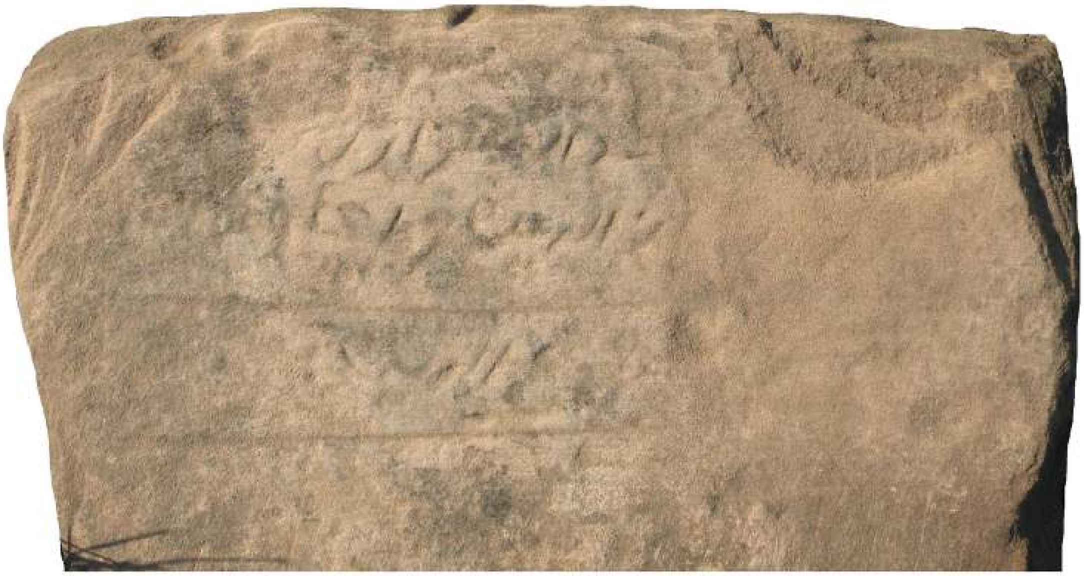

191 Эстәрлетамак районы, Бүреказыган авылы

192
Эстәрлетамак районы, Талач авылы

Эстәрлетамак районы, Талач авылы

193
Эстәрлетамак районы, Талач авылы

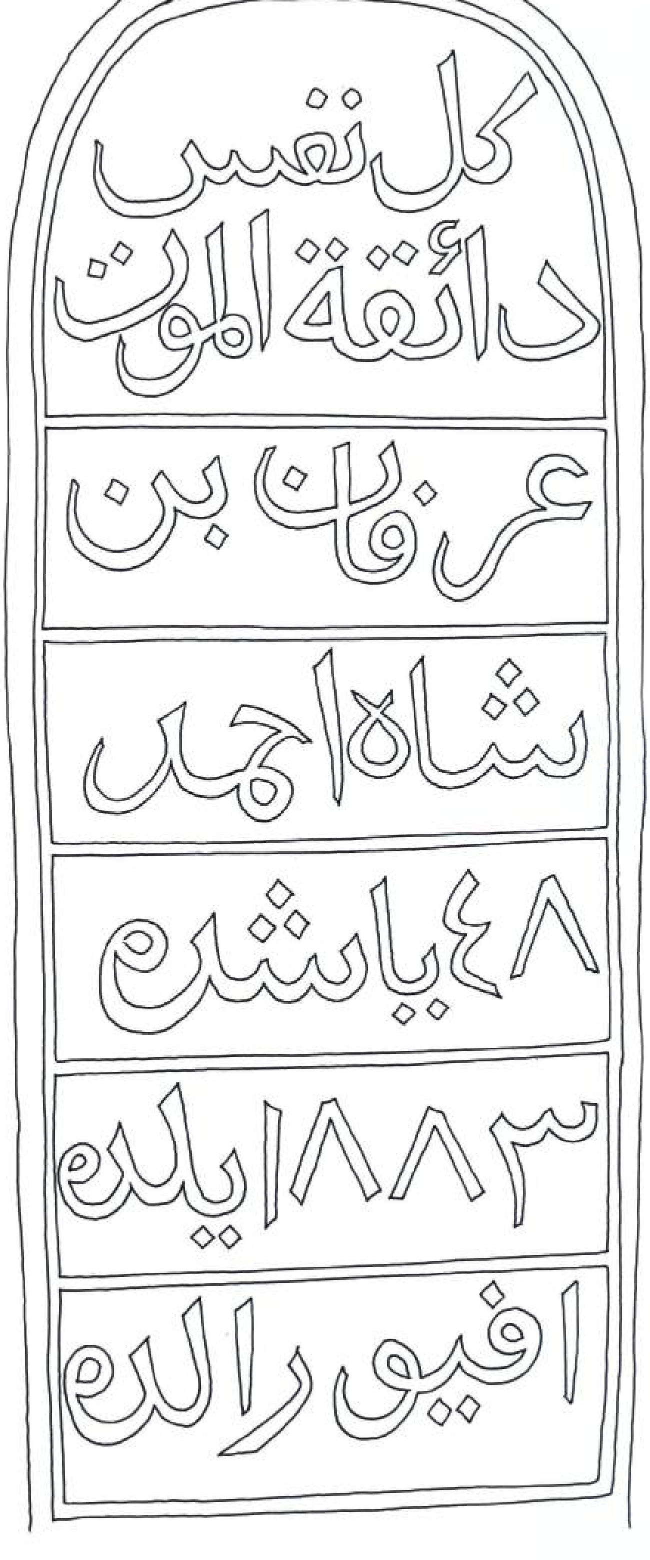

193
Эстәрлетамак районы, Талач авылы

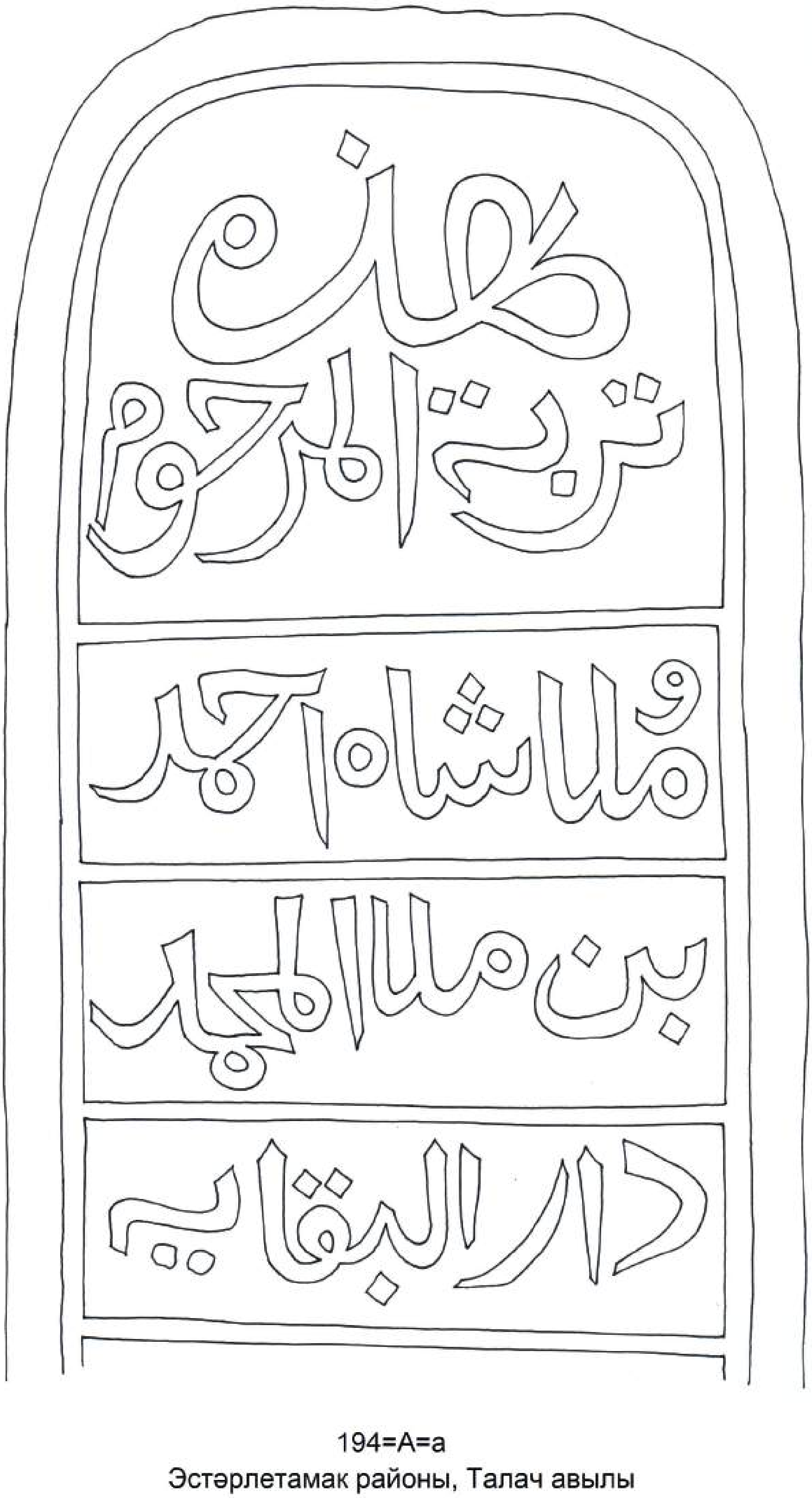

194=A=a
Эстәрлетамак районы, Талач авылы

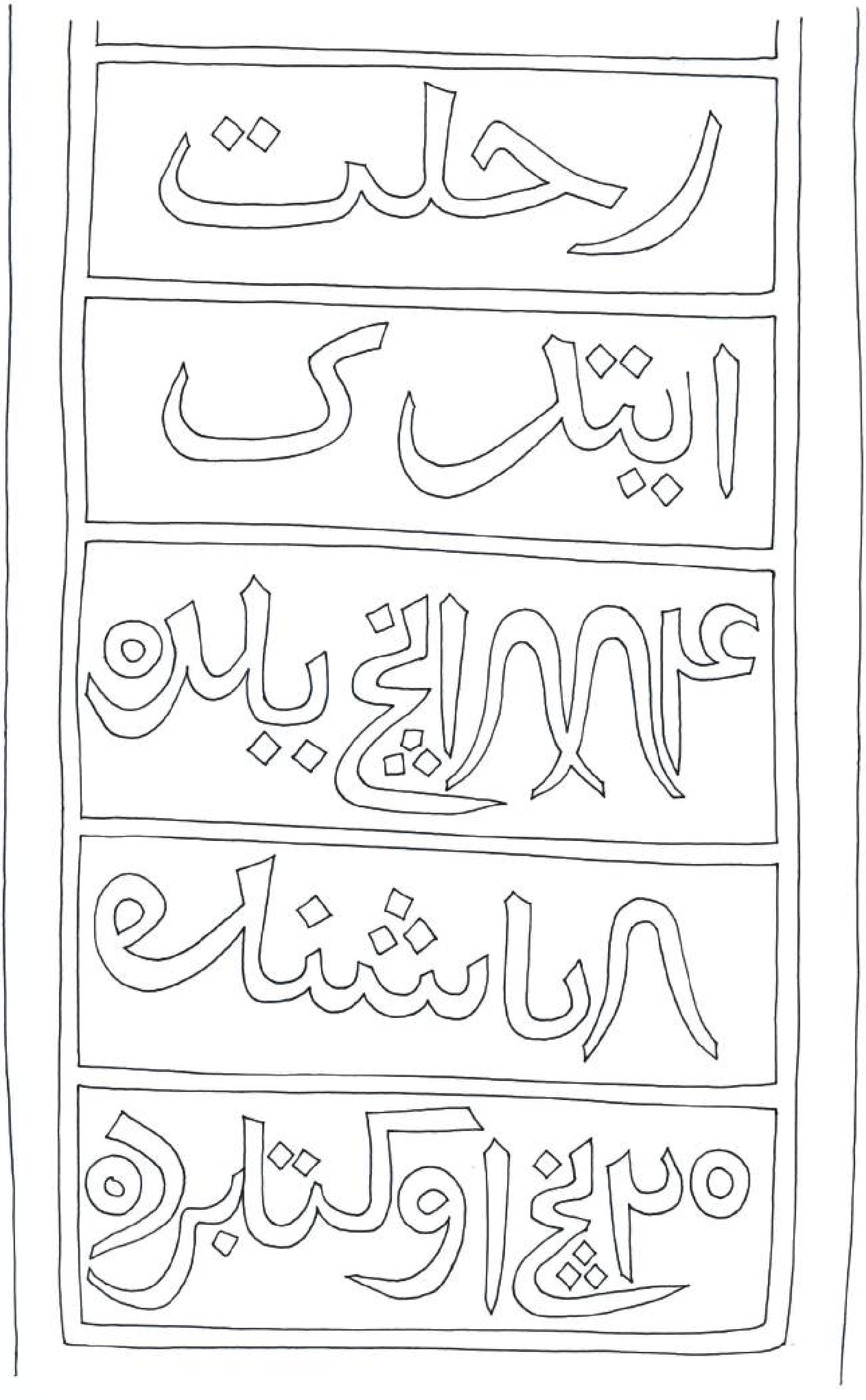

194=А=б
Эстәрлетамак районы, Талач авылы

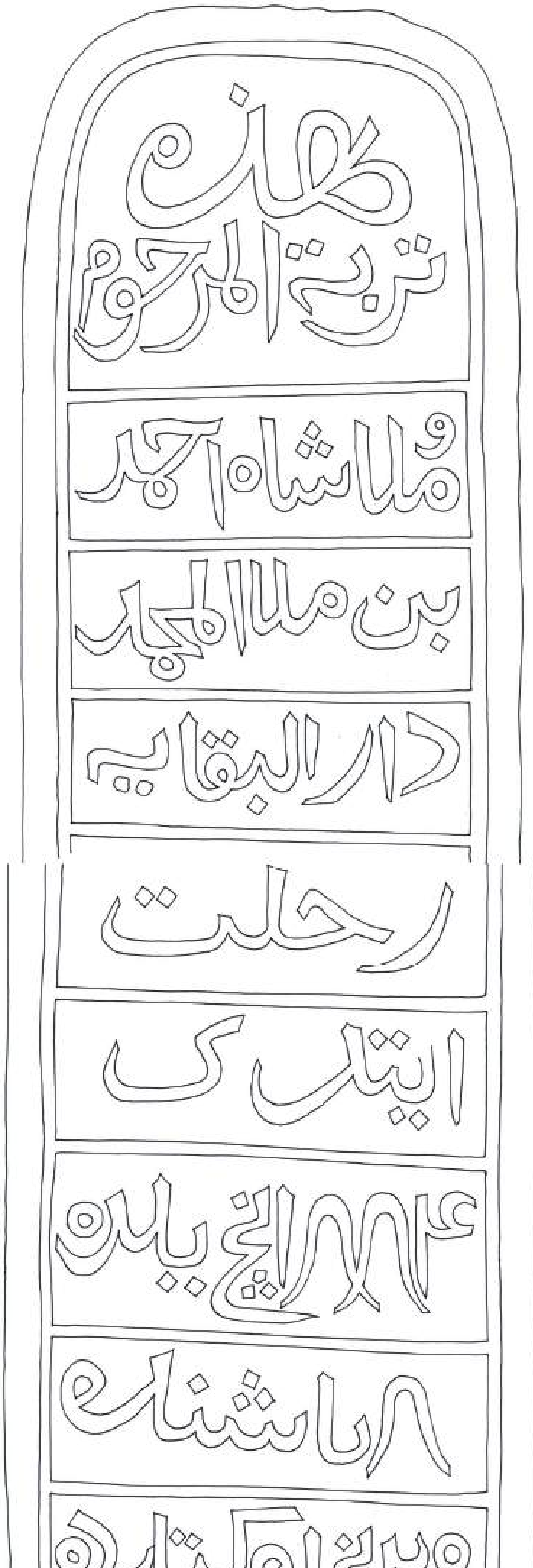

194=А
Эстәрлетамак районы, Талач авылы

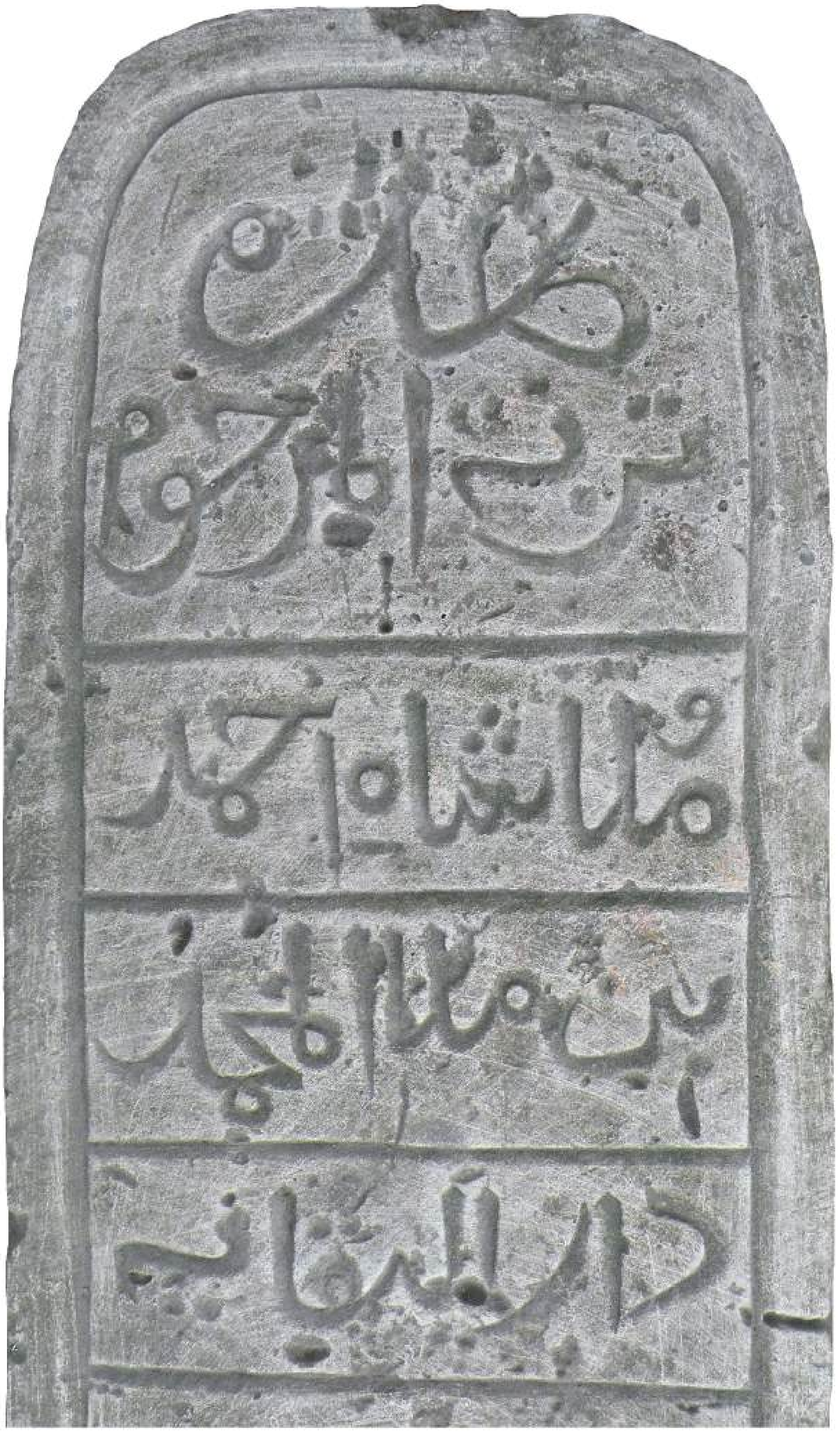

194=А=а
Эстәрлетамак районы, Талач авылы

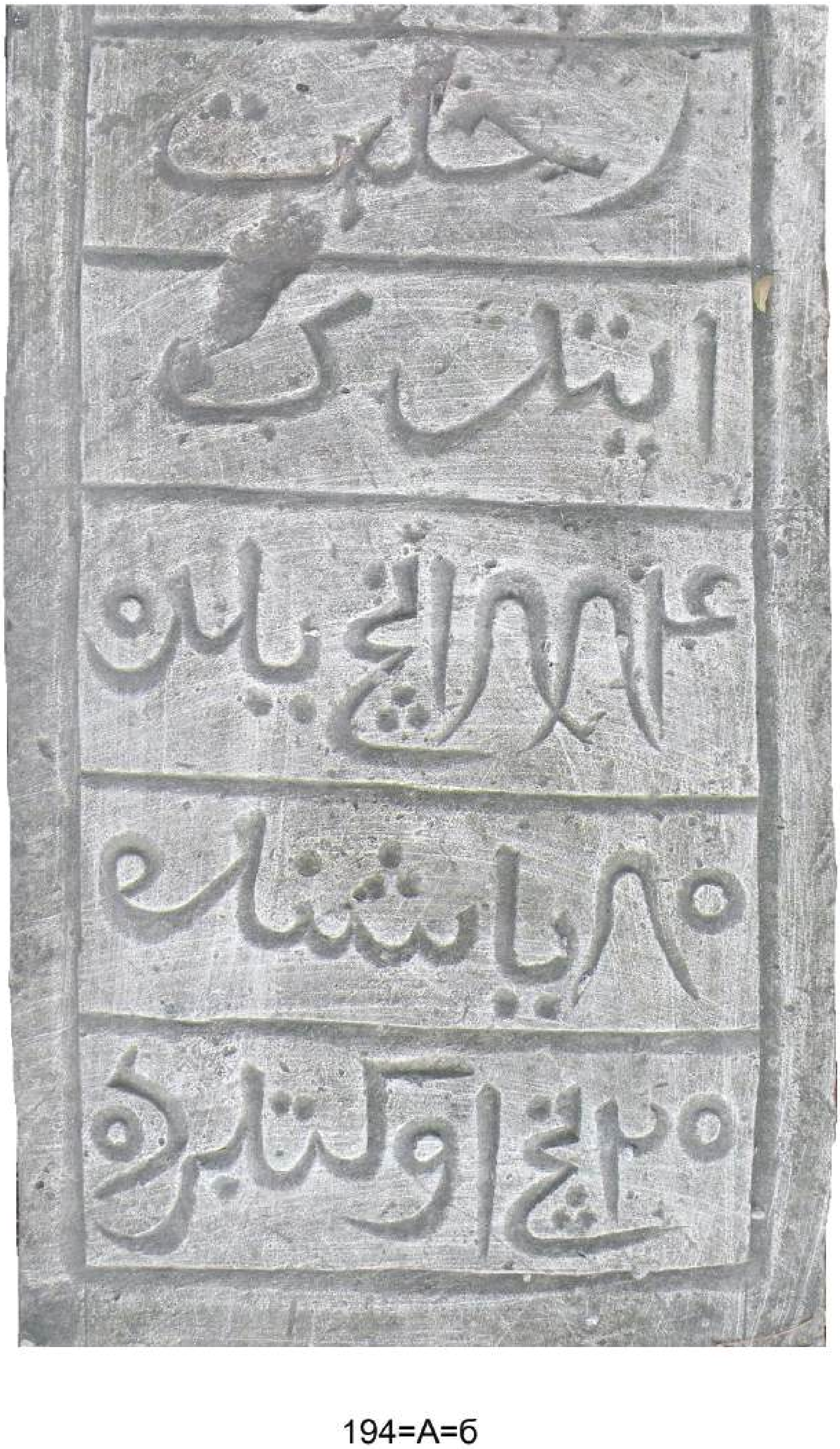

194=А=б

Эстәрлетамак районы, Талач авылы

194=Б,Г
Эстәрлетамак районы, Талач авылы

195

Эстәрлетамак районы, Талач авылы

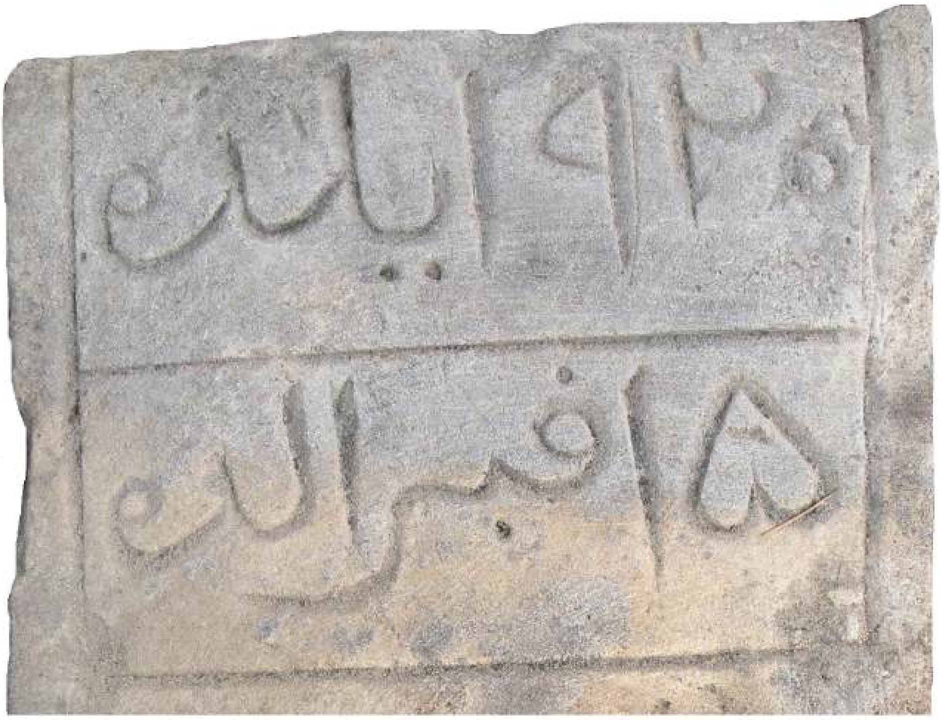

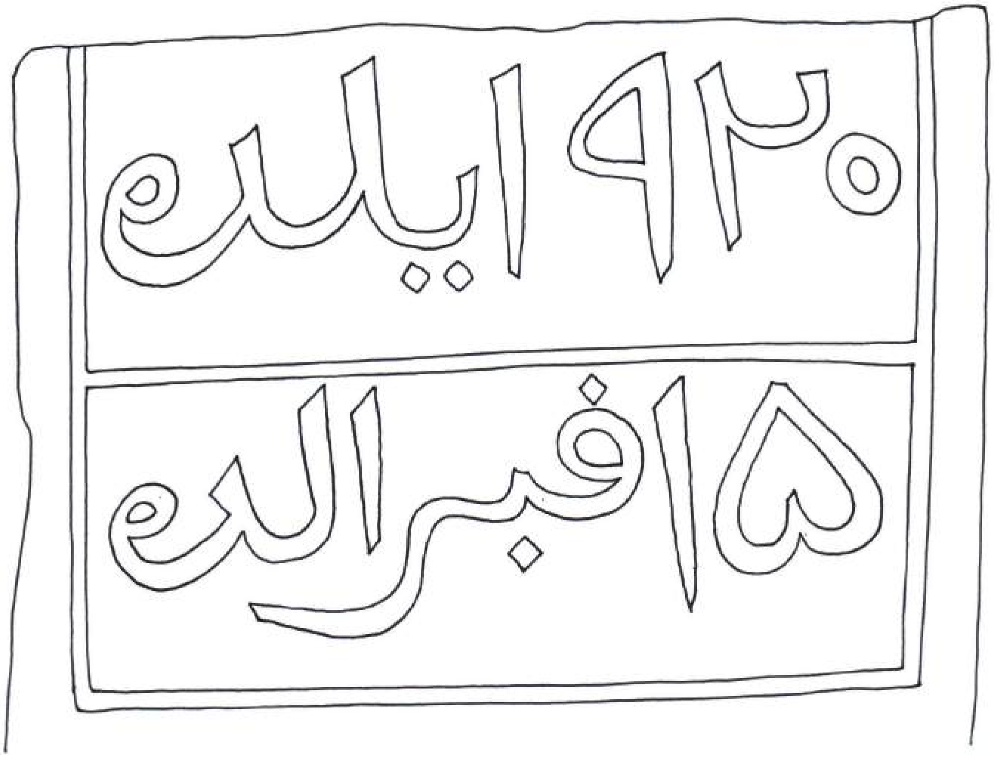

196

Эстәрлетамак районы, Талач авылы

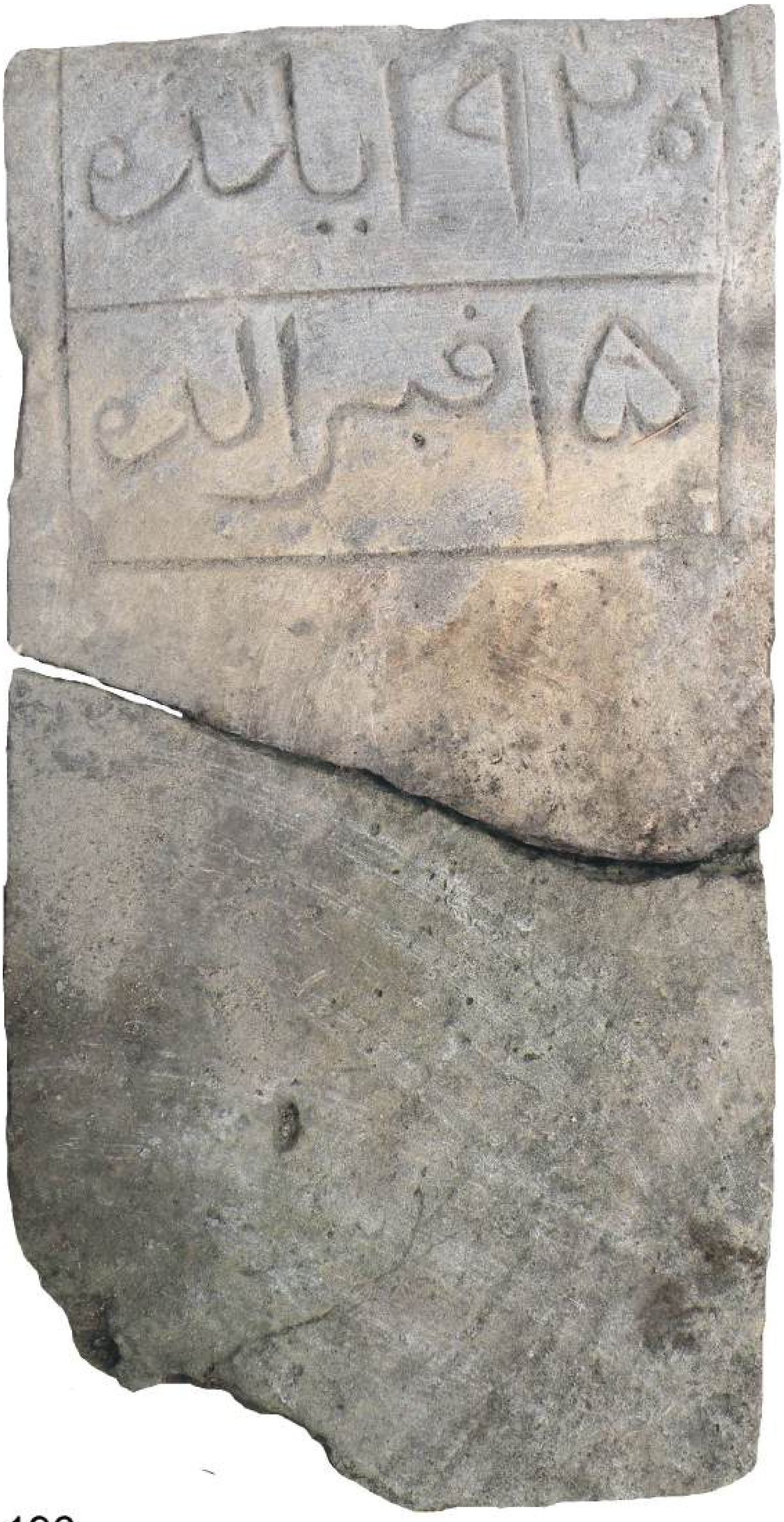

196

Эстәрлетамак районы, Талач авылы

197

Эстәрлетамак районы, Талач авылы

197
Эстәрлетамак районы, Талач авылы

197
Эстәрлетамак районы, Талач авылы

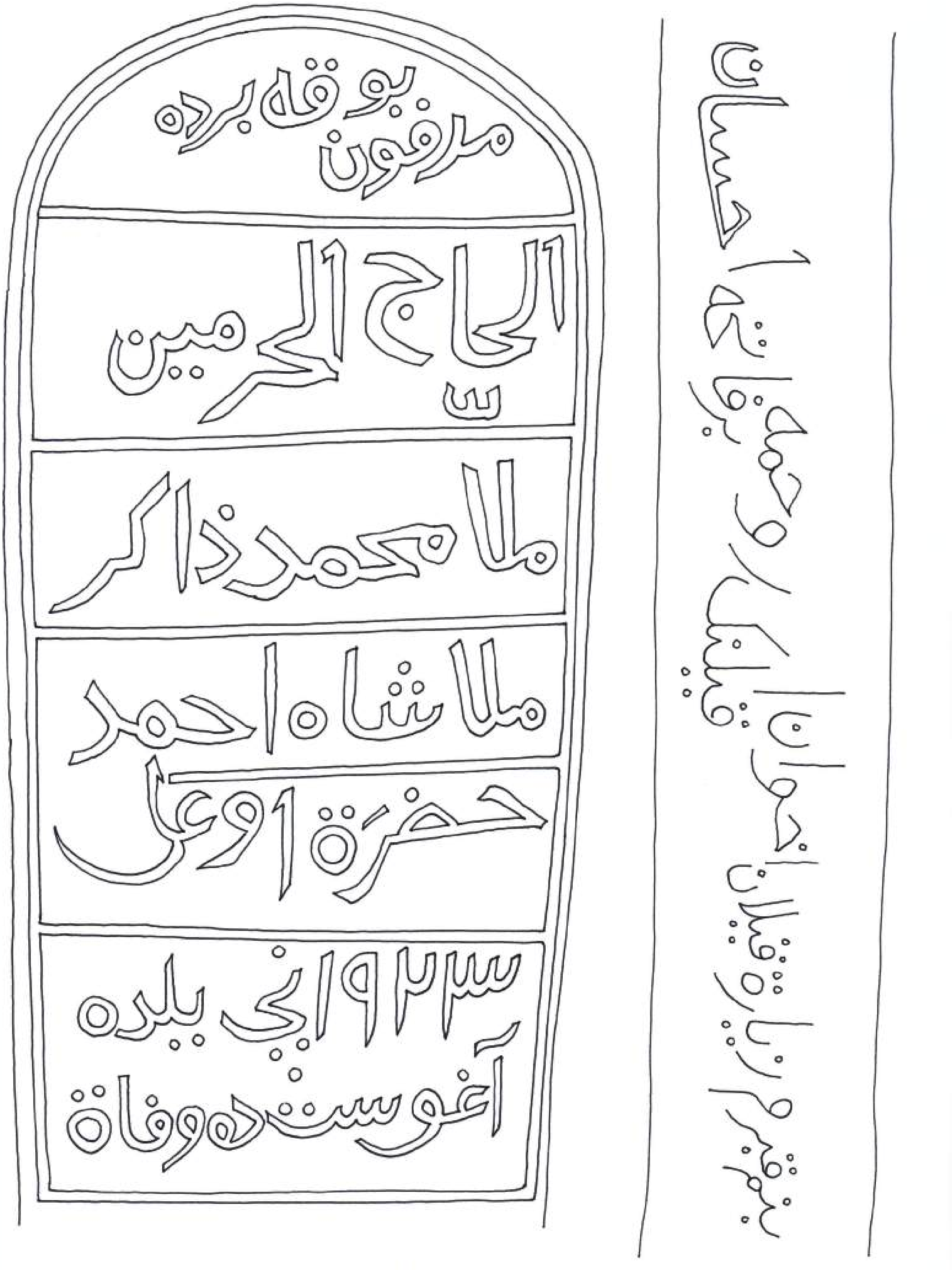

197

Эстәрлетамак районы, Талач авылы

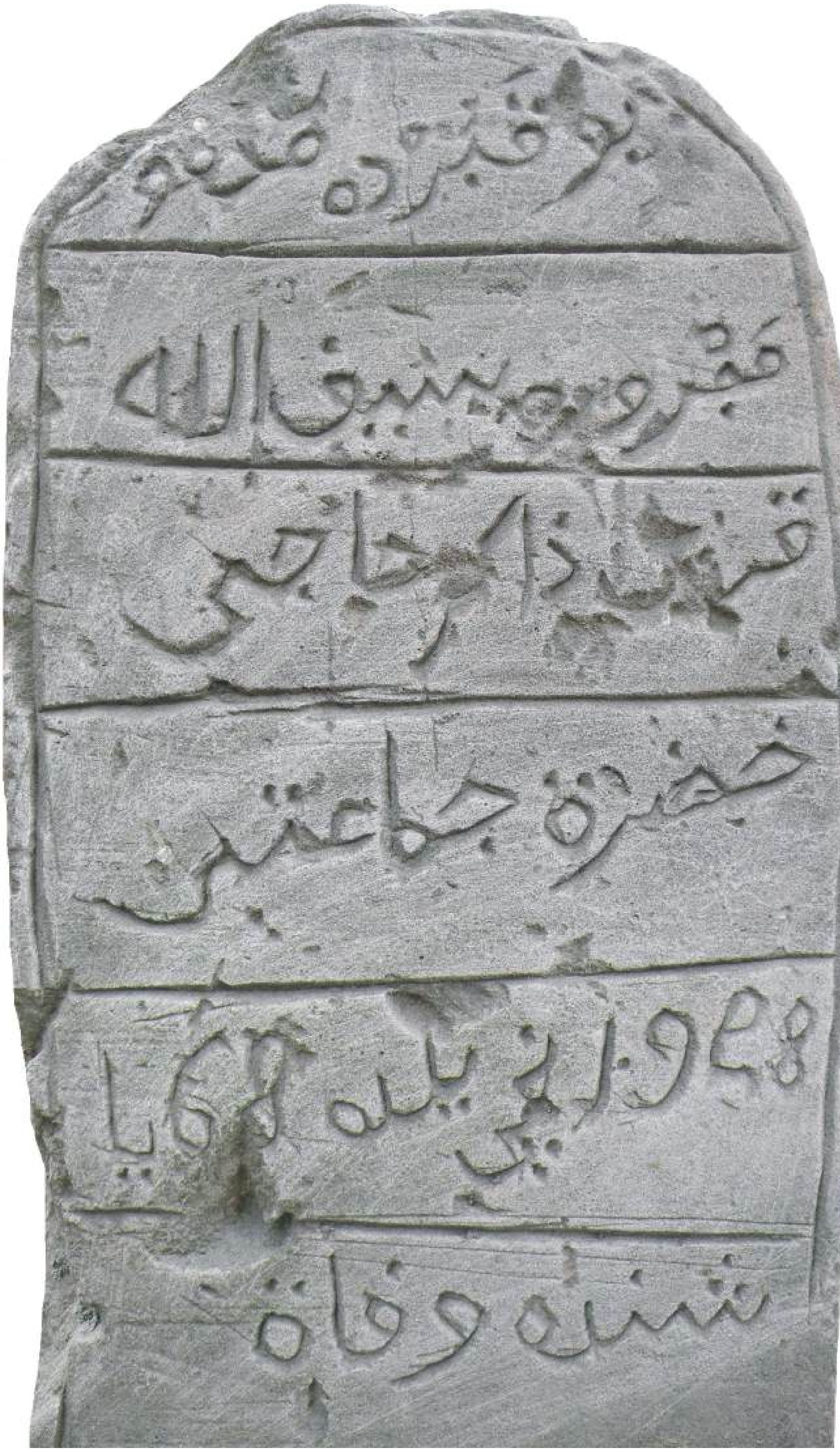

198

Эстәрлетамак районы, Талач авылы

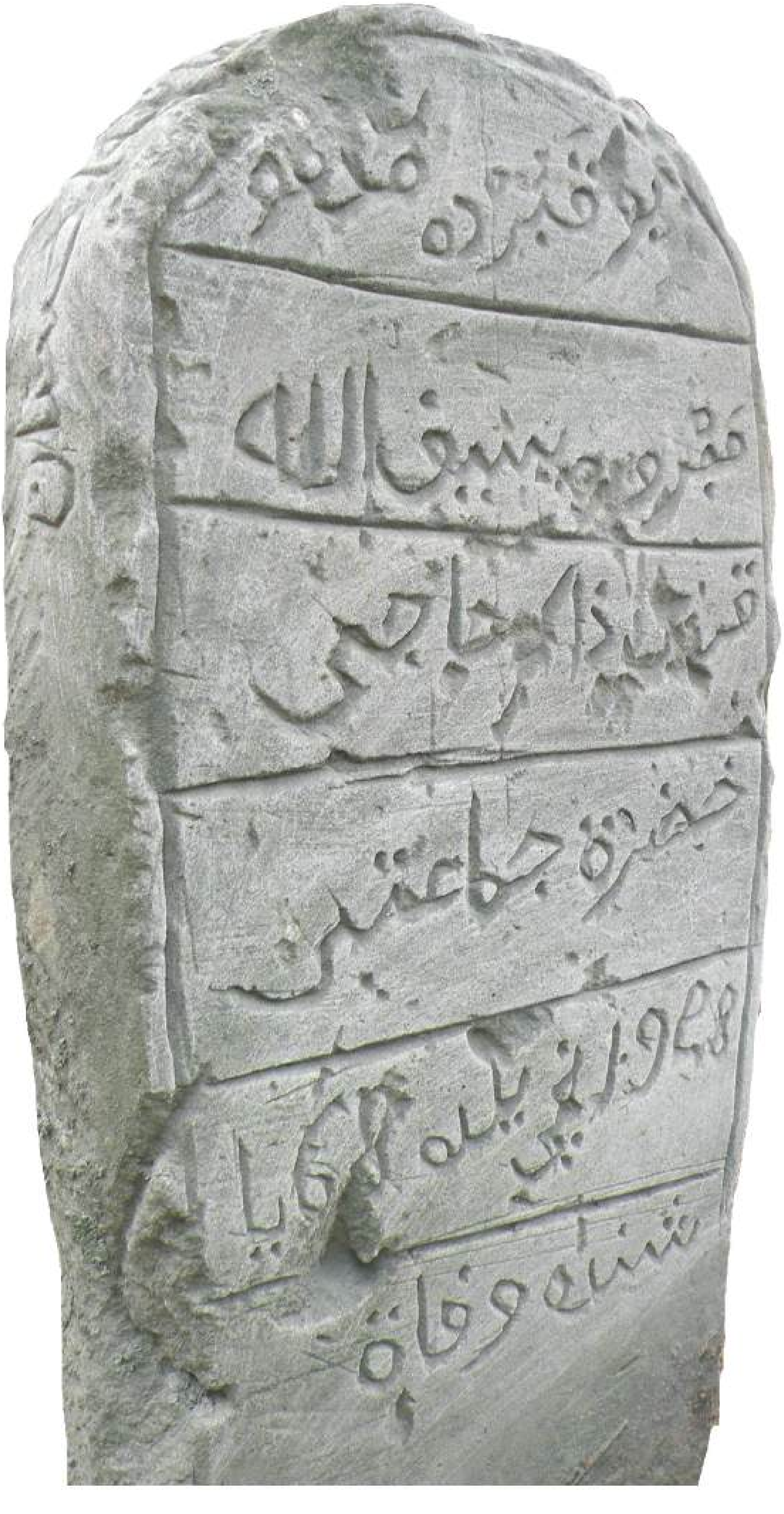

198

Эстәрлетамак районы, Талач авылы

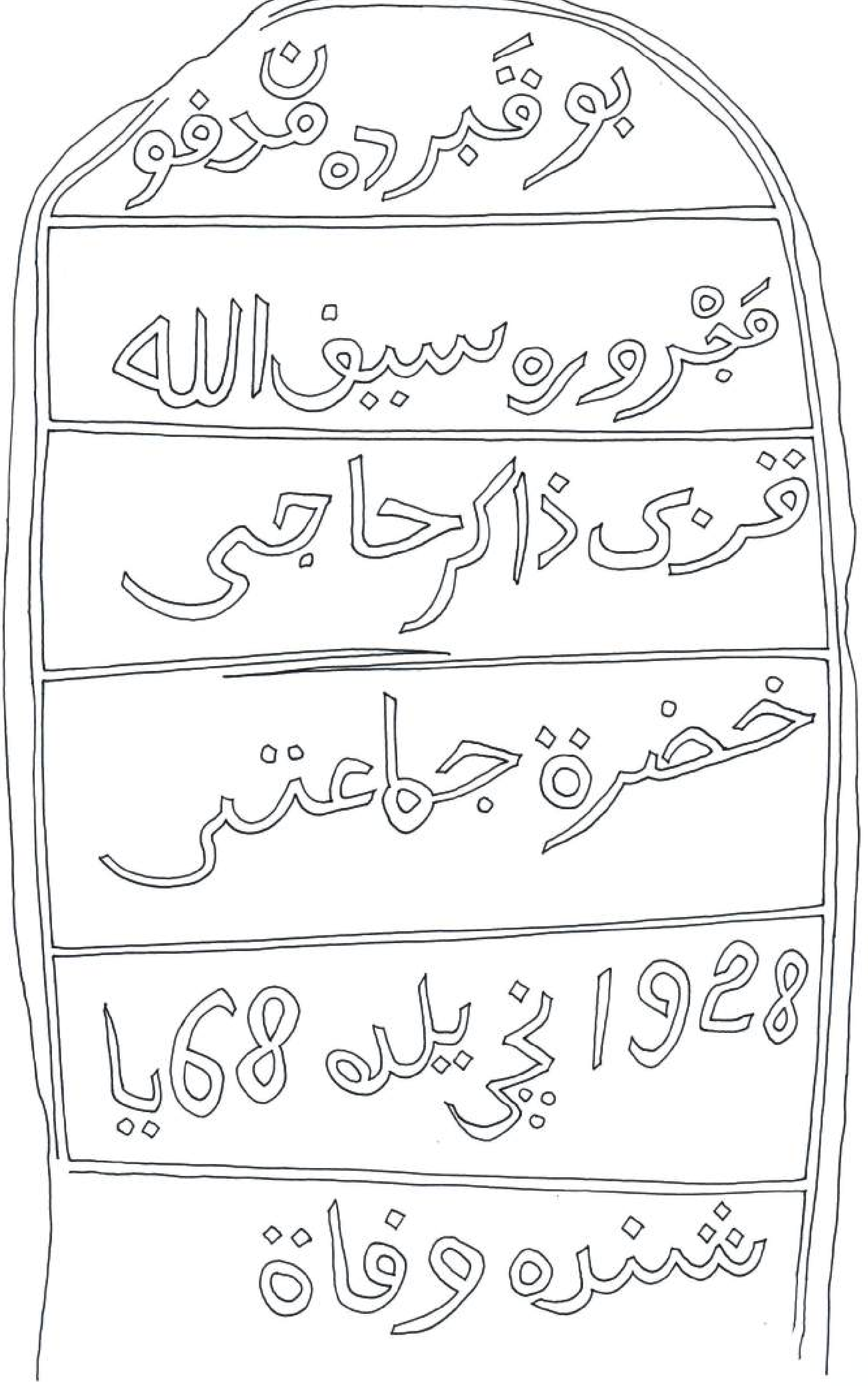

198

Эстәрлетамак районы, Талач авылы

199

Эстәрлетамак районы, Талач авылы

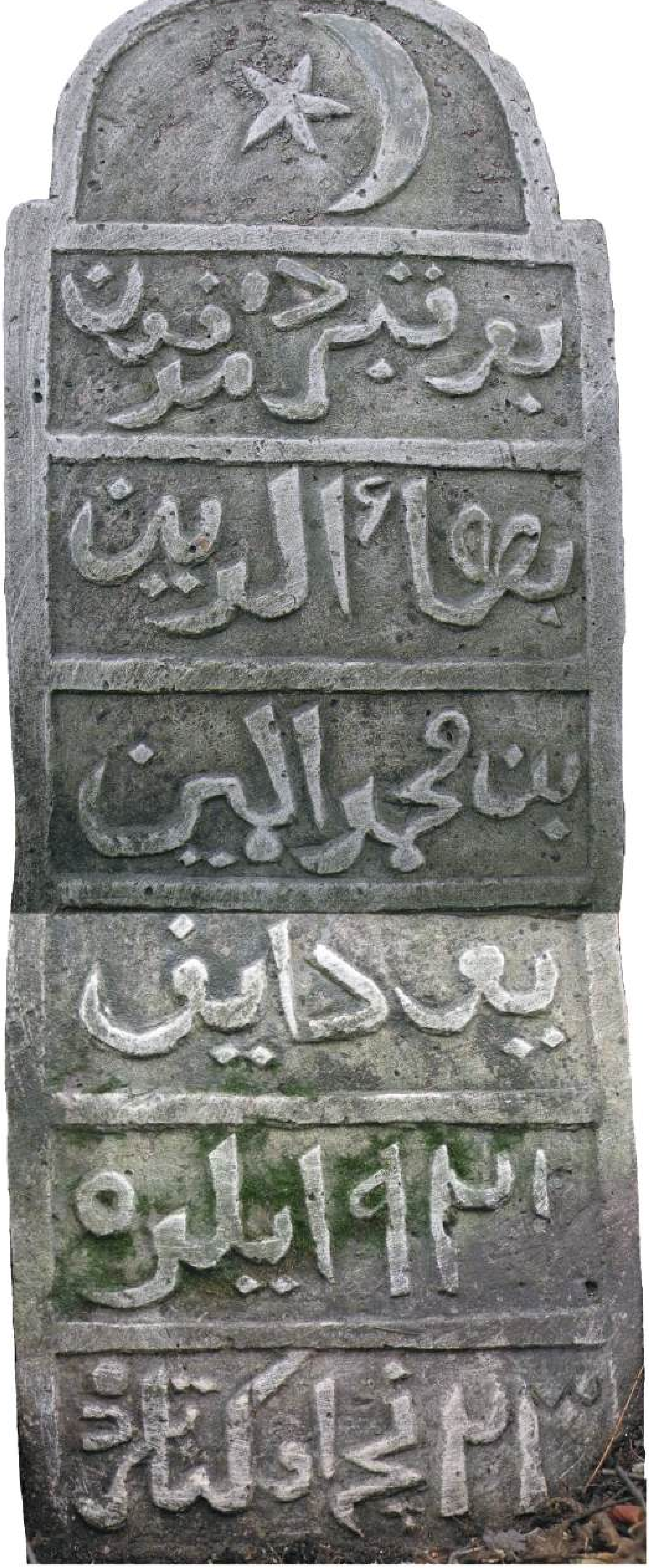

199
Эстәрлетамак районы, Талач авылы

199=Б,Г
Эстәрлетамак районы, Талач авылы

199
Эстәрлетамак районы, Талач авылы

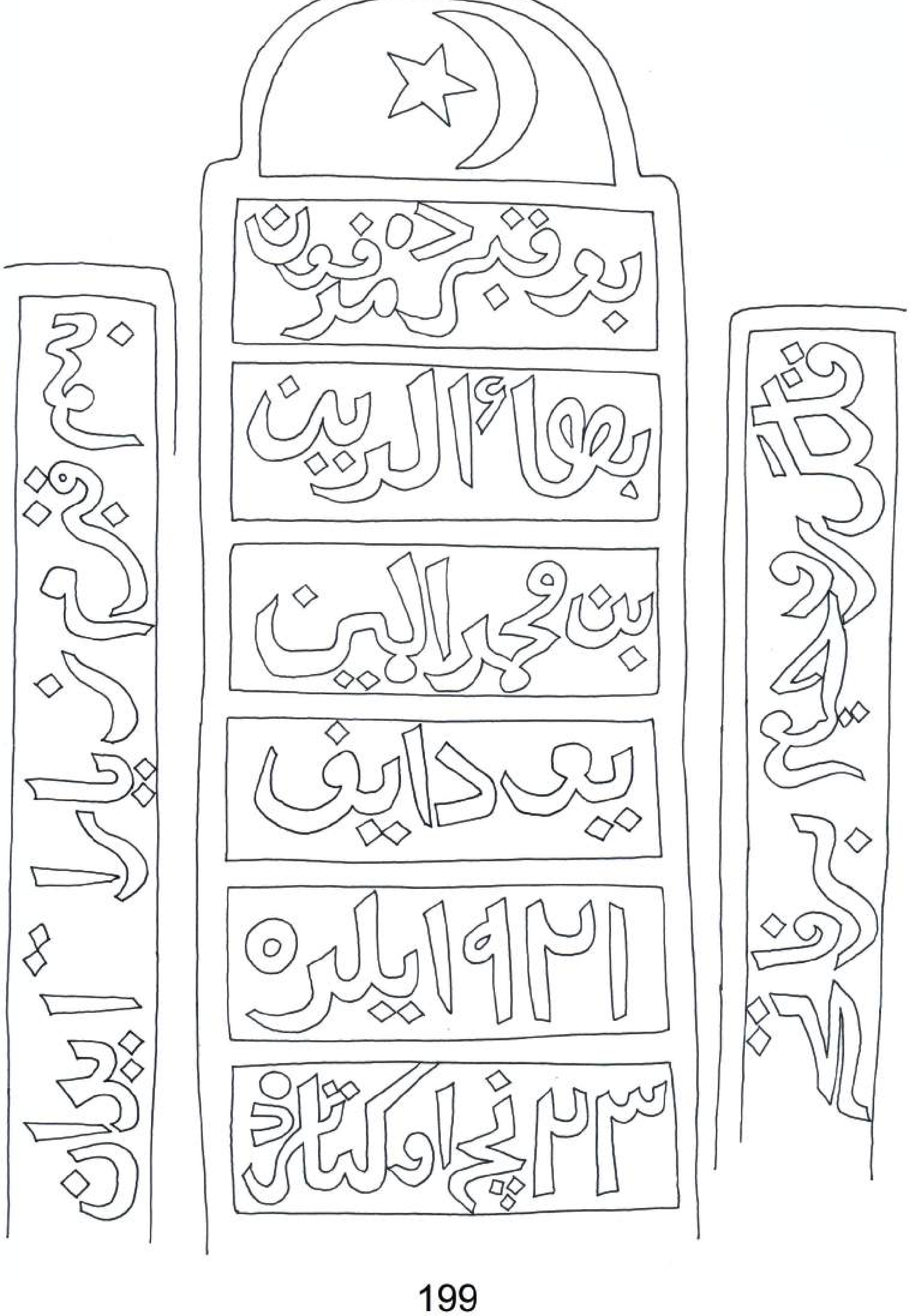

199

Эстәрлетамак районы, Талач авылы

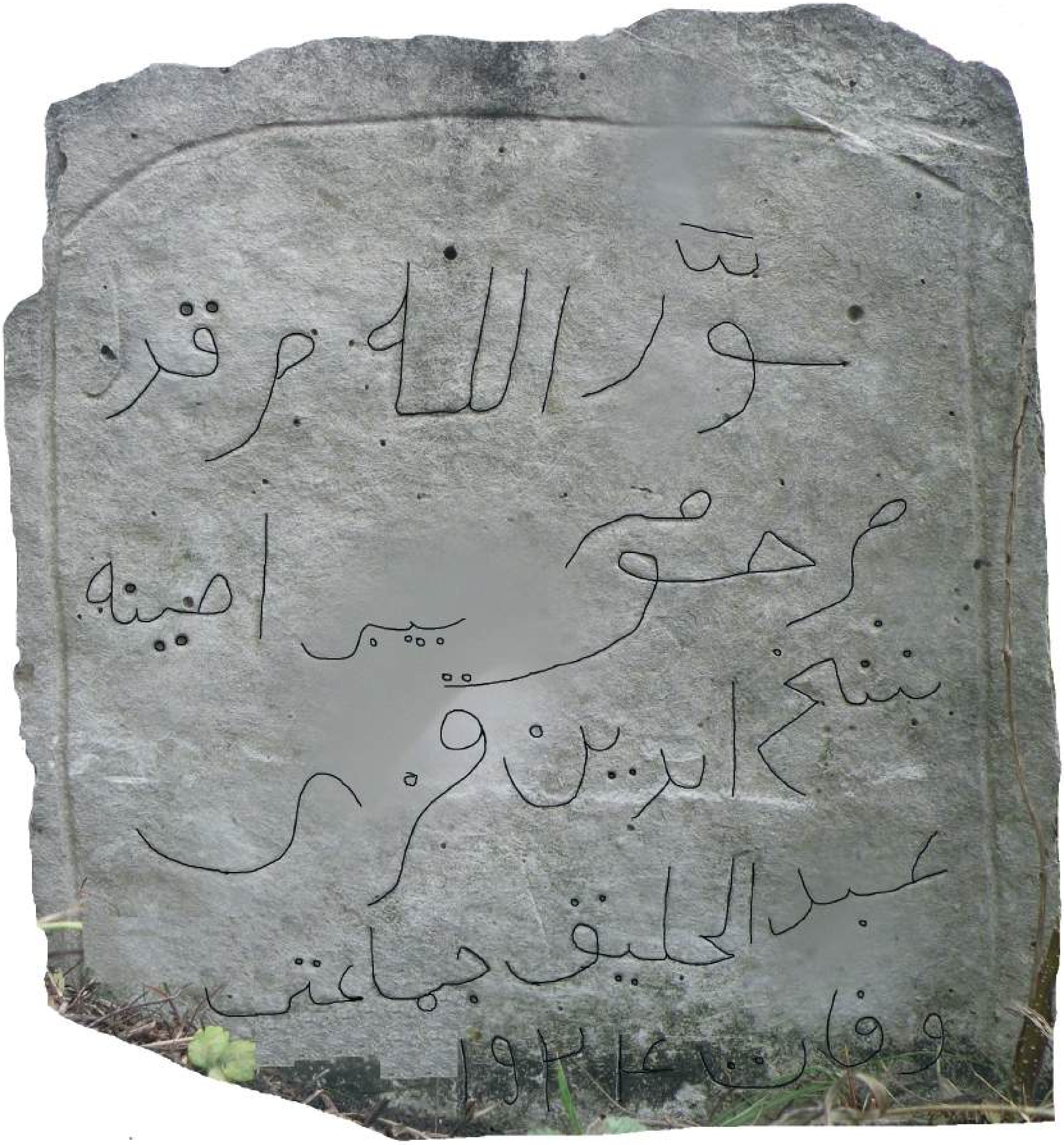

200

Эстәрлетамак районы, Талач авылы, икенче зират

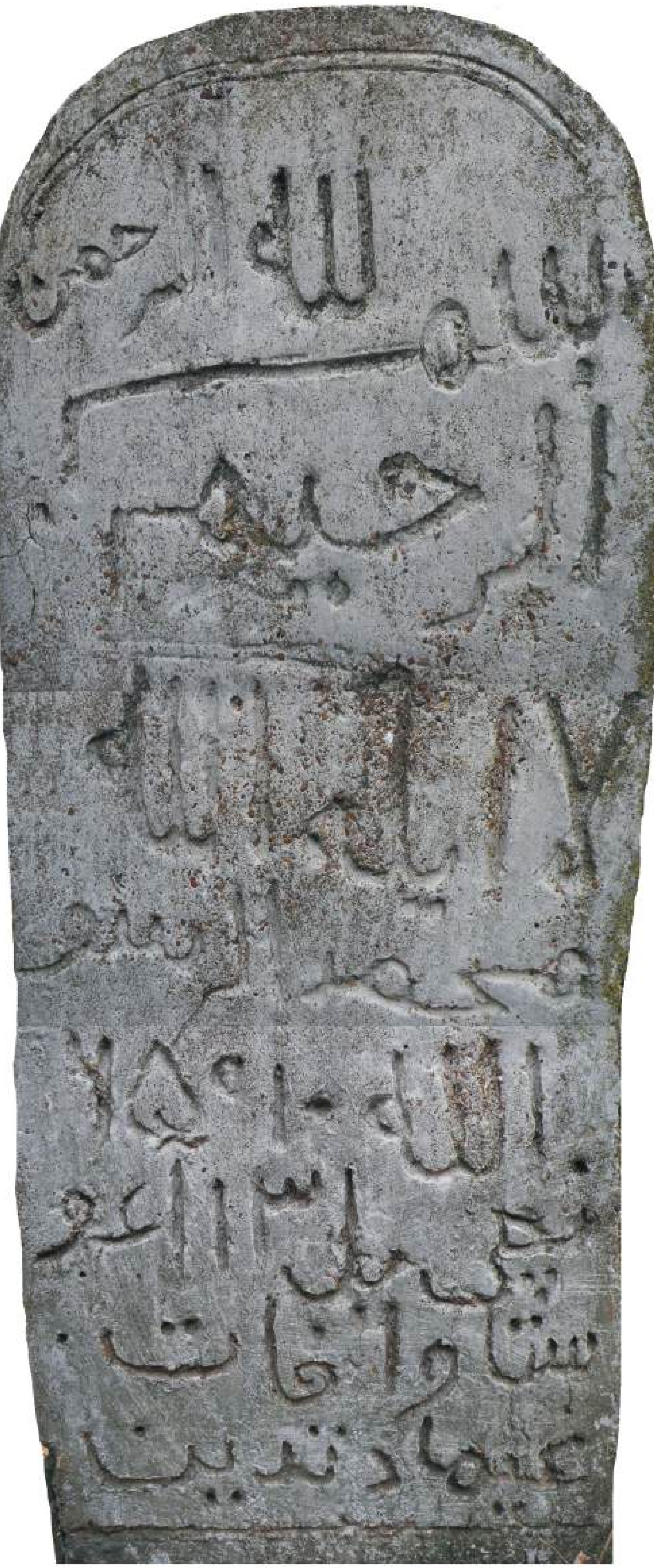

201
Эстәрлетамак
районы,
Талач авылы

202

Эстәрлетамак районы, Талач авылы

202

Эстәрлетамак районы, Талач авылы

202

Эстәрлетамак районы, Талач авылы

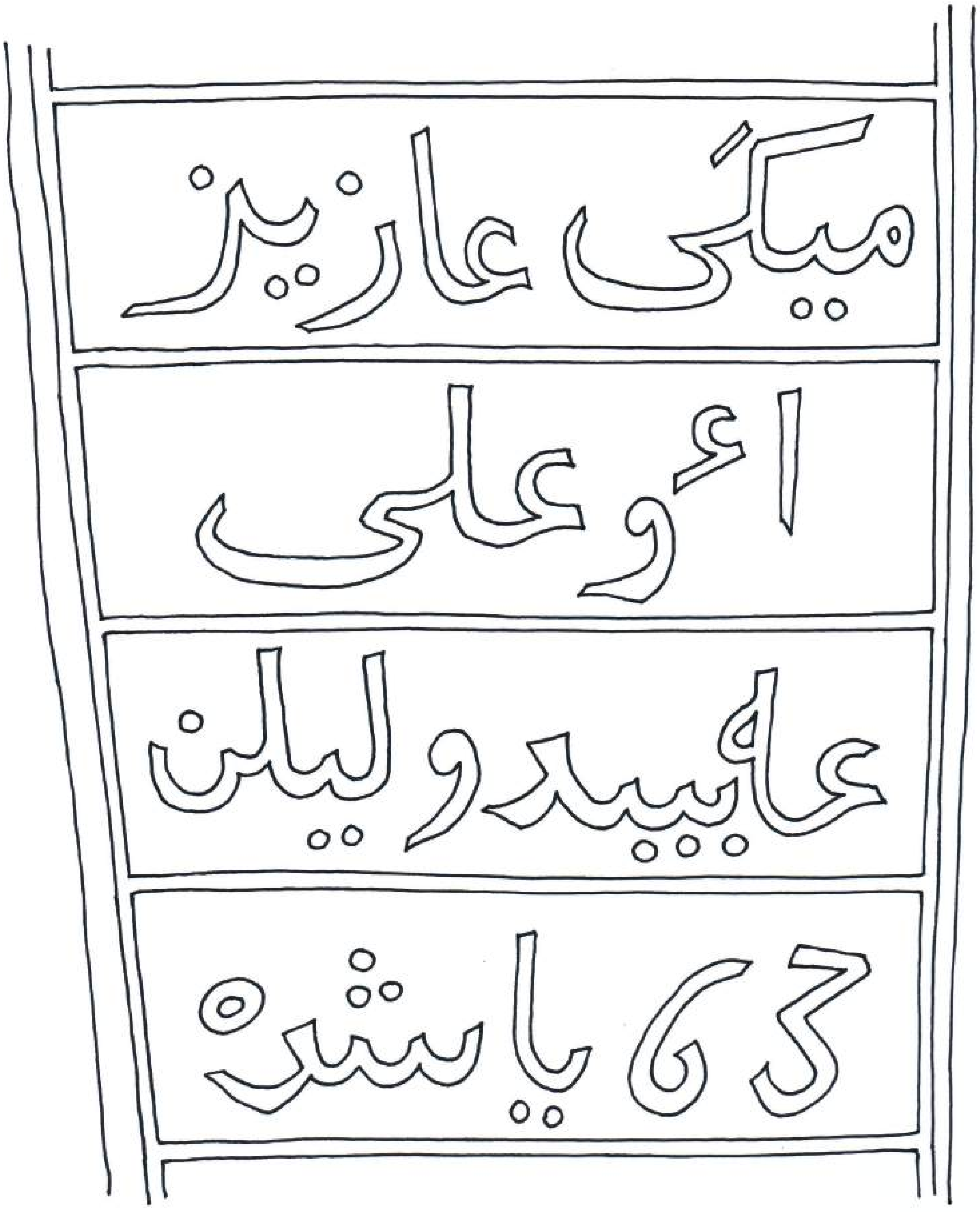

202

Эстәрлетамак районы, Талач авылы

203
Эстәрлетамак районы, Талач авылы

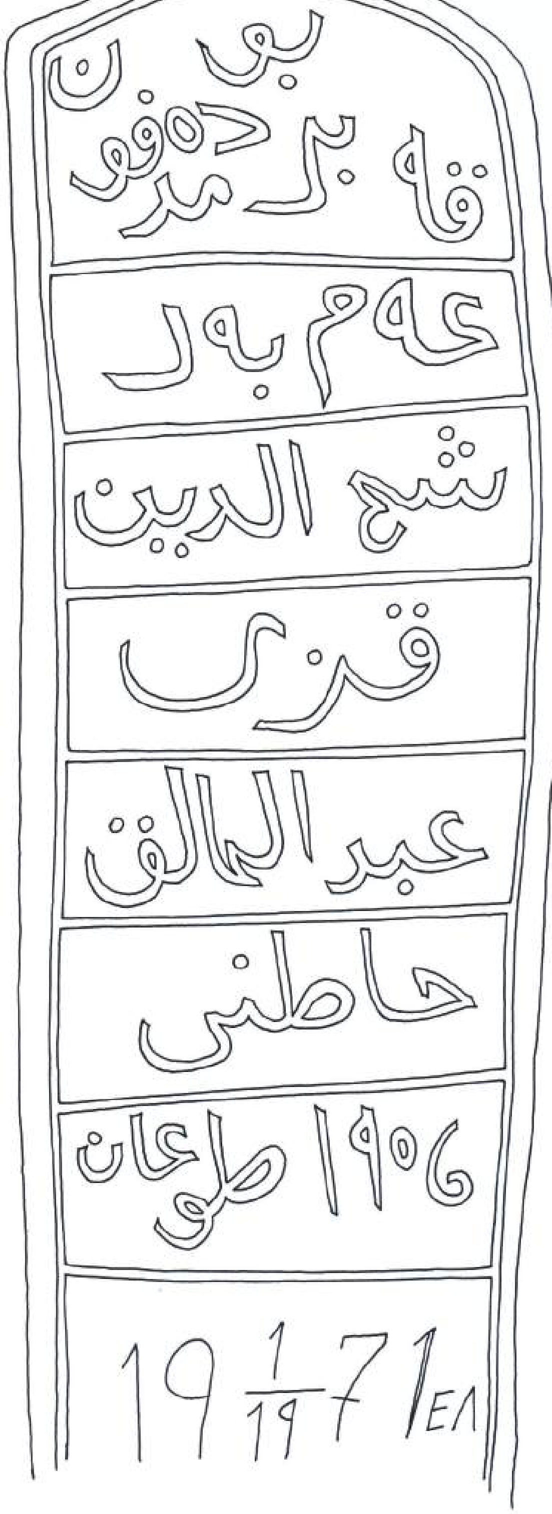

204

Эстәрлетамак районы, Талач авылы

204
Эстәрлетамак районы,
Талач авылы

204

Эстәрлетамак районы, Талач авылы

206
Эстәрлетамак районы, Талач авылы

207
Эстәрлетамак районы, Талач авылы

208

Эстәрлетамак
районы,
Талач авылы

209

Эстәрлетамак районы, Талач авылы

210

Эстәрлетамак районы, Талач авылы

211

Эстәрлетамак районы, Талач авылы

212
Эстәрлетамак районы, Талач авылы

213

Эстәрлетамак районы, Түбәнге Усылытамак авылы

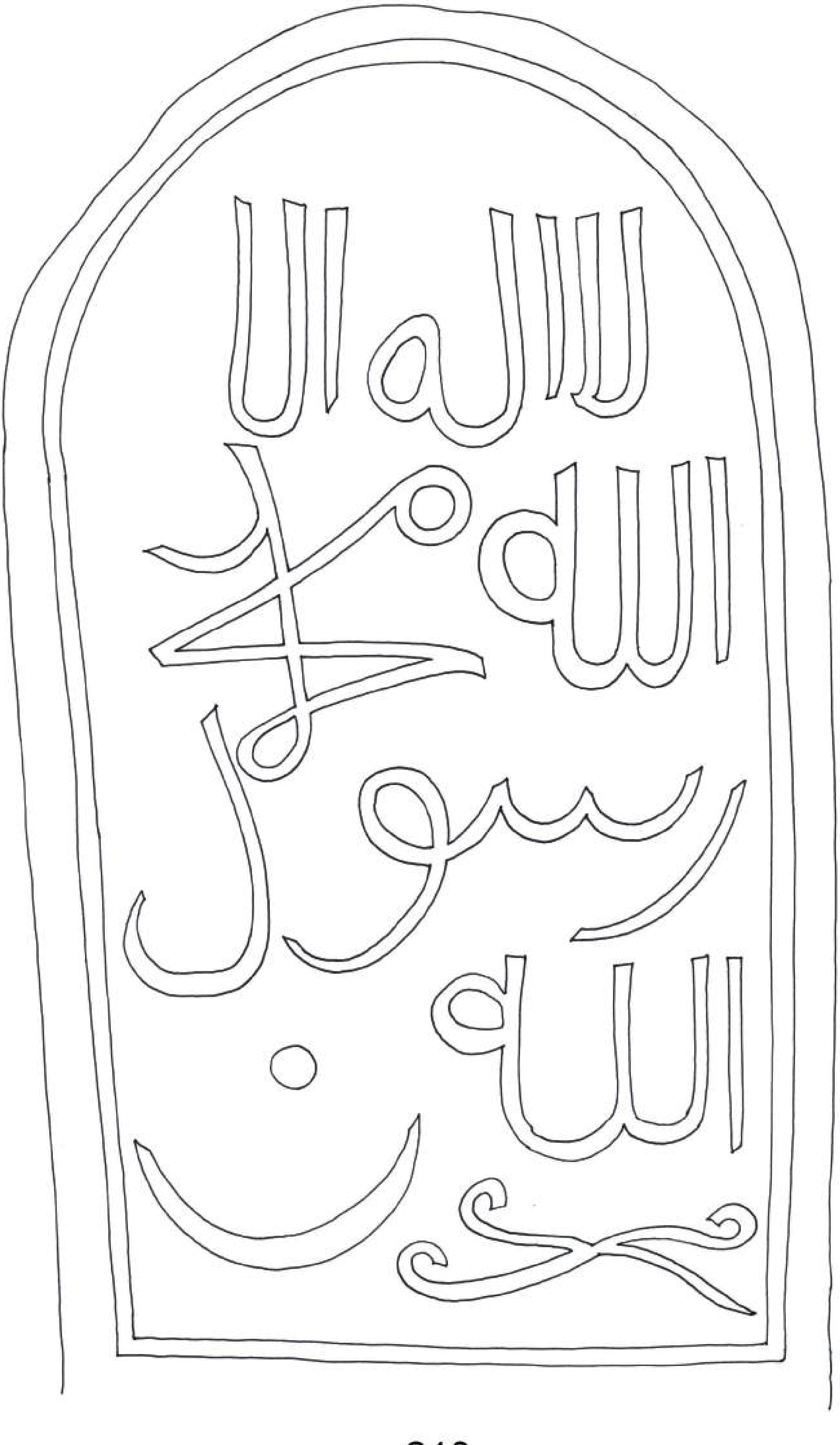

213

Эстәрлетамак районы, Түбәнге Усылытамак авылы

213

Эстәрлетамак районы,

Түбәнге Усылытамак авылы

214

Эстәрлетамак районы,
Түбәнге Усылытамак авылы

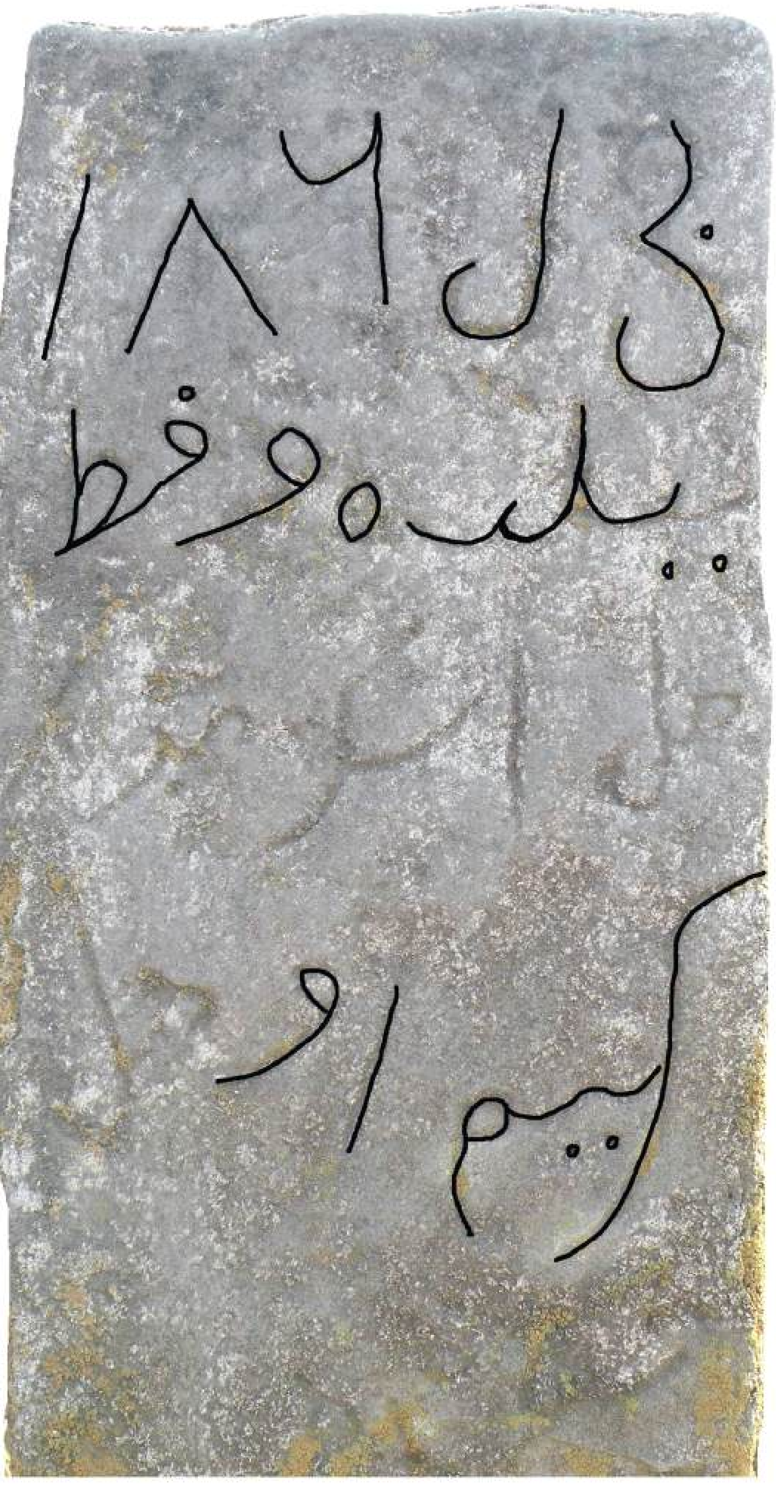

215

Эстәрлетамак районы,
Түбәнге Усылытамак авылы

216=А

Эстәрлетамак районы,

Түбәнге Усылытамак авылы

216=В

Эстәрлетамак районы,
Түбәнге Усылытамак авылы

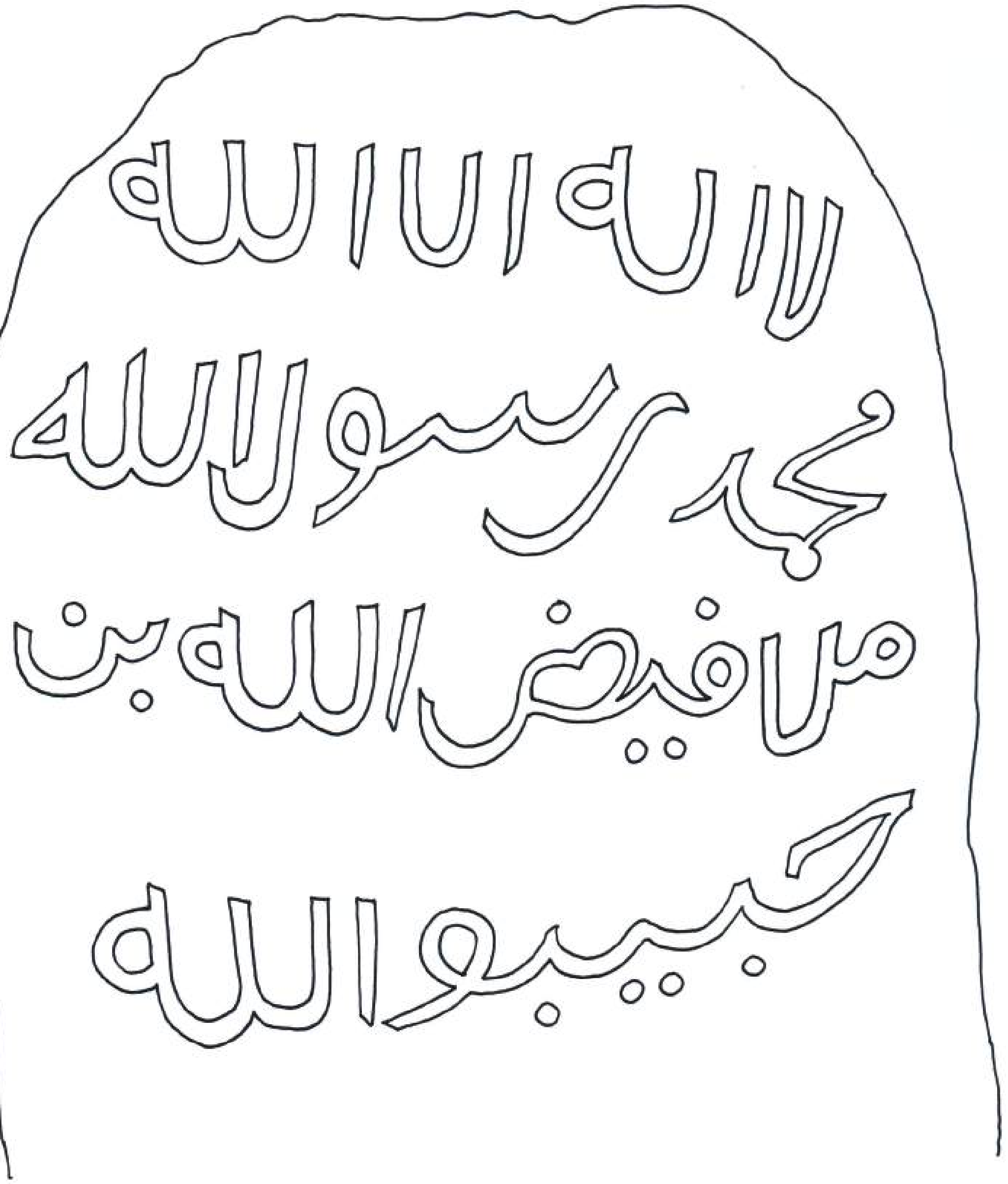

216=А

Эстәрлетамак районы,

Түбәнге Услы (Услытамак) авылы

216=В
Эстәрлетамак районы,
Түбәнге Услы (Услытамак) авылы

217 - 1

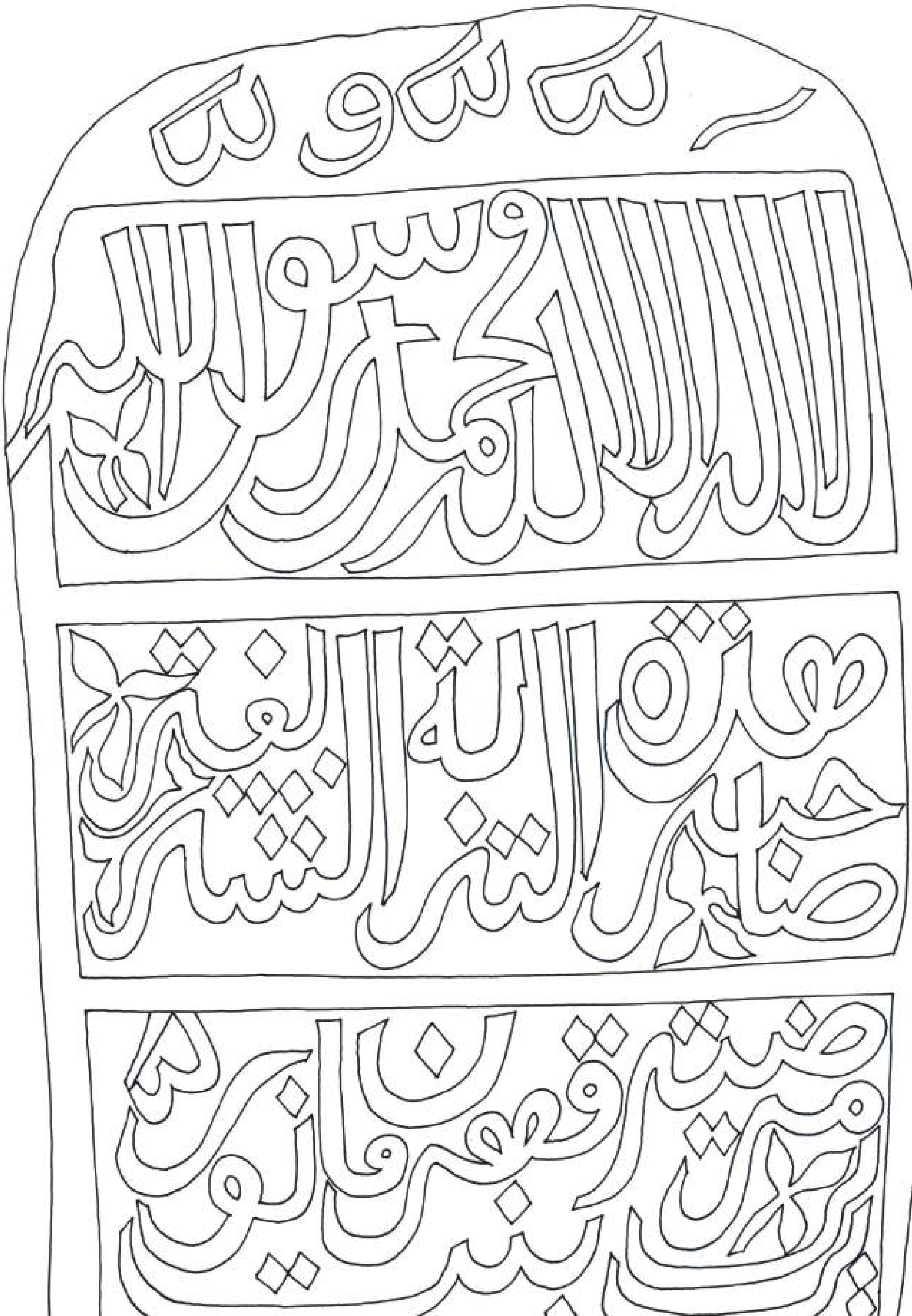

217 - 1

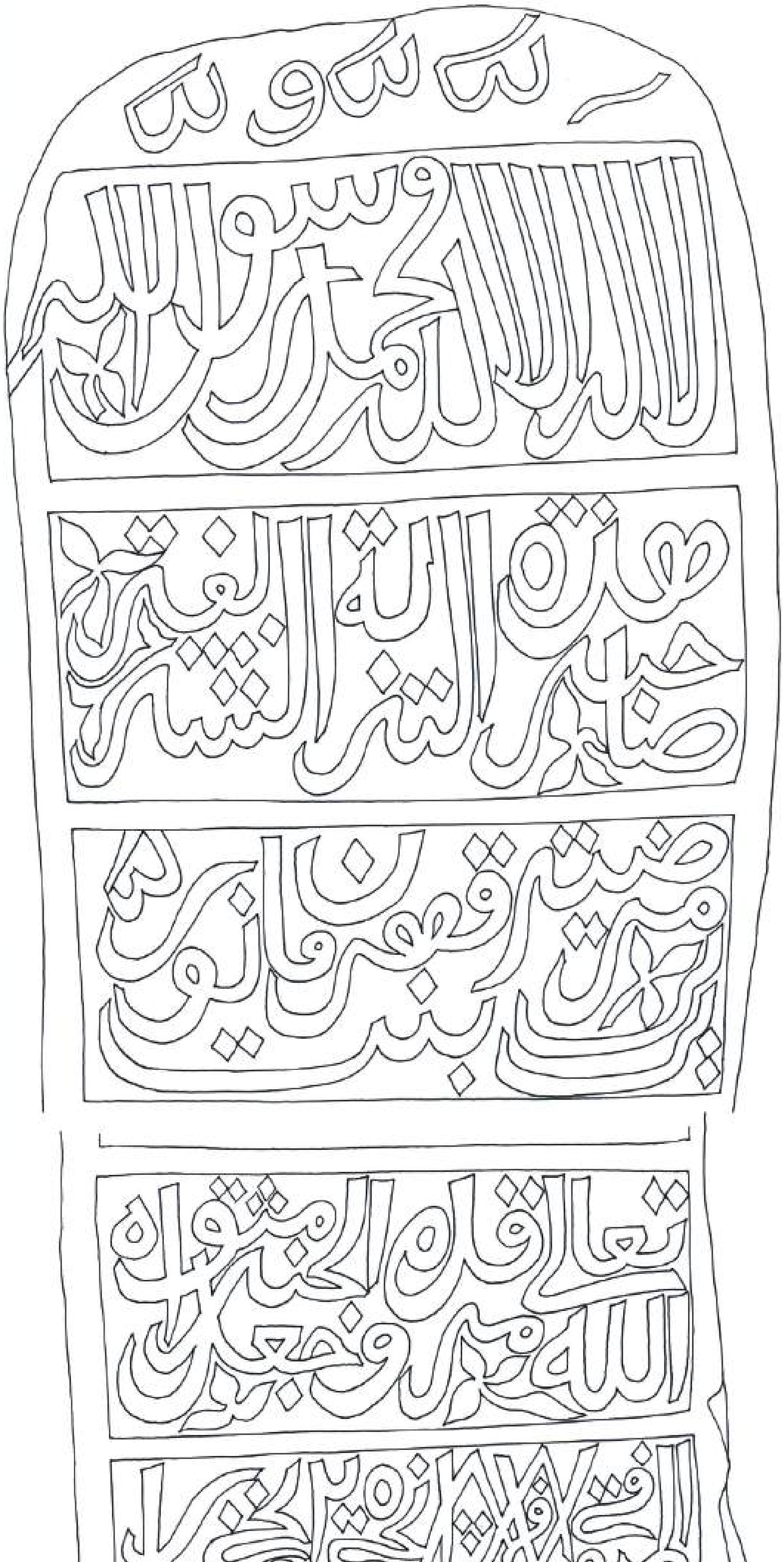

217 - 1

217-2

Эстәрлетамак районы, Түбәнге Усылытамак авылы

217-2=A=a

Эстәрлетамак районы,

Түбәнге Услы (Услытамак) авылы

217-2=А=б
Эстәрлетамак районы,
Түбәнге Услы (Услытамак) авылы

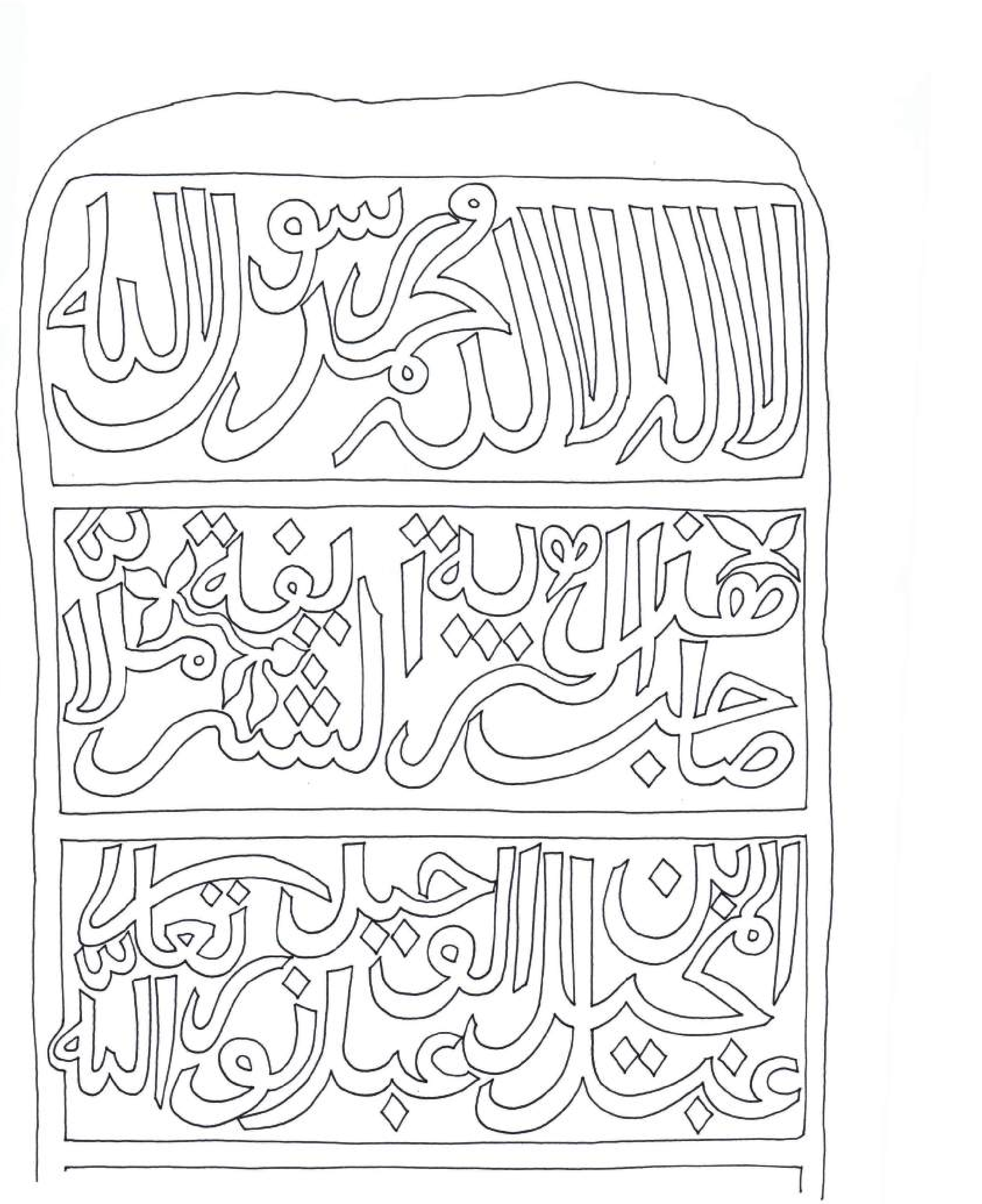

217-2=А=а
Эстәрлетамак районы,
Түбәнге Услы (Услытамак) авылы

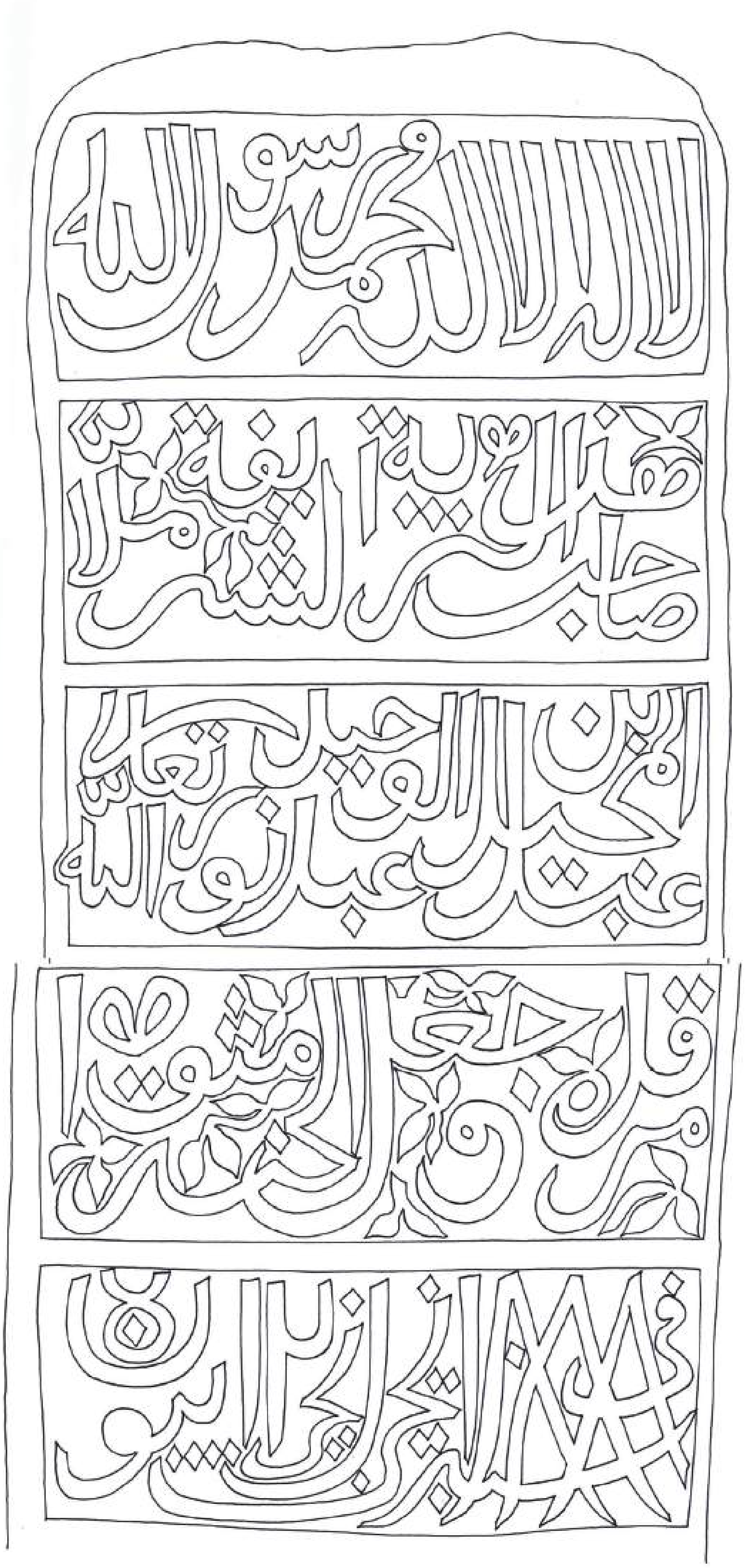

217-2=A

Эстәрлетамак районы, Түбәнге Услы (Услытамак) авылы

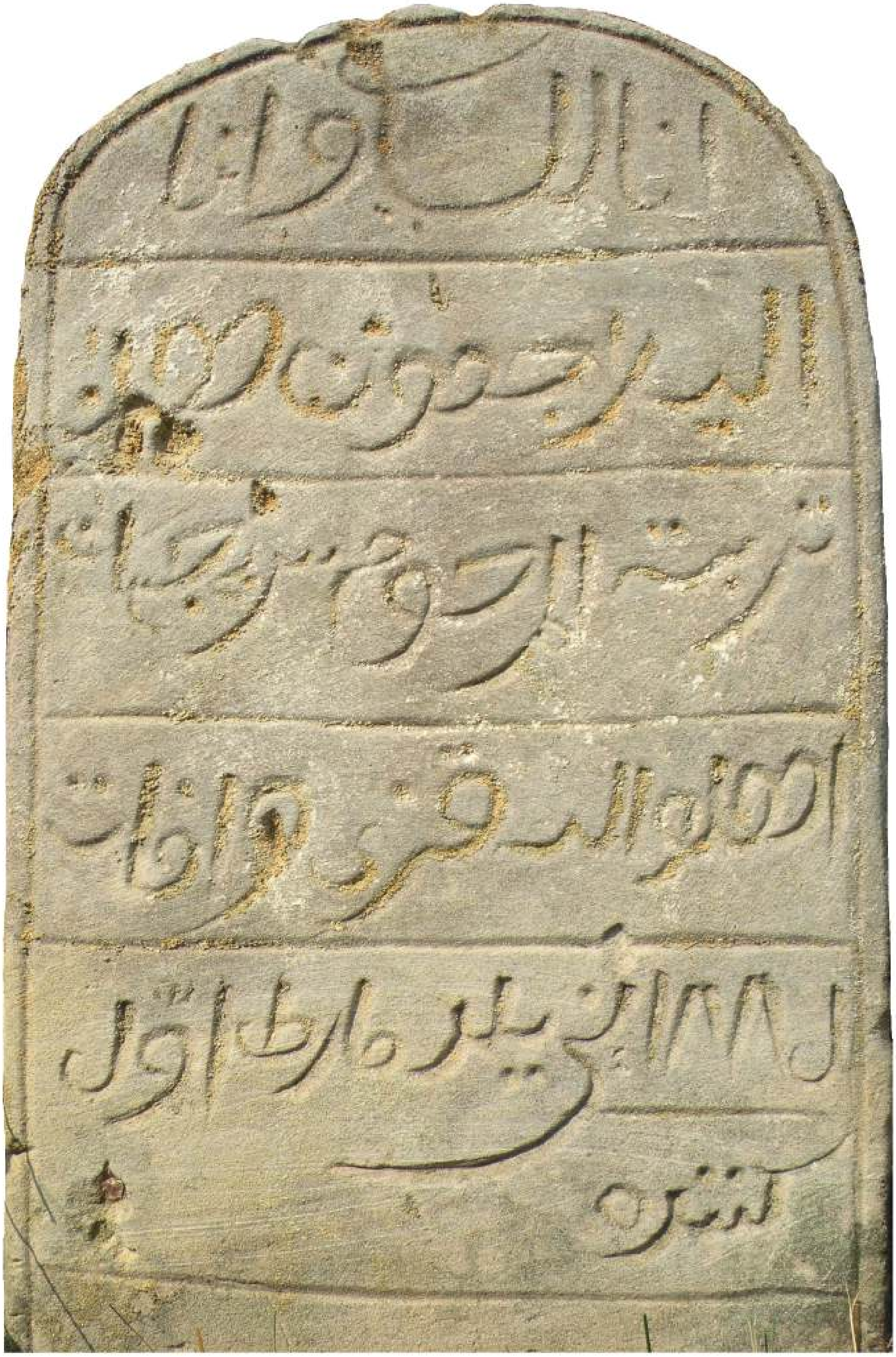

218
Эстәрлетамак районы,
Түбәнге Услы (Услытамак) авылы

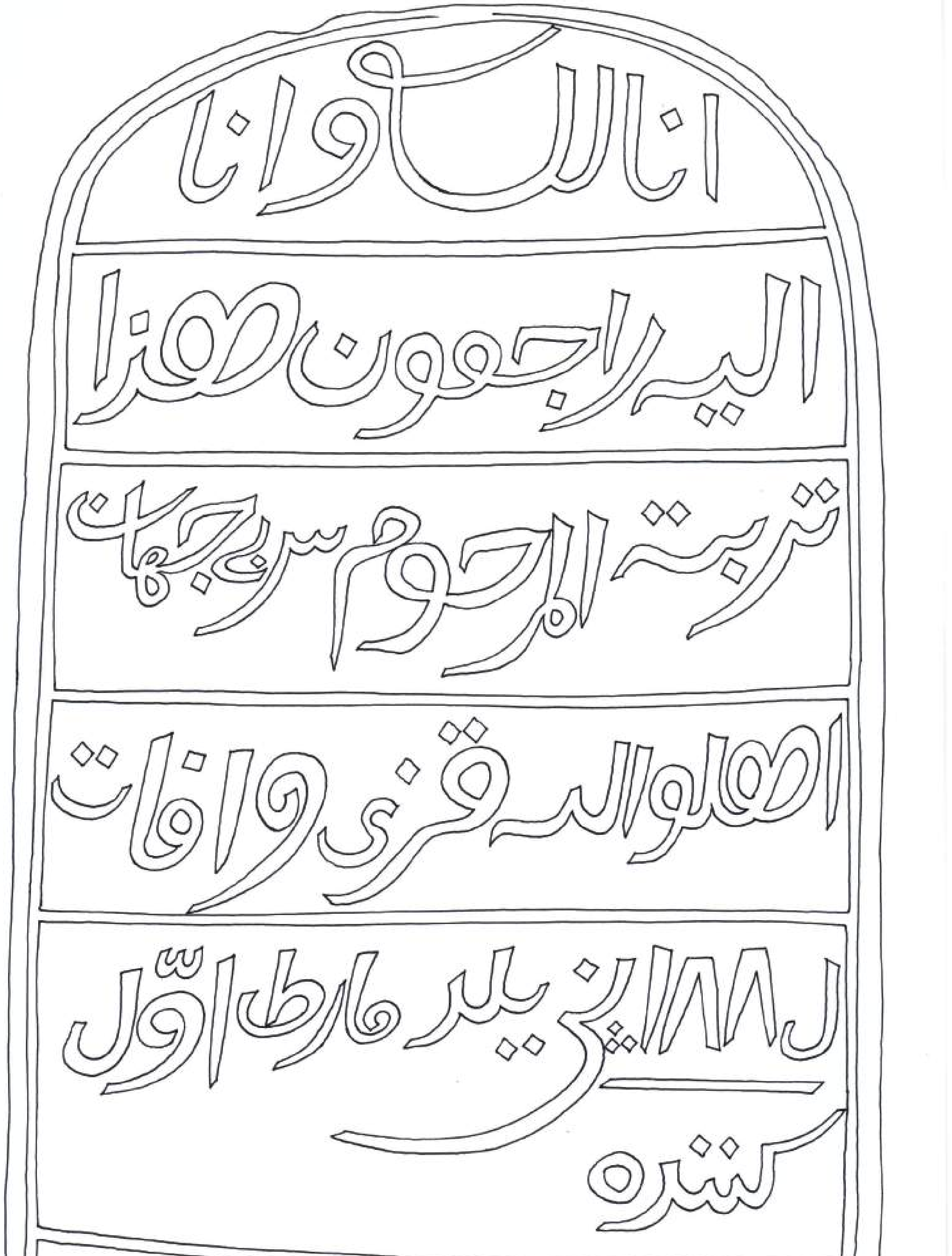

218

Эстәрлетамак районы,

Түбәнге Услы (Услытамак) авылы

219
Эстәрлетамак районы,
Түбәнге Услы (Услытамак) авылы

220

Эстәрлетамак районы,
Түбәнге Усылытамак авылы

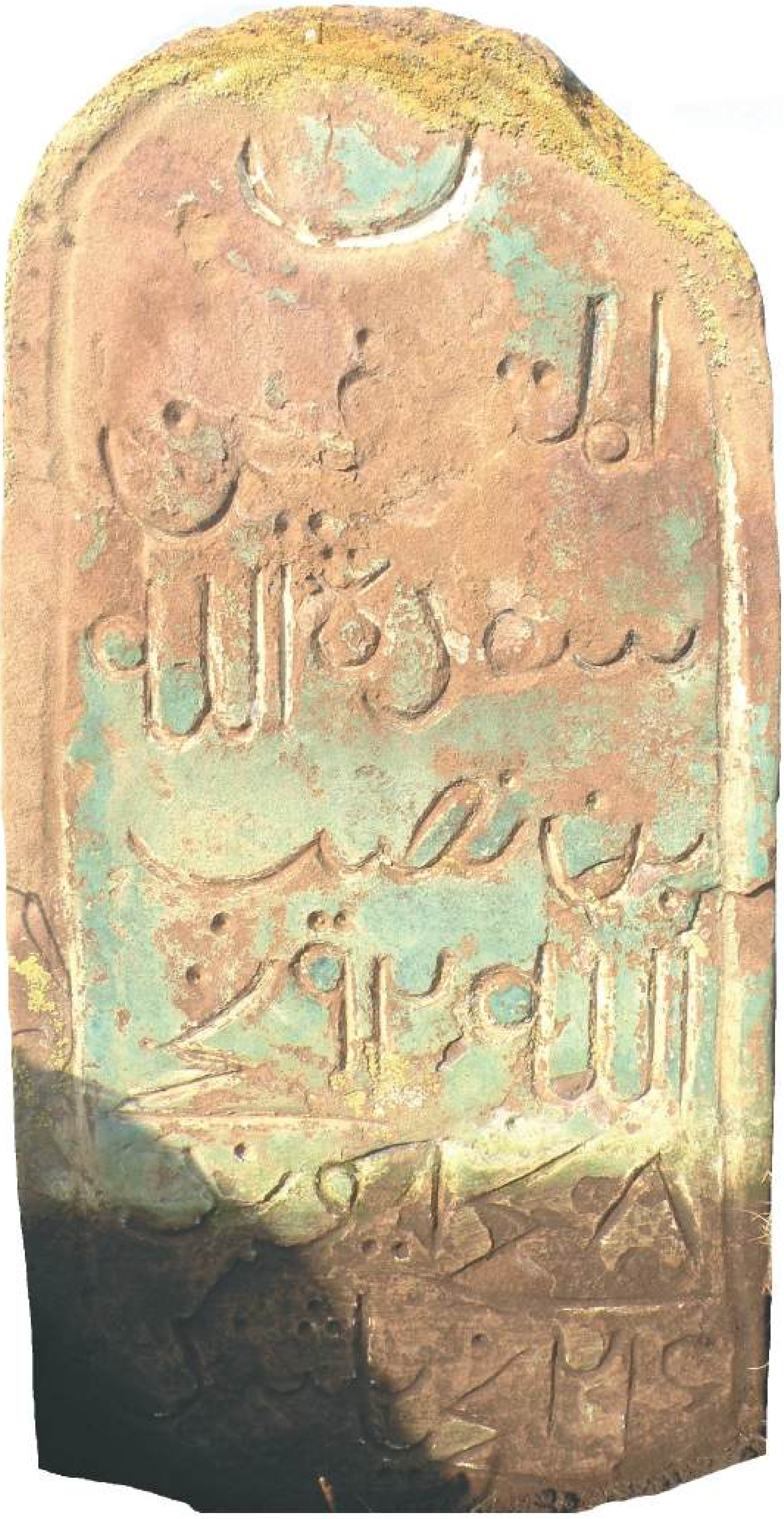

220

Эстәрлетамак районы,
Түбәнге Усылытамак авылы

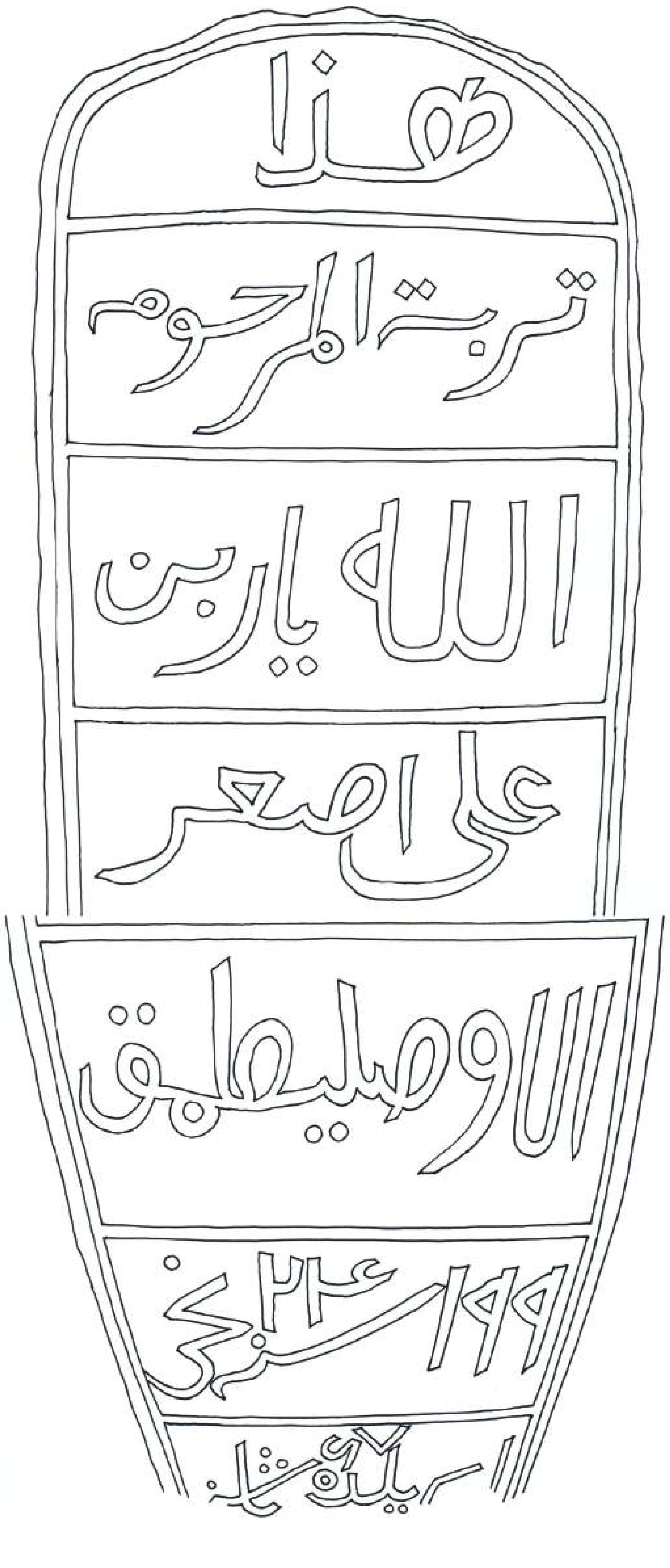

221
Эстәрлетамак
районы,
Түбәнге
Усылытамак
авылы

221

222

Эстәрлетамак районы,

Түбәнге Усылытамак авылы

222=А=а
Эстәрлетамак районы,
Түбәнге Усылытамак авылы

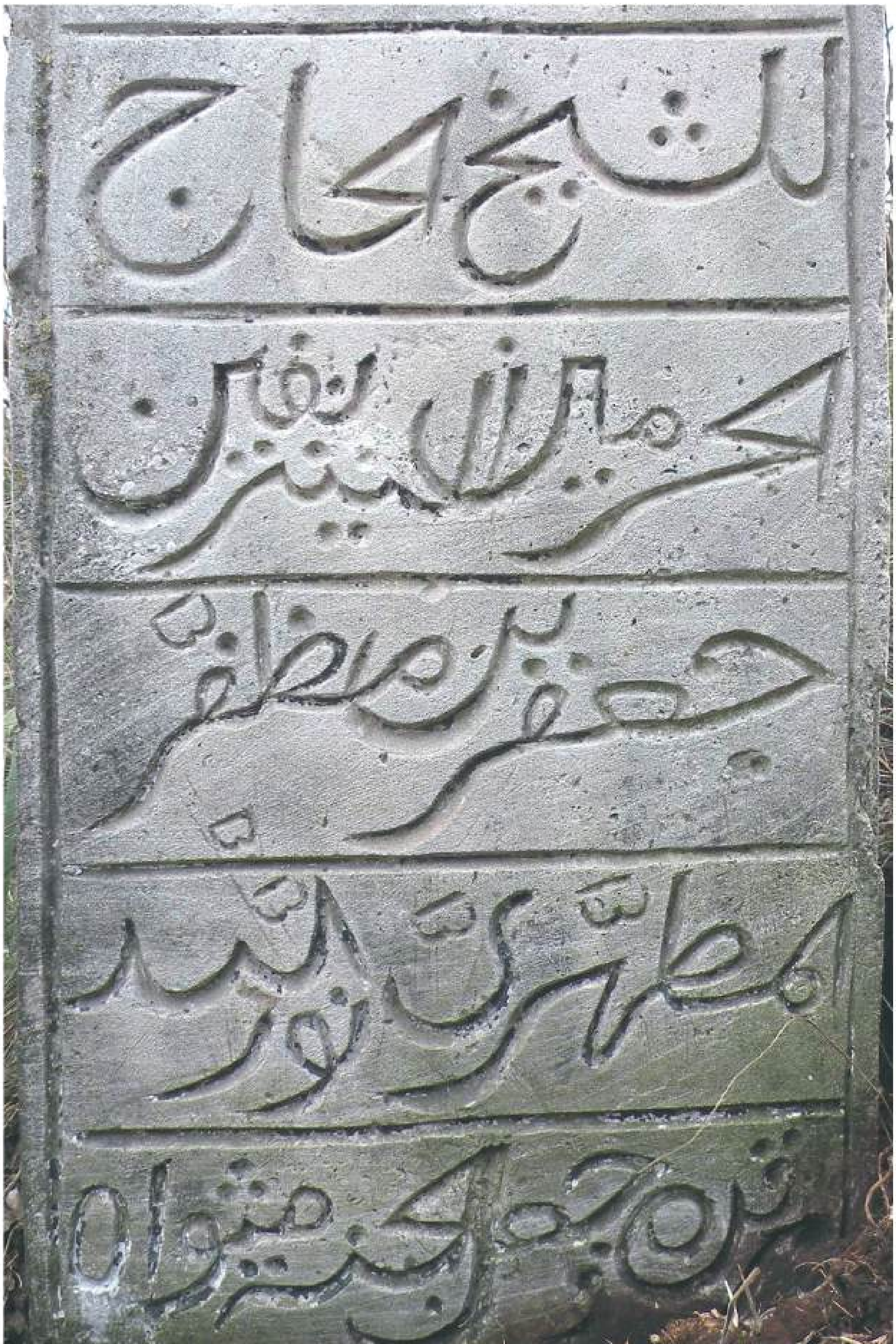

222=А=б

Эстәрлетамак районы,

Түбәнге Усылытамак авылы

222=А,Б

Эстәрлетамак районы,

Түбәнге Усылытамак авылы

222=А,Г

Эстәрлетамак районы,

Түбәнге Усылытамак авылы

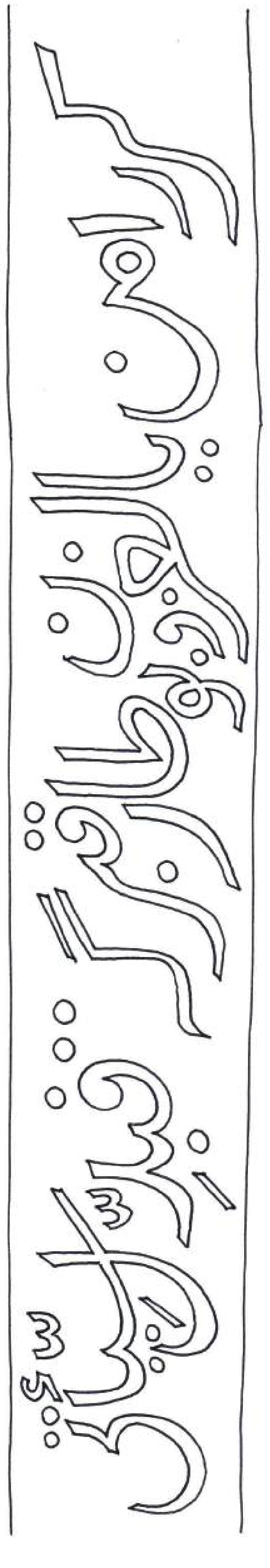

222=Б,Г
Эстәрлетамак районы, Түбәнге Усылытамак авылы

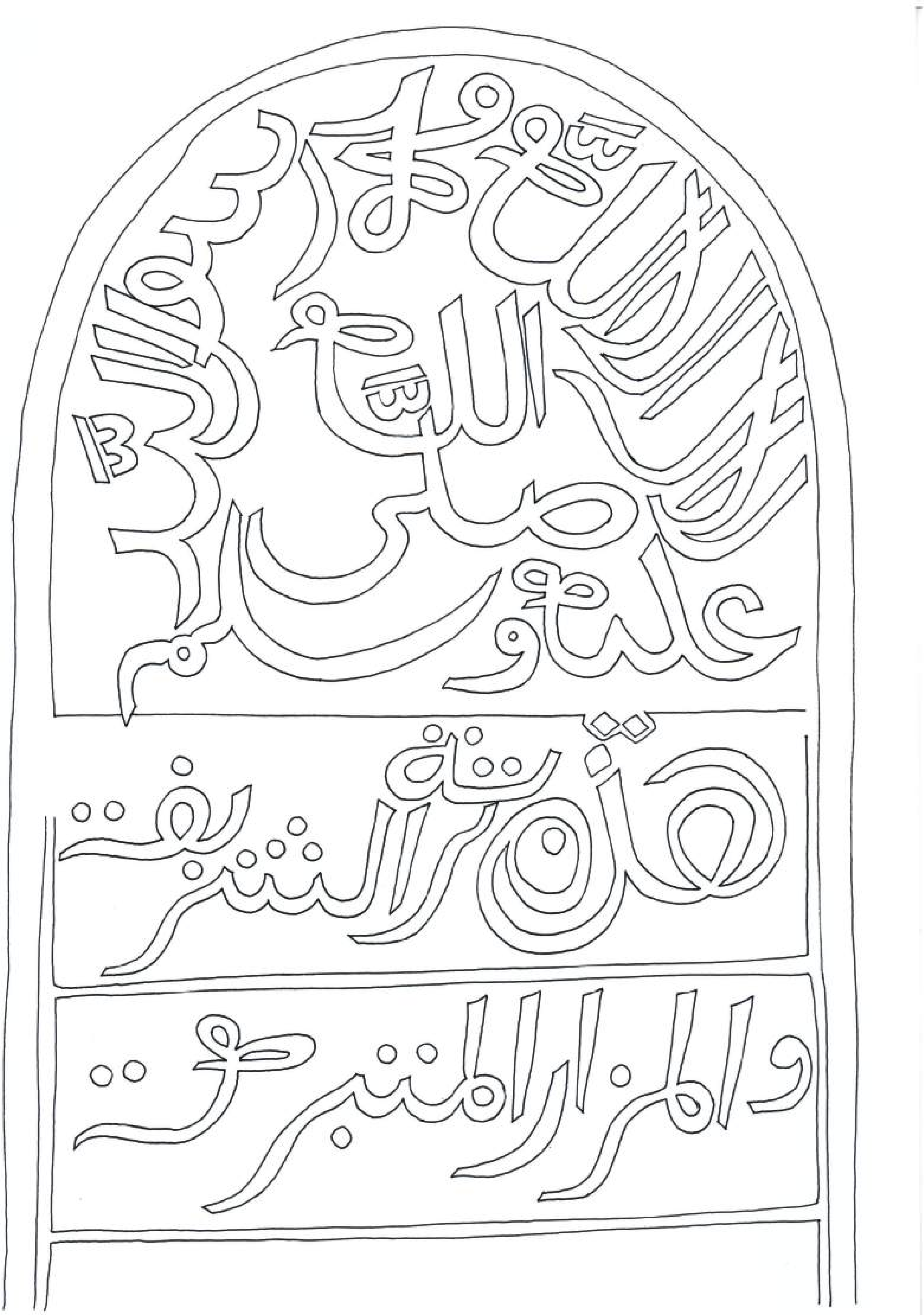

222=A=a

Эстәрлетамак районы,

Түбәнге Усылытамак авылы

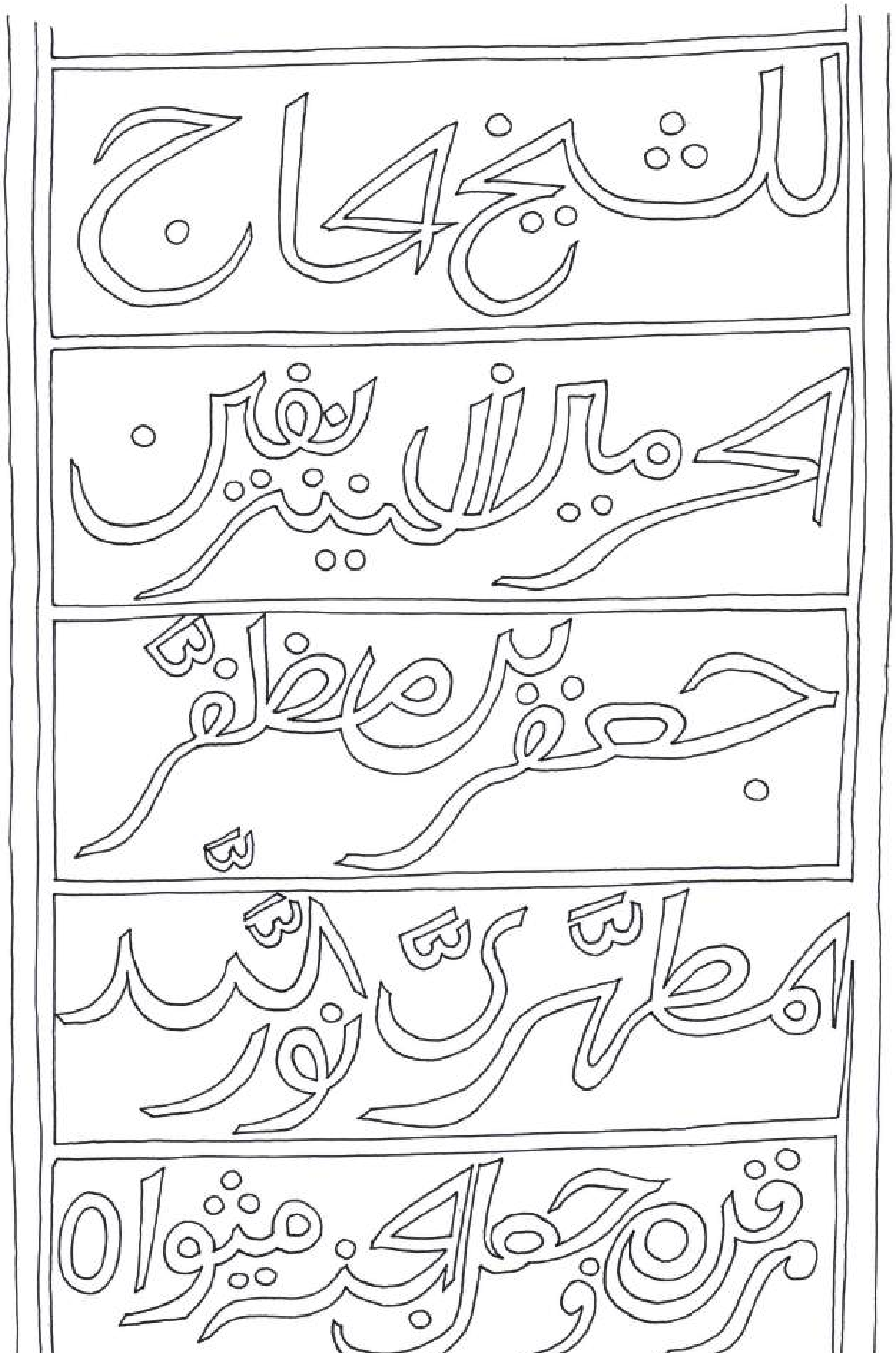

222=А=б

Эстәрлетамак районы,

Түбәнге Усылытамак авылы

223
Эстәрлетамак районы,
Түбәнге Усылытамак авылы

224

Эстәрлетамак районы,

Түбәнге Усылытамак авылы

224

Эстәрлетамак районы,

Түбәнге Усылытамак авылы

225

Эстәрлетамак районы,

Түбәнге Усылытамак авылы

226

Эстәрлетамак районы, Түбәнге Усылытамак авылы

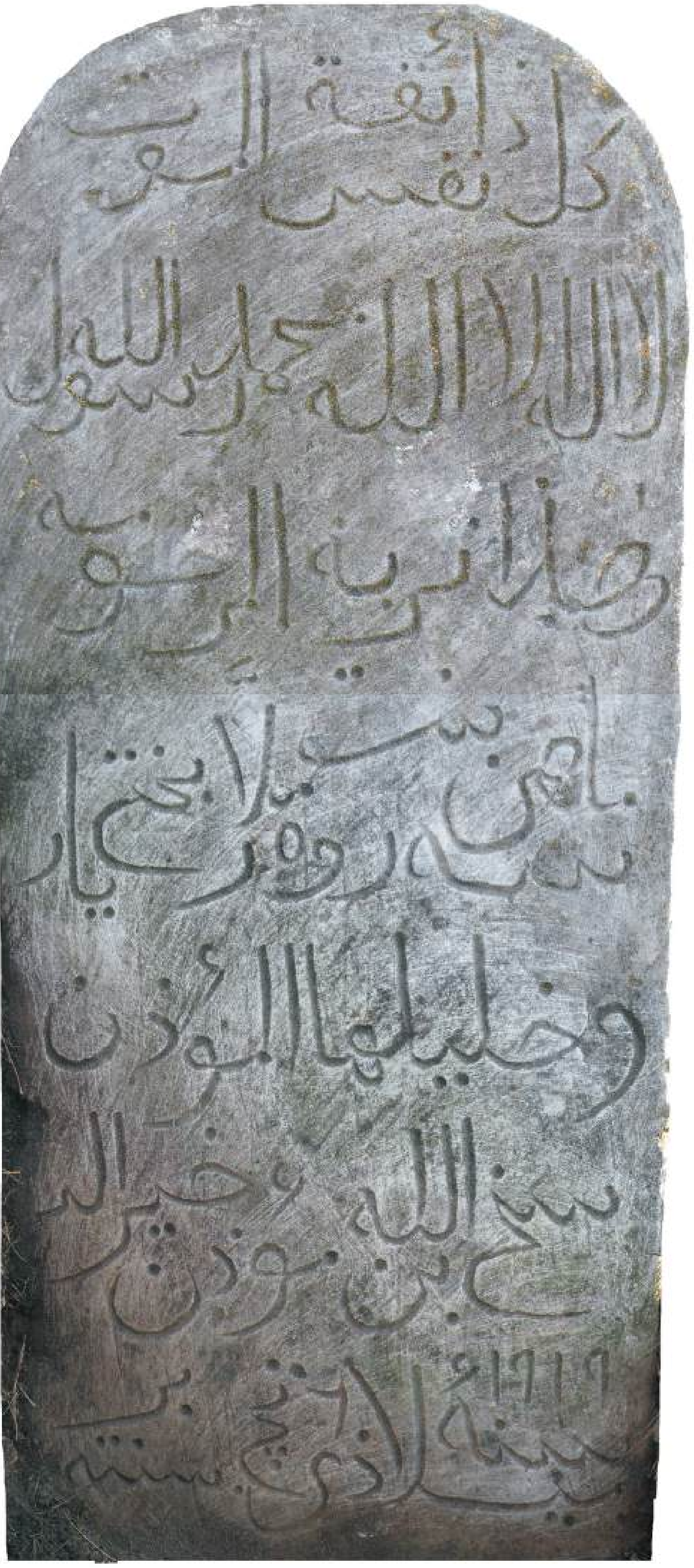

227
Эстәрлетамак районы, Түбәнге Усылытамак авылы

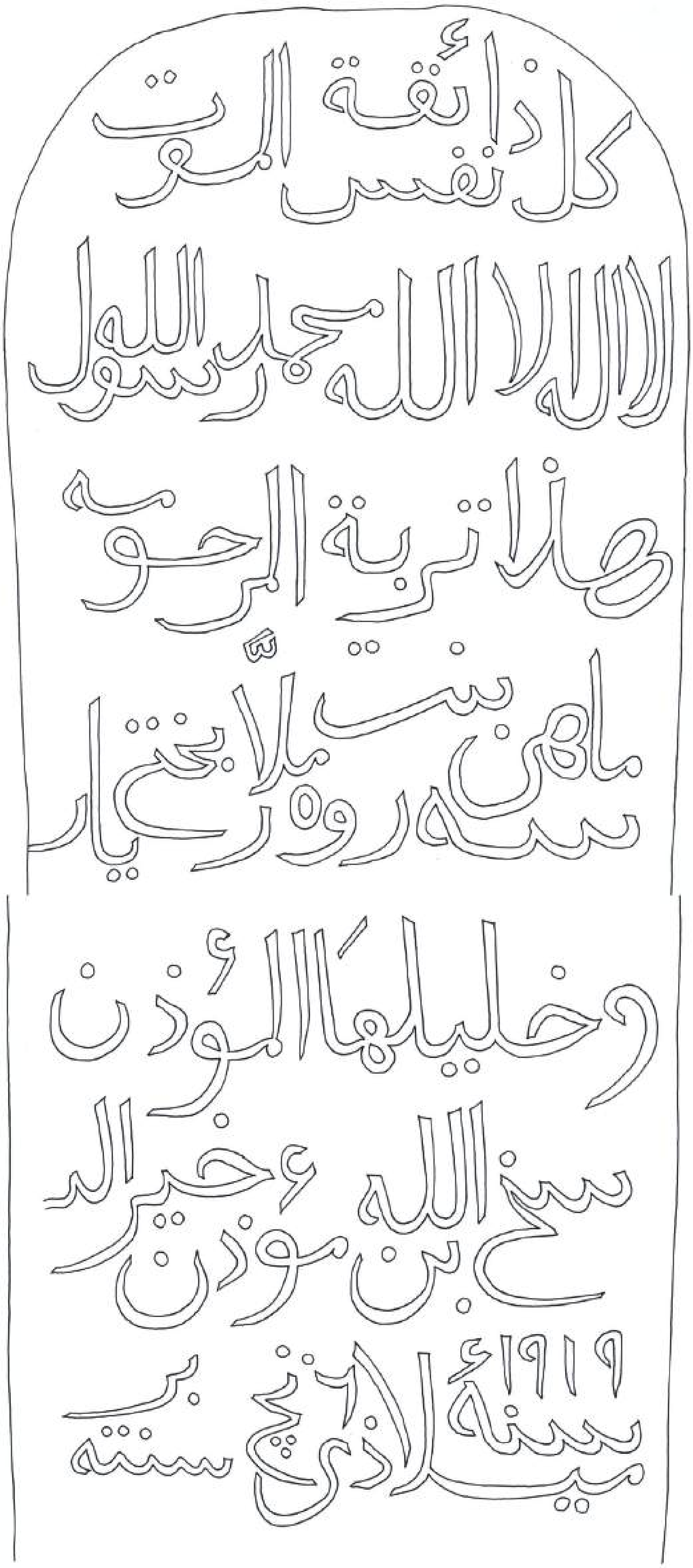

227
Эстәрлетамак районы,
Түбәнге Усылытамак авылы

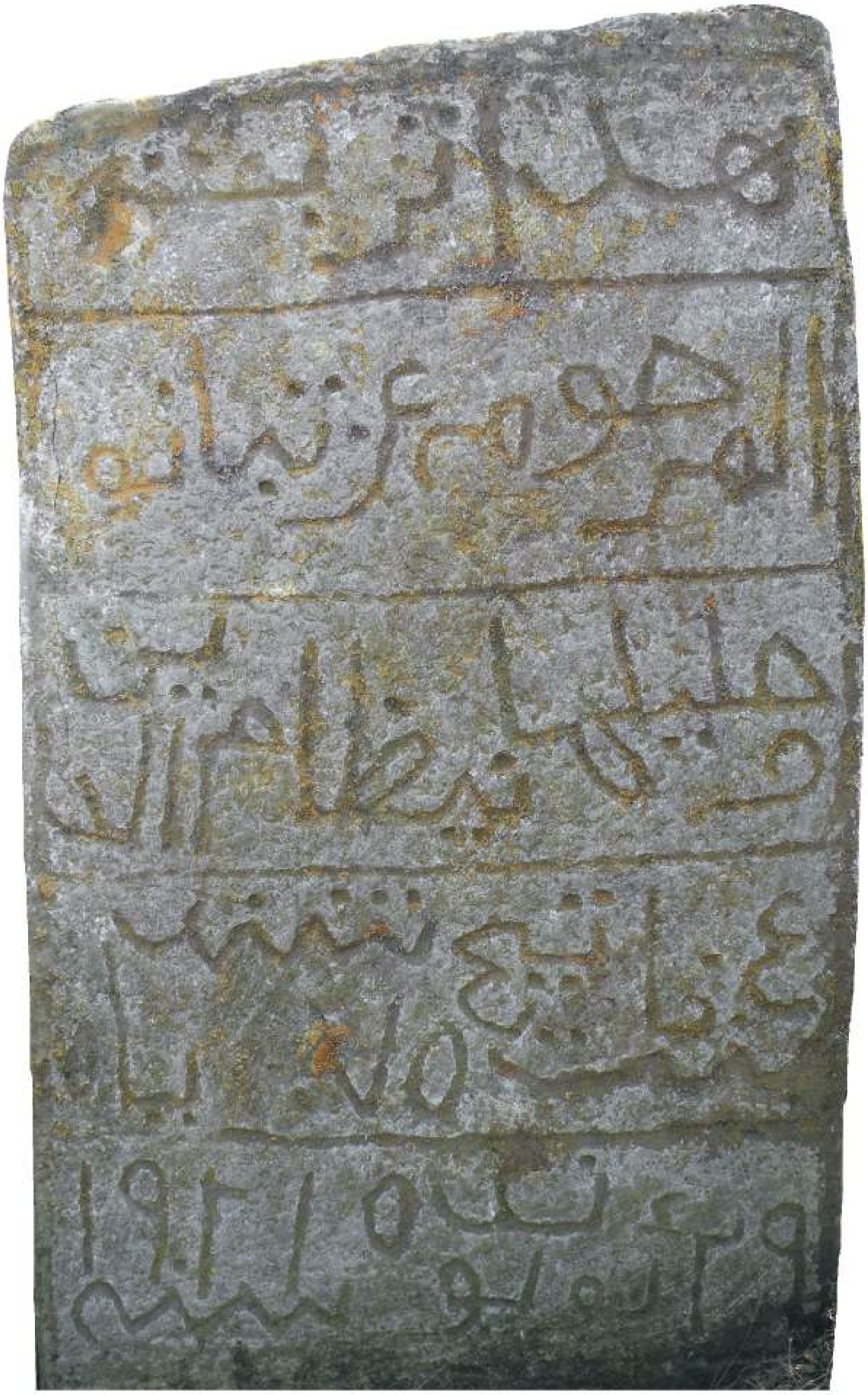

228

Эстәрлетамак районы, Түбәнге Усылытамак авылы

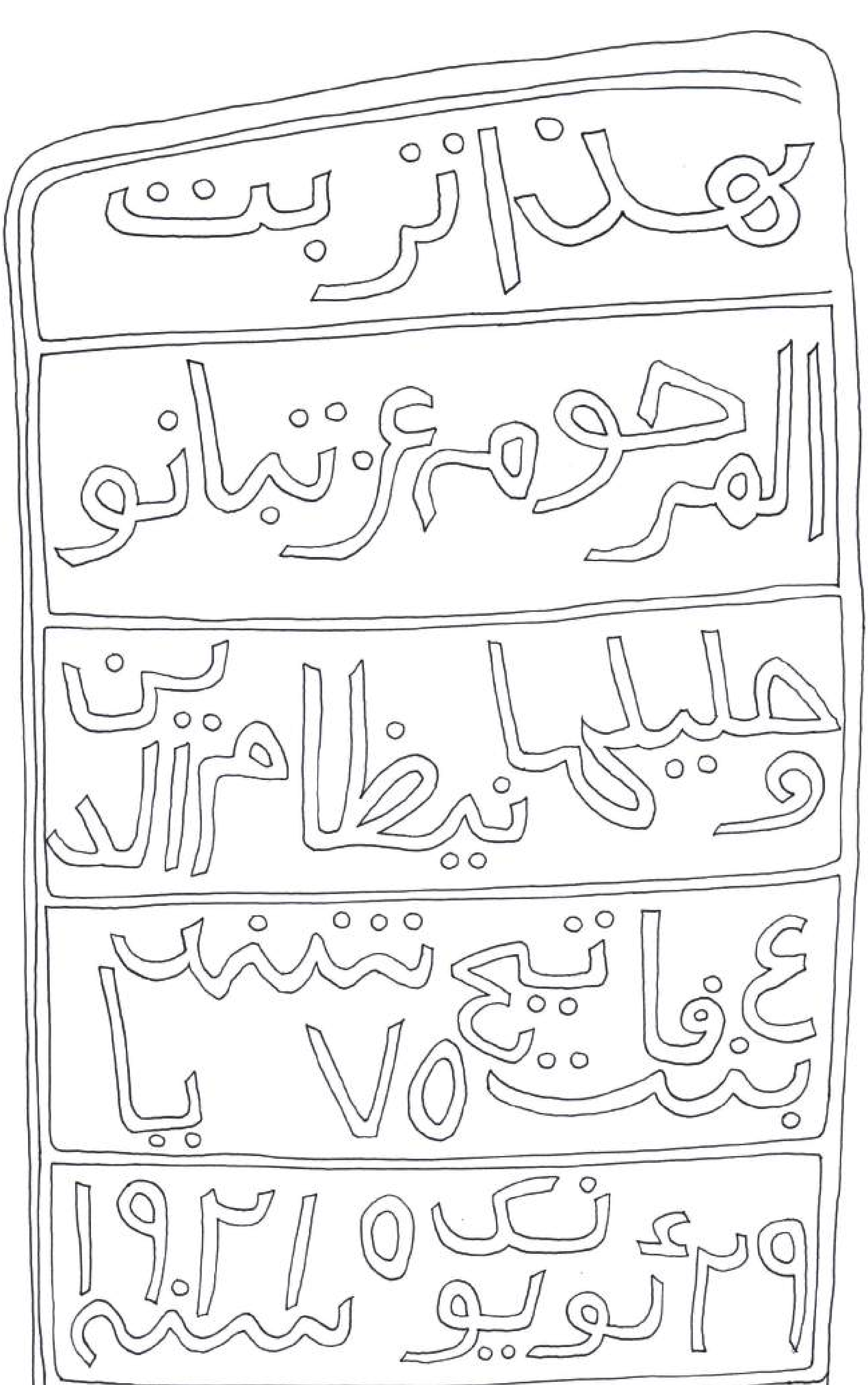

228

Эстәрлетамак районы, Түбәнге Усылытамак авылы

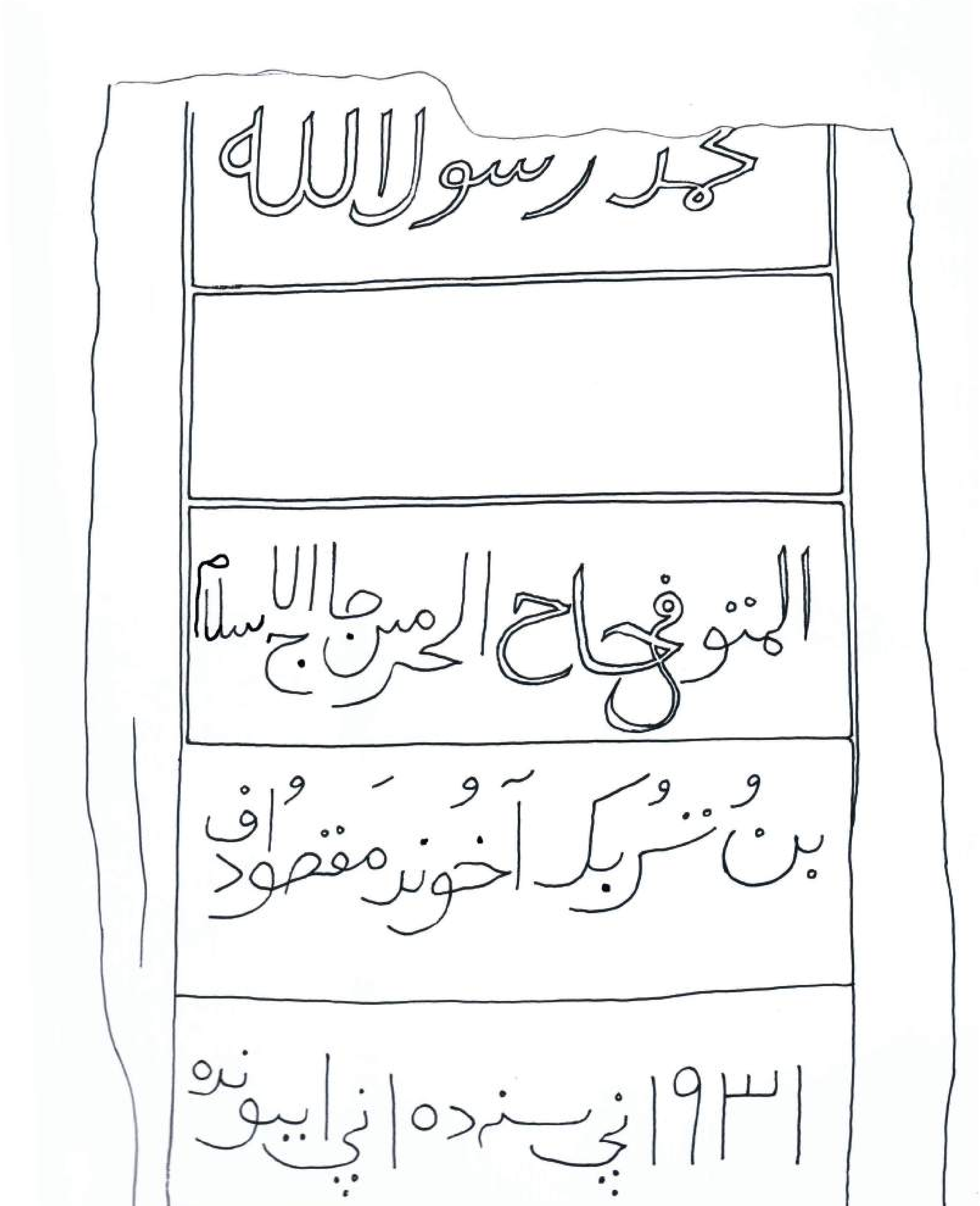

230

Эстәрлетамак районы, Түбәнге Усылытамак авылы

230

Эстәрлетамаҡ районы, Түбәнге Усылытамаҡ авылы

231=A=a

231=А=б

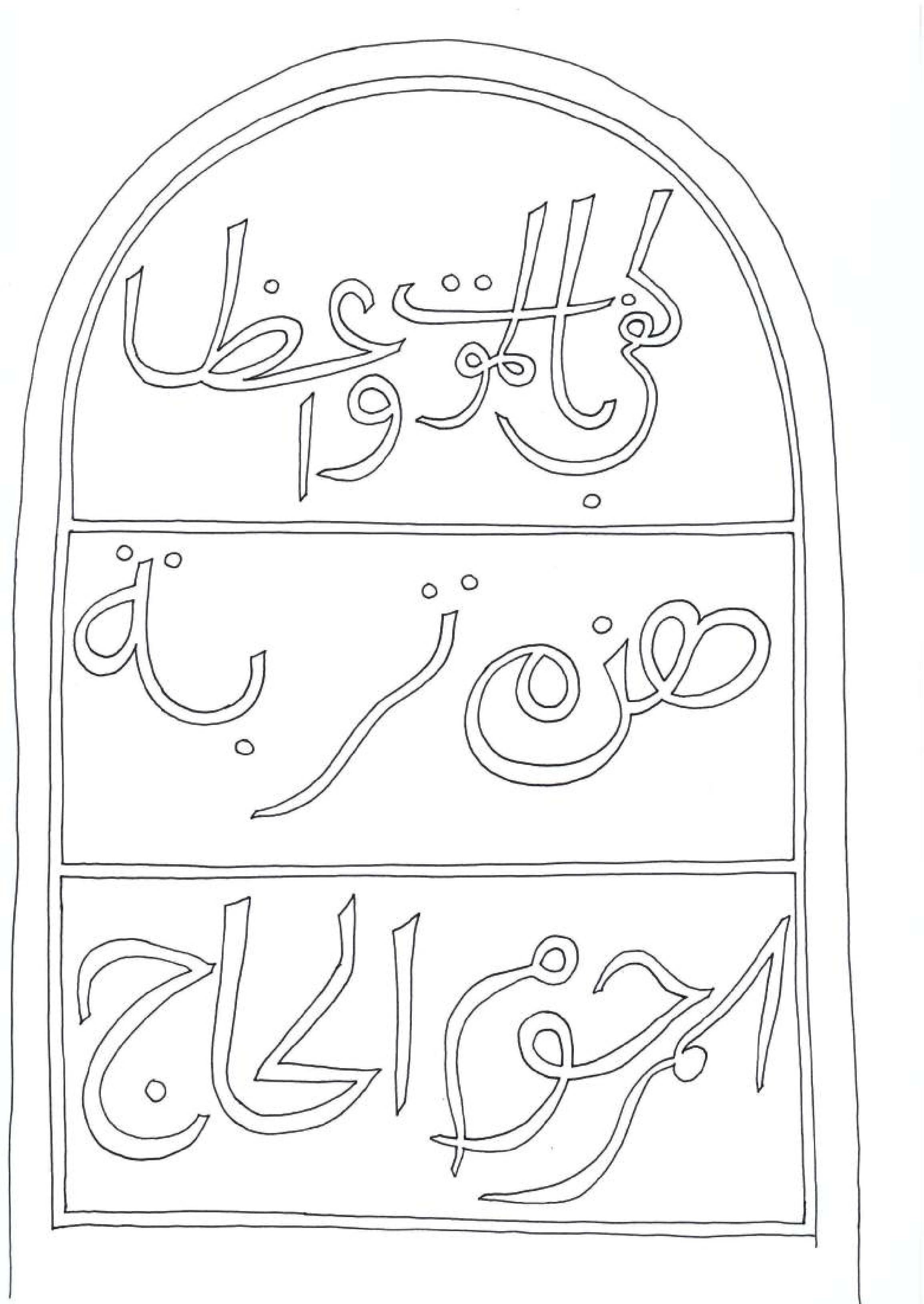

231=А=а

Эстәрлетамак районы, Түбәнге Усылытамак авылы

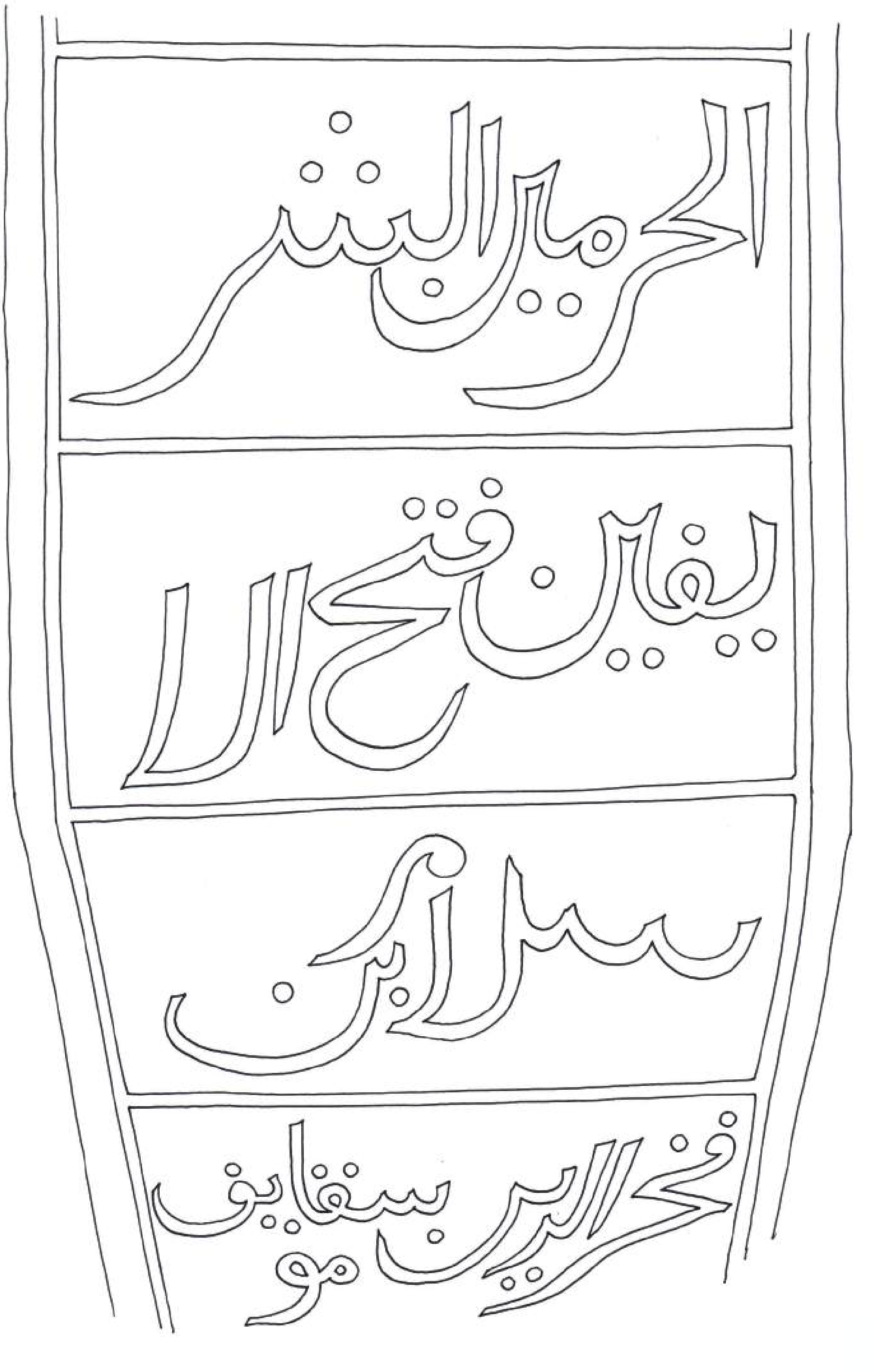

231=А=б

Эстәрлетамак районы, Түбәнге Усылытамак авылы

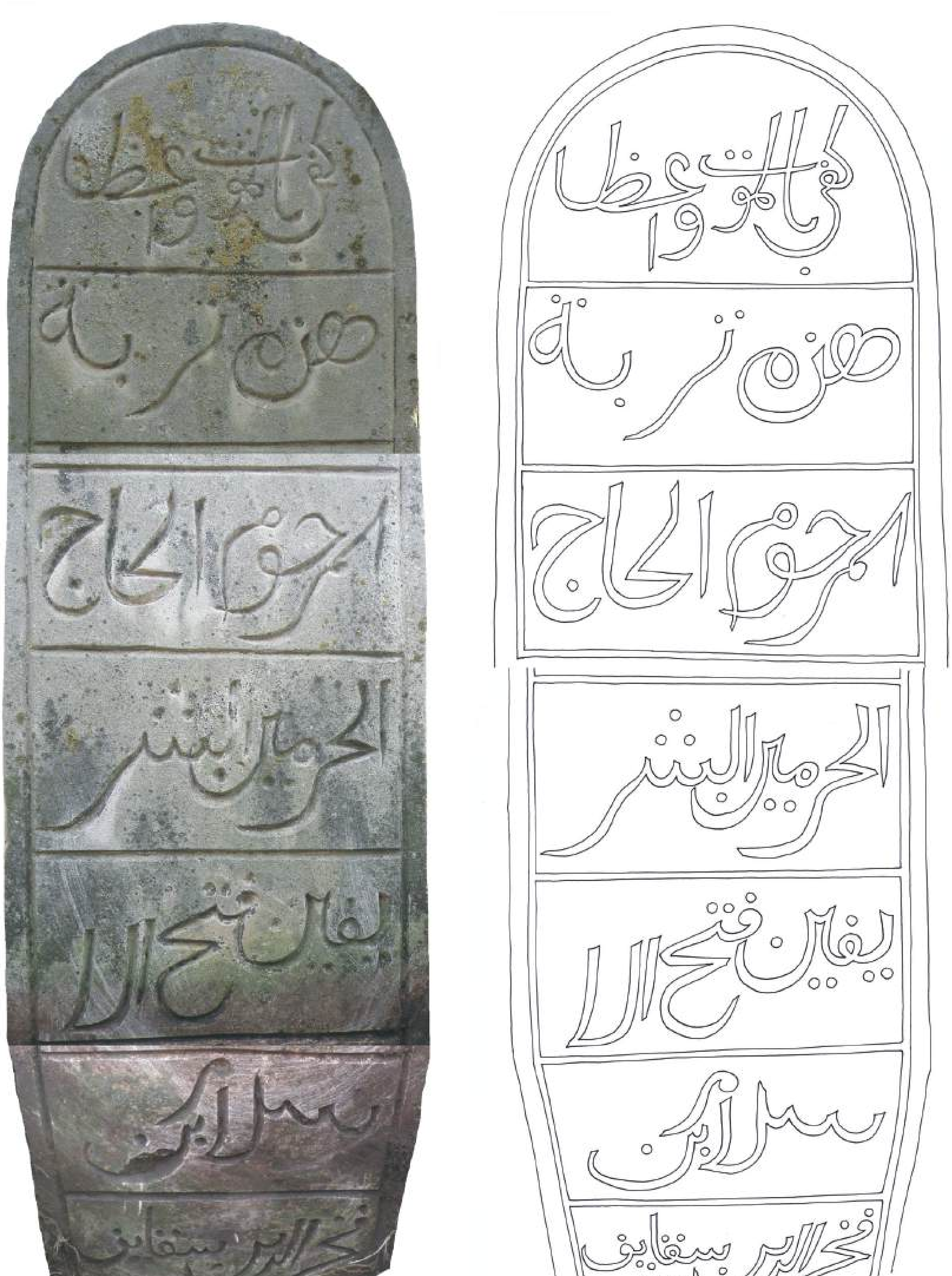

231

Эстәрлетамак районы, Түбәнге Усылытамак авылы

231 - 2

Эстәрлетамак районы, Түбәнге Усылытамак авылы

232
Эстәрлетамак районы, Түбәнге Усылытамак авылы

233

Эстәрлетамак районы, Үрге Усылы авылы.

234

Эстәрлетамак районы, Үрге Усылы авылы.

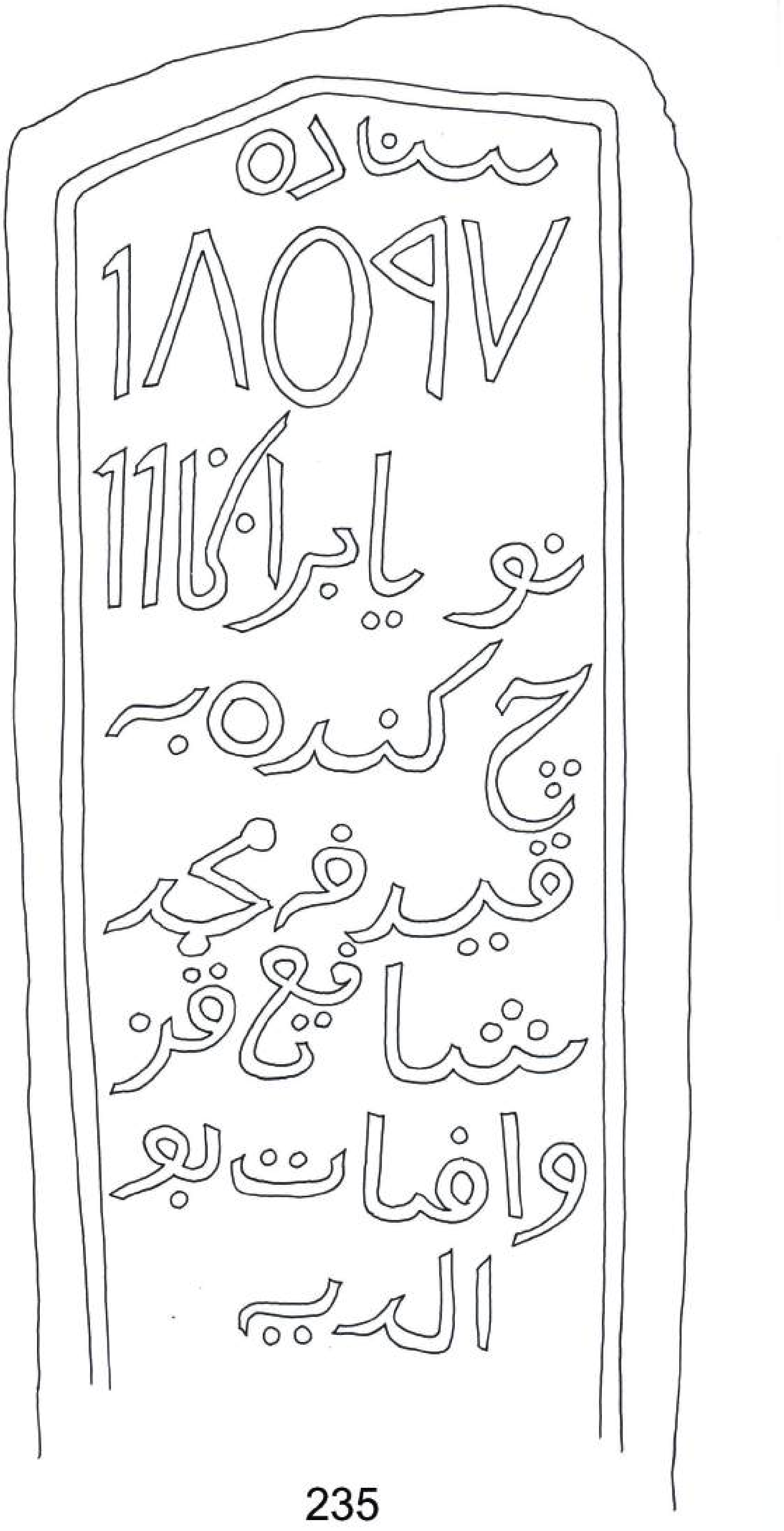

235

Эстәрлетамак районы, Үргe Усылы авылы.

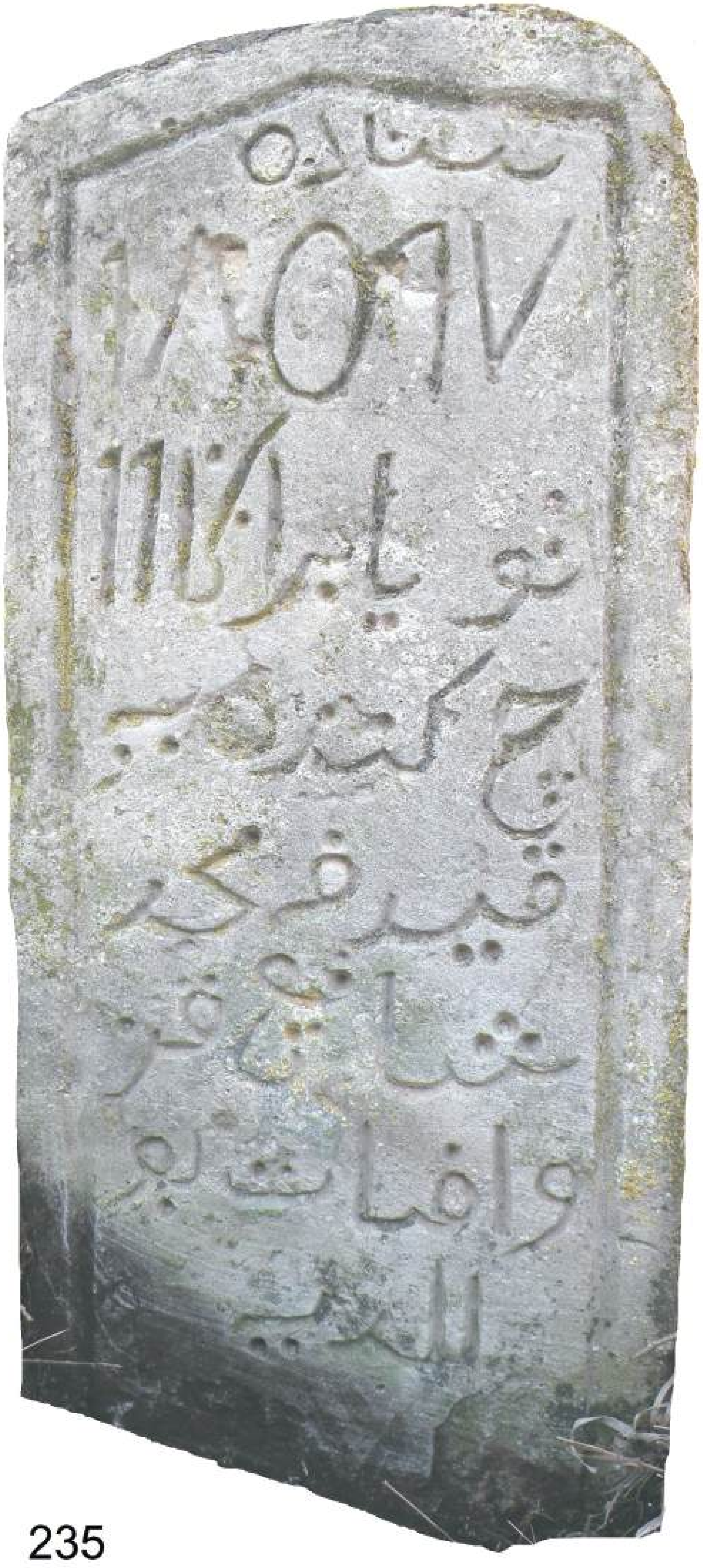

235

Эстәрлетамак районы, Үрге Усылы авылы.

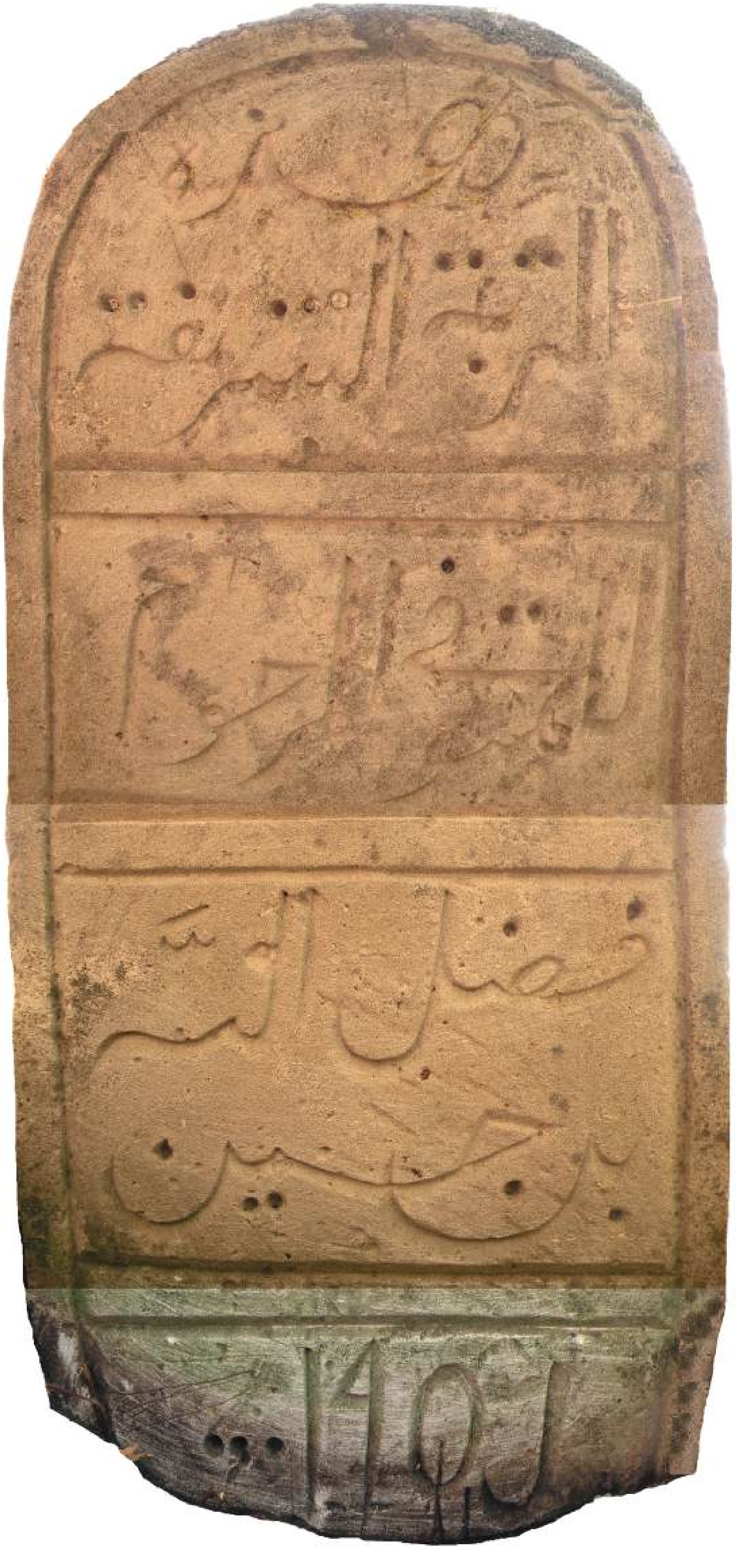

Эстәрлетамак районы, Үрге Усылы авылы

236

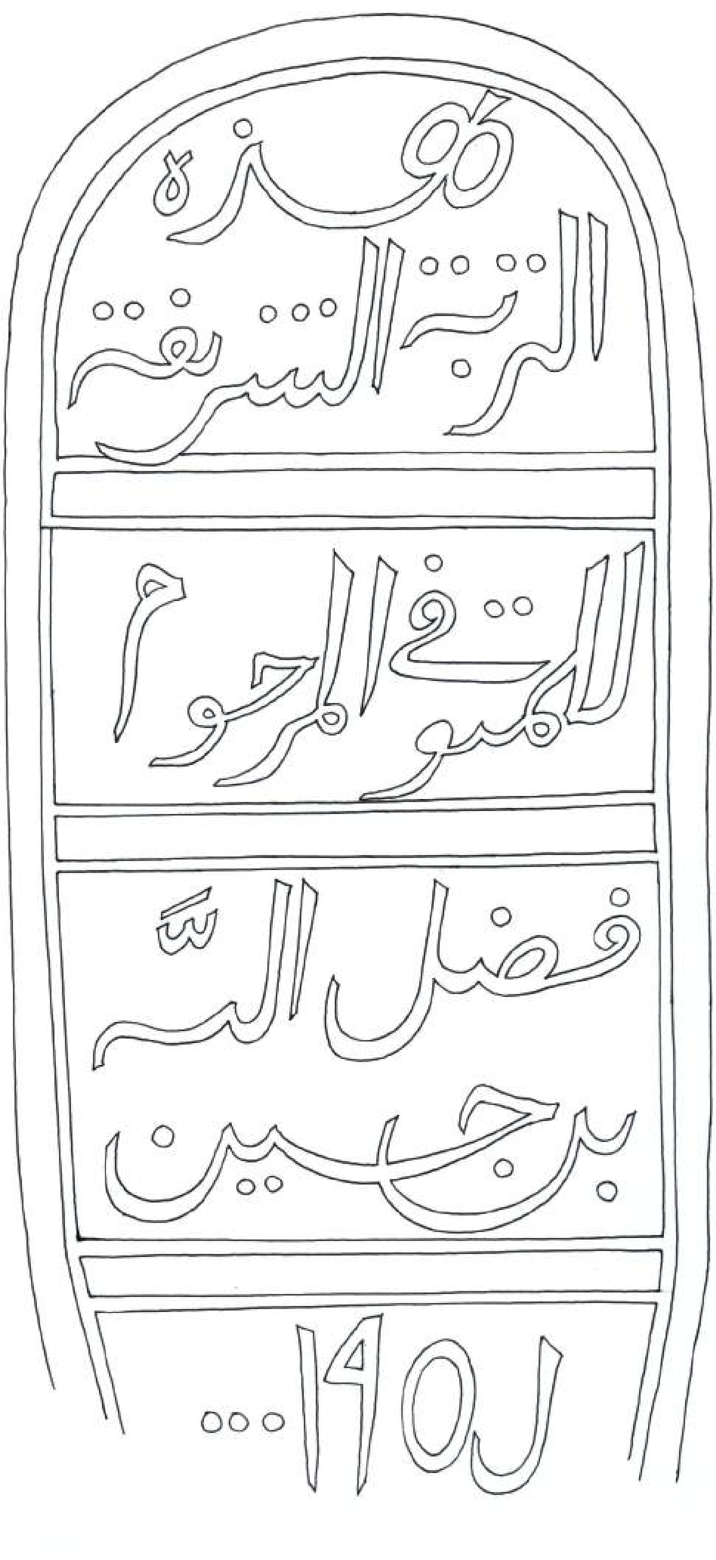

236

Эстәрлетамак районы, Үрге Усылы авылы.

237

Эстәрлетамак районы, Үрге Усылы авылы

237=A=a

Эстәрлетамак районы, Үрге Усылы авылы.

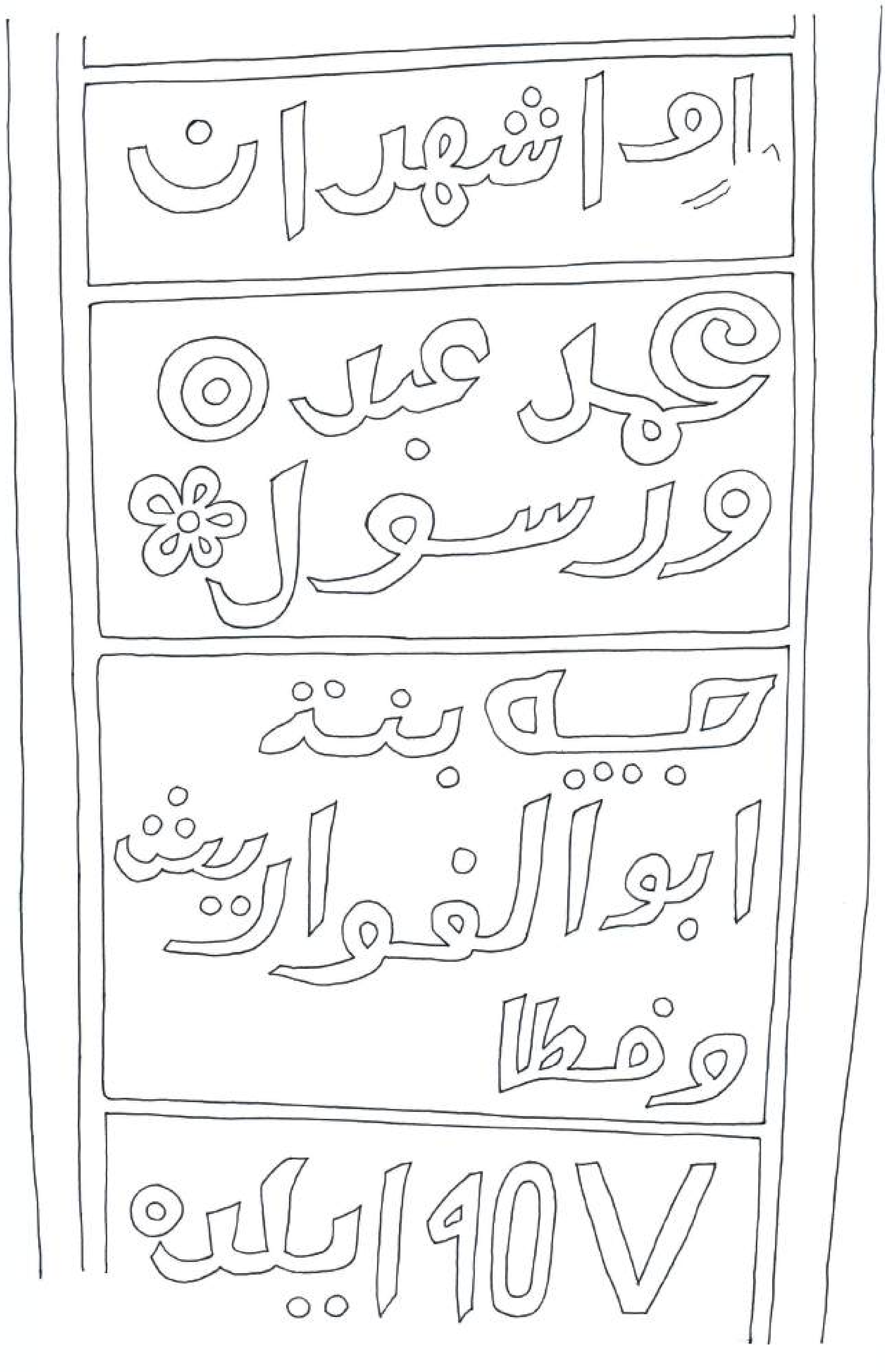

237=А=б

Эстәрлетамак районы, Үрге Усылы авылы

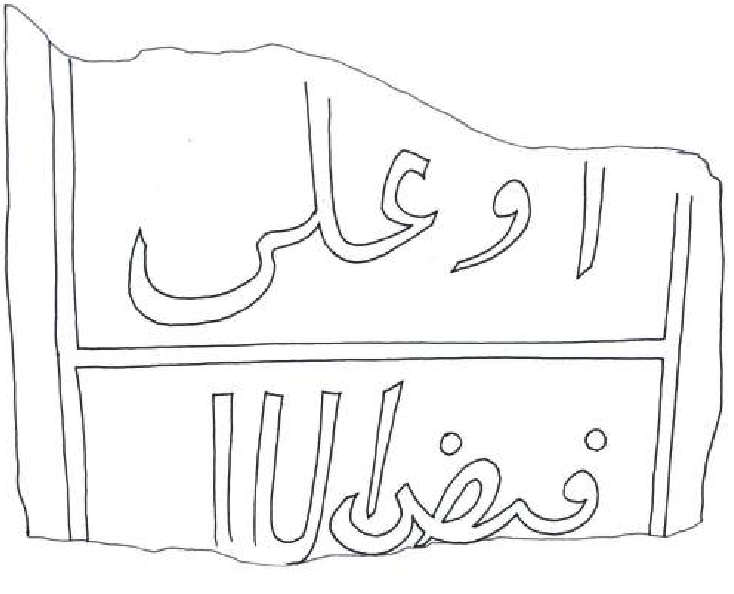

Эстәрлетамак районы, Үрге Усылы авылы

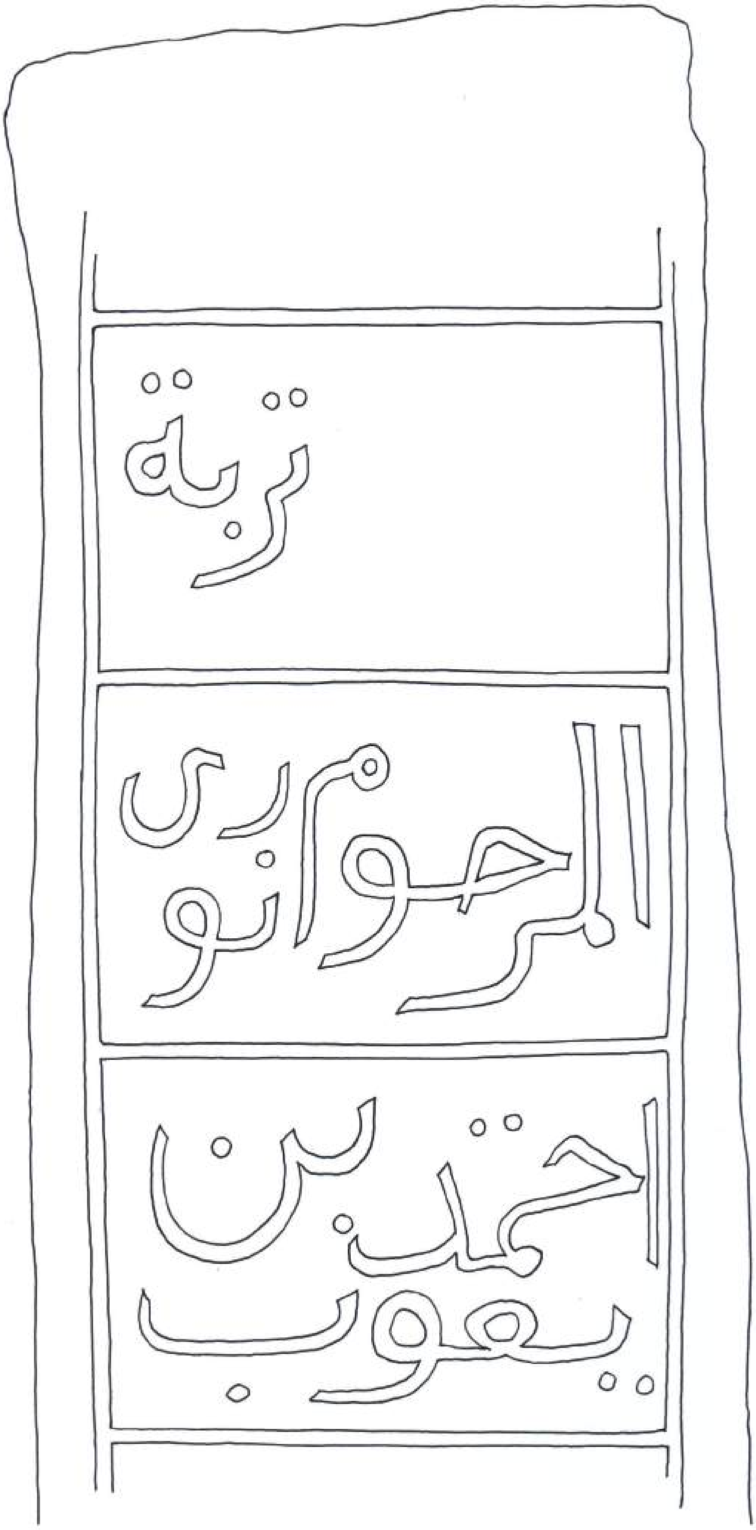

239

Эстәрлетамак районы, Үрге Усылы авылы

239

Эстәрлетамак районы, Үрге Усылы авылы

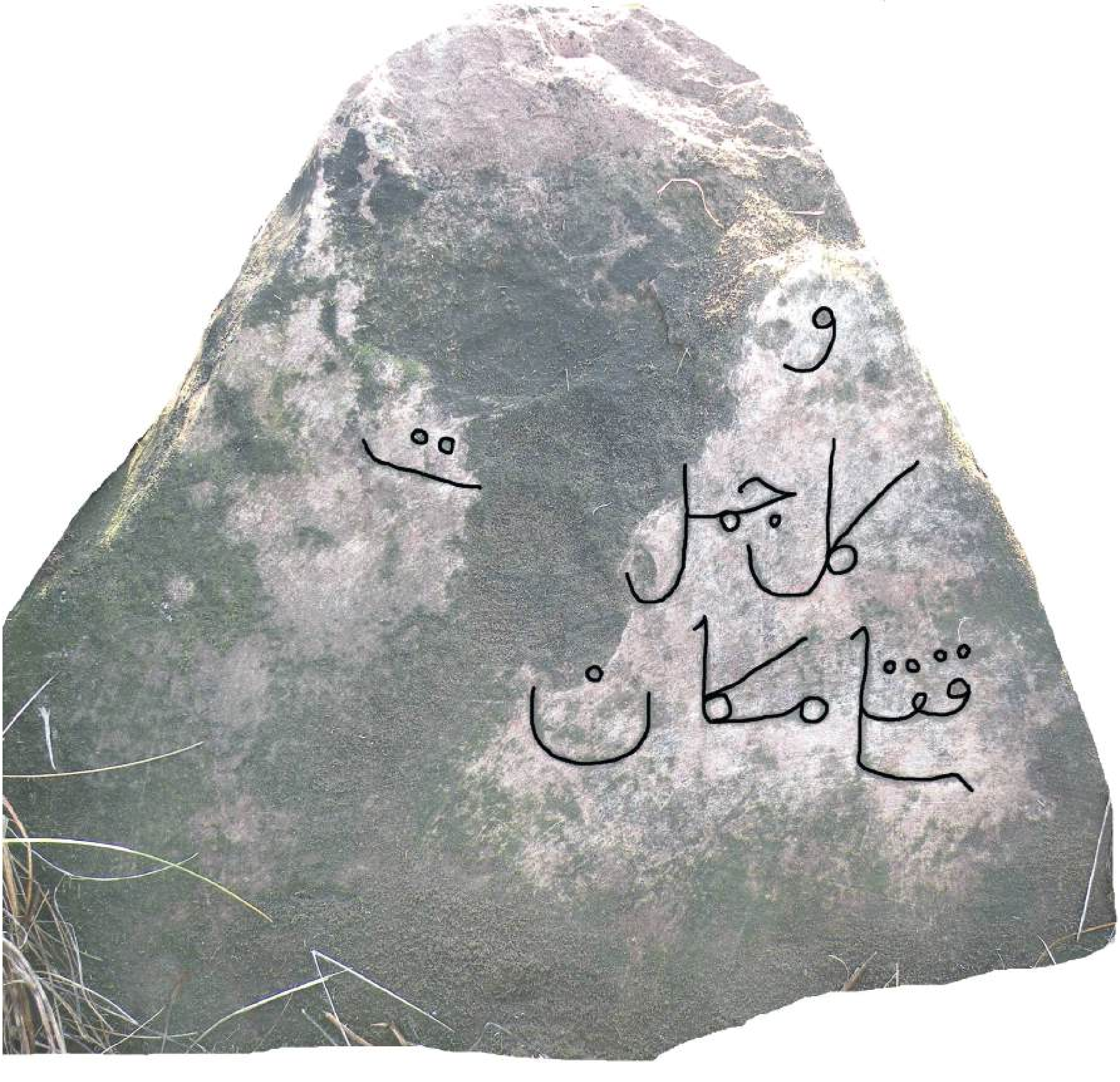

240

Эстәрлетамак районы, Үрге Усылы авылы

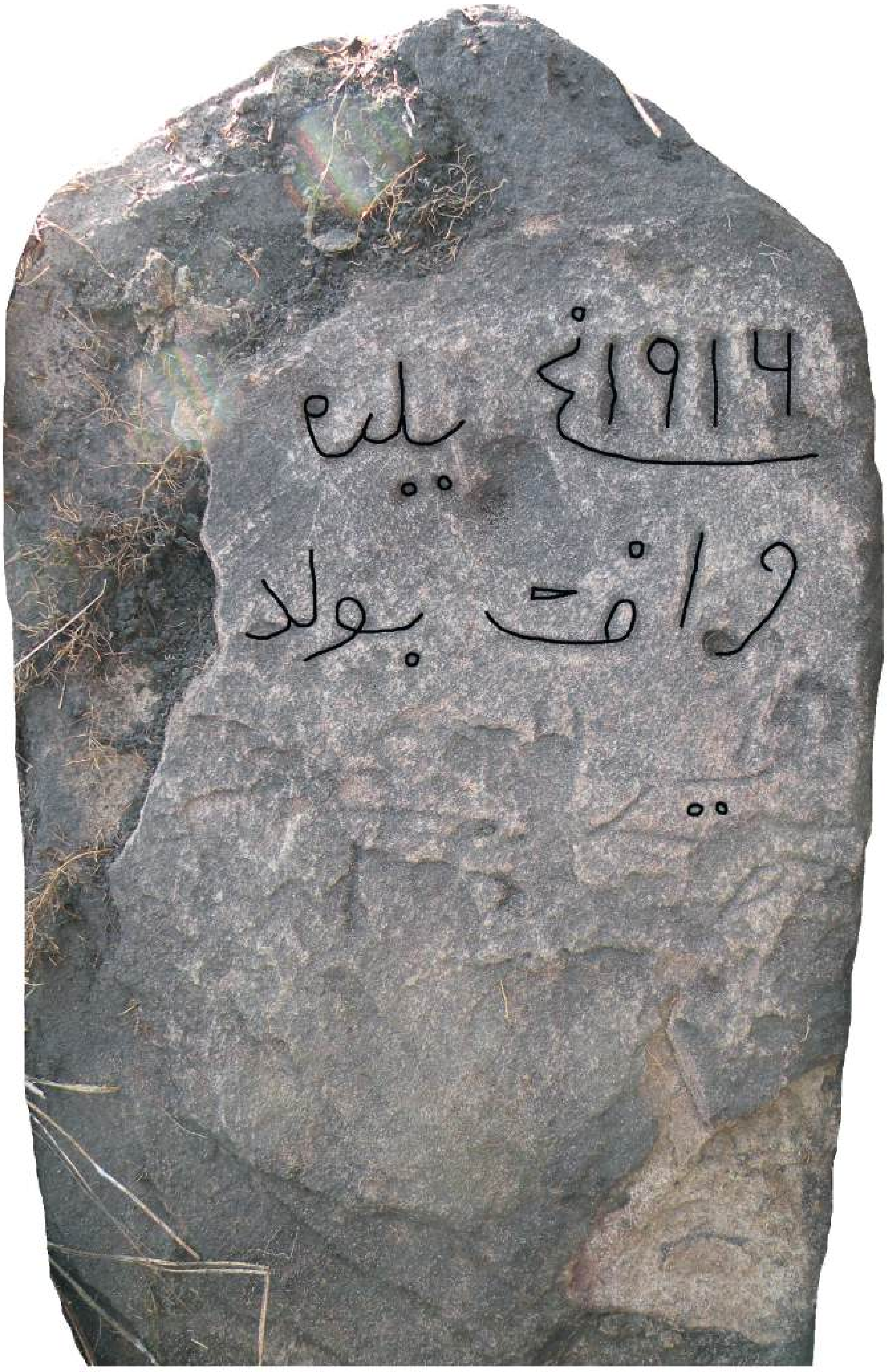

241

Эстәрлетамак районы, Үрге Усылы авылы

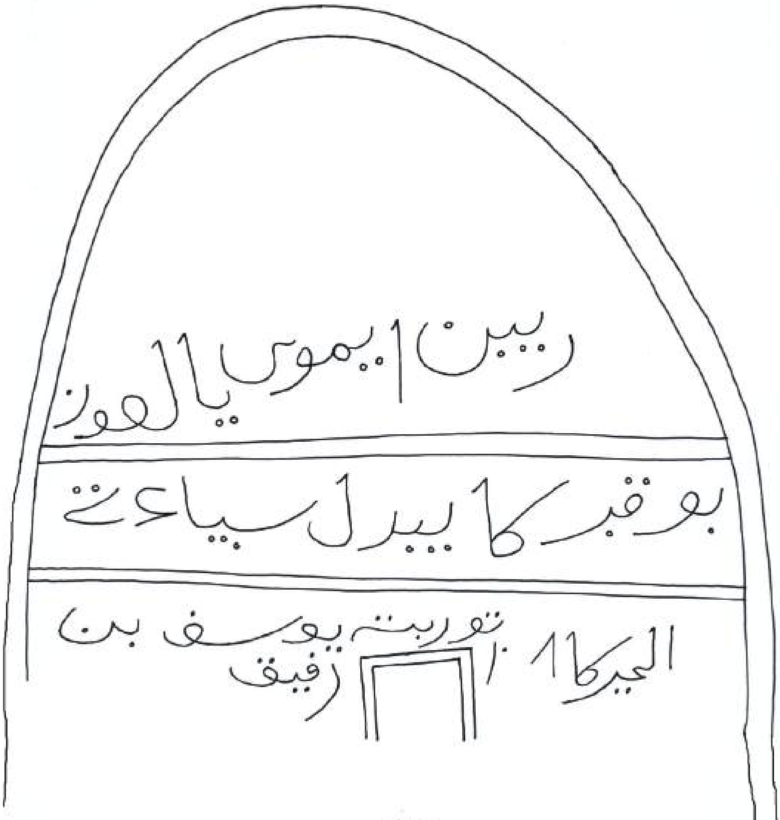

242

Эстәрлетамак районы, Үрге Усылы авылы

243

Эстәрлетамак районы, Үрге Усылы авылы

Эстәрлетамак районы, Үрге Усылы авылы

Эстәрлетамак районы, Үрге Усылы авылы

244

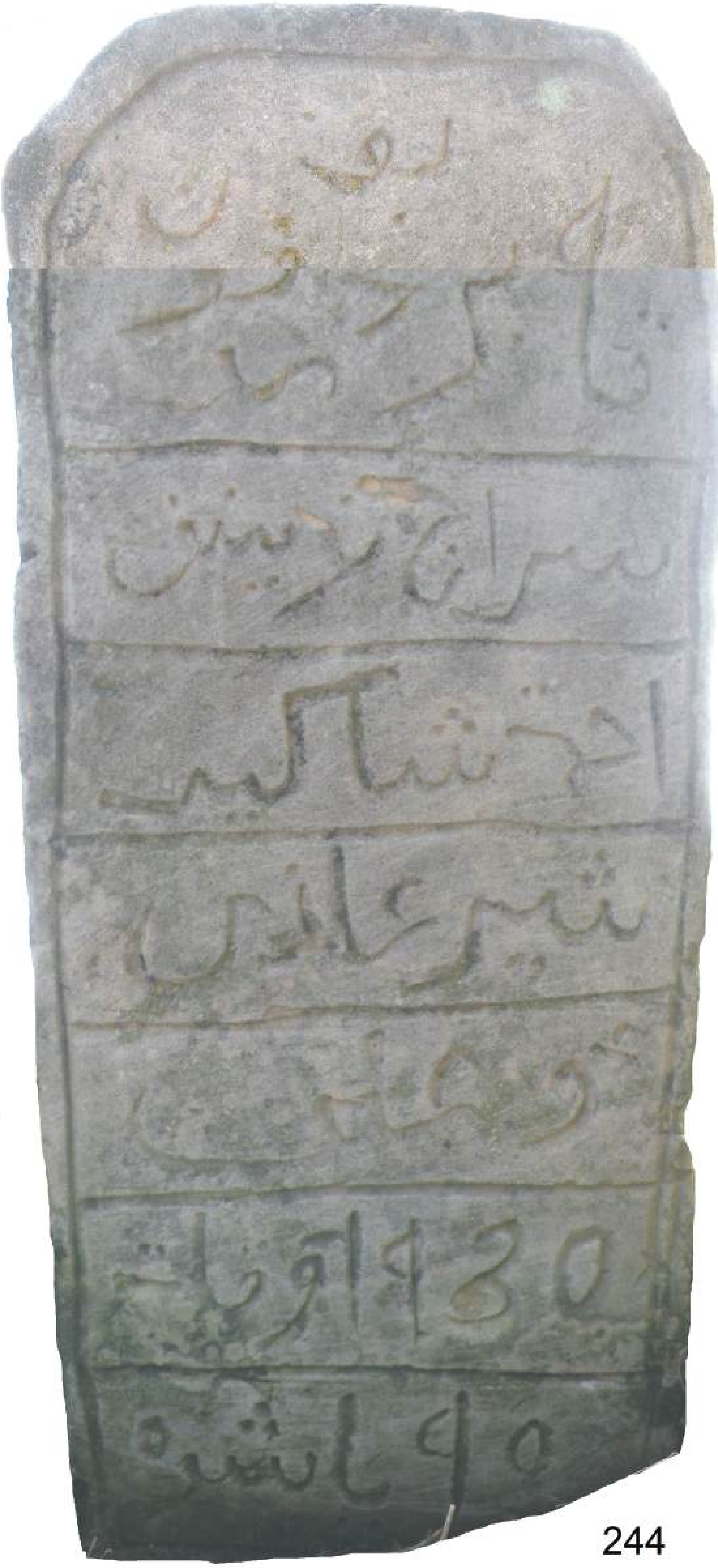

Эстәрлетамак районы, Үрге Усылы авылы

244

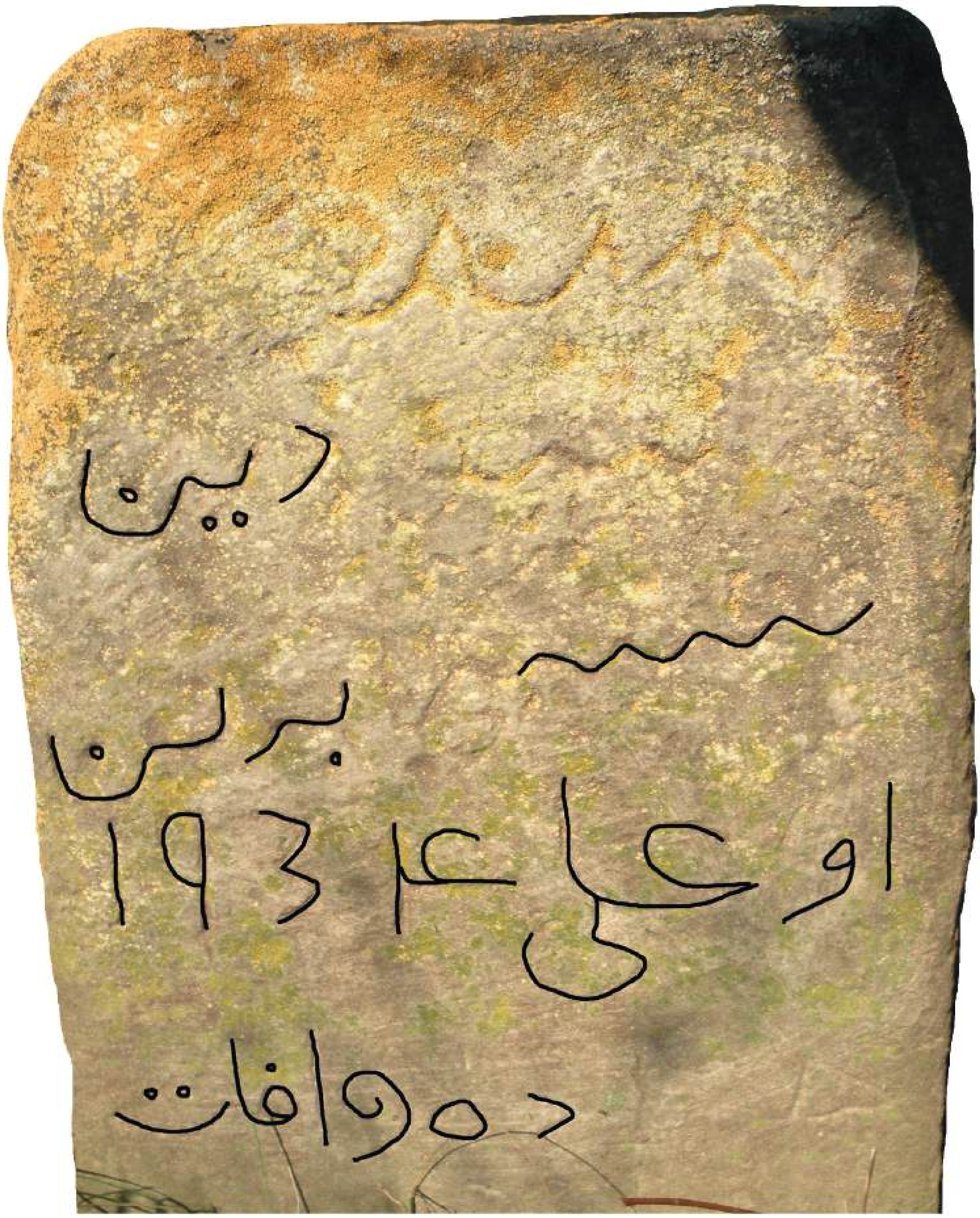

245

Эстәрлетамак районы, Үргe Усылы авылы

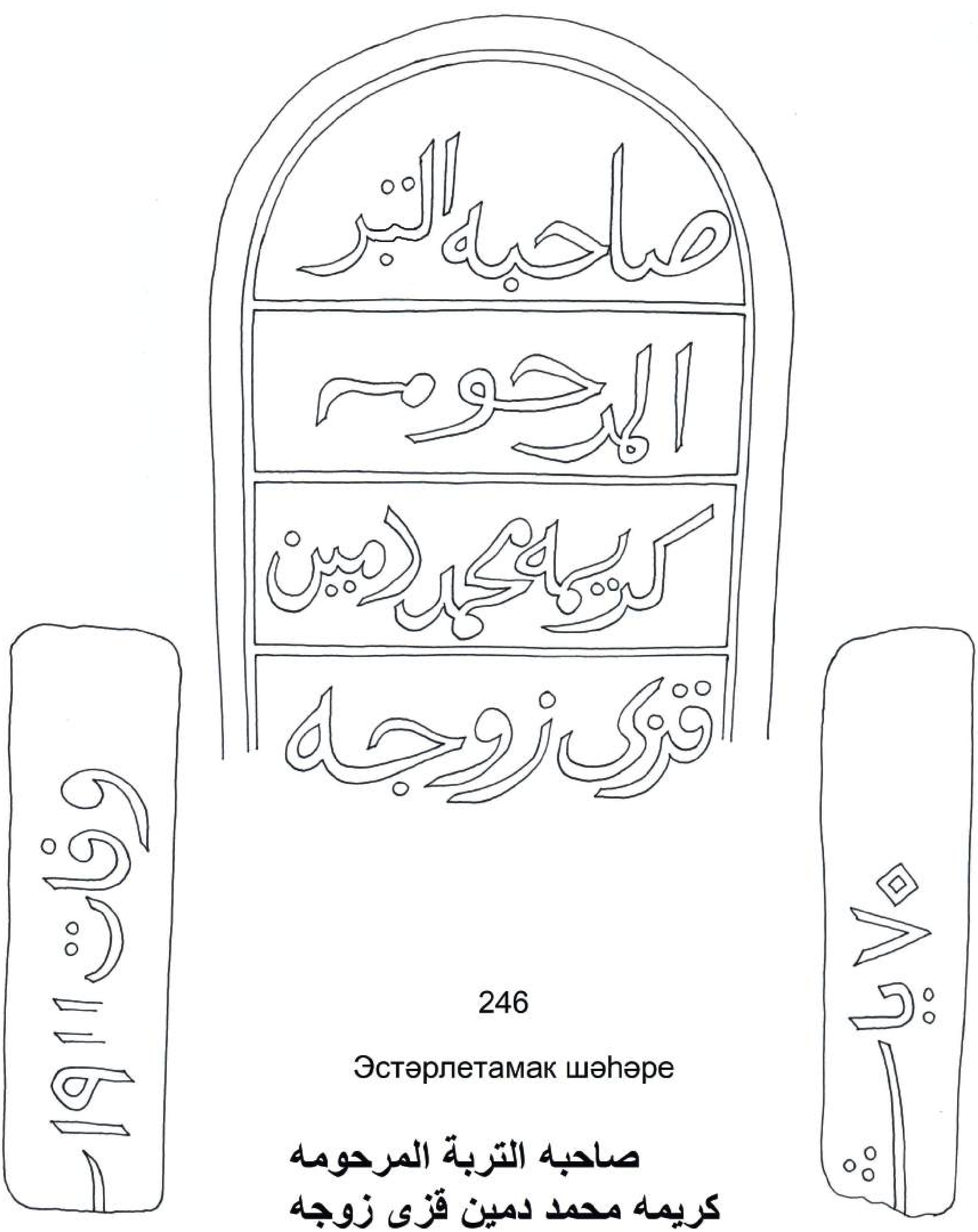

246

Эстәрлетамак шәһәре

صاحبه التربة المرحومه
كريمه محمد دمين قزى زوجه
....

247

Эстәрлетамак шәһәре

248

248

248

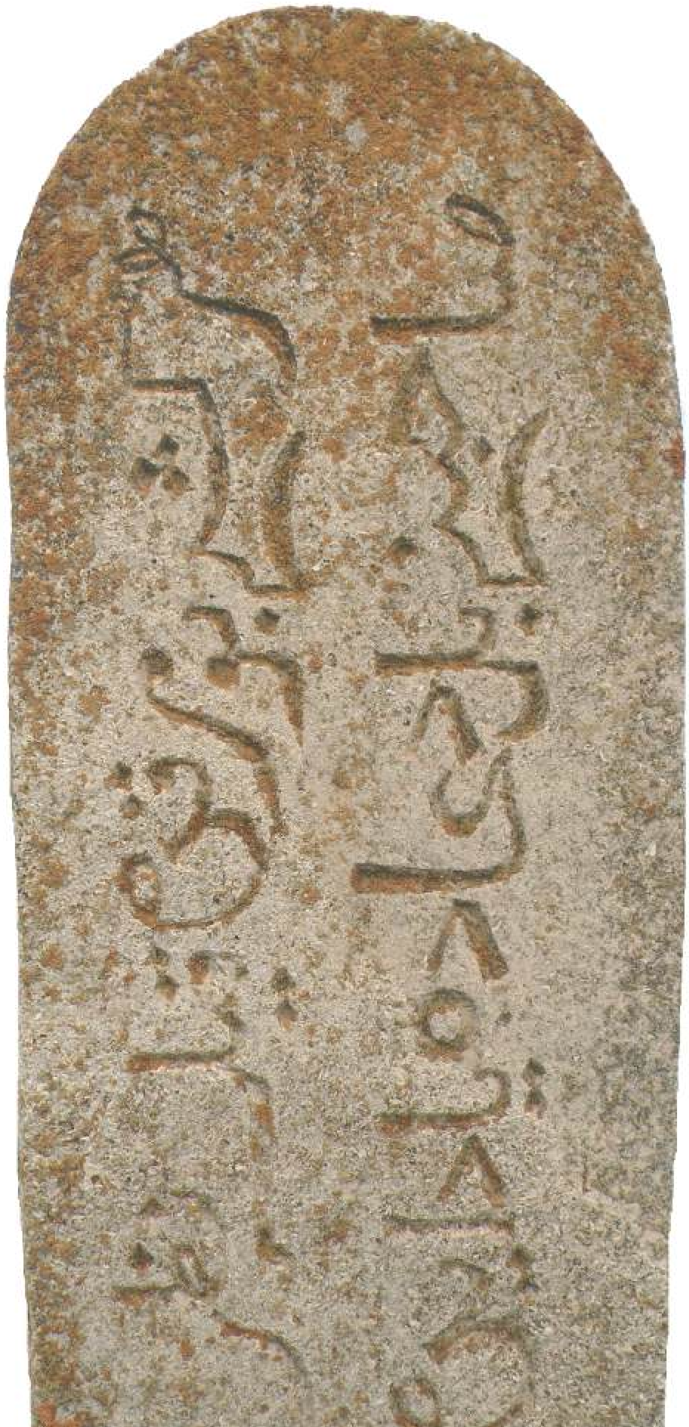

248=Б,В

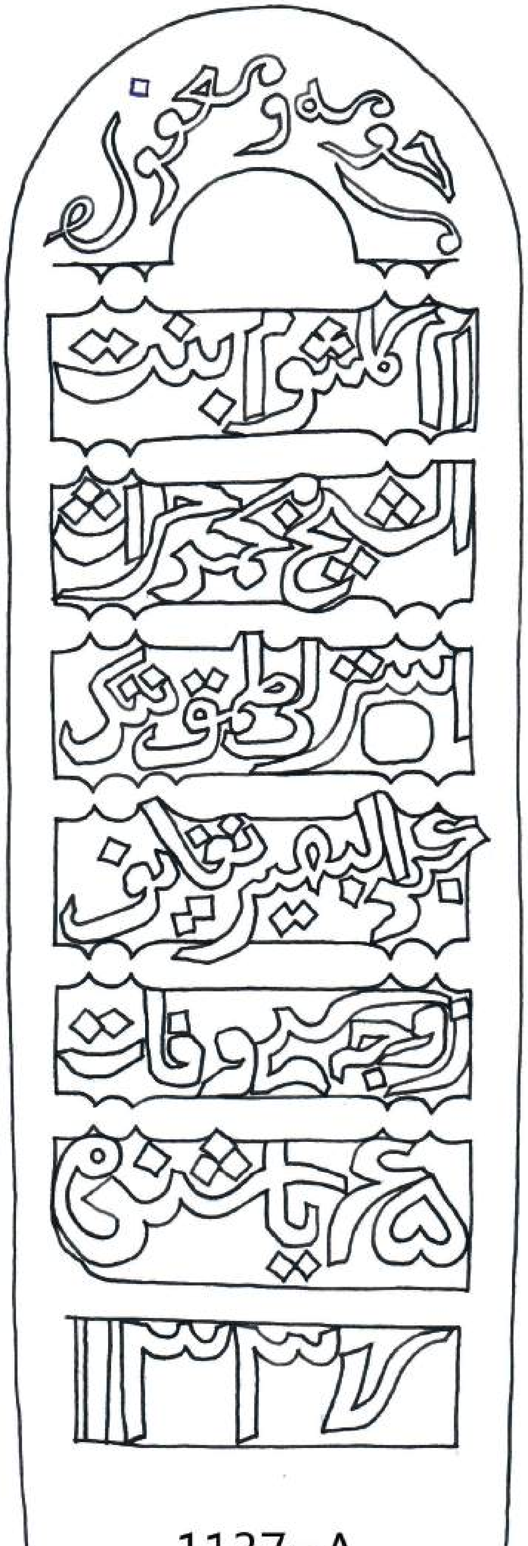

1137=A

1136=Б,Г

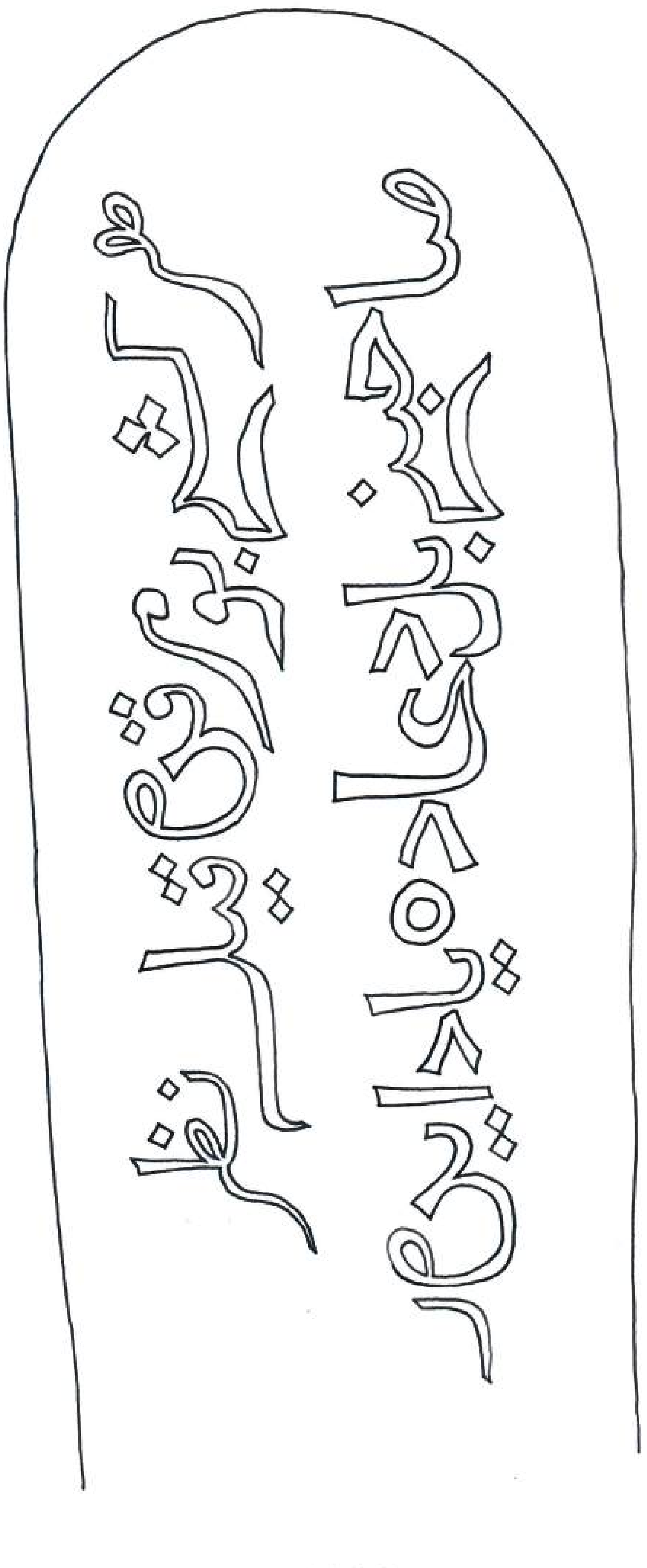

1136=B

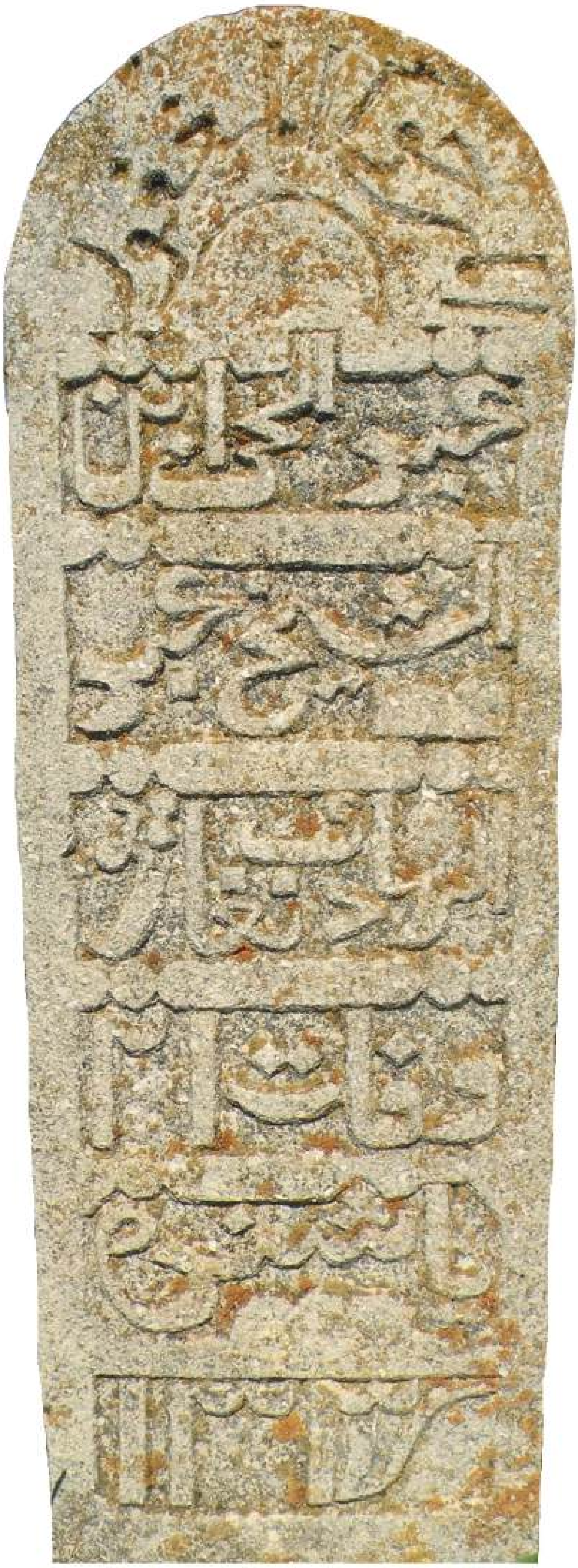

249=Α,Γ

249=А,Б

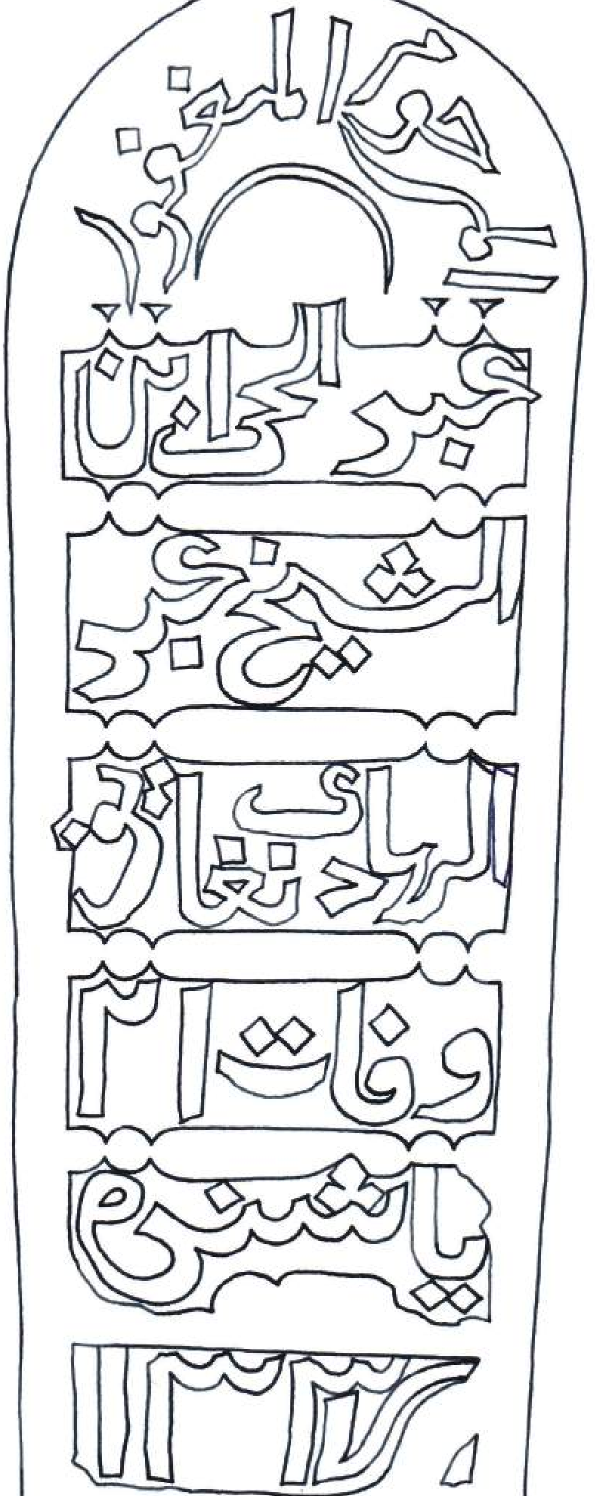

1137=A

1137=Б,Г

Эстәрлетамак шәһәре. Капка бизәкләре

Эстәрлетамак шәһәре. Фонтан торбалары